RAPPORT NAZZJONALI

DWAR IS-SITWAZZJONI TAD-DROGA U R-RISPONSI GĦALIHA F'MALTA 2025

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

RAPPORT NAZZJONALI

DWAR IS-SITWAZZJONI TAD-DROGA U R-RISPONSI GĦALIHA F'MALTA 2025

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

Drittijiet tal-Awtur
L-Unità Nazzjonali għad-Droga u d-Dipendenza mid-Droga

Ippubblikat għall-ewwel darba fl-2026

Id-drittijiet kollha miżmumin. L-ebda parti minn din il-pubblikazzjoni ma tista' tiġi riprodotta, maħżuna f'sistema ta' rkupru, trażmessa jew utilizzata fi kwalunkwe forma jew bi kwalunkwe mezz, elettroniku, mekkaniku, ta' fotokopjar, reġistrazzjoni, jew xort'oħra, mingħajr il-permess bil-miktub tal-pubblikaturi.

Ippubblikat mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
u kofinanzjat mill-EUDA.

Rapport nazzjonali dwar is-Sitwazzjoni tad-Droga u r-Risponsi għaliha f'Malta 2025
ISBN: 978–9918–9601–2–5
Kliem ewlieni: drogi, sitwazzjoni, rispons, Malta

Issettjar tat-tipa u disinn minn Box Design
Stampat fl-Istamperija tal-Gvern

WERREJ

07 Daħla mill-Ministru
09 Messaġġ mis-Segretarju Permanenti
11 **Kapitolu 1:** Strateġija u Koordinazzjoni tad-Droga
16 **Kapitolu 2:** Liġijiet dwar id-Droga u Reati kontra l-Liġi dwar id-Droga
34 **Kapitolu 3:** Użu Problematiku tad-Droga
55 **Kapitolu 4:** Ħsara Kkawżata mid-Droga
64 **Kapitolu 5:** Prevenzjoni
74 **Kapitolu 6:** Trattament

Awturi u Kontributuri

Awturi
Roberta Gellel
Manuel Gellel
Richard Muscat

Kontributuri (F'ordni alfabetika)

Sharon Arpa	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
Ronald Balzan	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
Eleonor Borg	Caritas Malta
Carmen Borg	Servizzi ta' Probation
Jonathan Calleja	Narkotiċi Anonimi
Maria Theresa Camilleri	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tan-Nisa
Mariella Camilleri	L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi
Aloisia Camilleri	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja
Moses Camilleri	Aġenzija Sedqa, Unità tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi
Joe Caruana	Aġenzija Sedqa, Unità tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi
Ashley Cumbo	Aġenzija Sedqa, Komunità Terapewtika Santa Marija
Alistair Chetcuti	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tal-Irġiel
Graziella Cutajar	Il-Fondazzjoni OASI
Raymond Cutajar	Kura tas-Saħħa Primarja
Charlene Ann Ciantar	Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta, L-Iskwadra ta' Kontra d-Droga
Karl Debono	Il-Unita' Nazzjonali għad-Dipendenza mid-Droga
Maria Ellul Desira	Caritas Malta
Ian Diacono	Caritas Malta
Kathleen England	L-Isptar Mater Dei, It-Taqsima tat-Tossikoloġija
Anthony Gatt	Caritas Malta
Sandro Gatt	Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta, L-Iskwadra ta' Kontra d-Droga
Jareth Grima	Aġenzija Sedqa: L-Aġenzija Nazzjonali kontra l-Abbuż mid-Droga u l-Alkoħol
Alfred Grixti	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
Alfredo Mangion	Il-Korp tal-Pulizija ta' Malta, L-Iskwadra ta' Kontra d-Droga
Christine Marchand Agius	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
Daniel Mercieca	Caritas Malta
Mike Orland	Aġenzija Sedqa: L-Aġenzija Nazzjonali kontra l-Abbuż mid-Droga u l-Alkoħol
Victor Pace	L-Awtorità tal-Mediċini
Matthew Pace Bonello	Narkotiċi Anonimi
Alessia Pulis	L-Unità Nazzjonali għad-Droga u d-Dipendenza mid-Droga
Nathalie Saccasan	Servizzi ta' Probation
Antoine Saliba	Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanzi
Godwin Sammut	Il-Laboratorju u t-Taqsima tat-Tossikoloġija tal-Analiżi Forensika, l-Università ta' Malta
Charles Scerri	Aġenzija Sedqa: L-Aġenzija Nazzjonali kontra l-Abbuż mid-Droga u l-Alkoħol
Sarah Schembri	Il-Laboratorju u t-Taqsima tat-Tossikoloġija tal-Analiżi Forensika, l-Università ta' Malta
Simone Schembri	L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi
Vicky Scicluna	Il-Kummissarju għall-Ġustizzja
Jonathan Silvio	Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
Alexia Vella	Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
Anna Vella	It-Taqsima tas-Sedqa tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi
Mario Vella	Kura tas-Saħħa Primarja
Noel Xerri	Il-Fondazzjoni OASI

Lista ta' Abbrevjazzjonijiet

ARQ	Kwestjonarju dwar ir-Rapport Annwali
ARUC	L-Awtorità għall-Użu Responsabbli tal-Kannabis
ASAS	Servizz Kontra l-Abbuż mis-Sustanzi
B.A.S.H.	Lil hinn mill-użu tal-alkoħol u sustanzi
CBD	Cannabidiol
CND	Il-Kummissjoni dwar id-Drogi Narkotiċi
COE	Il-Kunsill tal-Ewropa
CREU	It-Taqsima għall-Kura u Riintegrazzjoni
CSA	L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi
DDU	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja
DRD	Imwiet ikkawżati mid-droga
ESPAD	Il-Proġett Ewropew ta' Stħarriġ Skolastiku dwar l-Alkoħol u Drogi Oħrajn
EUDA	L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drogi
FDDU	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tan-Nisa
FSWS	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
GC-MS	Kromatografija tal-Gass — Spettrometrija tal-Massa
HBV	Virus tal-Epatite B
HCV	Virus tal-Epatite Ċ
HHC	Hexahydro Cannabinol
HIV	Virus tal-Immunodefiċjenza Umana
HPDP	Id-Direttorat għall-Promozzjoni tas-Saħħa u l-Prevenzjoni tal-Mard
MCAST	Kulleġġ Malti għall-Arti, Xjenza u t-Teknoloġija
MDDU	It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tal-Irġiel
MDMA	Metilendiossimetilamfetammina (magħrufa l-aktar bħala ekstasi)
MFA	Malta Football Association
NA	Narkotiċi Anonimi
NDAU	L-Unità Nazzjonali għad-Dipendenza mid-Droga
NGO	Organizzazzjoni Mhux Governattiva
OAT	Trattament tal-Agonist kontra l-Opjojdi
PAVE	Ipproteġi — Staqsi — Ivverifika — Eduka
PiP	Programm għall-Priġunieri tal-Ħabs
Reitox	Network Ewropew ta' Informazzjoni dwar id-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga
RNA	Aċidu Ribonuklejku
S.A.F.E.	Ħiliet għall-Ħaddiema mhux Dipendenti fuq id-Droga
SMOPU	Taqsima tal-Programm tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi
T.F.A.L.	Tfal Favur Ambjent Liberu
THC	Tetraidrokannabinol
UN	Nazzjonijiet Uniti
UNODC	L-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità
YFA	Youth Football Association

Lista ta' Figuri

Figura 1.1: Ċiklu ta' Politika 15
Figura 2.1: Għadd totali ta' każijiet imressqa l-qorti 2017–2024 20
Figura 2.2: Għadd ta' każijiet imressqa l-qorti skont it-tip 2017–2024 .....
Figura 2.3: Każijiet imressqa l-qorti relatati mat-traffikar skont it-tip ta' droga 2017–2024 22
Figura 2.4: Każijiet imressqa l-qorti relatati mal-pussess skont it-tip ta' droga 2017–2024 23
Figura 2.5: Għadd totali ta' każijiet imressqa l-qorti skont it-tip ta' Droga 2017–2024 24
Figura 2.6: Il-livelli medji ta' purità skont it-tip ta' droga 2017–2024 31
Figura 2.7: Individwi bil-probation u bil-parole skont it-tip ta' droga 2020–2024 35
Figura 3.1: Distribuzzjoni tas-siringi 1994–2024 38
Figura 3.2: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi kollha ttrattati 2004–2024 39
Figura 3.3: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi ttrattati preċedentement 2004–2024 39
Figura 3.4: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi ttrattati għall-ewwel darba 2004–2024 40
Figura 3.5: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont l-Indikaturi Ewlenin tal-Użu 41
Figura 3.6: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont il-Livell ta' Edukazzjoni Kompluta 2004–2024 41
Figura 3.7: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont l-OAT 2004–2024 42
Figura 3.8: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont il-Frekwenza tal-Użu 2024 43
Figura 3.9: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont il-Mod ta' Amministrazzjoni 2024 43
Figura 3.10: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont id-Droga Sekondarja 2004–2024 44
Figura 3.11: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd ta' utenti tas-servizz kollha ttrattati 2004–2024 45
Figura 3.12: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati preċedentement 2004–2024 45
Figura 3.13: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati għall-ewwel darba 2004–2024 46
Figura 3.14: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont l-Indikaturi Ewlenin tal-Użu 47
Figura 3.15: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont il-Livell ta' Edukazzjoni Kompluta 2004–2024 47
Figura 3.16: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont l-OAT 2004–2024 48
Figura 3.17: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont il-Frekwenza tal-Użu 2024 49
Figura 3.18: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont il-Mod ta' Amministrazzjoni 2024 49
Figura 3.19: It-Trab tal-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont id-Droga Sekondarja 2004–2024 50
Figura 3.20: Il-Kokaina Crack bħala d-Droga Primarja skont id-Droga Sekondarja 2004–2024 51
Figura 3.21: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont l-Individwi Kollha Ttrattati 2004–2024 51
Figura 3.22: Il-Kannabis bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati preċedentement 2004–2024 52
Figura 3.23: Il-Kannabis bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati għall-ewwel darba 2004–2024 52
Figura 3.24: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont l-Indikaturi Ewlenin tal-Użu 53
Figura 3.25: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont il-Livell ta' Edukazzjoni Kompluta 2004–2024 54
Figura 3.26: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont l-OAT 2004–2024 54
Figura 3.27: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont il-Frekwenza tal-Użu 2024 55
Figura 3.28: Il-Kannabis bħala d-Droga Primarja skont id-Droga Sekondarja 2004–2024 56
Figura 4.1: Evoluzzjoni tal-Imwiet Relatati mad-Droga 1997–2024 60
Figura 4.2: Evoluzzjoni tal-Imwiet Relatati mad-Droga skont il-Sess 2009–2024 61
Figura 4.3: Evoluzzjoni tal-Imwiet Relatati mad-Droga skont l-Età 2009–2024 62
Figura 4.4: Imwiet Relatati mad-Droga u r-Rata tal-Mortalità għal kull miljun persuna bejn l-etajiet ta' 15 u 64 sena fl-2023 63
Figura 4.5: Imwiet Relatati mad-Droga skont is-Sustanza 2009–2024 64
Figura 4.6: Imwiet Relatati mad-Droga skont id-Droga Involuta 2022–2024 65

Figura 6.1: Ċentri ta' Trattament f'Malta 79
Figura 6.2: Trattament tal-Agonist kontra l-Opjojdi (OAT) 2004–2024 80
Figura 6.3: L-Individwi Kollha Ttrattati skont id-Droga Primarja 2004–2024 81
Figura 6.4: Droga Primarja skont il-Sess 2004–2024 82
Figura 6.5: Distribuzzjoni skont l-Età 2004–2024 83
Figura 6.6: Arranġamenti tal-Għajxien skont il-Sess 2004–2024 84
Figura 6.7: Impjieg 2004–2024 86
Figura 6.8: Il-Livell ta' Edukazzjoni Kompluta 2004–2024 87
Figura 6.9: L-Imġiba tal-Injettar 2004–2024 88
Figura 6.10: Pazjenti tad-DDU skont l-età u l-sess 2022–2024 94
Figura 6.11: Pazjenti tad-DDU skont id-droga primarja u l-sess 2022–2024 95
Figura 6.12: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont in-nazzjonalità (2023–2024) 96
Figura 6.13: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-età (2023–2024) 96
Figura 6.14: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont ir-reġjun (2023–2024) 97
Figura 6.15: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-impjieg (2023–2024) 98
Figura 6.16: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-użu tas-sustanzi qabel ma daħlu l-ħabs 2023–2024 99

Lista ta' Tabelli

Tabella 2.1: Każijiet imressqa l-Qorti skont it-tip ta' reat u l-grupp tal-età (2024) 25
Tabella 2.2: Arresti skont in-nazzjonalità u t-tip ta' droga (2024) 25
Tabella 2.3: Arresti skont it-tip ta' reat u l-grupp tal-età (2024) 26
Tabella 2.4: Kwantità skont it-tip ta' droga u l-mod (2024) 28
Tabella 2.5: Sekwestri skont it-tip ta' droga u l-mod (2024) 29
Tabella 2.6: Testijiet għall-Kannabis u d-Derivattivi (2024) 30
Tabella 2.7: Analiżi tal-Kokaina u l-Eroina (2024) 30
Tabella 2.8: Testijiet għall-MDMA u d-Drogi Sintetiċi (2024) 31
Tabella 2.9: Lista ta' Każijiet tat-Tribunal (2015–2024) 32
Tabella 2.10: Total ta' Każijiet tat-Tribunal skont is-Sustanza (2015–2024) 33
Tabella 2.11: Total ta' Każijiet tat-Tribunal skont l-Età (2015–2024) 33
Tabella 3.1: Frekwenza tal-Użu (2004–2024) 42
Tabella 3.2: Mod ta' Amministrazzjoni (2004–2024) 43
Tabella 3.3 Frekwenza tal-Użu (2004–2024) 48
Tabella 3.4: Mod ta' Amministrazzjoni (2004–2024) 49
Tabella 3.5: Frekwenza tal-Użu (2004–2024) 55
Tabella 4.1: Imwiet relatati mad-Droga fost ir-Residenti Maltin u Barranin (2018–2024) 63
Tabella 4.2: Imwiet relatati mad-Droga skont il-Post tal-Mewt (2018–2024) 63
Tabella 6.1: Individwi fit-Trattament skont l-Ambjent (2004–2024) 77
Tabella 6.2: Utenti tas-Servizz fit-Trattament (2004–2024) 81
Tabella 6.3: Akkomodazzjoni u l-Istatus tal-Ġenituri (2004–2024) 85
Tabella 6.4: Utenti tas-Servizz skont ir-Reġjun (2004–2024) 89
Tabella 6.5: Utenti tas-Servizz skont l-Età u l-Sess f'Tal-Ibwar (2022–2024) 90
Tabella 6.6: Utenti tas-Servizz skont in-Nazzjonalità f'Tal-Ibwar (2022–2024) 91
Tabella 6.7: Id-Droga Primarja u l-Imġiba tal-Injettar f'Tal-Ibwar (2022–2024) 91
Tabella 6.8: Snin li għamlu jużaw qabel ma fittxew trattament f'Tal-Ibwar (2022–2024) 92
Tabella 6.9: Utenti tas-servizz skont is-sors ta' riferiment f'Tal-Ibwar (2022–2024) 92
Tabella 6.10: Popolazzjoni tal-priġunieri skont id-dinamika tal-familja (2023–2024) 97

DR MICHAEL FALZON
Ministru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal

Ir-rapport nazzjonali Dwar is-Sitwazzjoni tad-Droga u r-Risposti f 'Malta ta' din is-sena jkopri numru ta' kwistjonijiet, u fil-biċċa l-kbira, ġie influwenzat mill-bidliet ewlenin fil-qasam istituzzjonali. Fix-xahar ta' Lulju tas-sena l-oħra, tħabbret it-tnedija tal-Aġenzija l-ġdida tal-UE dwar id-Drogi, l-EUDA, li essenzjalment kienet it-"titjib" taċ-ċentru ta' monitoraġġ preċedenti, l-EMCDDA, għal aġenzija sħiħa tal-UE. Għalhekk, din il-bidla rriżultat f'alterazzjoni sinifikanti fil-kamp ta' applikazzjoni, u b'hekk ġabet magħha żieda fir-responsabbiltajiet, primarjament dik li tiġi pprovduta l-informazzjoni meħtieġa dwar id-droga u dwar dipendenzi oħra, kif ukoll l-użu ta' prospettiva biex jiġi antiċipat il-futur u għalhekk ikun hemm tħejjija aħjar meta tfeġġ epidemija tad-droga ta' tip jew ieħor fl-Ewropa.

F'termini reali, din il-bidla affettwat ukoll lill-Istati Membri kollha tal-UE, fis-sens li l-membri kollha issa jeħtieġ li jipprovdu data dwar id-droga, li hija ta' standard suffiċjenti kif imkejjel mill-kapaċità tagħhom li jgħaddu minn proċeduri ta' akkreditazzjoni. Il-Punt Fokali Nazzjonali Malti bbażat f'dan il-Ministeru ssottometta lilu nnifsu għal dan l-impenn f'Ottubru li għadda u għadda b'riżultati brillanti. Għalhekk, lokalment, dan ġie rikonoxxut bil-formolazzjoni tal-punt fokali f'dak li issa huwa magħruf bħala t-Taqsima Nazzjonali għad-Droga u Dipendenzi jew l-NDAU fil-qosor. L-avviż legali li jħabbar dan ġie ppubblikat f'Novembru li għadda fil-Gazzetta tal-Gvern.

Dawn il-bidliet strutturali kellhom impatt pożittiv fuq il-ħidma tal-punt fokali, jew issa l-NDAU, fis-sens li għamlu possibbli li jitkomplew il-kollaborazzjonijiet bejn il-partijiet ikkonċernati lokali ewlenin. Eżempju ta' dan huwa d-dominju tal-provvista, li fih, l-Iskwadra ta' Kontra d-Droga, id-Dwana, u s-sistema ġudizzjarja, għandhom irwol ewlieni fil-ġlieda kontra l-preżenza tad-drogi fit-toroq tagħna. Pereżempju, il-qbid tal-kokaina u tal-kannabis kellu t-tendenza li jiżdied matul is-snin, iżda dan ma ġiex ikkunsidrat mill-punti ta' dħul differenti, jew minn sorsi oħra, f'rapporti nazzjonali preċedenti. Dan issa ġie rimedjat fil-kompilazzjoni tad-data dwar id-drogi ta' din is-sena. Pereżempju, jidher li l-ajruport, il-port ħieles, il-port tal-baħar (permezz tal-katamaran), u l-posta, huma kollha mezzi ta' dħul u kollha jintużaw sa livelli li jvarjaw. Jistgħu jiġu analizzati wkoll kampjuni ta' materjal maqbud fil-Laboratorju Forensiku fl-Università ta' Malta, li bħalissa jassisti lill-qrati tal-ġustizzja, lill-aġenziji tal-gvern, lill-forzi tal-ordni u lill-klijenti privati. Is-sena l-oħra, is-servizzi tal-Probation u l-Parole kellhom ukoll jittrattaw madwar 550 każ, li għal darb'oħra fil-biċċa l-kbira kienu relatati mal-kokaina u l-kannabis, kif rifless mid-data għall-qbid kif imsemmi hawn fuq. Fir-rigward tas-Servizzi Korrettivi, madwar 70% tal-persuni ġewwa l-ħabs jinsabu hemm għal reati relatati mad-drogi, b'mod partikolari, il-kokaina u l-kannabis.

Min-naħa l-oħra, id-data dwar id-domanda, jiġifieri t-trattament, toffri l-istess stampa, jiġifieri li din is-sena kien hemm żieda fin-numru ta' dawk fit-trattament, madwar 38%, u dawn fil-biċċa l-kbira kienu dovuti għaż-żieda f'parteċipanti ġodda, xi 500, li l-maġġoranza tagħhom kienu minħabba l-użu tal-kokaina. F'ċertu sens, din hija aħbar tajba fis-sens li l-utenti issa qed ifittxu dejjem aktar l-għajnuna għall-problema tad-droga tagħhom u dan sa ċertu punt din is-sena huwa appoġġjat aktar mit-tnaqqis, meta mqabbel mas-sena l-oħra, fl-għadd ta' mwiet irreġistrati kawża ta' doża eċċessiva.

B'mod ċar, hemm bżonn isir aktar fil-forma ta' prevenzjoni, trattament, tnaqqis tal-ħsara u rkupru, iżda kif tiddetermina l-loġika, il-prevenzjoni hija aħjar mill-kura, u għalhekk, l-isforzi tagħna, fil-preżent, jeħtieġ li jiffokaw aħjar fuq il-prevenzjoni, biex l-ewwel nett jitwaqqaf jew jiġi limitat l-użu.

MARK MUSÙ

Segretarju Permanenti, Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal

Huwa b'sens profond ta' responsabbiltà u impenn li nippreżentaw Ir-Rapport Nazzjonali dwar is-Sitwazzjoni tad-Droga u r-Rispons għaliha f'Malta 2025. Dan ir-rapport jirrifletti d-dedikazzjoni kontinwa ta' network wiesa' ta' partijiet ikkonċernati li jikkontribwixxu l-għarfien espert u l-professjonaliżmu tagħhom biex jifhmu u jindirizzaw l-użu tas-sustanzi f'pajjiżna. Matul is-snin, Malta għamlet progress sinifikanti fir-rispons għall-isfidi ppreżentati mill-imġiba ta' dipendenza. Dan ir-rapport juri d-determinazzjoni dejjiema tagħna li nipproteġu s-saħħa pubblika, inħarsu d-dinjità tal-bniedem u nrawmu l-koeżjoni soċjali.

Abbażi tad-data miġbura matul l-2024, ir-rapport jipprovdi ħarsa ġenerali komprensiva lejn ix-xejriet attwali fl-użu tas-sustanzi madwar Malta. Għall-ewwel darba, din l-edizzjoni tinkludi analiżi tax-xejriet ta' għoxrin sena, u toffri għarfien siewi dwar il-bidliet fit-tul fil-konsum, fid-domanda għat-trattament, u fl-impatti soċjetali relatati. Lil hinn mill-istatistika, tesplora l-effetti profondi tal-użu tas-sustanzi fuq l-individwi, il-familji u l-komunitajiet, filwaqt li tenfasizza l-importanza ta' servizzi aċċessibbli u ħolistiċi li jindirizzaw il-ħtiġijiet multidimensjonali ta' dawk affettwati.

Dawn is-sejbiet huma ankrati sew fil-qafas tal-Politika Nazzjonali dwar id-Droga 2023–2033 ta' Malta, li tiddefendi l-prinċipji tal-kura, id-dinjità tal-bniedem, id-drittijiet tal-bniedem u l-integrazzjoni soċjali għall-persuni li jużaw id-drogi. Il-politika tippromwovi approċċ koordinat u multidixxiplinari, li jirrikonoxxi li l-użu tas-sustanzi u d-dipendenza fuqhom huma fenomeni kumplessi li jeħtieġu kollaborazzjoni bejn is-setturi tas-saħħa, soċjali u tal-infurzar tal-liġi. Billi jibqgħu attenti għal xejriet emerġenti, l-awtoritajiet u l-fornituri tas-servizzi huma mgħammra aħjar biex jantiċipaw l-isfidi, jinfurzaw il-liġijiet nazzjonali dwar id-drogi, u jimplimentaw interventi effettivi li jnaqqsu l-ħsara u jippromwovu l-benesseri.

Matul l-2024, Malta kisbet diversi stadji importanti notevoli. Il-Punt Fokali Nazzjonali Malti rċieva akkreditazzjoni mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drogi (EUDA), li tikkonferma l-aderenza tiegħu mal-ogħla standards ta' ġbir, rappurtar u analiżi tad-data. Dan ir-rikonoxximent jenfasizza l-impenn ta' Malta li tipprovdi informazzjoni affidabbli u bbażata fuq l-evidenza biex tinforma kemm il-politika nazzjonali kif ukoll dik Ewropea dwar id-drogi. Barra minn hekk, l-istabbiliment tal-Unità Nazzjonali dwar id-Droga u l-Vizzji skont l-Avviż Legali 285 tal-Liġijiet ta' Malta saħħaħ il-qafas nazzjonali għall-koordinazzjoni tal-istrateġiji li jindirizzaw l-użu u d-dipendenza fuq is-sustanzi b'mod komprensiv u integrat.

L-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi rrapportaw żieda fil-każijiet imressqa l-qorti relatati mad-droga, fil-biċċa l-kbira marbuta mat-traffikar. Fis-servizzi tat-trattament, ġie osservat żvilupp sinifikanti: għall-ewwel darba, l-għadd ta' individwi li qed ifittxu trattament primarjament għall-użu tal-kokaina qabeż lil dawk li qed ifittxu għajnuna għad-dipendenza fuq l-eroina, u dan jirrifletti xejriet li qed jevolvu fl-użu tas-sustanzi fil-popolazzjoni Maltija. L-età medjana ta' persuni li jidħlu fit-trattament żdiedet ukoll, u dan jindika koorti li qed tikber fl-età ta' utenti tas-servizz, b'mod partikolari fost dawk li jikkunsmaw l-eroina u l-kannabis. Għalkemm il-fatalitajiet minħabba doża eċċessiva ta' droga naqsu meta mqabbla mal-2023, l-għadd ġenerali ta' mwiet għadu ogħla mill-medji fit-tul, u dan jissottolinja l-ħtieġa kontinwa għal miżuri robusti ta' prevenzjoni u intervent.

Ir-rapport jirrikonoxxi wkoll il-ħidma ta' prevenzjoni vitali mwettqa mill-aġenziji fi ħdan l-ambjenti u l-komunitajiet edukattivi. Iż-żieda kostanti fl-għadd ta' individwi li qed ifittxu trattament matul l-aħħar żewġ deċennji — li żdiedet bi 38% bejn l-2004 u l-2024 — turi kemm id-domanda dejjem tikber għas-servizzi kif ukoll l-impenn sod tal-professjonisti f'setturi differenti.

Din il-pubblikazzjoni hija xhieda tal-isfidi ffaċċjati, il-progress miksub u r-reżiljenza ta' dawk kollha involuti fl-indirizzar tal-użu u d-dipendenza fuq is-sustanzi f'Malta. Dan jenfasizza l-importanza ta' approċċ unifikat, ibbażat fuq l-evidenza u ta' kompassjoni li jpoġġi l-benesseri pubbliku u d-dinjità tal-bniedem fuq quddiem nett tal-isforzi kollha. Kull miżura meħuda tikkontribwixxi għall-għan nazzjonali li jitnaqqsu l-provvista, id-domanda u l-ħsarat assoċjati mad-drogi.

Jalla dan ir-rapport iservi kemm bħala riflessjoni tal-kisbiet kollettivi tagħna kif ukoll bħala sors ta' ispirazzjoni—jimmotiva l-kollaborazzjoni, l-innovazzjoni u d-dedikazzjoni kontinwi lejn il-bini ta' soċjetà aktar b'saħħitha, aktar sikura u aktar inklużiva għal kulħadd.

KAPITOLU 1
Strateġija u Koordinazzjoni tad-Droga

1. Akkreditazzjoni mill-EUDA

L-Unità Nazzjonali għad-Dipendenza mid-Droga ġiet akkreditata mill-EUDA bħala l-Punt Fokali Nazzjonali ta' Malta, u jimmarka kisba sinifikanti li wriet il-kapaċità tagħha li tilħaq standards Ewropej stretti.

2. Prijoritajiet Strateġiċi

Fl-2024, il-prijoritajiet strateġiċi tal-NDAU iffukaw fuq l-espansjoni tar-riċerka dwar ix-xejriet emerġenti fid-dipendenza, l-approfondiment tas-sħubijiet mal-partijiet ikkonċernati nazzjonali u internazzjonali, u l-appoġġ għall-iżvilupp ta' politiki bbażati fuq l-aħħar riċerka u l-aħjar prattiki.

3. Teknoloġiji

L-NDAU tippjana li timplimenta teknoloġiji bħal bażi tad-data simplifikata u sensibilizzazzjoni mtejba tal-midja soċjali, bl-għan li ttejjeb il-ġbir tad-data, l-involviment pubbliku, u t-trasparenza fl-attivitajiet tagħha.

NDAU
NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

QAFAS TA' GOVERNANZA

Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal għad għandu r-responsabbiltà primarja għal kwistjonijiet ta' politika dwar id-droga f'Malta. Huwa appoġġjat mill-Bord Konsultattiv Nazzjonali dwar id-Dipendenza fuq id-Droga, li jinkludi esperti minn oqsma differenti inklużi l-liġi, l-istudji dwar iż-żgħażagħ, ix-xjenza wara d-dipendenza, l-edukazzjoni, il-psikoloġija klinika, il-psikjatrija, l-epidemjoloġija, u n-newroxjenza. Din il-kompożizzjoni multidixxiplinarja tiżgura approċċ komprensiv għal kwistjonijiet relatati mad-dipendenza.

Il-funzjoni primarja tal-Unità Nazzjonali għad-Dipendenza mid-Droga (NDAU), li topera fi ħdan il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal, hija li twettaq valutazzjoni komprensiva tax-xenarju tad-drogi nazzjonali kurrenti. Għalhekk, huwa essenzjali li tiġi mmonitorjata b'mod sistematiku l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet deskritti fil-Politika Nazzjonali dwar id-Drogi u li tiġi vvalutata b'mod rigoruż l-effettività tal-interventi li jirriżultaw minn din il-politika.

Minbarra d-dmirijiet nazzjonali tagħha, l-NDAU tippreżenta rapporti annwali lill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drogi (EUDA), li jipprovdu aġġornamenti dwar ix-xejriet tad-droga u l-istrateġiji ta' rispons f'Malta. Hija tikkontribwixxi wkoll data u analiżi lill-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità (UNODC) bħala parti mill-qafas ta' rappurtar globali dwar is-sitwazzjoni tad-droga dinjija permezz tat-tlestija tal-Kwestjonarji dwar ir-Rapport Annwali (ARQs).

1.2 POLITIKA NAZZJONALI DWAR ID-DROGA (2023–2033)

Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal nieda uffiċjalment it-tieni Politika Nazzjonali dwar id-Droga (2023–2033) fis-26 ta' Ġunju 2023. Filwaqt li tibni fuq il-pilastri fundamentali stabbiliti fl-ewwel Politika Nazzjonali dwar id-Droga tal-2008, il-politika aġġornata tindirizza sfidi emerġenti relatati max-xenarju tad-droga li qed jevolvi f'Malta.

Il-politika tkompli tiffoka fuq it-tliet oqsma ewlenin, il-qafas istituzzjonali ġudizzjarju ġenerali, it-tnaqqis fil-provvista u t-tnaqqis fid-domanda. Filwaqt li tiġi rikonoxxuta n-natura dinamika tas-swieq illeċiti tad-drogi, issir enfasi partikolari fuq il-ġlieda kontra rotot ġodda ta' traffikar u metodi ta' distribuzzjoni innovattivi. B'reazzjoni għal dan, il-politika tipproponi t-twaqqif ta' Korp ta' Koordinazzjoni ta' Infurzar tal-Liġi ddedikat biex jiffaċilita l-kondiviżjoni tal-informazzjoni u l-kollaborazzjoni bejn l-aġenziji, u b'hekk tissaħħaħ l-effettività operazzjonali.

Il-Politika tenfasizza wkoll il-ħtieġa kontinwa li jissaħħu s-servizzi ta' prevenzjoni u trattament għall-individwi li jużaw id-drogi. F'Ġunju tal-2025, tnediet kampanja nazzjonali għall-prevenzjoni mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal, li kienet tinkludi messaġġi fuq il-billboards b'viżibbiltà kbira madwar Malta u Għawdex, ikkomplementata minn pubblikità televiżiva fil-ħinijiet l-aktar segwiti. Il-kampanja kienet immirata kemm lejn iż-żgħażagħ kif ukoll lejn l-adulti, bil-ħsieb li tiġġieled in-normalizzazzjoni tal-użu tad-droga, tippromwovi sensibilizzazzjoni preċiża u bbażata fuq l-evidenza, u tħeġġeġ imġiba bikrija fit-tfittxija għall-għajnuna.

Miżura ewlenija stabbilita fil-Politika Nazzjonali dwar id-Droga hija l-istabbiliment ta' Korp ta' Koordinazzjoni ta' Prevenzjoni ċentralizzat, li jkollu l-mandat li jottimizza l-allokazzjoni tar-riżorsi u jtejjeb it-twettiq ta' interventi mmirati fost gruppi tal-popolazzjoni differenti. Bdiet il-ħidma inizjali, inkluża l-esplorazzjoni ta' inizjattivi ta' prevenzjoni pilota mmirati biex jindirizzaw il-ħtiġijiet kemm tal-koorti taż-żgħażagħ kif ukoll tal-adulti. Bħalissa għaddejjin diskussjonijiet biex jiġu formalizzati l-istruttura, il-mandat u l-ambitu operazzjonali tal-korp propost.

Il-politika tiddeskrivi wkoll il-miżuri ġodda ffukati fuq it-tnaqqis tal-ħsara, filwaqt li tallinja mal-pożizzjoni komuni adottata mill-Istati Membri tal-UE u l-Istrateġija tal-UE dwar id-Drogi, li tirrakkomanda strateġiji li jimminimizzaw il-konsegwenzi negattivi tal-użu tas-sustanzi. Ċentrali għal dan l-approċċ hija l-adozzjoni ta' qafas ibbażat fuq id-drittijiet tal-bniedem li jippromwovi l-inklużjoni soċjali ta' persuni li jużaw id-drogi u jaħdem b'mod attiv biex inaqqas l-istigma.

Waħda mill-inizjattivi proposti għat-tnaqqis tal-ħsara hija l-introduzzjoni ta' servizzi b'limitu baxx immirati lejn it-titjib fl-aċċessibbiltà għall-kura u l-appoġġ. Dawn is-servizzi huma maħsuba biex jirrispettaw il-prinċipji tal-kura u d-dinjità tal-bniedem, f'konformità mal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE (il-Politika Nazzjonali dwar id-Droga, 2023–2033, p. 20).

Figura 1.1: Ċiklu ta' Politika

Il-politika tappella wkoll għall-iżvilupp ta' taħriġ speċjalizzat għall-professjonisti li jaħdmu direttament fil-qasam tal-użu tas-sustanzi, kif ukoll għal dawk f'setturi relatati li jistgħu jiltaqgħu ma' individwi affettwati mill-użu tas-sustanzi fix-xogħol tagħhom ta' kuljum. Din tinkludi l-integrazzjoni proposta ta' moduli ta' taħriġ dwar l-imġiba ta' dipendenza fi programmi akkademiċi fil-ħidma fost iż-żgħażagħ, fil-ħidma soċjali, fil-mediċina, fil-psikoloġija, fil-psikoterapija, u fi professjonijiet relatati oħra.

Dawn il-miżuri huma maħsuba biex ikomplu jsaħħu l-impenn kontinwu tal-gvern għal approċċ ħolistiku, integrat u infurmat mill-evidenza biex jiġi indirizzat l-użu tas-sustanzi f'Malta.

1.3 LEĠIŻLAZZJONI TAL-NDAU

L-NDAU ġiet stabbilita permezz tal-Avviż Legali 285 tal-2024 skont l-Att dwar l-Amministrazzjoni Pubblika, li jagħtiha personalità ġuridika distinta u responsabbiltà għall-monitoraġġ u r-rapportar dwar kwistjonijiet relatati mad-dipendenza. Dan il-qafas legali jiddeskrivi l-mandat, ir-rwoli, ir-responsabbiltajiet u l-istruttura ta' governanza tal-NDAU.

L-NDAU hija mmexxija minn chair mhux eżekuttiv maħtur mill-Ministru responsabbli għall-politika soċjali, b'tim ta' ħames uffiċjali biex jassistu fl-operazzjonijiet tagħha. Dan jiżgura li l-unità topera b'mod effiċjenti fis-sistema amministrattiva nazzjonali filwaqt li żżomm l-indipendenza xjentifika. Waħda mill-funzjonijiet ewlenin tal-NDAU hija l-ġbir u l-kollazzjoni, l-analiżi, u t-tixrid ta' data dwar l-użu tad-droga u x-xejriet tad-dipendenza f'Malta. L-unità tipproduċi rapporti nazzjonali annwali li jiggwidaw id-deċiżjonijiet ta' politika u jiżguraw l-allinjament mal-istandards tal-UE u dawk internazzjonali.

Minbarra r-rwol ta' monitoraġġ tagħha, l-NDAU tiffaċilita l-koordinazzjoni bejn id-dipartimenti tal-gvern, l-infurzar tal-liġi, l-istituzzjonijiet tas-saħħa, u l-organizzazzjonijiet soċjali involuti fid-dipendenza. Isservi wkoll bħala l-punt fokali nazzjonali ta' Malta għall-kooperazzjoni internazzjonali dwar sitwazzjonijiet relatati mad-droga u d-dipendenza, filwaqt li tipparteċipa fid-diskussjonijiet tal-Unjoni Ewropea (UE), tal-Kunsill tal-Ewropa (COE), u tan-Nazzjonijiet Uniti (NU). L-NDAU topera taħt mandat ta' sitt snin li jiġġedded, bl-attivitajiet tagħha ffinanzjati parzjalment mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal u l-EUDA. L-unità ssostni impenn għall-indipendenza xjentifika u standards tad-data rigoruż.

1.4 AKKREDITAZZJONI TAL-NDAU

Fl-2024, l-NDAU ġiet akkreditata formalment mill-EUDA bħala l-Punt Fokali Nazzjonali ta' Malta, u ngħaqdet uffiċjalment man-Network Ewropew ta' Informazzjoni dwar id-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga (Reitox). Din l-akkreditazzjoni tirrappreżenta pass sinifikanti għal Malta u tikkonferma l-kapaċità tal-NDAU li tissodisfa l-istandards stretti tal-EUDA għall-parteċipazzjoni fin-network Reitox.

Biex tikseb l-akkreditazzjoni, l-NDAU wriet rikonoxximent legali u dežinjazzjoni formali mill-Gvern ta' Malta, kif ukoll l-indipendenza xjentifika u l-kompetenza operazzjonali tagħha. L-Unità għandha l-mandat li tiġbor, tanalizza u tirrapporta b'mod oġġettiv dwar data relatata mad-droga, filwaqt li tiżgura l-kwalità, il-preċiżjoni u l-komparabbiltà tal-informazzjoni li tipprovdi.

L-NDAU hija magħmula minn tim multidixxiplinari ta' professjonisti b'għarfien espert fl-epidemjoloġija, fis-saħħa pubblika, fil-politika soċjali, u fl-analiżi tad-data. L-infrastruttura tad-data tagħha hija allinjata mal-metodoloġiji tal-EUDA, li jippermettulha tikkontribwixxi b'mod effettiv għas-Sistema ta' Twissija Bikrija tal-EUDA u tissottometti rapporti annwali komprensivi dwar is-sitwazzjoni nazzjonali tad-droga.

Il-parteċipazzjoni fin-network Reitox u fi gruppi oħra ta' esperti tal-EUDA tippermetti lill-NDAU tikkollabora ma' Punti Fokali Nazzjonali oħra, tikkondividi l-aħjar prattiki, u tikkontribwixxi għar-riċerka u l-iżvilupp tal-politika fl-UE kollha. L-akkreditazzjoni tal-Unità tenfasizza l-impenn kontinwu ta' Malta għal politika dwar id-droga bbażata fuq l-evidenza u għat-tisħiħ tar-rwol tagħha fi ħdan il-qafas Ewropew u internazzjonali usa'.

1.5 VIŻJONI U DIREZZJONI STRATEĠIKA TAL-NDAU

Hekk kif l-NDAU tkompli tevolvi u ssaħħaħ ir-rwol tagħha f'Malta, qed jiġu prijoritizzati diversi oqsma ewlenin ta' żvilupp biex jissaħħu l-impatt u l-effettività tagħha fl-istħarriġ tas-sitwazzjoni fir-rigward tal-użu tas-sustanzi u d-dipendenza fuqhom. Dawn il-prijoritajiet għandhom l-għan li jibnu fuq oqfsa eżistenti filwaqt li jħaddnu approċċi innovattivi biex jindirizzaw l-isfidi dejjem jikbru assoċjati mad-dipendenza kemm fil-kuntesti lokali kif ukoll f'dawk globali. Dawn jinkludu li ġejjin:

1. **Espansjoni tal-Inizjattivi ta' Ġbir ta' Data u ta' Riċerka:** L-NDAU se tkompli ttejjeb il-kapaċità tal-ġbir tad-data tagħha, tespandi r-riċerka tagħha f'xejriet emerġenti fid-dipendenza, inklużi sustanzi psikoattivi ġodda, u tesplora l-fatturi soċjoekonomiċi li jinfluwenzaw l-użu tas-sustanzi. L-unità għandha l-għan li żżid il-kollaborazzjoni tagħha mal-istituzzjonijiet akkademiċi u mal-organizzazzjonijiet tar-riċerka biex tiżgura għarfien komprensiv u bbażat fuq l-evidenza li jiggwida l-politiki nazzjonali.

2. **Tisħiħ ta' Sħubijiet Nazzjonali u Internazzjonali:** L-NDAU tippjana li tapprofondixxi l-kollaborazzjonijiet tagħha mal-partijiet ikkonċernati nazzjonali bħall-fornituri tal-kura tas-saħħa, l-infurzar tal-liġi, u s-servizzi soċjali u ta' dipendenza, filwaqt li tiżgura rispons tad-data unifikat għad-dipendenza fis-setturi kollha. Barra minn hekk, l-NDAU ser tkompli ssaħħaħ ir-rabtiet internazzjonali tagħha mal-UE, is-COE u n-NU, u sħab globali oħra, filwaqt li tiżgura li Malta tibqa' allinjata mal-iżviluppi internazzjonali fl-immaniġġjar tad-dipendenza u l-politika dwar id-droga.

3. **Żvilupp tal-Politika Bbażata fuq l-Evidenza u Riformi:** Hekk kif ix-xenarju tad-droga jevolvi, l-NDAU se tkompli tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' politiki bbażati fuq l-evidenza li jirriflettu l-aħħar riċerka u l-aħjar prattiki. Dan se jinkludi l-provvista ta' data robusta biex jiġu infurmati l-istrateġiji tal-gvern u jiġu promossi riformi li jtejbu l-aċċess għat-trattament, jappoġġaw is-servizzi tas-saħħa mentali, u jindirizzaw il-kawżi ewlenin tad-dipendenza.

4. **L-Innovazzjoni Diġitali u l-Integrazzjoni tat-Teknoloġija:** It-tħaddin tal-Innovazzjoni Diġitali u l-Integrazzjoni tat-Teknoloġija: L-NDAU tirrikonoxxi r-rwol kruċjali li għandha t-teknoloġija fl-espansjoni tas-sensibilizzazzjoni tagħha u fit-tisħiħ tal-effettività tal-immaniġġjar tad-dipendenza. Sabiex jiġi żgurat li tibqa' fuq quddiem nett tal-progress diġitali, l-unità tippjana li tiżviluppa bażi tad-data online ddedikata, li tissimplifika kemm il-proċessi tal-ġbir tad-data kif ukoll dawk tar-rapportar. Barra minn hekk, l-NDAU se ssaħħaħ il-preżenza diġitali tagħha billi tniedi kontijiet uffiċjali fuq pjattaformi tal-media soċjali bħal Facebook u Instagram, filwaqt li tippermetti l-involviment dirett mal-pubbliku u s-sensibilizzazzjoni dwar kwistjonijiet ta' dipendenza. Se jiġi introdott ukoll bullettin elettroniku regolari biex il-partijiet ikkonċernati u s-sħab jinżammu aġġornati dwar l-aħħar attivitajiet tal-NDAU, is-sejbiet tar-riċerka, u l-inizjattivi li jkunu ġejjin. Barra minn hekk, l-NDAU se tistabbilixxi u żżomm sit web komprensiv, li se jservi bħala ċentru ċentrali għall-informazzjoni, ir-riżorsi, l-aġġornamenti dwar l-avvenimenti, u l-involviment tal-komunità, filwaqt li tiżgura li l-komunità usa' tibqa' infurmata u involuta. Dawn l-inizjattivi diġitali huma mfassla biex jippromwovu t-trasparenza, jinkoraġġixxu l-kollaborazzjoni, u jsaħħu l-involviment pubbliku.

KAPITOLU 2
Liġijiet dwar id-Droga u Reati marbuta mad-Droga

1. Każijiet imressqa l-Qorti

Fl-2024, il-Korp tal-Pulizija rreġistra 127 akkuża relatata mad-droga, li jimmarkaw l-ewwel żieda mill-2017. Il-maġġoranza ta' dawn il-każijiet imressqa l-Qorti issa jinkludu każijiet ta' traffikar.

2. Każijiet ta' Pussess tat-Tribunal

Bejn l-2015 u Diċembru 2024, it-Tribunal ittratta total ta' 3,965 każ ta' pussess, bil-kannabis (ħaxixa) tikkostitwixxi l-maġġoranza b'1,618 każ. Fl-2024, it-Tribunal irreġistra l-inqas numru ta' każijiet tiegħu, b'60 biss ipproċessati.

3. Probation u Parole

Fl-2024, id-Dipartiment għall-Probation u l-Parole irrapporta total ta' 551 individwu rreġistrat, fil-biċċa l-kbira rġiel, bil-kokaina identifikata bħala d-droga primarja magħżula.

4. Purità tad-Droga

Il-livelli ta' purità tal-eroina, tal-kokaina u tal-kannabis analizzati mill-FAL bejn l-2017 u l-2024 varjaw, bl-eroina u l-kokaina juru żieda u tnaqqis notevoli, filwaqt li l-kannabis baqgħet relattivament stabbli.

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

2.1 KUNTEST LEGALI

Il-qafas leġiżlattiv ta' Malta dwar l-użu tas-sustanzi huwa mibni fuq diversi strumenti legali ewlenin, li kull wieħed minnhom jindirizza aspetti differenti tal-kontroll, tat-trattament u tal-prevenzjoni tad-droga. Il-liġijiet prinċipali jinkludu:

- L-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet (Kap. 31, tal-Liġijiet ta' Malta) — li tirregola s-sustanzi psikotropiċi u għaddiet minn diversi emendi matul iż-żmien.
- L-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikoluż (Kap. 101, tal-Liġijiet ta' Malta) — li tindirizza primarjament id-drogi narkotiċi. B'mod partikolari, emenda tal-2005 ippermettiet il-preskrizzjoni tal-methadone u trattamenti simili.
- L-Att dwar Dipendenza fuq id-Droga (Trattament mhux Priġunerija) (Kap. 537, 2014 tal-Liġijiet ta' Malta) — immarka bidla minn approċċi punittivi għal approċċi riabilitattivi għal individwi li jinsabu fil-pussess ta' drogi għall-użu personali.

2.1.1 L-Att dwar Dipendenza fuq id-Droga (Trattament mhux Priġunerija) – Kapitolu 537

Imdaħħal fis-seħħ f'April tal-2015, il-Kapitolu 537 iddekriminalizza l-pussess personali ta' kwantitajiet żgħar ta' drogi, u dderieġa mill-ġdid każijiet bħal dawn lejn kanali amministrattivi u riabilitattivi. Skont dan l-Att:

- Il-pussess ta' mhux aktar minn żewġ grammi jew żewġ pilloli ta' kwalunkwe droga (għajr il-kannabis), irrispettivament mill-purità, m'għadux reat kriminali. Minflok, huwa punibbli b'multa, li l-ammont tagħha jiddependi fuq is-sustanza.
- Trasgressuri reċidivi (fi żmien sentejn) jistgħu jiġu riferuti lill-Bord għar-Riabilitazzjoni tat-Trasgressuri tad-Droga, li jivvaluta s-sitwazzjoni tagħhom u jista' jirrakkomanda appoġġ jew trattament.
- In-nuqqas ta' konformità mal-miżuri amministrattivi jew mar-rakkomandazzjonijiet tal-bord jista' jirriżulta f'riferiment tal-qorti lill-Qorti tad-Droga, kif stipulat mil-liġi.
- Il-pussess lil hinn mill-kwantitajiet stipulati jibqa' reat kriminali u jiġi ttrattat mill-Qrati tal-Ġustizzja ta' Malta.

2.1.2 Regolazzjoni tal-Kannabis — Kapitolu 628 u l-Emendi għall-Kapitolu 537

F'Diċembru tal-2021, Malta għaddiet l-Att li Jwaqqaf l-Awtorità dwar l-Użu Responsabbli tal-Kannabis (Kap. 628 tal-Liġijiet ta' Malta). Din il-liġi ħolqot awtorità regolatorja bil-kompitu li:

- Tissorvelja l-assoċjazzjonijiet tal-kannabis mingħajr skop ta' qligħ b'massimu ta' 500 membru rreġistrat.
- Tawtorizza d-distribuzzjoni sa massimu ta' 7g kuljum (u 50g fix-xahar) ta' kannabis għal kull membru.
- Tippermetti lir-residenti jkabbru sa erba' pjanti tal-kannabis għal kull unità domestika, b'limitu ta' 50g ta' kannabis imnixxfa fi kwalunkwe żmien partikolari.
- Tippermetti lill-individwi jġorru sa 7g ta' kannabis fil-pubbliku. Il-ġarr ta' 8–28g jista' jirriżulta f'azzjoni amministrattiva (Kap. 537 tal-Liġijiet ta' Malta).

Il-konsum pubbliku u l-użu tal-kannabis fil-preżenza ta' minorenni jew fi spazji viżibbli jibqgħu pprojbiti. Il-minorenni huma strettament ipprojbiti minn attivitajiet relatati mal-kannabis.

2.1.3 Twaqqif tal-Unità Nazzjonali għad-Dipendenza mid-Droga

L-NDAU ġiet stabbilita uffiċjalment bl-Avviż Legali 285 tal-2024, skont l-Att dwar is-Saħħa Pubblika. L-NDAU għandha l-kompitu li tikkoordina l-politiki u l-istrateġiji nazzjonali relatati mal-prevenzjoni, it-trattament u t-tnaqqis tal-ħsara mid-droga. It-twaqqif tagħha mmarka konsolidazzjoni formali tal-isforzi tas-saħħa pubblika u tal-politika dwar id-droga ta' Malta taħt korp ta' koordinazzjoni nazzjonali wieħed.

2.2 KORP TAL-PULIZIJA TA' MALTA – SKWADRA TA' KONTRA D-DROGA

L-Iskwadra ta' Kontra d-Droga hija unità speċjalizzata fi ħdan il-Korp tal-Pulizija ta' Malta bl-għan li tindirizza reati relatati mad-droga, inklużi t-traffikar, il-pussess, u l-kultivazzjoni/produzzjoni illeċita. Filwaqt li topera taħt id-Dipartiment tal-Investigazzjonijiet Kriminali, l-iskwadra tgħaqqad l-intelliġenza, il-ħidma investigattiva, u l-għarfien espert operattiv biex tindirizza kemm it-theddid lokali kif ukoll dak internazzjonali relatat mad-droga, u għandha rwol ewlieni fis-salvagwardja tas-sikurezza pubblika.

Il-ħidma tal-Iskwadra ta' Kontra d-Droga tiffoka fuq il-ġbir tal-intelliġenza, is-sorveljanza, u l-għodod diġitali għall-monitoraġġ tal-attività tad-droga. Abbażi ta' din l-intelliġenza, l-uffiċjali jwettqu rejds u arresti kkoordinati biex jiżżarmaw in-networks organizzati. L-unità hija responsabbli wkoll għall-qbid ta' sustanzi illeċiti u parafernalja relatata, it-tfixkil tal-ktajjen tal-provvista u l-limitazzjoni tad-disponibbiltà tad-drogi. Il-kollaborazzjoni tifforma parti ewlenija mill-operazzjonijiet tagħha, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak internazzjonali, permezz ta' sħab inklużi l-Interpol u l-Europol.

Bħala parti mill-mandat ta' infurzar tagħha, l-Iskwadra ta' Kontra d-Droga taqdi rwol ewlieni fil-monitoraġġ tad-drogi nazzjonali, fil-ġbir u fl-analiżi tad-data dwar l-arresti, il-każijiet imressqa l-qorti, u s-sekwestru tad-droga fil-pajjiż kollu. Din it-taqsima tippreżenta ħarsa ġenerali lejn id-data tal-2024, li tiddeskrivi l-għadd totali ta' każijiet imressqa l-qorti minħabba reati ta' traffikar u pussess, flimkien mal-kwantitajiet u t-tipi ta' sustanzi illeċiti ssekwestrati kemm matul l-operazzjonijiet lokali kif ukoll matul l-interċettazzjonijiet waqt it-tranżitu. Dawn iċ-ċifri jipprovdu għarfien siewi dwar ix-xejriet attwali fil-kriminalità relatata mad-droga, ix-xejriet tal-preżenza ta' sustanzi fis-suq illeċitu jew mod ieħor u l-prijoritajiet operazzjonali tal-infurzar tal-liġi f'Malta.

2.2.1 Każijiet imressqa l-Qorti

Il-każijiet imressqa l-qorti jipprovdu miżura importanti ta' kif ir-reati relatati mad-droga jiġu pproċessati permezz tal-qrati u joffru għarfien dwar l-infurzar fit-tul u x-xejriet ġudizzjarji. L-eżaminar tal-perjodu bejn l-2017 u l-2024 jenfasizza bidliet sinifikanti fil-volum ta' kawżi li tressqu.

Fl-2024, total ta' 127 individwu tressqu l-qorti għal reati relatati mad-droga, li jirrappreżentaw żieda mid-90 każ imressqa l-qorti rreġistrati fl-2023. Minkejja din iż-żieda żgħira, ix-xejra ġenerali mill-2017 turi tnaqqis sinifikanti u sostnut fil-każijiet imressqa l-qorti. Wara l-ogħla livell ta' 691 każ fl-2017, in-numri naqsu gradwalment matul is-snin sussegwenti, b'626 fl-2018, 455 fl-2019, 266 fl-2020, u 256 fl-2021, qabel ma komplew jonqsu għal 140 fl-2022 u 90 fl-2023. Iż-żieda żgħira fl-2024, filwaqt li hija notevoli, ma tbiddilx it-trajettorja 'l isfel ġenerali osservata matul il-perjodu.

Figura 2.1: Għadd totali ta' każijiet imressqa l-Qorti 2017–2024

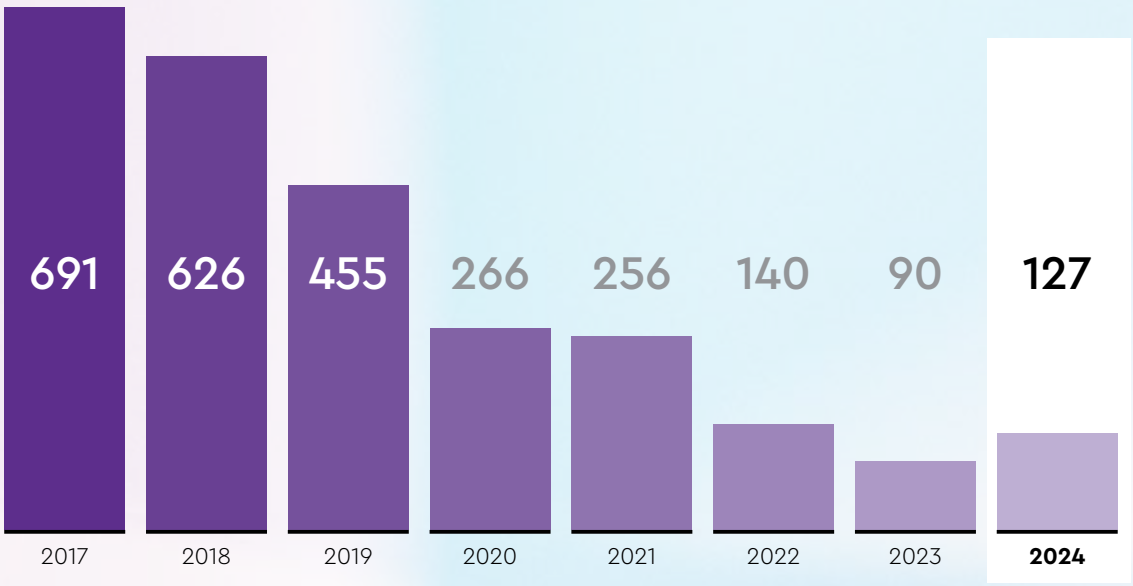

2.2.2 Każijiet imressqa l-qorti skont it-tip ta' reat

Meta jiġu kkategorizzati l-każijiet imressqa l-qorti skont it-tip ta' reat, id-data tenfasizza diverġenza ċara bejn il-każijiet ta' pussess u ta' traffikar matul il-perjodu ta' tmien snin.

Il-każijiet imressqa l-qorti relatati mal-pussess tad-droga naqsu b'mod konsistenti u sinifikanti mill-2017. Dik is-sena, ġew irreġistrati 629 każ, li naqsu għal 498 fl-2018, 336 fl-2019, u 169 fl-2020. Ix-xejra 'l isfel kompliet b'141 każ fl-2021, qabel ma naqset drastikament għal 31 fl-2022. Sal-2023, ġew irreġistrati biss 18-il każ li tressaq il-qorti relatat mal-pussess, b'żieda marġinali għal 21 fl-2024. Dan jirrappreżenta tnaqqis ta' 97% meta mqabbel mal-2017.

It-tnaqqis qawwi jikkoinċidi mal-implimentazzjoni tal-Att dwar id-Dipendenza fuq id-Droga (Trattament mhux Priġunerija) (Kap. 537 tal-Liġijiet ta' Malta, promulgat fl-2015), li ddirezzjona mill-ġdid individwi maqbuda bi kwantitajiet żgħar ta' drogi għall-użu personali lil hinn mis-sistema tal-qorti kriminali lill-Kummissarju tal-Ġustizzja. Dan l-approċċ amministrattiv ikkontribwixxa għat-tnaqqis sostnut f'kawżi relatati mal-pussess imressqa quddiem il-qrati.

B'kuntrast ma' dan, ir-reati tat-traffikar segwew xejra aktar stabbli. Bejn l-2017 u l-2022, l-għadd ta' każijiet imressqa l-qorti naqas b'mod sinifikanti, u naqas minn 128 għal 62 każ fis-sena. Fl-2023, il-każijiet ta' traffikar naqsu għal 62, segwiti minn żieda żgħira għal 85 fl-2024. Filwaqt li huwa aktar baxx milli fis-snin ta' qabel, it-traffikar għadu jirrappreżenta l-maġġoranza tal-każijiet li tressqu l-qorti relatati mad-droga. B'differenza mill-pussess, dawn ir-reati ma esperjenzawx l-istess tnaqqis sostnut sena wara sena.

Figura 2.2: Għadd ta' każijiet imressqa l-Qorti skont it-tip 2017–2024

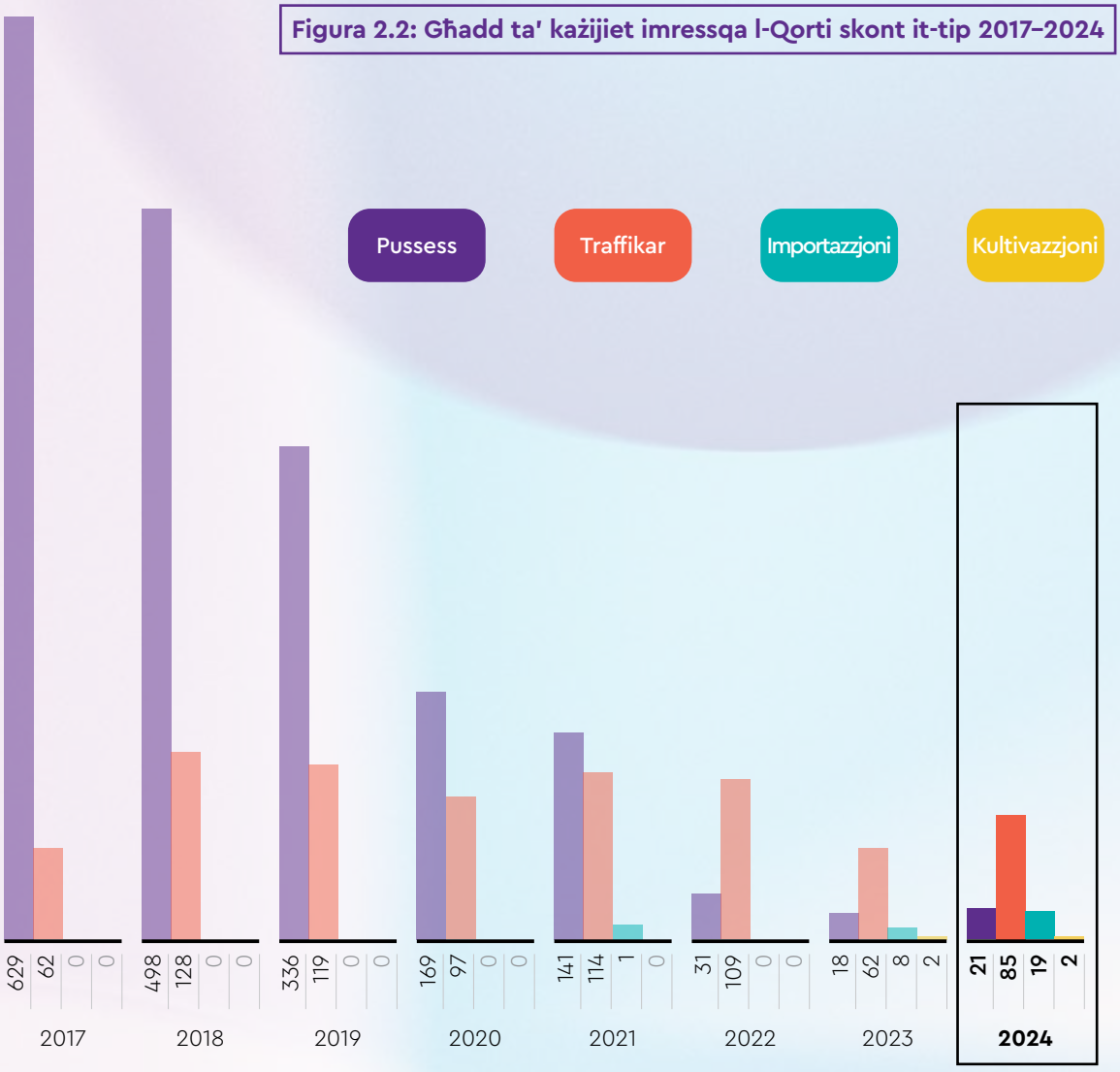

Diżaggregat skont it-tip ta' reat, it-traffikar iddomina l-ammont ta' każijiet fl-2024, b'85 każijiet imressqa l-qorti (67%). Dawn kienu primarjament marbuta mal-kokaina, 44 każ (52%) u l-kannabis, 35 każ (41%), filwaqt li l-iżgħar ammonti kienu jinvolvu l-eroina, 5 każijiet (6%) u l-MDMA, każ wieħed (1%).

Ir-reati ta' pussess ammontaw għal 21 każ imressaq il-qorti (17%), li jirriflettu l-impatt tar-riformi leġiżlattivi li ddevjaw każijiet ta' pussess minuri lil hinn mill-proċedimenti kriminali. F'din il-kategorija, il-kokaina kienet l-aktar komuni, 12-il każ (57%), segwita mill-kannabis, 4 każijiet (19%), l-MDMA, 3 każijiet (14%), il-metamfetammina, każ wieħed (5%), u l-ketamina, każ wieħed (5%). Ir-reati ta' importazzjoni kienu jammontaw għal 19-il każ imressaq il-qorti (15%), il-maġġoranza kienu relatati mal-kannabis, filwaqt li l-kultivazzjoni baqgħet rari, b'żewġ każijiet biss irreġistrati.

Figura 2.3: Każijiet imressqa l-qorti relatati mat-traffikar skont it-tip ta' droga 2017–2024

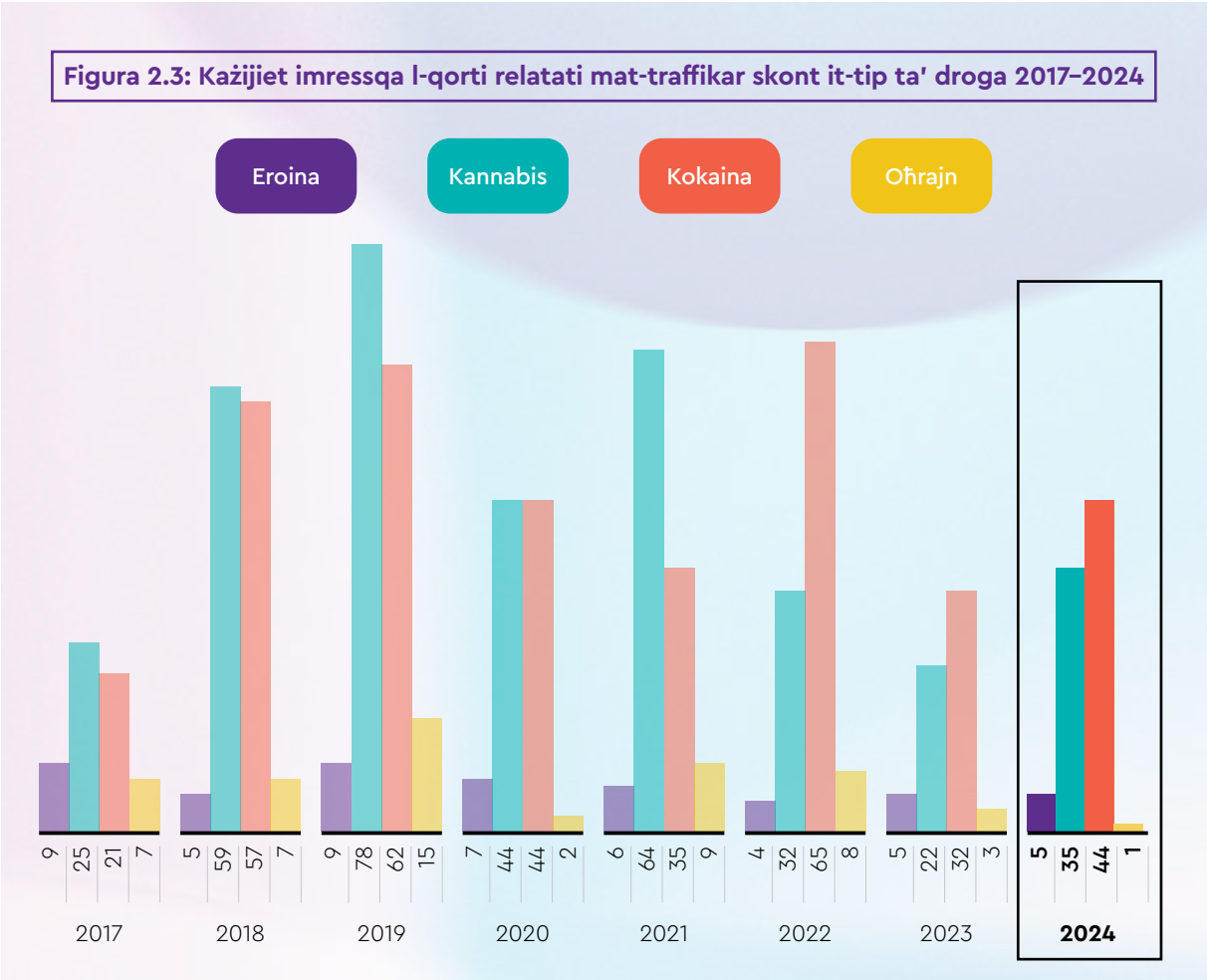

2.2.3 Każijiet imressqa l-qorti skont it-tip ta' droga

Meta jiġu eżaminati l-każijiet imressqa l-qorti relatati mad-droga skont is-sustanza bejn l-2017 u l-2024, id-data tenfasizza bidliet ċari kemm fix-xejriet ta' prevalenza kif ukoll f'dawk ta' prosekuzzjoni.

Il-kannabis u l-kokaina kienu jirrappreżentaw b'mod konsistenti l-maġġoranza tal-każijiet imressqa l-qorti fis-snin bikrija tal-perjodu ta' rapportar. Fl-2017, kien hemm 317-il każ relatat mal-kannabis u 243 każ relatat mal-kokaina. Il-kannabis laħqet il-quċċata tagħha fl-2018 bi 356 każ imressaq il-qorti, qabel ma naqset drastikament: 141 fl-2020, 144 fl-2021 u 37 biss fl-2023. Fl-2024 ġiet osservata żieda żgħira, b'54 każ irreġistrat.

Din ix-xejra 'l isfel hija allinjata mal-introduzzjoni tal-Att dwar l-Awtorità dwar l-Użu Responsabbli tal-Kannabis (Kap. 628 tal-Liġijiet ta' Malta) fl-2021, li ppermettiet użu u kultivazzjoni personali limitati taħt kundizzjonijiet regolati. Flimkien ma' dan, l-applikazzjoni kontinwa tal-Att dwar id-Dipendenza fuq id-Droga (Trattament Mhux Priġunerija) (Kap. 537 tal-Liġijiet ta' Malta) kompliet tiddevja każijiet ta' pussess minuri lil hinn mill-proċedimenti kriminali. Flimkien, dawn ir-riformi naqqsu l-fluss ta' każijiet marbuta mal-kannabis fil-qrati, peress li ċerta mġiba jew ġiet dekriminalizzata jew ittrattata b'mod amministrattiv.

Il-każijiet imressqa l-qorti relatati mal-kokaina segwew xejra simili, u naqsu minn 243 fl-2017 għal 38 fl-2023, b'żieda żgħira għal 59 każ fl-2024. Il-każijiet tal-eroina wrew fluttwazzjonijiet, li naqsu minn 40 fl-2017 għal 5 fl-2024, għalkemm irreġistraw żieda temporanja fl-2021. L-MDMA baqa' sehem żgħir matul il-perjodu kollu, b'81 każ imressaq il-qorti fl-2017 li jirrappreżentaw l-ogħla punt, segwiti minn tnaqqis kostanti fis-snin ta' wara.

B'mod ġenerali, id-data tindika tnaqqis ġenerali fil-biċċa l-kbira tas-sustanzi bejn l-2017 u l-2024, bil-kannabis turi l-aktar bidla evidenti, li tirrifletti l-impatt tar-riformi legali u ta' politika fuq il-każijiet ġudizzjarji.

Figura 2.4: Każijiet imressqa l-qorti relatati mal-pussess skont it-tip ta' droga 2017–2024

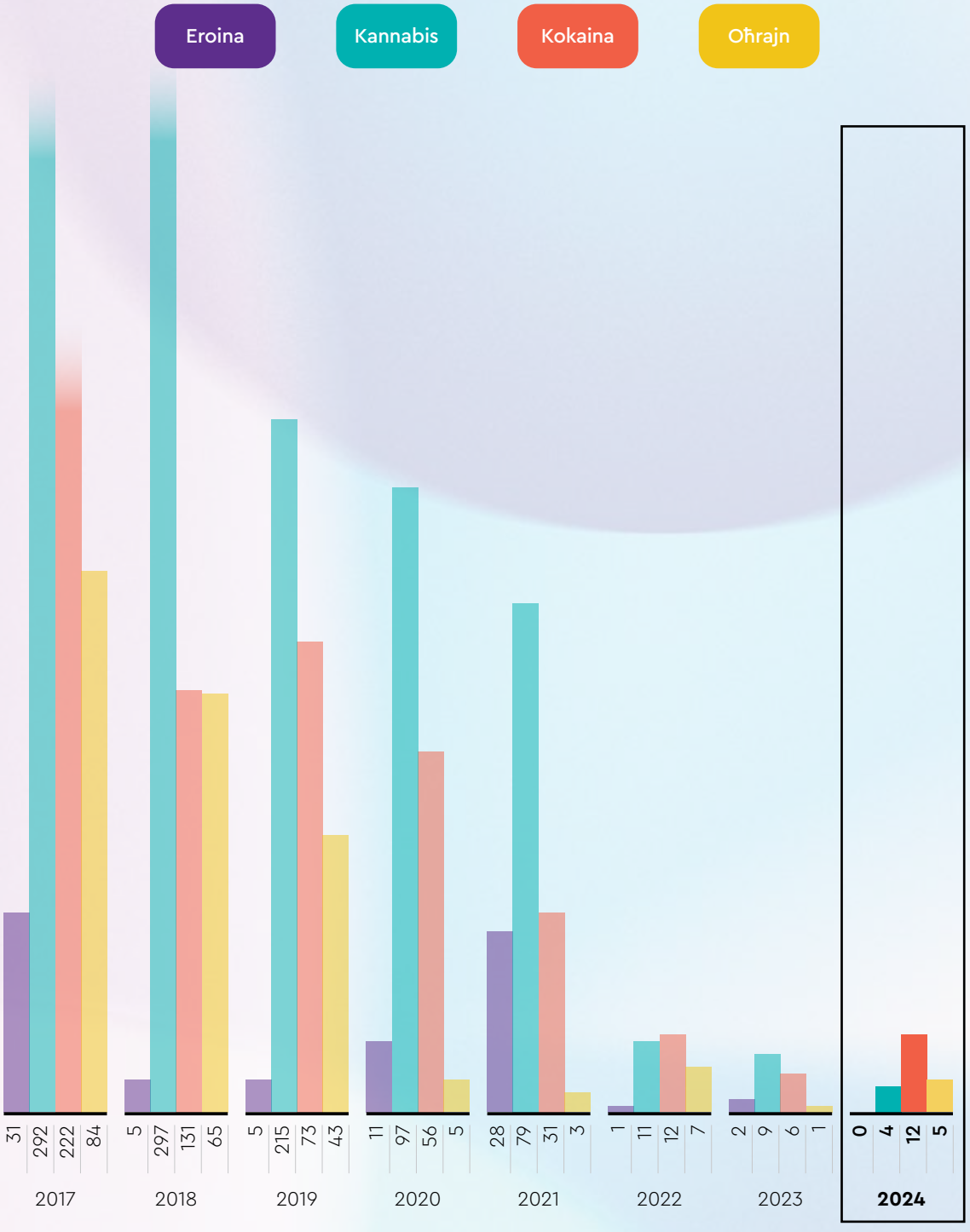

Figura 2.5: Għadd totali ta' każijiet imressqa l-qorti skont it-tip ta' droga 2017–2024

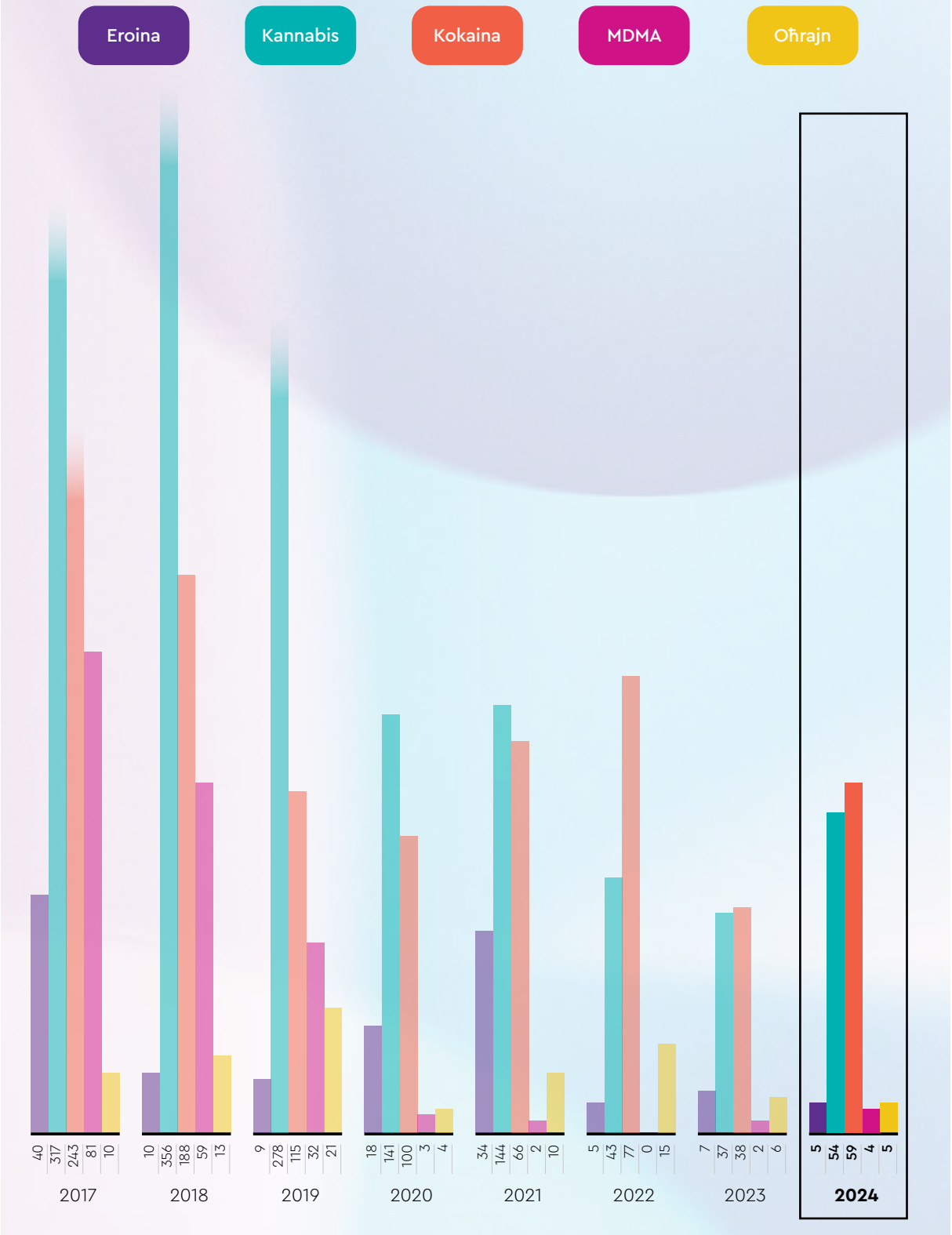

Tabella 2.1: Każijiet imressqa l-Qorti skont it-tip ta' reat u l-grupp tal-età (2024)

Reat	Droga	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	50–54	55–59	60–64	65–69	70+	Total
Pussess	Kannabis	2	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	4
	Kokaina	2	1	1	1	2	4	2	–	–	–	–	–	12
	Meth	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	Ekstasi	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	–	–	3
	Ketamine	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Traffikar	Kannabis	2	7	11	3	3	1	2	3	2	1	–	–	35
	Kokaina	3	5	8	7	10	1	7	1	1	–	1	–	44
	Eroina	–	1	–	–	1	1	1	1	–	–	–	–	5
	Ekstasi	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Importazzjoni	Kannabis	–	6	5	1	1	–	–	–	2	–	–	–	15
	Kokaina	–	–	1	1	1	–	–	–	–	–	–	–	3
	NPSs	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Kultivazzjoni	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	2
Total	–	9	21	30	18	21	5	10	5	5	1	1	1	127

2.2.4 Każijiet imressqa l-qorti skont l-età u l-sess

Fl-2024, id-distribuzzjoni tal-każijiet imressqa l-qorti varjat b'mod sinifikanti skont l-età u l-sess. Il-biċċa l-kbira tal-każijiet kienu jinvolvu rġiel, li kienu jammontaw għal 108 każ imressaq il-qorti (85%), filwaqt li n-nisa kienu jirrappreżentaw 19-il każ (15%).

Id-distribuzzjoni tal-età turi li r-reati relatati mad-droga kienu kkonċentrati fost l-adulti żgħażagħ. L-individwi ta' bejn l-20 u d-29 sena ammontaw għal 51 każ imressaq il-qorti (40%), segwiti minn dawk ta' bejn it-30 u d-39 sena b'39 każ (31%). B'kuntrast ma' dan, l-involviment tal-minorenni (15–19) u tal-adulti akbar fl-età (65+) kien minimu, u flimkien ammontaw għal inqas minn 10% tal-każijiet kollha mressqa l-qorti. Il-każijiet imressqa l-qorti naqsu b'mod kostanti wara l-età ta' 40 sena, b'25 każ biss (20%) irreġistrati fost il-gruppi ta' età ta' 40 sena jew aktar.

2.2.5 Arresti skont in-nazzjonalità

Fl-2024, l-arresti relatati mat-traffikar tad-droga varjaw skont in-nazzjonalità, għalkemm ħarġu xejriet ċari fost il-gruppi. Fost iċ-ċittadini tal-UE, il-maġġoranza tal-arresti kienu jinvolvu l-kokaina, 35 każ (67%), segwiti mill-kannabis, 11-il każ (21%), l-eroina, 5 każijiet (10%), u l-MDMA, każ wieħed (2%). Iċ-ċittadini tal-UE kienu rrappreżentati fit-tipi ta' droga kollha, bit-traffikar tal-kokaina li jinkludi l-akbar sehem tal-arresti tagħhom.

B'kuntrast ma' dan, iċ-ċittadini mhux tal-UE kienu primarjament marbuta mal-kokaina, 16-il każ (64%) u l-kannabis, 8 każijiet (32%) u l-MDMA, każ wieħed (4%). Iċ-ċittadini mhux tal-UE kienu assoċjati aktar ta' spiss mat-traffikar ta' droga waħda għall-kuntrarju tal-involviment b'diversi sustanzi. B'mod ġenerali, iċ-ċittadini tal-UE kienu jammontaw għal 68% tal-arresti kollha tat-traffikar, filwaqt li ċ-ċittadini mhux tal-UE kienu jirrappreżentaw 32%. Fiż-żewġ gruppi, il-kokaina ddominat is-suq, bil-kannabis bħala t-tieni l-aktar sustanza prevalenti. L-eroina u l-MDMA kienu jikkostitwixxu sehem żgħir, li flimkien kienu jinkludu inqas minn 10% tal-arresti.

Tabella 2.2: Arresti skont in-nazzjonalità u t-tip ta' droga (2024)

Grupp ta' Nazzjonalità	Kannabis	Kokaina	Eroina	MDMA	Total
UE	11	35	5	1	52
Mhux UE	8	16	–	1	25
Total	19	51	5	2	77

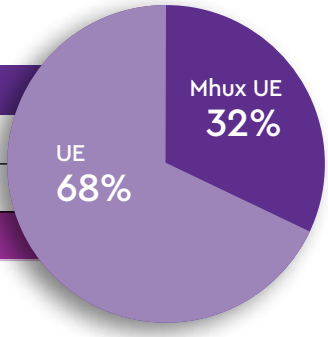

Tabella 2.3: Arresti skont it-tip ta' reat u l-grupp tal-età (2024)

Età		15–19		20–24		25–29		30–34		35–39		40–44		45–49		50–54		55–59		60–64		Total
Reat	Droga	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	–
Pussess	Pus tal-Kannabis	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	Pus tal-Kokaina	1	1	–	1	1	–	1	1	3	2	1	3	–	–	–	–	–	–	–	–	15
	Pus tal-Methadone	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	Pus tal-Ketamina	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	Pus XTC	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Pussess intenzjonat għas-suq	PWIS tal-Kannabis	–	–	–	1	–	2	–	1	–	1	–	–	1	–	–	1					7
	PWIS tal-Kokaina	–	2	–	2	–	1	–	1	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8
	PWIS tal-Eroina	–	–	–	1	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	4
Kultivazzjoni	Kultivazzjoni	–	–	–	–	–	2	1	2	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Importazzjoni	Imp tal-Eroina	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	Imp tal-Kannabis	–	3	1	9	1	15	–	5	–	7	1	2	–	2	–	–	1	2	–	2	51
	Imp tal-Kokaina	–	1	1	–	–	1	–	2	1	3	–	1	2	2	–	–	–	1	–	–	15
Traffikar	Traf tal-Kannabis	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–	1	–	2	–	2	–	–	–	–	7
	Traf tal-Kokaina	–	–	1	4	–	8	1	4	–	6	1	1	–	5	–	1	–	1		1	34
	Traf XTC	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2
Total	–	1	7	3	19	2	34	3	19	4	25	4	8	3	11	0	5	1	4	0	3	156

2.2.6 Arresti skont l-età, il-sess u t-tip ta' reat

Fl-2024, l-arresti għal reati relatati mad-droga wrew predominanza sinifikanti ta' rġiel fuq nisa fi kważi l-kategoriji kollha. Minn total ta' 156 arrest, l-irġiel ammontaw għal 135 każ (87%), filwaqt li n-nisa rrappreżentaw 21 każ (13%). Id-distribuzzjoni tal-età tindika li l-adulti żgħażagħ, b'mod partikolari dawk ta' bejn l-20 u l-34 sena, ġew arrestati l-aktar ta' spiss, u kollettivament ammontaw għal 80 arrest (51%). L-arresti fost il-minorenni (15–19) kienu minimi, bi 8 każijiet biss (5%), filwaqt li l-involviment ta' adulti akbar fl-età (55+) kien baxx ukoll, u kien jinkludi 13-il każ (8%) tal-arresti totali.

L-arresti relatati mal-kannabis kienu l-aktar prevalenti, b'mod partikolari fil-gruppi ta' età bejn il-25 u l-44 sena, kemm għall-pussess kif ukoll għall-importazzjoni. L-arresti relatati mal-kokaina kienu kkonċentrati fil-grupp ta' età ta' bejn l-20 u d-39 sena, filwaqt li l-każijiet ta' eroina kienu komparattivament inqas u kienu jinvolvu l-aktar il-pussess b'intenzjoni ta' provvista fil-grupp ta' età ta' bejn it-30 u l-44 sena. L-arresti għal sustanzi oħra bħall-methadone, il-ketamina u l-MDMA kienu limitati iżda seħħew b'mod partikolari fost l-adulti ta' bejn il-25 u l-44 sena.

Ir-reati tal-importazzjoni u t-traffikar kienu primarjament assoċjati mal-kannabis u l-kokaina, bl-irġiel irrappreżentati b'mod qawwi f'dawn il-kategoriji. L-arresti relatati mal-kultivazzjoni wrew distribuzzjoni relattivament ibbilanċjata fost l-adulti ta' bejn il-25 u l-44 sena, filwaqt li t-traffikar tal-MDMA ġie rreġistrat f'każijiet iżolati fost l-adulti ta' bejn il-25 u d-39 sena.

2.2.7 Sekwestri tad-droga

Fl-2024, l-Iskwadra ta' Kontra d-Droga tal-Pulizija ta' Malta kompliet bl-operazzjonijiet tagħha biex tidentifika u tinterċetta drogi illeċiti madwar Malta. L-iskwadra wettqet interventi mmirati bbażati fuq l-intelliġenza, l-ispezzjonijiet, u l-koordinazzjoni ma' aġenziji rilevanti oħra, b'enfasi fuq il-prevenzjoni tal-importazzjoni u d-distribuzzjoni ta' sustanzi kkontrollati. It-taqsima li ġejja tippreżenta r-riżultati ta' dawn l-operazzjonijiet, filwaqt li tenfasizza t-tipi ta' drogi sekwestrati, il-kwantitajiet involuti, u l-punti ta' interċettazzjoni. Il-kwantitajiet kollha huma rrappurtati fi grammi għall-konsistenza, u s-sekwestri ġew ikkategorizzati fl-Ajru, fuq l-Art, fil-Posta, fil-Port Ħieles, u permezz tal-Katamaran.

Sekwestri mill-Ajru
Fl-Ajruport Internazzjonali ta' Malta, l-interċettazzjonijiet kienu jinvolvu primarjament prodotti tal-kokaina u tal-kannabis. Total ta' 7,800g ta' kokaina nqabdu fi 3 inċidenti, flimkien ma' 71,000g ta' ħaxix tal-kannabis f'4 qabdiet u 1,508g ta' raża tal-kannabis f'żewġ qabdiet. Dawn l-interċettazzjonijiet jirriflettu l-monitoraġġ tat-traffiku tal-passiġġieri u t-tfixkil ta' sustanzi li x'aktarx huma maħsuba għad-distribuzzjoni domestika, kif ukoll tentattivi biex jiġu introdotti d-drogi f'Malta permezz tat-trasport bl-ajru. Filwaqt li l-kwantitajiet ta' sekwestru permezz tal-ajru huma moderati meta mqabbla mal-vjeġġi marittimi, dawn l-operazzjonijiet jibqgħu komponent importanti tal-istrateġija ta' infurzar ġenerali.

Sekwestri fuq l-Art
Is-sekwestri mwettqa fuq l-art, inkluż fi spazji pubbliċi u f'bini privat, kienu jammontaw għal volumi sostanzjali f'diversi sustanzi. Il-kokaina rrappreżentat 13,425.94g f'aktar minn 36 sekwestru, filwaqt li l-ħaxix tal-kannabis ammonta għal 9,127.94g fi 23 inċident. L-eroina nstabet fi 11-il operazzjoni, li jammontaw għal 1,368.04g. Sustanzi ssekwestrati addizzjonali kienu jinkludu r-raża tal-kannabis, il-kokaina crack, l-MDMA, il-pjanti tal-kannabis, il-metamfetammina, is-sintetiċi skedati, l-LSD, l-amfetammina, l-MDMA, il-methadone, il-joints tal-kannabis, u l-ketamina matul 36 sekwestru ieħor, kif spjegat fid-dettall fit-tabella ta' hawn taħt. Is-sekwestri fuq l-art primarjament jirriflettu sustanzi maħsuba għad-distribuzzjoni lokali u juru infurzar kontinwu kontra n-networks tat-traffikar domestiku.

Sekwestri permezz tal-Posta
L-ispezzjonijiet postali żvelaw traffikar sinifikanti permezz tas-servizzi tal-posta. Il-ħaxix tal-kannabis, 111,733g f'59 sekwestru, u r-raża tal-kannabis, 13,536.26g fi 12-il sekwestru, kienu l-aktar sustanzi interċettati ta' spiss. Sustanzi oħra, inklużi l-kokaina, il-pjanti tal-kannabis, l-LSD, l-amfetammini, l-MDMA, il-joints tal-kannabis, u l-ketamina, inqabdu fi 13-il każ addizzjonali. Is-sekwestri bil-posta spiss jinvolvu sustanzi fi tranżitu, jew destinati għall-użu domestiku jew bħala parti minn traffikar internazzjonali usa'. Dawn l-interċettazzjonijiet juru koordinazzjoni effettiva bejn l-Iskwadra ta' Kontra d-Droga, l-awtoritajiet postali, id-dwana, u l-użu ta' teknoloġiji ta' skrinjar biex jiġu identifikati kunsinni illeċiti.

Sekwestri fil-Port Ħieles
L-akbar kwantitajiet ta' drogi ġew interċettati fil-Port Ħieles ta' Malta, u dan jirrifletti r-rwol tiegħu bħala

ċentru ewlieni tat-trasbord. Is-sekwestri tal-kokaina laħqu 2,204,000g fi 18-il inċident, filwaqt li r-raża tal-kannabis ammontat għal 4,300,000g f'sekwestru wieħed. Dawn l-interċettazzjonijiet jirrappreżentaw primarjament sustanzi fi tranżitu minn Malta.

Sekwestri mill-Katamaran
Is-sekwestri minn individwi li jaslu permezz tas-servizzi tal-katamaran kienu iżgħar fil-volum iżda xorta sinifikanti. Il-kokaina u l-ħaxix tal-kannabis ammontaw għal 21,950g u 22,000g, rispettivament, segwiti mill-ketamina, il-metamfetammina, u l-MDMA fi tliet sekwestri addizzjonali. Dawn l-interċettazzjonijiet kienu mmirati lejn sustanzi maħsuba għad-distribuzzjoni domestika filwaqt li llimitaw ukoll it-traffikar fuq skala iżgħar permezz ta' rotot tal-passiġġieri marittimi.

Id-data għall-2024 tirrifletti kemm il-metodi li qed jevolvu tat-traffikanti tad-droga kif ukoll l-effettività ta' strateġiji ta' infurzar immirati. Il-kokaina u l-kannabis jibqgħu l-aktar sustanzi traffikati ta' spiss, bl-ogħla volumi interċettati permezz ta' kanali marittimi u postali. L-eroina, id-drogi sintetiċi, u s-sustanzi emerġenti bħall-MDMA, il-ketamina, u l-metamfetammina ġew issekwestrati fi kwantitajiet iżgħar.

L-attivitajiet tal-Iskwadra ta' Kontra d-Droga huma allinjati mal-Politika Nazzjonali dwar id-Droga 2023–2033 ta' Malta, li tenfasizza t-tnaqqis tal-provvista tad-droga permezz ta' infurzar effettiv tal-liġi, it-tisħiħ tal-leġiżlazzjoni, u l-promozzjoni ta' approċċ multisettorjali li jinvolvi l-aġenziji tas-saħħa, tal-edukazzjoni u tal-infurzar tal-liġi. Bl-integrazzjoni tal-attività operazzjonali mal-qafas ta' politika usa', l-iskwadra tikkontribwixxi għal rispons komprensiv għall-isfidi maħluqa mill-użu ħażin tad-droga.

Fit-tabella ta' hawn taħt, il-kwantitajiet ta' drogi maqbuda fl-2024 huma ppreżentati skont il-mod u t-tip, bil-prezzijiet korrispondenti kif jinbiegħu fit-triq għal kull gramma (jew għal kull pillola fil-każ tal-MDMA) inklużi wkoll għar-referenza.

Tabella 2.4: Kwantità skont it-tip ta' droga u l-mod (2024)

Tip ta' Droga	Kwantità bl-Ajru	Kwantità fuq l-Art	Kwantità bil-Posta	Kwantità mill-Port Ħieles	Kwantità mill-Katamaran	Total	Prezz fis-Suq għal kull gramma (€)
Kokaina	7800g	13425.94g	2000g	2204000g	21950g	2249175.94g	75–120
Eroina	–	1368.04g	–	–	–	1368.04g	75–110
Reżina tal-Kannabis	1508g	610.55g	13536.26g	4300000g	–	4315654.81g	–
Ħaxix tal-Kannabis	71000g	9127.94g	111733g	–	22000g	213860.94g	16–30
Kokaina Crack	–	64.03g	–	–	–	64.03g	–
Ekstasi	–	87	–	–	–	87	–
Pjanti tal-Kannabis	–	242	26	–	–	268	–
Metamfetammina	–	1g	–	–	850g	851g	–
Sintetika skedata	–	9.29g	–	–	–	9.29g	–
LSD	–	1	1	–	–	2	–
Amfetamina	–	2g	50g	–	–	52g	–
MDMA	–	23.7g	75g	–	650g	748.7g	60–100
Methadone	–	0.25ML	–	–	–	0.25ML	–
Joints tal-Kannabis	–	4	1235	–	–	1239	–
Ketamina	–	33g	14.32g	–	900g	947.32g	–
2C-B	–	–	–	–	–	–	–
Kokaina Roża	–	–	–	–	–	–	–

Table 2.5: Sekwestri skont it-tip ta' droga u l-mod (2024)

Tip ta' Droga	Kwantità bl-Ajru	Kwantità fuq l-Art	Kwantità bil-Posta	Kwantità mill-Port Ħieles	Kwantità mill-Katamaran	Total
Kokaina	3	36	2	18	3	62
Eroina	–	11	–	–	–	11
Reżina tal-Kannabis	2	5	12	1	–	20
Ħaxix tal-Kannabis	4	23	59	–	2	88
Kokaina Crack	–	3	–	–	–	3
Ekstasi	–	6	–	–	–	6
Pjanti tal-Kannabis	–	8	2	–	–	10
Metamfetammina	–	1	–	–	1	2
Sintetika skedata	–	2	–	–	–	2
LSD	–	1	1	–	–	2
Amfetamina	–	1	1	–	–	2
MDMA	–	3	1	–	1	5
Methadone	–	1	–	–	–	1
Joints tal-Kannabis	–	1	4	–	–	5
Ketamina	–	4	2	–	1	7
2C-B	–	–	–	–	–	–
Kokaina Roża	–	–	–	–	–	–
Total Sħiħ	9	106	84	19	8	226

2.3 LABORATORJU TAL-ANALIŻI FORENSIKA (FAL)

Il-FAL fl-Università ta' Malta huwa ċentru analitiku u ta' riċerka ewlieni li jispeċjalizza fl-analiżi forensika tad-droga u tat-tossikoloġija. B'persunal speċjalizzat fil-kimika forensika u tossikoloġisti b'esperjenza, il-laboratorju jipprovdi appoġġ lill-Qrati tal-Ġustizzja, lill-aġenziji tal-gvern, lil klijenti privati, u lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi. Il-ħidma tiegħu tiżgura li s-sustanzi kkontrollati u l-evidenza tossikoloġika jiġu analizzati bl-ogħla rigorożità xjentifika, u jipproduċu riżultati li huma kemm affidabbli kif ukoll legalment ammissibbli.

Funzjoni ewlenija tal-laboratorju hija l-analiżi ta' sustanza kkontrollata, li tinvolvi l-eżaminar ta' evidenza fiżika ppreżentata mill-infurzar tal-liġi biex tiġi ddeterminata l-preżenza jew in-nuqqas ta' sustanzi illeċiti jew ikkontrollati. Dan jinkludi firxa wiesgħa ta' materjali, bħall-parafernalja tad-droga, kristalli suspettati li huma narkotiċi jew drogi sintetiċi, materjali erbali bħall-kannabis jew pjanti psikoattivi, u likwidi, inklużi xorb, soluzzjonijiet kimiċi, jew fluwidi tal-ġisem. Kull oġġett jiġi pproċessat skont protokolli stretti tal-katina ta' kustodja, li jissalvagwardjaw l-integrità tal-evidenza u jiżguraw li tkun ammissibbli għal proċedimenti ġudizzjarji.

Il-laboratorju għandu wkoll rwol kritiku fit-tossikoloġija wara l-mewt. F'kollaborazzjoni ma' patoloġisti forensiċi, il-FAL janalizza kampjuni bijoloġiċi minn persuni mejta biex jidentifika drogi ta' abbuż, mediċini bir-riċetta, alkoħol, sustanzi volatili, veleni, u aġenti tossiċi. Dawn l-analiżijiet huma fundamentali biex jiġu ddeterminati l-kawża u l-mod tal-mewt, b'mod partikolari f'każijiet li jinvolvu dożi eċċessivi, omiċidji, aċċidenti, jew avvelenamenti aċċidentali. Bl-applikazzjoni ta' tekniki analitiċi preċiżi, il-laboratorju jipprovdi lill-qrati b'evidenza vvalidata xjentifikament li tista' tappoġġja deċiżjonijiet legali u konklużjonijiet investigattivi.

Fil-qalba tal-metodoloġija analitika tal-laboratorju hemm l-Ispettrometrija tal-Massa tal-Kromatografija tal-Gass (GC-MS), rikonoxxuta b'mod wiesa' bħala teknika standard tad-deheb fix-xjenza forensika. Il-GC-MS tintuża għas-sensittività u għall-ispeċifiċità għolja tagħha, għall-kapaċità tagħha li tissepara u tidentifika b'mod robust il-komposti kimiċi, u għall-affidabbiltà legali tagħha kemm f'kuntesti forensiċi kif ukoll f'dawk tossikoloġiċi. Din it-teknika tippermetti lill-FAL jagħraf u jidentifika b'mod kunfidenti firxa wiesgħa ta' sustanzi, minn narkotiċi li wieħed jiltaqa' magħhom b'mod komuni għal drogi sintetiċi emerġenti. Il-proċeduri analitiċi huma adattati bir-reqqa għal kull tip ta' kampjun: trab, likwidi, materjali erbali, u taħlitiet kumplessi jgħaddu minn estrazzjoni u purifikazzjoni mfassla apposta qabel l-analiżi. Ir-riżultati kollha mbagħad jiġu interpretati minn esperti fil-kimika forensika u kontroreferenzjati ma' bażijiet ta' data vvalidati dwar is-sustanzi, filwaqt li jiġu żgurati l-preċiżjoni u l-affidabbiltà kemm fir-rapportar mil-laboratorju kif ukoll fil-proċedimenti ġudizzjarji.

Il-fluss tax-xogħol tal-laboratorju huwa strutturat biex jiżgura kemm il-preċiżjoni kif ukoll it-traċċabbiltà. L-evidenza l-ewwel tiġi riċevuta u vverifikata b'mod sigur, bid-dokumentazzjoni tal-katina tal-kustodja miżmuma f'kull pass. Il-kampjuni jgħaddu minn preparazzjoni mfassla skont it-tip ta' materjal tagħhom, segwita minn analiżi strumentali bl-użu tal-GC-MS. Wara l-ittestjar, ir-riżultati jiġu rieżaminati u interpretati minn esperti fil-kimika forensika mħarrġa, li jħejju rapporti formali li mbagħad jiġu kkomunikati lill-awtoritajiet rilevanti. Barra minn hekk, il-laboratorju jipprovdi xhieda esperta meta jkun meħtieġ, filwaqt li jappoġġja l-proċedimenti ġudizzjarji bi spjegazzjonijiet ċari u bbażati fuq ix-xjenza tas-sejbiet.

Il-ħidma tal-FAL għandha implikazzjonijiet sinifikanti għas-saħħa pubblika, is-sikurezza u l-ġustizzja. Billi jidentifika b'mod preċiż is-sustanzi perikoluži, il-laboratorju jikkontribwixxi għas-sikurezza tal-komunità, jinforma s-sorveljanza tas-saħħa pubblika, u jeduka kemm lill-awtoritajiet kif ukoll lill-pubbliku dwar ir-riskji assoċjati mal-użu illeċitu tad-droga. L-analiżijiet tiegħu jiżguraw ukoll li l-eżiti ġudizzjarji jkunu appoġġjati minn evidenza xjentifika oġġettiva, li ssaħħaħ ir-responsabbiltà u l-ġustizzja fil-proċessi legali.

Fl-2024, il-laboratorju analizza kwantitajiet sostanzjali ta' sustanzi kkontrollati, li jirriflettu l-ambitu tal-attività relatata mad-droga f'Malta. Il-kannabis tibqa' waħda mill-aktar sustanzi ttestjati ta' spiss, b'aktar minn 56 kilogramma ta' kannabis erbali analizzata, b'medja ta' 8.1% ta' kontenut ta' THC, flimkien ma' madwar 2.6 kilogramma ta' raża tal-kannabis b' 16% THC. Barra minn hekk, ġew ipproċessati 111-il gramma ta' reżina tas-CBD/HHC u 510 grammi ta' blanzuni li fihom l-HHC, li juru l-kapaċità tal-laboratorju li jimmonitorja l-prodotti emerġenti tal-kannabinojdi. Il-kokaina għadha ta' tħassib prevalenti, b'aktar minn 108 kilogramma analizzati b'purità medja ta' 43%, u l-kokaina crack, 50 gramma, li turi purità medja ta' 57%. L-analiżi tal-eroina kienet tinkludi 577 gramma ta' materjal b'purità medja ta' 13%. Il-laboratorju ttestja wkoll sustanzi sintetiċi, inklużi l-MDMA, il-ketamina, u l-kombinazzjonijiet tagħhom ma' komposti oħra. L-MDMA ġiet analizzata kemm f'pilloli, 128 unità, kif ukoll f'forma ta' trab, 105 grammi, filwaqt li l-ketamina u kombinazzjonijiet bħall-ketamina mal-MDMA, il-ketamina mal-kafeina, u l-ketamina mal-MDMA flimkien mal-kokaina ġew identifikati u kkwantifikati wkoll. Barra minn hekk, il-laboratorju analizza sustanzi aktar ġodda u emerġenti biex jindirizza x-xejriet li qed jevolvu fl-użu tad-droga. Il-kannabinojdi sintetiċi u t-2-CMC kienu fost il-komposti ttestjati, u enfasizzaw il-monitoraġġ kontinwu tal-laboratorju ta' sustanzi psikoattivi ġodda.

Tabella 2.6: Testijiet għall-Kannabis u d-Derivattivi

Kannabis u Derivattivi		
Sustanza	Kwantità (g)	Livell Medju fil-Purità
Kannabis	56,336.05	8.10%
Reżina	2,617.99	16%
CBD/Reżina bl-HHC	111.68	–
Buds li fihom l-HHC	510	–

Tabella 2.7: Analiżi tal-Kokaina u l-Eroina (2024)

Kokaina u Eroina		
Sustanza	Kwantità (g)	Livell Medju fil-Purità
Kokaina	108,769.40	43%
Kokaina Crack	50.43	57%
Eroina	576.72	13%

Tabella 2.8: Testijiet għall-MDMA u d-Drogi Sintetiċi (2024)

MDMA u Drogi Sintetiċi Oħrajn	
Sustanza	Kwantita
MDMA (pilloli)	128 tabs
MDMA (trab)	105.42g
Ketamina	23.35g
Ketamina + MDMA	0.74g
Ketamina + kaffeina	19.85g
Ketamina + MDMA + Kokaina	0.66g
Sintetiċi	13.14g
2-CMC	139.28g

Analiżi tal-purità medja tat-tliet drogi prinċipali pproċessati mill-FAL, l-eroina, il-kannabis u l-kokaina matul il-perjodu mill-2017 sal-2024 turi fluttwazzjonijiet u xejriet notevoli. Il-purità medja tal-eroina wriet xi varjazzjoni, b'żieda għal 25% fl-2022, qabel ma naqset għal 13% fl-2024. Il-kannabis żammet medda ta' purità relattivament baxxa u stabbli, ġeneralment bejn 7% u 15%, li tirrifletti kontenut konsistenti iżda moderat ta' THC fil-kampjuni analizzati. B'kuntrast ma' dan, il-kokaina wriet varjabbiltà sinifikanti, li bdiet b'24% fl-2017 u laħqet l-ogħla livell ta' 57% fl-2023, qabel ma naqset għal 43% fl-2024.

Figura 2.6: Il-livelli medji ta' purità skont it-tip ta' droga 2017–2024

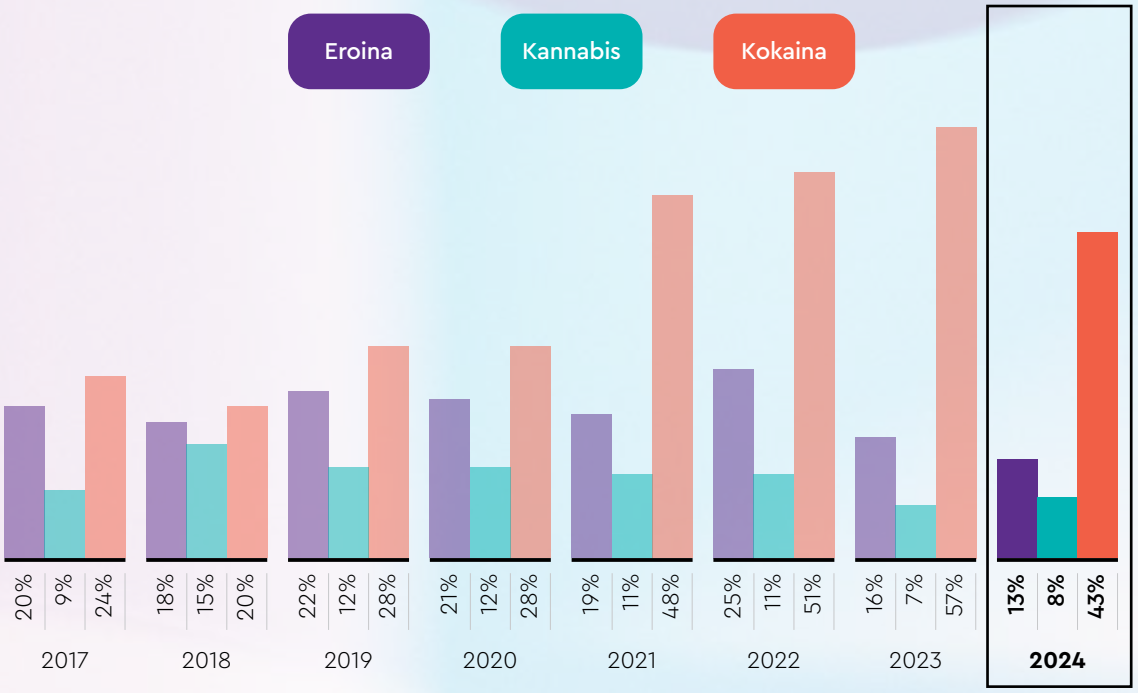

2.4 KAŻIJIET TAT-TRIBUNAL

It-Tribunal, stabbilit skont l-Att dwar id-Dipendenza fuq id-Droga (Trattament Mhux Priġunerija) (Kap. 537 tal-Liġijiet ta' Malta), għad għandu rwol ċentrali fl-aġġudikazzjoni ta' każijiet relatati mal-pussess ta' sustanzi kkontrollati għall-użu personali. Filwaqt li jaġixxi taħt l-awtorità tal-Kummissarju għall-Ġustizzja, it-Tribunal jiżgura li l-individwi li jinstabu fil-pussess ta' kwantitajiet żgħar ta' sustanzi illeċiti jiġu proċessati permezz ta' mekkaniżmu amministrattiv aktar milli kriminali, f'konformità mal-intenzjoni riabilitattiva tal-liġi. L-objettiv tiegħu huwa li jippromwovi l-proporzjonalità, jinkoraġġixxi t-trattament u r-riintegrazzjoni soċjali, u jtaffi l-piż fuq il-qrati kriminali.

Bejn l-2015 u l-2024, it-Tribunal ittratta total ta' 3,965 każ. L-eżiti tal-każijiet huma kkategorizzati f'erba' gruppi ewlenin: Imħallsa, Ħlasijiet Pendenti tat-Tribunal, Każijiet Ġudikati Mhux Ħatja (Mhux Dovuti) u Kawżi ta' Sentenza Pendenti. Il-każijiet imħallsa jirreferu għal penali amministrattivi li jkunu ġew saldati, filwaqt li l-pagamenti pendenti jindikaw każijiet fejn tkun inħarġet deċiżjoni iżda l-ħlas ikun għadu pendenti. Każijiet ġudikati iżda mhux ħatja jindikaw li t-Tribunal ikun iddeċieda favur l-individwu, filwaqt li sentenzi pendenti jirrappreżentaw każijiet li għadhom qed jiġu kkunsidrati.

2.4.1 Eżiti

L-għadd totali ta' kawżi mressqa quddiem it-Tribunal esperjenza tnaqqis qawwi matul l-aħħar għaxar snin. Wara li bdew b'135 każ fl-2015, iċ-ċifri żdiedu drastikament għal 777 fl-2016, segwiti minn perjodu ta' attività elevata bejn l-2017 u l-2019, li laħaq l-ogħla livell ta' 813-il każ. Madankollu, is-snin ta' wara kienu kkaratterizzati minn tnaqqis kostanti u kontinwu, li laħaq il-qofol tiegħu f'60 każ biss irreġistrati fl-2024, l-aktar total annwali baxx minn meta ġie stabbilit it-Tribunal.

It-tabella ta' hawn taħt tipprovdi analiżi dettaljata tal-eżiti tat-Tribunal, inkluż l-għadd ta' penali mħallsa, il-ħlasijiet pendenti, il-każijiet ġudikati mhux ħatja, u l-kawżi ta' sentenzi pendenti.

It-tnaqqis osservat fil-volum ta' kawżi ġenerali jikkoinċidi ma' riformi leġiżlattivi reċenti li parzjalment iddekriminalizzaw il-pussess ta' ammonti żgħar ta' kannabis għall-użu personali, kif ukoll bidliet fil-prijoritajiet ta' infurzar. Dawn il-bidliet x'aktarx ikkontribwew għat-tnaqqis sinifikanti fir-riferimenti lit-Tribunal wara l-2021. Barra minn hekk, sensibilizzazzjoni pubblika akbar, inizjattivi preventivi, u n-normalizzazzjoni ta' ċerti reati ta' livell baxx setgħu kellhom ukoll rwol fit-tnaqqis tal-proċedimenti amministrattivi.

Tabella 2.9: Lista ta' Każijiet tat-Tribunal (2015–2024)

Penali	Mħallsa	Ħlasijiet Pendenti tat-Tribunal	Każijiet Ġudikati Mhux Ħatja (mhux dovuti)	Kawżi ta' Sentenza Pendenti	Total
2015	85	42	8	0	135
2016	583	168	26	0	777
2017	555	136	2	0	693
2018	399	185	13	0	597
2019	633	164	16	0	813
2020	205	77	4	0	286
2021	211	136	2	2	351
2022	83	74	4	4	165
2023	33	49	3	3	88
2024	22	28	2	8	60

2.4.2 Tip ta' Sustanza

Eżami iktar mill-qrib tat-3,965 każ ittrattat bejn l-2015 u l-2024 jenfasizza xejriet ċari kemm fit-tipi ta' sustanzi involuti kif ukoll fil-karatteristiċi tal-individwi li jidhru quddiem it-Tribunal. Il-maġġoranza tal-każijiet jikkonċernaw il-pussess tal-kannabis (kemm ħaxix kif ukoll raża) u l-kokaina. B'mod speċifiku, il-pussess tal-kannabis (ħaxix) kien jammonta għal 1,618 każ (41%), segwit mill-kokaina b'1,057 każ (27%), u r-raża tal-kannabis b'646 każ (16%). Il-pussess tal-eroina kien jinkludi 251 każ (6%). Il-każijiet li jifdal kienu jinvolvu kwantitajiet iżgħar ta' sustanzi psikotropiċi bħall-ekstasi, l-MDMA, il-ketamina, il-khat, l-LSD, u oħrajn, li kull wieħed minnhom jirrappreżenta proporzjon ferm iżgħar tal-ammont ta' każijiet.

Tabella 2.10: Total ta' Każijiet tat-Tribunal skont is-Sustanza (2015–2024)

Sustanza	Nru. Ta' Każijiet	% tat-Total
Ħaxix tal-Kannabis	1,618	41%
Reżina tal-Kannabis	646	16%
Kokaina	1,057	27%
Eroina	251	6%
Ekstasi (pilloli bl-MDMA)	139	4%
MDMA (powder/crystal form)	101	3%
Drogi psikotropiċi/ristretti mhux speċifikati	57	1%
Ketamina	49	1%
Khat	23	1%
Mediċini speċifiċi (psikotropiċi)	15	0%
LSD	5	0%
Amfetamina	2	<0.1%
Katinon	1	<0.1%
Mefedron	1	<0.1%
Total	3,965	100%

2.4.3 Residenza

Meta jitqies l-istatus ta' residenza tal-individwi, 2,561 każ (65%) involvew residenti Maltin fit-tipi kollha ta' sustanzi, filwaqt li l-barranin kienu implikati f'1,240 każ (31%). Għawdex ikkontribwixxa sehem ferm iżgħar, b'140 każ li jinvolvu residenti u 24 li jinvolvu l-barranin.

2.4.4 Profil tal-Età

Analiżi tad-distribuzzjoni tal-età fost l-individwi li dehru quddiem it-Tribunal bejn l-2015 u l-2024 turi ammont ta' każijiet differenti, b'konċentrazzjonijiet notevoli fi gruppi ta' età speċifiċi. L-akbar proporzjon ta' każijiet jappartjeni għall-koorti ta' età bejn 21 u 25 sena, li jammonta għal 801 każ jew 2% tat-total. Dan huwa segwit mill-qrib mill-

Tabella 2.11: Total ta' Każijiet tat-Tribunal skont l-Età (2024)

Grupp ta' Età	Total ta' Każijiet	% tat-Total
14–17	264	7%
18–20	576	15%
21–25	801	20%
26–30	491	12%
31–40	578	15%
41–50	198	5%
51+	49	1%
Unknown	999	25%
Total	3,965	100%

gruppi ta' età ta' bejn it-18 u l-20 sena u bejn il-31 u l-40 sena, li jirrappreżentaw 576 każ (15%) u 578 każ (15%) rispettivament.

Il-grupp ta' età ta' bejn is-26 u t-30 sena kkontribwixxa 491 każ, li jammontaw għal 12% tal-każijiet kollha, filwaqt li l-adolexxenti ta' bejn l-14 u s-17-il sena kienu jinkludu 264 każ, jew 7% taċ-ċifra globali. Il-kategoriji ta' età akbar huma rrappreżentati ħafna inqas; dawk li għandhom bejn 41 u 50 sena kienu jammontaw għal 198 każ (5%), u l-individwi li għandhom 51 sena u aktar kienu jammontaw għal 49 każ biss, jew 1% tal-ammont totali ta' każijiet.

Ta' min jinnota li porzjon sostanzjali tal-każijiet, li jammontaw għal 999 jew 25%, kienu jinvolvu individwi li l-etajiet tagħhom ma ġewx irreġistrati jew li ma setgħux jiġu ddeterminati.

2.5 PROBATION U PAROLE

Id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole jopera taħt il-qafas legali pprovdut minn tliet strumenti leġiżlattivi ewlenin: l-Att dwar il-Probation (Kap. 446 tal-Liġijiet ta' Malta), l-Att dwar il-Ġustizzja Restorattiva (Kap. 516), u l-Kodiċi Kriminali (Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta) tal-Liġijiet ta' Malta. Dawn l-istatuti jiddefinixxu l-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet tad-Dipartiment u jappoġġjaw ir-rwol tiegħu fil-promozzjoni ta' prattiki restorattivi u riabilitattivi fis-sistema tal-ġustizzja kriminali.

Id-Dipartiment għandu rwol ċentrali fis-sistema tal-ġustizzja kriminali ta' Malta. Joffri alternattivi għas-sentenzi ta' kustodja filwaqt li jippromwovi r-riabilitazzjoni u r-riintegrazzjoni għall-individwi li jiffaċċjaw akkużi kriminali. L-għan primarju tiegħu huwa li jnaqqas l-inċidenza tal-kriminalità billi jassisti lit-trasgressuri fir-riforma tal-imġiba tagħhom u jappoġġja r-riintegrazzjoni tagħhom fis-soċjetà. Is-servizzi tad-Dipartiment jipprovdu wkoll lill-Qorti Kriminali b'alternattivi possibbli għall-priġunerija, kemm qabel l-għoti tas-sentenza kif ukoll wara sentenza, u b'hekk jikkontribwixxu għal approċċ aktar ħolistiku u riabilitattiv għall-ġustizzja. L-individwi mqiegħda taħt is-superviżjoni ta' uffiċjal tal-probation huma soġġetti mhux biss għal monitoraġġ regolari iżda wkoll għal gwida u assistenza strutturati mmirati biex jindirizzaw kwistjonijiet sottostanti ta' mġiba, psikoloġiċi jew soċjali. Dan il-proċess huwa mmaniġġjat b'sorveljanza kontinwa mill-Onorevoli Qorti, li tinżamm infurmata dwar il-progress tal-individwu biex jiġi żgurat li d-deċiżjonijiet jirriflettu kemm il-ħtiġijiet tat-trasgressur kif ukoll is-sikurezza pubblika.

Bħala parti mis-servizzi tiegħu matul il-fażi ta' qabel is-sentenza, id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole jista' jingħata l-kompitu li jħejji rapporti u jipprovdi superviżjoni għal individwi li jkunu għaddejjin minn proċedimenti kriminali. Tliet tipi ta' rapporti jistgħu jiġu ppreżentati lill-Qorti: ir-Rapport ta' Qabel is-Sentenza, ir-Rapport ta' Inkjesta Soċjali, u r-Rapport Verbali. Dawn id-dokumenti jipprovdu ħarsa ġenerali komprensiva lejn iċ-ċirkostanzi personali u soċjali tal-individwu, inkluż l-ambjent tal-familja, il-kunsiderazzjonijiet psikoloġiċi jew psikjatriċi, l-isfond edukattiv, l-istorja tal-użu tas-sustanzi, u l-istatus tal-impjieg. Ir-Rapport ta' Qabel is-Sentenza, b'mod partikolari, jinkludi rakkomandazzjoni formali dwar l-għoti tas-sentenzi, li tassisti lill-Qorti fid-determinazzjoni ta' eżitu xieraq u proporzjonat. Fl-2024, id-Dipartiment ikkompila total ta' 197 rapport bħal dawn.

L-uffiċjali tal-probation jissorveljaw ukoll individwi mqiegħda taħt Ordni ta' Superviżjoni Proviżorja waqt li jkunu għaddejjin il-proċedimenti. Skont dawn l-ordnijiet, l-individwu jiġi mmonitorjat mill-qrib u jirċievi appoġġ immirat biex jinkoraġġixxi mġiba prosoċjali u jnaqqas ir-riskju ta' reċidività. Jiġu ppreżentati aġġornamenti regolari lill-Qorti biex jiġi żgurat li tibqa' infurmata dwar l-imġiba u l-iżvilupp tal-individwu. Fl-2024, il-Qorti Kriminali ħarġet 137 Ordni ta' Superviżjoni Proviżorja.

Ir-responsabbiltajiet tad-Dipartiment ikomplu wara l-għoti ta' sentenza. Waħda mill-aktar miżuri komuni ta' wara s-sentenza hija l-Ordni ta' Probation, li tqiegħed lill-individwu taħt superviżjoni strutturata għal perjodu li jvarja minn sena sa tliet snin. Fl-2024, il-Qorti ħarġet 201 Ordni ta' Probation. F'każijiet li jinvolvu sentenza sospiża ta' ħabs, il-Qorti tista' timponi wkoll Ordni ta' Superviżjoni, li tipikament iddum bejn sena u erba' snin. Fl-2024, inħarġu 15-il ordni bħal dawn.

Miżura riabilitattiva oħra użata mill-Qorti hija l-Ordni tas-Servizz fil-Komunità. Dan jippermetti lil individwu jwettaq xogħol mhux imħallas għal għadd speċifikat ta' sigħat, li jvarja minn 40 sa 480. Fl-2024, inħarġu 21 Ordni tas-Servizz fil-Komunità. F'żewġ każijiet oħra, saru ordnijiet ikkombinati li inkorporaw kemm is-superviżjoni tal-probation kif ukoll is-servizz komunitarju, li jirriflettu l-intenzjoni tal-Qorti li tfassal sanzjonijiet li jintegraw ir-responsabbiltà mal-prattika restorattiva.

L-Ordni dwar it-Trattament tirrappreżenta miżura ewlenija oħra, li tenfasizza l-enfasi tad-Dipartiment fuq l-iżvilupp individwali. Dawn l-ordnijiet jistgħu jinħarġu jew matul il-proċedimenti jew wara l-għoti tas-sentenza u jinvolvu approċċ kollaborattiv bejn l-uffiċjal tal-probation u l-individwu biex jiġu indirizzati sfidi ta' mġiba, emozzjonali jew psikoloġiċi. Fl-2024, id-Dipartiment immaniġġja 184 Ordni ta' Trattament.

Id-Dipartiment għandu wkoll rwol ċentrali fil-proċess tal-parole, kif irregolat mill-Att dwar il-Ġustizzja Restorattiva (Kap. 516 tal-Liġijiet ta' Malta). L-uffiċjali tal-probation jappoġġjaw lill-applikanti mill-istadji bikrija, filwaqt li jikkompilaw rapporti dettaljati għas-sottomissjoni lill-Bord tal-Parole. Dawn ir-rapporti jqisu s-sitwazzjoni tal-familja tal-applikant, l-istatus tal-impjieg, il-post ta' residenza, u fatturi personali u soċjali rilevanti oħra. L-informazzjoni tinġabar ukoll minn aġenziji rilevanti li qabel kienu ħadmu mal-applikant. L-għan huwa li tiġi ppreżentata valutazzjoni komprensiva tal-isfond u t-tħejjija tal-individwu għar-riintegrazzjoni. Fl-2024, id-Dipartiment ipproċessa 62 applikazzjoni għall-parole.

Wara l-approvazzjoni ta' liċenzja tal-parole, id-Dipartiment jassenja uffiċjal tal-probation biex jissorvelja u jappoġġja lill-parolee għat-tul tal-liċenzja. L-uffiċjal huwa responsabbli biex jissottometti rapporti dwar il-progress regolari lill-Bord tal-Parole u jrid jirrapporta minnufih kwalunkwe ksur tal-kundizzjonijiet tal-liċenzja. Jekk il-parolee ikun bla impjieg mar-rilaxx jew jispiċċa bla impjieg matul il-perjodu tal-parole, huma meħtieġa jwettqu 20 siegħa ta' servizz komunitarju fil-ġimgħa sakemm isibu impjieg formali. Fl-2024, id-Dipartiment issorvelja 64 individwu fuq il-parole.

Fl-2024, id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole issorvelja total ta' 1,276 każ, li minnhom 846 kienu ġodda. Dan il-volum ta' każijiet kien ġestit minn 22 uffiċjal tal-probation, appoġġjati minn żewġ uffiċjali tal-probation superjuri u uffiċjal wieħed tal-probation prinċipali.

Matul is-sena ta' rapportar, id-dipartiment ipprovda servizzi ta' superviżjoni lil 551 individwu li l-każijiet tagħhom kienu marbuta mal-użu tad-droga, li kienu jinkludu 480 raġel u 71 mara. Il-maġġoranza ta' dawn il-każijiet kienu jinvolvu l-kokaina u l-kannabis, bi proporzjonijiet iżgħar relatati mal-eroina u s-sustanzi sintetiċi. Il-figura ta' hawn taħt tiddeskrivi l-għadd ta' individwi ssorveljati b'rabta ma' kull sustanza fuq perjodu ta' ħames snin:

Figura 2.7: Individwi bil-probation u bil-parole skont it-tip ta' droga 2020–2024

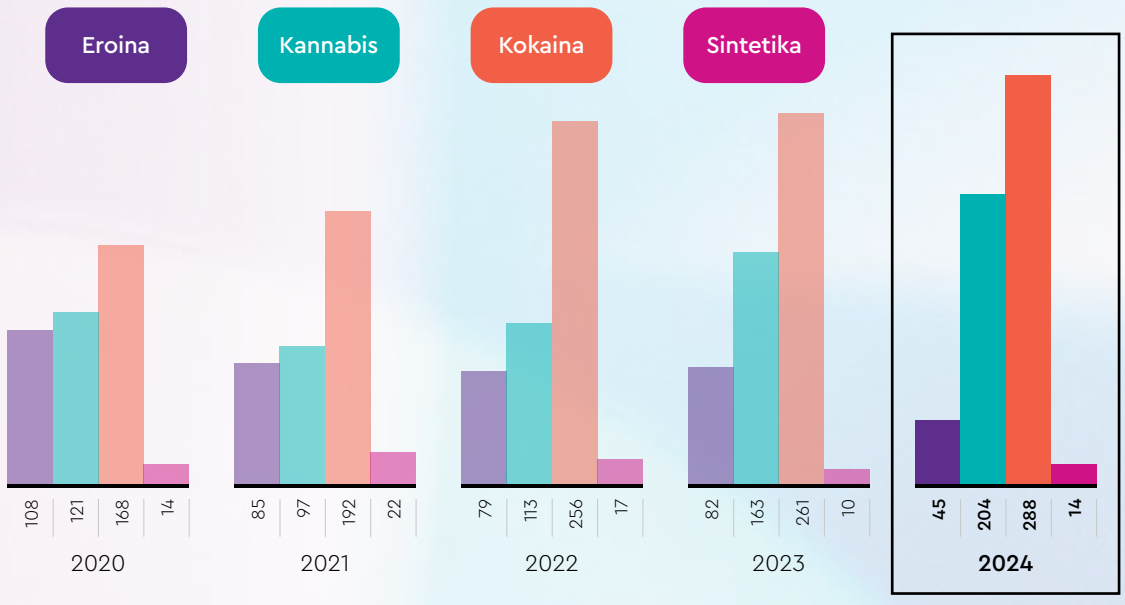

Mill-204 każijiet relatati mal-kannabis irreġistrati fl-2024, 47 baqgħu attivi fi tmiem is-sena. Bl-istess mod, 85 mill-288 każ relatat mal-kokaina kienu għadhom għaddejjin. Għall-eroina, 15 mill-45 każ u 5 mill-14-il każ li jinvolvu sustanzi sintetiċi baqgħu miftuħa. Dawn iċ-ċifri jenfasizzaw ir-rwol kontinwu tad-dipartiment fl-indirizzar ta' reati relatati mas-sustanza permezz ta' approċċ ħolistiku.

KAPITOLU 3
Użu Problematiku tad-Droga

1. Distribuzzjoni ta' Siringi

Il-programm nazzjonali tas-siringi f'Malta rreġistra tnaqqis sostanzjali fil-produzzjoni, u naqas minn quċċata ta' aktar minn 370,000 siringa fl-2012 għal 48,526 fl-2024.

2. Xejriet fit-Trattament tad-Droga

Fl-2024, il-kokaina qabżet l-eroina bħala d-droga primarja predominanti fost l-individwi li daħlu għat-trattament, u żdiedet minn 4% fl-2004 għal 43%. Min-naħa l-oħra, il-proporzjon tal-utenti tal-eroina naqas b'mod sinifikanti matul l-istess perjodu.

3. Xejriet Demografiċi

L-età medjana ta' dawk li daħlu għat-trattament għall-eroina, il-kokaina u l-kannabis żdiedet matul iż-żmien, flimkien ma' tnaqqis gradwali fid-disparità bejn il-ġeneri, b'mod partikolari fost dawk li jużaw l-eroina u l-kannabis.

4. Droga Sekondarja

Matul l-aħħar żewġ deċennji, kien hemm żieda qawwija fil-proporzjon ta' utenti tas-servizz li daħlu għat-trattament b'sustanza primarja waħda biss fost it-tliet kategoriji ewlenin kollha tad-droga.

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

3.1 UŻU TAD-DROGA B'RISKJU GĦOLI

Dan il-kapitolu jippreżenta analiżi dettaljata tal-użu tad-droga b'riskju għoli f'Malta, abbażi tal-aktar data reċenti u komprensiva disponibbli. Il-kapitolu jeżamina b'mod sistematiku x-xejriet u l-mudelli fl-użu problematiku tad-droga fuq 20 sena, b'data rieżaminata f'intervalli ta' ħames snin biex tipprovdi perspettiva lonġitudinali robusta. L-ambitu tal-analiżi jinkludi l-programm nazzjonali ta' distribuzzjoni tas-siringi, li joffri evalwazzjoni kritika tar-rwol tiegħu fl-istrateġiji għat-tnaqqis tal-ħsara u valutazzjoni tal-livelli attwali tal-forniment tas-servizzi.

Taqsimiet oħra tal-kapitolu jinvestigaw is-sustanzi primarji assoċjati ma' individwi li jidħlu għat-trattament tad-droga, b'distinzjoni bejn dawk b'esperjenza ta' trattament preċedenti u dawk li jidħlu għall-ewwel darba biex jiġi żgurat fehim sfumat tal-profili tal-utenti tas-servizz. L-analiżi mbagħad tiffoka fil-fond fuq l-eroina, il-kokaina u l-kannabis, filwaqt li tapplika qafas konsistenti għal kull sustanza. Dan jinkludi esplorazzjoni tal-karatteristiċi demografiċi, ix-xejriet tal-użu, il-frekwenza, ir-rotot tal-amministrazzjoni, u l-prevalenza tal-użu ta' sustanzi sekondarji.

3.2 DISTRIBUZZJONI TAS-SIRINGI F'MALTA

Il-programm ta' distribuzzjoni tal-labar u s-siringi ġie introdott fl-1994 bħala parti mill-istrateġija ta' Malta għat-tnaqqis tal-ħsara, b'reazzjoni għat-tħassib dejjem jikber dwar l-HIV, l-epatite, u infezzjonijiet oħra li jiġu trażmessi mid-demm fost l-utenti tas-servizz li jinjettaw id-drogi. Huwa amministrat permezz ta' servizzi tal-Kura tas-Saħħa Primarja taħt il-Ministeru tas-Saħħa, b'distribuzzjoni pprovduta f'għaxar ċentri tas-saħħa magħżula madwar Malta u Għawdex.
Fl-2024, il-programm qassam total ta' 48,526 siringa. L-ogħla użu ġie rreġistrat f'Raħal Ġdid (15,600 siringa), segwit minn Bormla u l-Gżira (9,800 rispettivament), u l-Furjana (4,900). Ċentri oħra li rrapportaw id-distribuzzjoni kienu jinkludu Ħal Qormi (4,000), il-Mosta (1,560), Birkirkara (1,080), Ħal Kirkop (286), u r-Rabat, Għawdex (1,500). Iċ-Ċentru tar-Rabat bħalissa jinsab magħluq.

L-għan ewlieni tal-programm huwa li jnaqqas il-kondiviżjoni tas-siringi u l-użu ta' labar ikkontaminat, li t-tnejn li huma jżidu b'mod sinifikanti r-riskju li jiġu trażmessi infezzjonijiet li jinġarru mid-demm. Billi tiżgura provvisti sterili bla ħlas u aċċessibbli, l-inizjattiva għandha rwol ewlieni fis-salvagwardja tas-saħħa pubblika.

Sa mill-introduzzjoni tiegħu, il-programm kien servizz tas-saħħa pubblika vitali għall-persuni li jinjettaw id-drogi. Matul l-aħħar tliet deċennji, il-livelli ta' distribuzzjoni nbidlu f'konformità max-xejriet li qed jevolvu tal-użu tad-droga u d-domanda għas-servizz. Id-distribuzzjoni tas-siringi żdiedet b'mod stabbli matul is-snin 90 u l-bidu tas-snin 2000, u laħqet il-quċċata tagħha fl-2012 b'aktar minn 370,000 siringa. Bejn l-2010 u l-2017, id-distribuzzjoni annwali baqgħet konsistentement ogħla mit-300,000, u dan jirrifletti użu ogħla sostnut.

Madankollu, mill-2018 'il quddiem, ġie osservat tnaqqis sinifikanti. Sal-2020, id-distribuzzjoni kienet naqset għal ftit aktar minn 100,000 siringa, u n-numri komplew jonqsu fis-snin sussegwenti, u laħqu 48,526 fl-2024.

3.3 DROGA PRIMARJA

Din it-taqsima tipprovdi analiżi komprensiva tal-użu problematiku tad-droga, b'enfasi partikolari fuq il-kunċett tad-droga primarja. Id-droga primarja hija definita bħala s-sustanza l-aktar assoċjata mill-qrib ma' sfidi sinifikanti tas-saħħa, legali jew soċjali għall-individwi. Billi jeżamina b'mod sistematiku l-mediċina primarja, il-kapitolu jagħti għarfien siewi dwar ix-xejriet li qed jevolvu fid-domanda għat-trattament u x-xejriet li qed jinbidlu tal-użu tas-sustanzi fost l-utenti tas-servizz.

Abbażi tad-data miġbura bejn l-2004 u l-2024, rieżaminata f'intervalli ta' ħames snin, l-analiżi tadotta perspettiva lonġitudinali biex tiżvela l-iżviluppi ewlenin u l-punti ta' bidla fix-xejriet tal-użu tad-droga. L-enfasi tiffoka fuq l-eroina, il-kokaina u l-kannabis bħala sustanzi primarji, b'kull waħda eżaminata f'termini tal-karatteristiċi tal-utent tas-servizz, il-mudelli u l-frekwenza tal-użu, il-metodi ta' amministrazzjoni, u l-prevalenza tal-użu ta' sustanzi sekondarji.

Għal kull droga primarja, il-valutazzjoni tiddistingwi bejn l-individwi kollha fil-kura, dawk b'esperjenza preċedenti ta' kura, u dawk li daħlu għall-ewwel darba matul il-perjodu 2004–2024. Din id-distinzjoni tippermetti fehim sfumat tad-dinamika sottostanti għad-domanda għat-trattament, ir-rikaduta, u l-ammissjonijiet ġodda, u toffri għarfien aktar profond kemm dwar il-persistenza ta' ħsarat relatati mas-sustanza fost l-utenti tas-servizz li jirritornaw kif ukoll dwar l-emerġenza ta' koorti ġodda li jfittxu appoġġ għall-ewwel darba.

Figura 3.1: Distribuzzjoni tas-Siringi 1994–2024

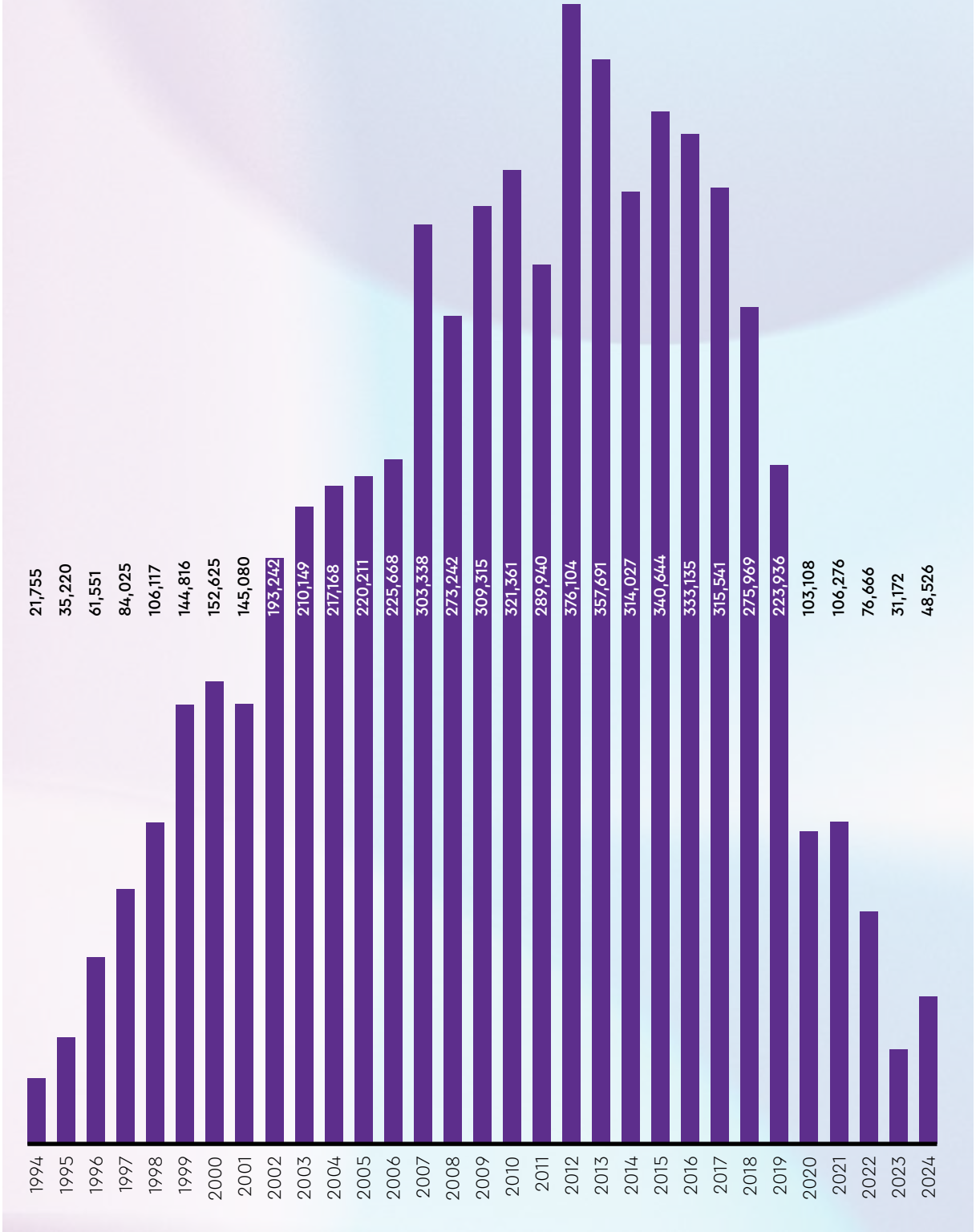

3.4 EROINA FIS-SISTEMA TA' TRATTAMENT 2004–2024

Qabel ma nduru għall-karatteristiċi soċjodemografiċi u tal-imġiba dettaljati tal-utenti tal-eroina fit-trattament, huwa utli li l-ewwel jiġi kkunsidrat is-sehem ġenerali tal-eroina bħala d-droga primarja fost il-klijenti kollha li daħlu għat-trattament bejn l-2004 u l-2024. Tliet xejriet distinti huma ppreżentati fit-tabelli ta' hawn taħt, li jkopru l-utenti kollha tas-servizzi ttrattati, il-klijenti ttrattati qabel, u dawk li daħlu għall-ewwel darba għat-trattament.

Għall-utenti kollha ttrattati tas-servizzi, l-eroina kienet tammonta għal 86% tal-ammissjonijiet fl-2004, u naqset b'mod kostanti maż-żmien għal 80 % fl-2009, 72% fl-2014, 58% fl-2019 u 42% fl-2024. Din it-trajettorja ċara 'l isfel tenfasizza tnaqqis sostanzjali fid-dominanza tal-eroina bħala d-droga primarja fost dawk fil-kura.

Figura 3.2: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi kollha ttrattati 2004–2024

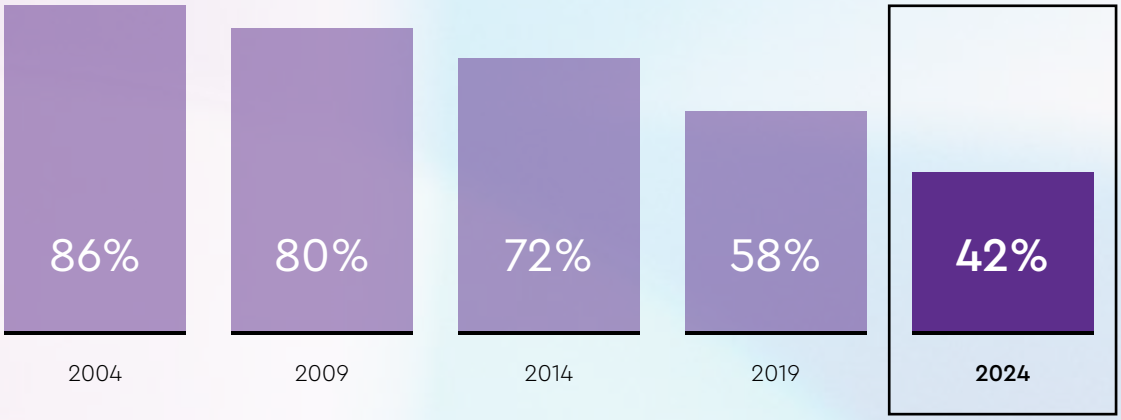

Fost il-klijenti ttrattati qabel, il-mudell ivarja ftit. L-eroina żammet sehem konsistentement għoli matul is-snin preċedenti, li kien jinkludi 81% fl-2004, 84% fl-2009, u 79% fl-2014, qabel ma naqset għal 66% fl-2019 u 50% fl-2024. Dawn iċ-ċifri jissuġġerixxu li l-eroina kompliet tiddomina fost dawk li jirritornaw għat-trattament, għalkemm l-importanza relattiva tagħha naqset f'dawn l-aħħar snin.

Figura 3.3: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi ttrattati preċedentement 2004–2024

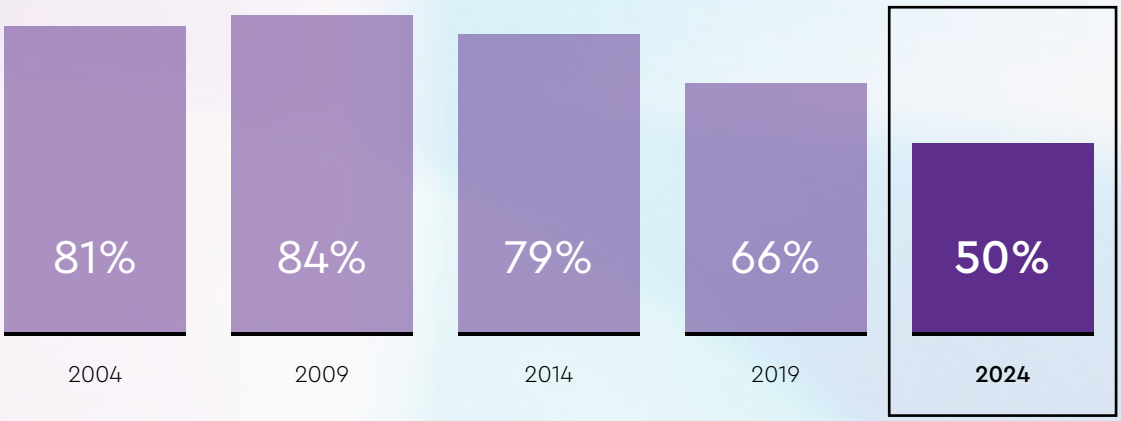

It-tnaqqis huwa sħansitra aktar evidenti fost dawk li jidħlu għall-ewwel darba għat-trattament. Fl-2004, l-eroina kienet tirrappreżenta 84% tal-ammissjonijiet għall-ewwel darba, iżda dan il-proporzjon naqas drastikament għal 65% fl-2009, 26% fl-2014, 20% fl-2019 u 15% biss fl-2024. Dan it-tnaqqis impressjonanti juri r-rwol dejjem jonqos tal-bidu tal-eroina biex tixpruna domanda ġdida għat-trattament, b'sustanzi oħra li qed jammontaw dejjem aktar għal dħul għall-ewwel darba fis-servizzi tat-trattament.

Figura 3.4: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-individwi ttrattati għall-ewwel darba 2004–2024

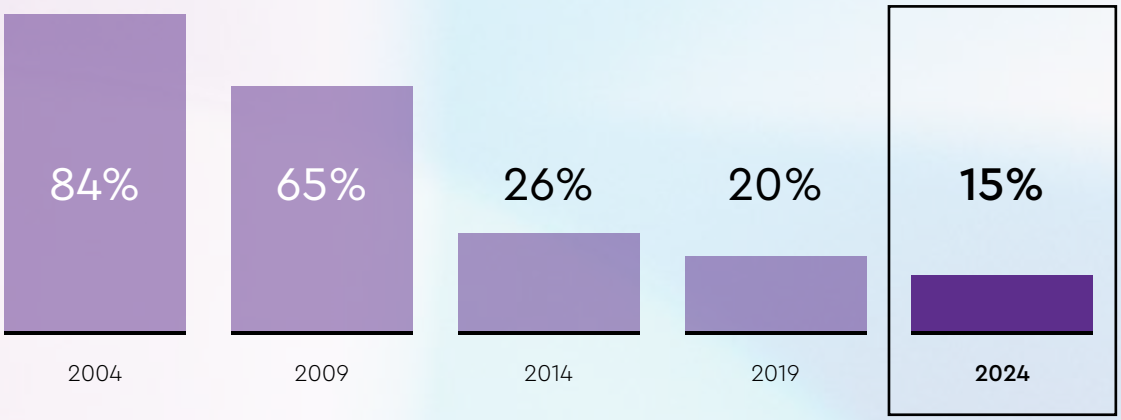

Flimkien, dawn ix-xejriet juru bidla fit-tul lil hinn mill-eroina bħala d-droga primarja kemm fost il-klijenti ġodda kif ukoll fost dawk li jirritornaw. Filwaqt li l-eroina għadha preżenti fost dawk b'episodji ta' kura ripetuta, il-prominenza dejjem tonqos tagħha fost dawk li jidħlu għall-ewwel darba tindika tranżizzjoni ġenerazzjonali u epidemjoloġika importanti fl-użu problematiku tad-droga.

3.4.1 Xejriet Demografiċi u Soċjoekonomiċi 2004–2024

L-analiżi tal-ammissjonijiet tat-trattament għall-użu tal-eroina mill-2004 sal-2024 tiżvela bidliet notevoli fil-karatteristiċi demografiċi u soċjoekonomiċi. Fl-2004, kienet evidenti disparità qawwija bejn il-ġeneri, bl-irġiel jikkostitwixxu 86% tal-ammissjonijiet u n-nisa 14% biss. Dan id-distakk naqas progressivament: sal-2009, l-irġiel kienu jirrappreżentaw 84% u n-nisa 16%; fl-2014, iċ-ċifri kienu ta' 81% u 19% rispettivament; u fl-2019, l-irġiel kienu jammontaw għal 80% tal-utenti ġodda filwaqt li n-nisa kienu jammontaw għal 20%. Sal-2024, kompliet ix-xejra lejn il-parità bejn il-ġeneri, bl-irġiel jirrappreżentaw 83% u n-nisa 17%. Din il-konverġenza kostanti tenfasizza t-tnaqqis gradwali tad-disparità bejn il-ġeneri fost dawk li jidħlu fi programmi ta' trattament tal-eroina.

Il-profil tal-età tal-utenti tas-servizz li jfittxu trattament huwa similarment notevoli. L-età medjana għall-utenti tas-servizzi matul is-sena ta' rapportar żdiedet minn 28 sena fl-2004 għal 31 sena fl-2009, 35 sena fl-2014, 38 sena fl-2019, u laħqet medjan ta' 45 sena fl-2024. Din it-trajettorja 'l fuq tindika li l-popolazzjoni li qed tfittex għajnuna għall-użu tal-eroina qed tixjieħ, u dan jirrifletti użu ta' sustanzi aktar fit-tul jew dewmien fid-dħul tat-trattament. Marbuta mill-qrib ma' din ix-xejra hija l-età medjana tal-ewwel użu tal-eroina, li ġiet irrapportata b'mod konsistenti bħala 18-il sena bejn l-2009 u l-2024 (ma hemm l-ebda data disponibbli għall-2004), li tissuġġerixxi li filwaqt li l-età tal-bidu baqgħet stabbli, l-intervall qabel ma wieħed ifittex il-kura ttawwal b'mod konsiderevoli.

Fil-fatt, tista' tiġi osservata estensjoni ċara fid-distakk bejn l-użu inizjali tal-eroina u l-ewwel kuntatt għat-trattament. Għalkemm din il-miżura mhijiex disponibbli għall-2004, sal-2009 u l-2014, l-utenti tas-servizz tipikament fittxew trattament erba' snin wara li użaw l-eroina għall-ewwel darba. Fl-2019, dan l-intervall żdied għal ħames snin, u sal-2024, kien espanda għal medja ta' disa' snin. Xejra bħal din tindika li l-utenti tas-servizz qed jistennew aktar qabel ma jaċċessaw it-trattament, u dan jikkontribwixxi għall-popolazzjoni tat-trattament li qed tixjieħ.

Il-motivazzjonijiet għad-dħul fit-trattament tbiddlu wkoll. Fl-2004 u l-2009, l-involviment volontarju jew l-inkoraġġiment mill-familja jew mill-ħbieb ammontaw għal 76% tal-każijiet. Dan il-proporzjon naqas għal

68% fl-2014, 67% fl-2019, u laħaq 56% sal-2024, li jindika tnaqqis fid-dħul ta' trattament volontarju jew immexxi mill-familja u żieda fir-riferimenti minn sorsi jew aġenziji oħra.

Il-fatturi soċjoekonomiċi jkomplu juru l-profil li qed jinbidel tal-utenti tal-eroina fit-trattament. Fl-2004, 74% rrapportaw akkomodazzjoni stabbli, ċifra li żdiedet għal 84% fl-2009, 91% fl-2014, 96% fl-2019, u kienet 94% fl-2024. Matul dan il-perjodu l-maġġoranza tal-utenti tas-servizz kienu jgħixu b'mod konsistenti fiż-Żona tal-Port fin-Nofsinhar. Ir-rati ta' impjieg fost l-utenti tas-servizzi juru varjazzjonijiet iżda jibqgħu konsistentement taħt nofs il-parteċipanti ġodda kollha: 44% kienu impjegati fl-2004, naqsu għal 37% fl-2009, żdiedu bi ftit għal 39% fl-2014, reġgħu żdiedu għal 42% fl-2019, u mbagħad reġgħu lura għal 39% fl-2024. Dawn iċ-ċifri jissuġġerixxu ostakli persistenti għal impjieg stabbli fost l-individwi li jidħlu għat-trattament, minkejja varjazzjonijiet żgħar maż-żmien.

Figura 3.5: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-indikaturi ewlenin tal-użu

	2004	2009	2014	2019	2024
Sess Rġiel	86%	84%	81%	80%	83%
Età Medjana	28	31	35	38	45
Età Użu l-Ewwel Darba	N/A	18	18	18	18
Diskrepanza fit-Trattament	N/A	4 yrs	4 yrs	5 yrs	9 yrs
Riferimenti b'Mod Volontarju / Inkoraġġiment mill-Familja / Ħbieb	76%	76%	68%	67%	56%
Akkomodazzjoni Stabbli	74%	84%	91%	96%	94%
Impjegat	44%	37%	39%	42%	39%

Fl-aħħar nett, id-data dwar il-kisba edukattiva fost dawk li jidħlu fil-kura għall-eroina turi varjazzjonijiet notevoli, iżda proporzjon konsistentement għoli lestew mill-inqas l-edukazzjoni sekondarja. Bejn l-2004 u l-2024, is-sehem ta' dawk bi kwalifiki ta' livell sekondarju varja minn 57% sa 67%, u ġeneralment żamm preżenza b'maġġoranza fi ħdan il-grupp. B'kuntrast ma' dan, il-proporzjon ta' parteċipanti ġodda li għandhom kwalifiki ta' livell ogħla varja b'mod aktar sinifikanti, u naqas għal 7% fl-2014 u tela' għal 28% fl-2004, iżda baqa' minoranza matul is-snin kollha.

Figura 3.6: L-eroina bħala d-droga primarja skont il-livell ta' edukazzjoni kompluta 2004–2024

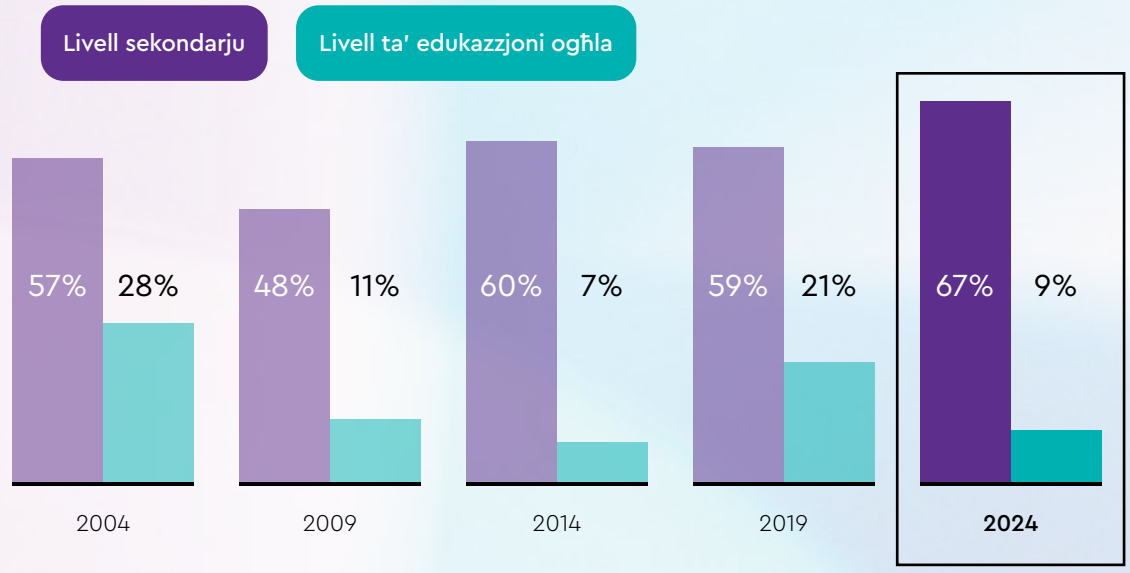

Fl-aħħar nett, il-proporzjon ta' utenti tas-servizz li jirċievu t-Trattament tal-Agonist kontra l-Opjojdi (OAT) varja matul il-perjodu. Fl-2004, 79% tal-utenti tas-servizz kienu fuq l-OAT, u żdiedu drastikament għal 92% fl-2009. Dan il-proporzjon naqas għal 75% fl-2014, kompla jonqos għal 66% fl-2019, u rreġistra żieda għal 76% fl-2024.

Figura 3.7: L-eroina bħala d-droga primarja skont l-OAT 2004–2024

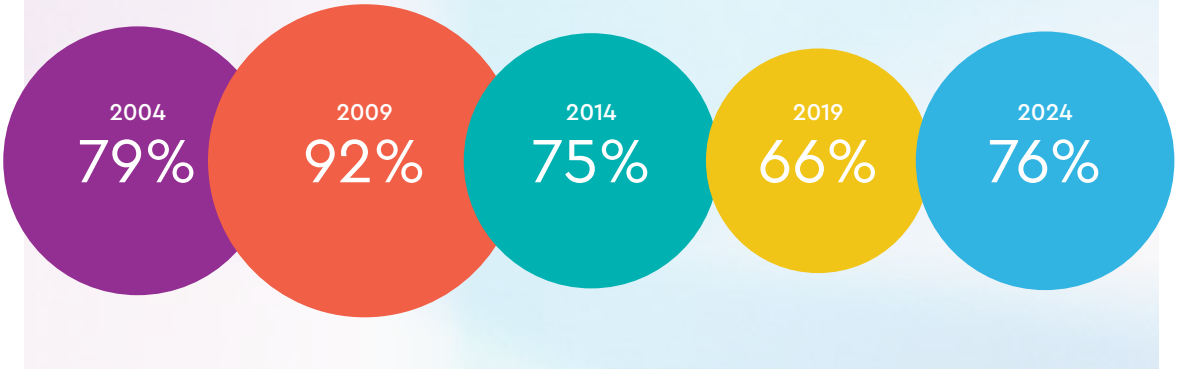

3.4.2 Frekwenza tal-Użu

L-analiżi tal-frekwenza tal-użu tal-eroina fost il-parteċipanti ġodda fit-trattament mill-2004 sal-2024 tiżvela xejriet persistenti ta' konsum ta' intensità għolja, bil-maġġoranza tal-utenti tas-servizz jirrapportaw użu ta' kuljum matul il-perjodu. Fl-2004, 82% ta' dawk li jidentifikaw l-eroina bħala d-droga primarja tagħhom indikaw użu ta' kuljum. Dan il-proporzjon żdied għal 90% fl-2009, qabel ma naqas bi ftit għal 85% fl-2014, 75% fl-2019, u reġa' tela' għal 79% fl-2024.

Proporzjonijiet iżgħar ta' utenti tas-servizz irrapportaw użu inqas frekwenti. Il-perċentwal ta' dawk li jużaw l-eroina darbtejn sa tliet darbiet fil-ġimgħa baqa' baxx, b'5% fl-2004, 4% fl-2009, 2% kemm fl-2014 u l-2019 u 4% fl-2024. Bl-istess mod, il-proporzjon ta' utenti li jikkunsmaw l-eroina darba fil-ġimgħa jew inqas kien ta' 5% fl-2004, 3% fl-2009, 4% fl-2014, 3% fl-2019 u 2% fl-2024.

L-użu minn erbat ijiem sa sitt ijiem fil-ġimgħa kien rari, u kien jammonta għal 1% fl-2004, 1% fl-2009, 3% fl-2014, 1% fl-2019 u 1% fl-2024. Il-proporzjon ta' utenti tas-servizzi li ma rrapportaw l-ebda użu tal-eroina fl-aħħar 30 jum varja b'mod aktar notevoli, u kien ta' 2% fl-2004, 1% fl-2009, u żdied għal 6% fl-2014, imbagħad żdied drastikament għal 18% fl-2019 qabel ma naqas bi ftit għal 14% fl-2024.

Tabella 3.1: Frekwenza tal-Użu (2004–2024)

Frekwenzat tal-Użu	2004	2009	2014	2019	2024
Kuljum	82%	90%	85%	75%	79%
4 sa 6 ijiem fil-ġimgħa	1%	1%	3%	1%	1%
2 sa 3 ijiem fil-ġimgħa	5%	4%	2%	2%	4%
Darba f'ġimgħa jew inqas	5%	3%	4%	3%	2%
Ma ntużatx fl-aħħar 30 jum	2%	1%	6%	18%	14%

Figura 3.8: L-Eroina bħala d-Droga Primarja skont il-Frekwenza tal-Użu 2024

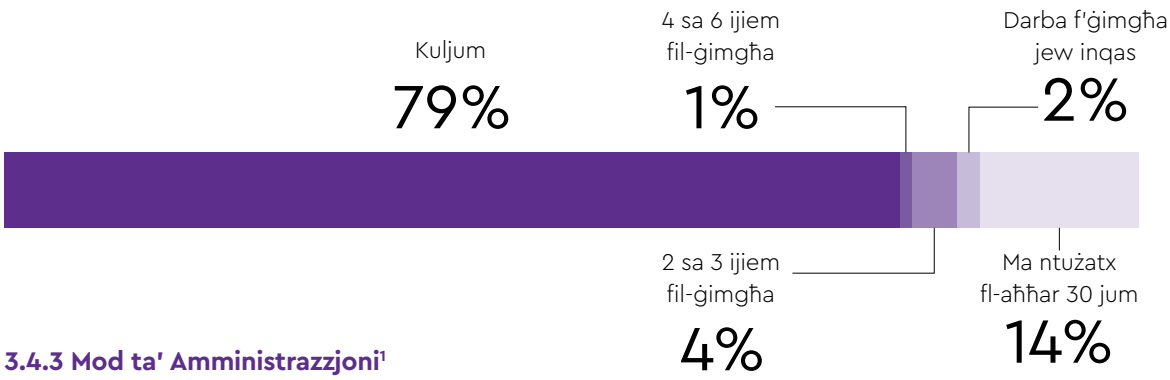

3.4.3 Mod ta' Amministrazzjoni[1]

L-analiżi tal-mod ta'amministrazzjoni tal-utenti tas-servizz li identifikaw l-eroina bħala d-droga primarja tal-għażla tagħhom mill-2004 sal-2024 tiżvela bidliet notevoli fil-preferenzi matul il-perjodu ta' żewġ deċennji.

Fl-2004, il-metodu predominanti tal-amministrazzjoni tal-eroina kien l-injezzjoni, bi 68% tal-utenti tas-servizz jagħżlu din ir-rotta. Madankollu, dan il-proporzjon naqas b'mod kostanti matul is-snin, u naqas għal 60% fl-2009, 62% fl-2014, 52% fl-2019, u kompla jonqos għal 44% fl-2024. Dan it-tnaqqis jissuġġerixxi bidla lil hinn mill-injezzjoni tal-eroina, li tista' tkun marbuta ma' sensibilizzazzjoni akbar dwar ir-riskji għas-saħħa assoċjati, aċċess usa' għal rotot alternattivi ta' amministrazzjoni, u possibbilment tnaqqis ġenerali fl-użu tal-eroina.

Table 3.2: Mod ta' amministrazzjoni (2004–2024)

Mod tal-Amministrazzjoni	2004	2009	2014	2019	2024
It-tipjip jew l-inalazzjoni	21%	27%	26%	41%	45%
Sniffing jew snorting	7%	12%	9%	7%	7%
Injezzjoni	68%	60%	62%	52%	44%
Oħra	3%	1%	3%	0%	1%
Mhux magħruf	1%	0%	0%	0%	3%

Min-naħa l-oħra, it-tipjip jew l-inalazzjoni tal-eroina raw żieda sinifikanti fil-popolarità. Fl-2004, 21% tal-utenti tas-servizz rrapportaw li użaw dan il-metodu, li żdied għal 27% fl-2009, 26% fl-2014, 41 % fl-2019, u laħaq il-45% fl-2024.

Il-proporzjon tal-utenti tas-servizz bi sniffing jew snorting tal-eroina baqa' relattivament stabbli, b'varjazzjonijiet żgħar: 7% fl-2004, 12% fl-2009, 9% fl-2014, u 7% b'mod konsistenti kemm fl-2019 kif ukoll fl-2024.

Metodi oħra ta' amministrazzjoni, bħall-konsum orali, kienu minimi matul il-perjodu kollu, b'varjazzjonijiet żgħar biss: 3% fl-2004, 1% fl-2009, 3% fl-2014, 0% fl-2019, u 1 % fl-2024. Il-kategorija ta' "Mhux Magħrufa" uriet ukoll xi varjazzjonijiet, b'1 % fl-2004, 0% fl-2009, fl-2014 u fl-2019, filwaqt li fl-2024 ġie rreġistrat 3%.

B'mod ġenerali, id-data tenfasizza xejra ċara lejn metodi li ma jinjettawx l-użu tal-eroina, fejn it-tipjip jew l-inalazzjoni qed isiru dejjem aktar prevalenti.

Figura 3.9: L-eroina bħala d-droga primarja skont il-mod ta' amministrazzjoni 2024

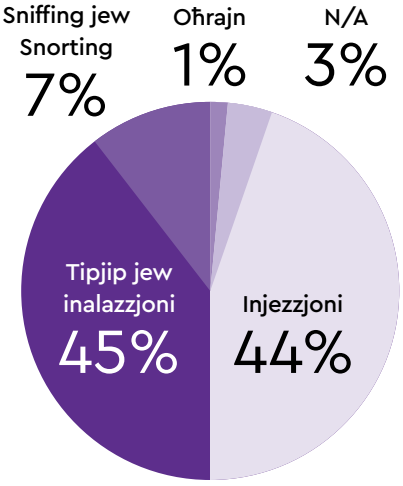

[1] Il-mod ta' amministrazzjoni għad-droga jirreferi għal kif tidħol fil-ġisem, bħal permezz ta' injezzjoni jew konsum orali.

3.4.4 Użu ta' Sustanza Sekondarja

Analiżi tax-xejriet fl-użu ta' sustanzi sekondarji fost l-utenti tas-servizz li d-droga primarja tagħhom hija l-eroina tiżvela bidliet sinifikanti bejn l-2004 u l-2024. Il-proporzjon tal-utenti tal-eroina li jikkunsmaw ukoll it-trab tal-kokaina bħala sustanza sekondarja naqas b'mod sinifikanti, u beda b'31% fl-2004 u naqas għal 11% biss sal-2024. B'kuntrast ma' dan, l-użu tal-kokaina crack bħala droga sekondarja, li kienet negliġibbli fl-2004 (0%), żdied sostanzjalment għal 23% sal-2009, stabbilixxa ruħu għal madwar 13% fl-2014 u fl-2019, u kompla jiżdied għal 19% fl-2024.

L-użu tal-kannabis bħala sustanza sekondarja naqas ukoll matul iż-żewġ deċennji, minn 45% fl-2004 għal 21% fl-2024. Il-perċentwal ta' każijiet li jinvolvu sustanzi sekondarji oħra kien ta' 12% fl-2004, naqas għal 6% fl-2009, u baqa' relattivament baxx f'livell ta' 4% sa 5% fis-snin sussegwenti.

B'mod partikolari, il-proporzjon ta' utenti tal-eroina li ma rrapportaw l-ebda użu ta' drogi oħra żdied b'mod sinifikanti, minn 12% fl-2004 għal 44% fl-2024. Din ix-xejra tissuġġerixxi bidla dejjem tikber lejn l-użu ta' eroina b'sustanza waħda fost din il-popolazzjoni. B'mod ġenerali, id-data tindika tnaqqis fl-użu tal-polidroga, b'inqas utenti tas-servizz li jikkombinaw l-eroina ma' sustanzi oħra, speċjalment it-trab tal-kokaina u l-kannabis, u żieda kostanti f'dawk li jużaw l-eroina biss.

Figura 3.10: L-eroina bħala d-droga primarja skont id-droga sekondarja 2004–2024

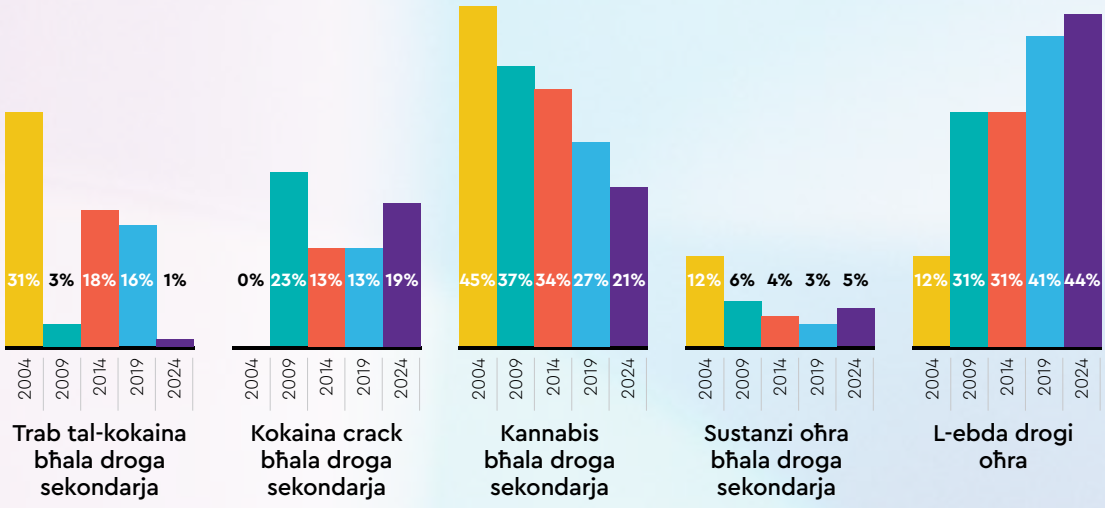

3.4.5 Użu Problematiku tal-Eroina

Fl-2024, huwa stmat li f'Malta kien hemm 1,559 individwu kklassifikati bħala utenti tal-opjojdi b'riskju għoli. Minn dan il-koorti, 705 ġew identifikati bħala li jirċievu trattament speċifikament għall-użu ta' kuljum tal-eroina, li jirrappreżenta 45% tal-popolazzjoni stmata tal-utenti ta' kuljum. Min-naħa l-oħra, 854 individwu ma kinux involuti fi trattament, li jikkorrispondi għal rata ta' prevalenza ta' 3.96 għal kull 1,000 abitant li għandhom bejn 15 u 64 sena.

3.5 SISTEMA TA' TRATTAMENT GĦALL-KOKAINA 2004–2024

B'kuntrast mar-rwol dejjem jonqos tal-eroina, il-kokaina saret dejjem aktar prominenti bħala droga primarja fost dawk li jidħlu għall-kura. Fost l-utenti kollha tas-servizzi, is-sehem tal-kokaina żdied b'mod kostanti minn 4% fl-2004 għal 10% fl-2009, 16% fl-2014, 26% fl-2019, u laħaq it-43% fl-2024. Dan it-tkabbir immarkat u sostnut jenfasizza s-sinifikat dejjem jikber tal-kokaina fis-sistema tat-trattament u l-emerġenza tagħha bħala mutur ewlieni tad-domanda.

Figura 3.11: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd ta' utenti tas-servizz kollha ttrattati 2004–2024

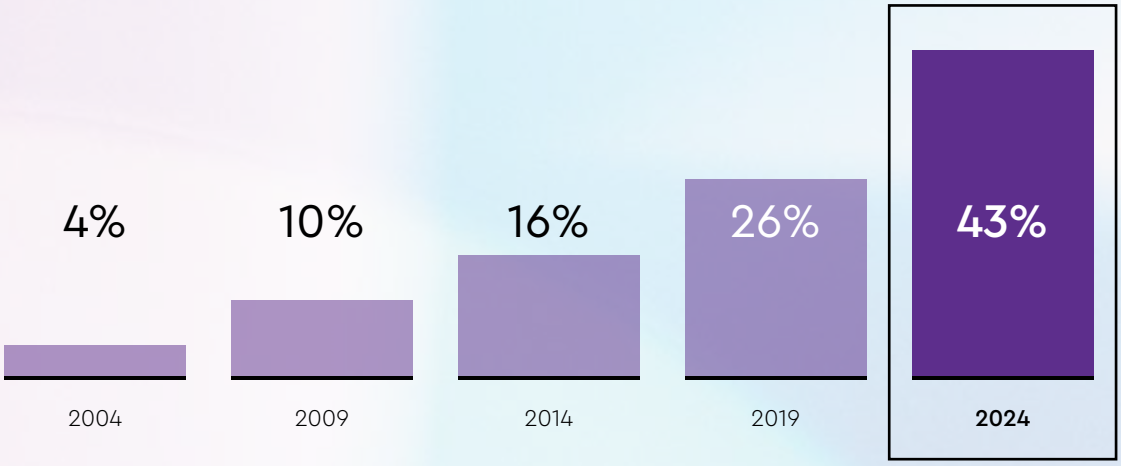

Fost il-klijenti ttrattati qabel, ix-xejra 'l fuq hija viżibbli bl-istess mod. Il-kokaina kienet tirrappreżenta biss 3% fl-2004, iżda żdiedet għal 8% fl-2009, 13% fl-2014, u 21% fl-2019, qabel ma laħqet is-37% fl-2024. Din l-espansjoni tindika li l-kokaina saret dejjem aktar prevalenti mhux biss fost każijiet ġodda iżda wkoll fi ħdan iċ-ċiklu tal-popolazzjoni li jerġa' lura għat-trattament.

Figura 3.12: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati preċedentement 2004–2024

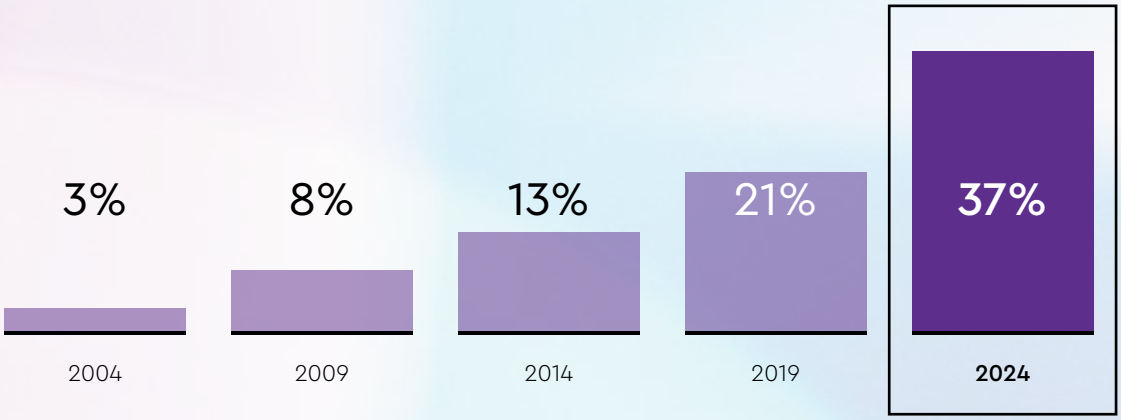

Iż-żieda hija l-aktar impressjonanti fost dawk li jidħlu għall-ewwel darba fit-trattament. Il-kokaina rrappreżentat 10% tal-ammissjonijiet fl-2004, u telgħet għal 21% fl-2009, qabel ma żdiedet għal 38% fl-2014, 49% fl-2019, u 61% fl-2024. Dan it-tkabbir rapidu jenfasizza r-rwol dominanti tal-kokaina fit-tiswir ta' domanda ġdida għat-trattament, li jindika bidla ġenerazzjonali kbira fix-xejriet problematiċi tal-użu tad-droga.

Figura 3.13: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati għall-ewwel darba 2004–2024

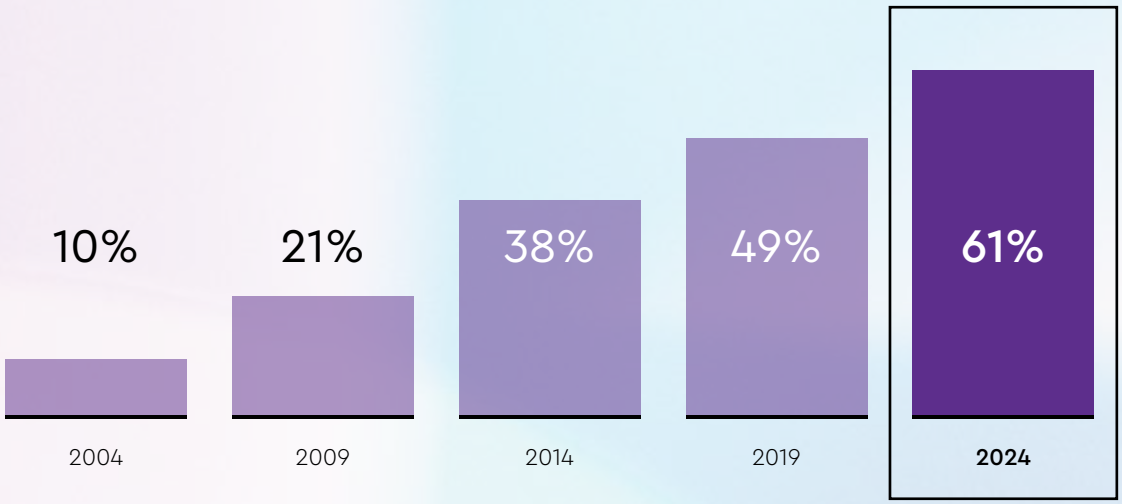

Flimkien, dawn ix-xejriet juru t-trajettorji kontrastanti tal-eroina u l-kokaina. Filwaqt li s-sehem tal-eroina naqas b'mod kostanti, il-kokaina tfaċċat bħala xprunatur ċentrali ta' episodji ta' trattament kemm ġodda kif ukoll ripetuti, li jsawru mill-ġdid il-profil ġenerali tal-klijenti fis-servizzi ta' trattament.

3.5.1 Xejriet Demografiċi u Soċjoekonomiċi 2004–2024

Rieżami tal-ammissjonijiet għat-trattament tal-kokaina bejn l-2004 u l-2024 jenfasizza l-iżviluppi gradwali kemm fil-kompożizzjoni demografika kif ukoll fl-isfond soċjoekonomiku ta' dawk li qed ifittxu l-għajnuna. Fl-2004, l-irġiel kienu jirrappreżentaw 85% tal-ammissjonijiet, filwaqt li n-nisa kienu jammontaw għal 15%. Fl-2009, id-distribuzzjoni tal-sess kienet ta' 81% irġiel u 19% nisa. Fl-2014, qalbet ftit għal 83% irġiel u 17% nisa. Din ix-xejra mbagħad stabbilizzat ruħha, u baqgħet 81% irġiel u 19% nisa kemm fl-2019 kif ukoll fl-2024.

Għalkemm kien hemm żieda marġinali fil-proporzjon ta' nisa li daħlu għall-kura matul is-snin, l-irġiel iffurmaw b'mod konsistenti l-maġġoranza ta' dawk li jaċċessaw is-servizzi għall-użu tal-kokaina.

Ix-xejra fl-età tal-utenti tas-servizz li qed ifittxu assistenza għall-użu tal-kokaina nbidlet ukoll b'mod notevoli maż-żmien. L-età medjana għall-utenti tas-servizzi matul is-sena ta' rapportar fl-2004 kienet ta' 31 sena, u naqset bi ftit għal 29 sena fl-2009 qabel ma reġgħet lura għal 31 sena fl-2014. Din iċ-ċifra mbagħad telgħet għal 35 snin fl-2019 u kompliet tiżdied għal 38 snin sal-2024. Din iż-żieda kostanti fl-età medjana tal-parteċipanti ġodda fit-trattament tenfasizza koorti li qed tixjieħ fost dawk li jaċċessaw is-servizzi ta' appoġġ għall-kokaina. B'rabta mill-qrib ma' dan, l-età medjana tal-ewwel użu tal-kokaina ġiet irrapportata b'mod konsistenti bħala 18-il sena fl-2009 u fl-2014, u żdiedet bi ftit għal 19-il sena fl-2019 u fl-2024 (ma hemm l-ebda data disponibbli għall-2004). Dan jissuġġerixxi li filwaqt li l-età tal-bidu baqgħet relattivament stabbli, hemm evidenza ta' ċaqliq 'il fuq modesta f'dawn l-aħħar snin.

Iż-żmien bejn l-ewwel użu tal-kokaina minn utent ta' servizz u l-involviment inizjali tiegħu mas-servizzi ta' trattament uriet varjazzjoni notevoli maż-żmien. Għalkemm ma hemm l-ebda data disponibbli għall-2004, fl-2009 l-intervall medju kien ta' sitt snin. Dan żdied bi ftit għal seba' snin fl-2014 u għal tmien snin fl-2019, qabel ma ttawwal b'mod konsiderevoli għal 12-il sena sal-2024. Dawn iċ-ċifri jissuġġerixxu li, bħala medja, l-utenti tas-servizz issa qed idewmu l-ewwel kuntatt tagħhom mas-servizzi ta' trattament għall-użu tal-kokaina għal perjodu itwal mis-snin preċedenti.

Ix-xejriet fis-sorsi ta' riferiment għas-servizzi ta' trattament ukoll inbidlu. Fl-2004, ir-riferimenti magħmula b'mod volontarju jew b'inkoraġġiment mill-familja jew mill-ħbieb kienu jammontaw għal 67% tal-ammissjonijiet. Dan il-proporzjon naqas għal 59% fl-2009, tela' għal 76% fl-2014, laħaq l-ogħla livell ta' 79% fl-2019, qabel ma naqas għal 63% fl-2024. Dawn ix-xejriet jirriflettu xenarju li qed jevolvi, bi tnaqqis reċenti fir-riferimenti volontarji jew b'inkoraġġiment mill-familja u żieda korrispondenti fl-ammissjonijiet li joriġinaw minn sorsi jew aġenziji oħra.

Id-data soċjoekonomika tindika bidliet notevoli fil-kundizzjonijiet tal-għajxien u tax-xogħol ta' dawk li jidħlu għat-trattament għall-użu tal-kokaina. Fl-2004, 58% rrapportaw akkomodazzjoni stabbli, ċifra li żdiedet għal 87% sal-2009, naqset ftit għal 79% fl-2014, telgħet għal 88% fl-2019, u kienet ta' 86% fl-2024. Matul dan il-perjodu, il-maġġoranza tal-utenti tas-servizz għexu b'mod konsistenti fiż-Żona tal-Port tat-Tramuntana. Ir-rati ta' impjieg varjaw b'mod aktar modest: 51% kienu impjegati fl-2004, li żdiedu għal 57% fl-2009, imbagħad naqsu ftit għal 52% fl-2014, u żdiedu għal 54% fl-2019, qabel ma reġgħu naqsu għal 47% fl-2024..

Figura 3.14: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-indikaturi ewlenin tal-użu

	2004	2009	2014	2019	2024
Sess Rġiel	85%	81%	83%	81%	81%
Età Medjana	31	29	31	35	38
Età Użu l-Ewwel Darba mhux magħruf	N/A	18	18	19	19
Diskrepanza fit-Trattament	N/A	6 snin	7 snin	8 snin	12-il sena
Riferimenti b'Mod Volontarju / Inkoraġġiment mill-Familja / Ħbieb	67%	59%	76%	79%	63%
Akkomodazzjoni Stabbli	58%	87%	79%	88%	86%
Impjegat	51%	57%	52%	54%	47%

Id-data dwar il-livelli tal-edukazzjoni fost l-utenti tas-servizzi li daħlu fit-trattament għall-użu tal-kokaina tiżvela li l-maġġoranza konsistentement għandhom mill-inqas edukazzjoni ta' livell sekondarju, bi proporzjonijiet li jvarjaw bejn 53% u 57% matul is-snin. Is-sehem ta' dawk bi kwalifiki ta' livell ogħla baqa' relattivament żgħir iżda stabbli, u jvarja bejn 14% u 18%. Filwaqt li hemm xi varjazzjonijiet minn sena għal sena, dawn mhumiex impressjonanti, u dan jindika li l-profil edukattiv ta' dawk ġodda li daħlu għall-kura mill-kokaina ma nbidilx b'mod sinifikanti matul l-aħħar għoxrin sena. Il-proporzjon ta' utenti tas-servizz li jirċievu OAT varja matul l-aħħar żewġ deċennji. Għalkemm il-kokaina tibqa' s-sustanza primarja għal dawn l-utenti tas-servizz, xi wħud ġew preskritti OAT minħabba l-użu konġunt ta' drogi oħra. Fl-2004, 18% tal-utenti tas-servizz kienu qed jirċievu OAT, li żdied għal 31% fl-2009. Dan il-perċentwal imbagħad naqas għal 13% fl-2014 u kompla jonqos għal 4% fl-2019, qabel ma reġa' żdied għal 14% fl-2024.

Figura 3.15: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont il-livell ta' edukazzjoni kompluta 2004–2024

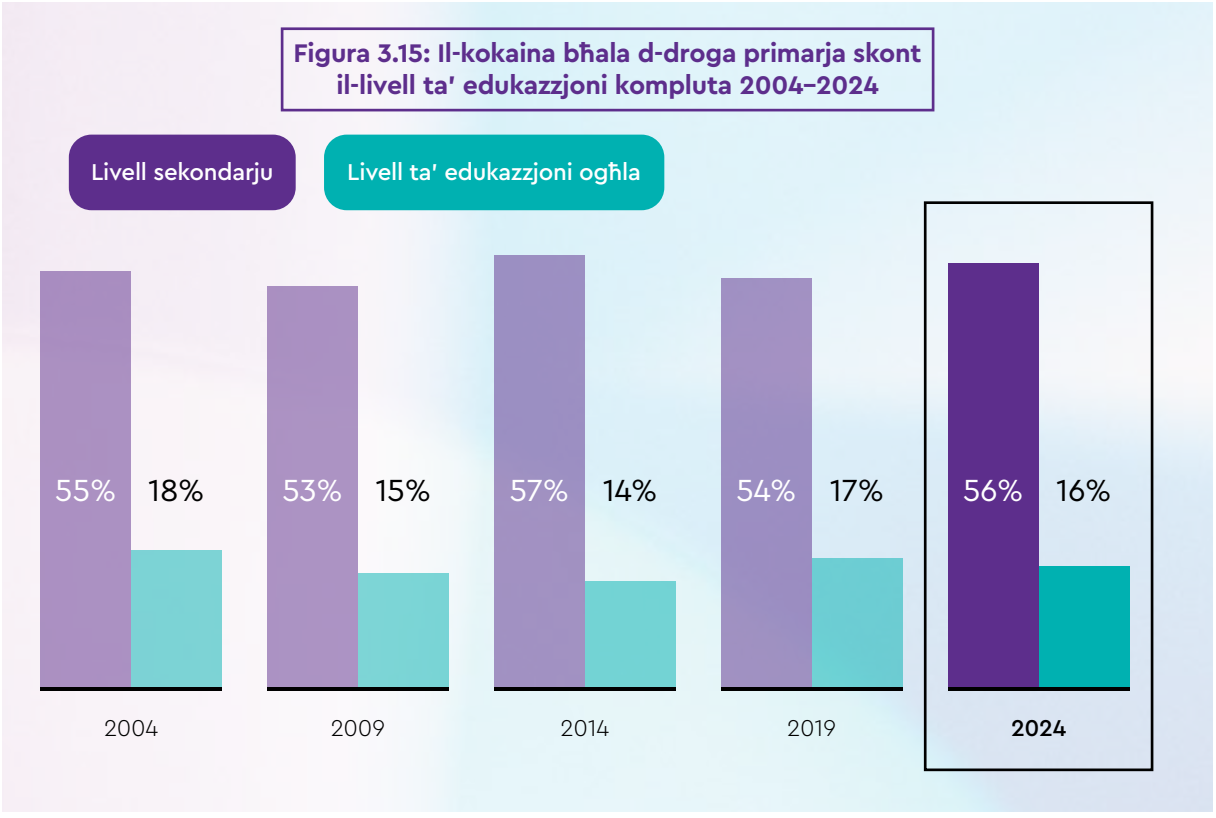

Figura 3.16: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont l-OAT 2004–2024

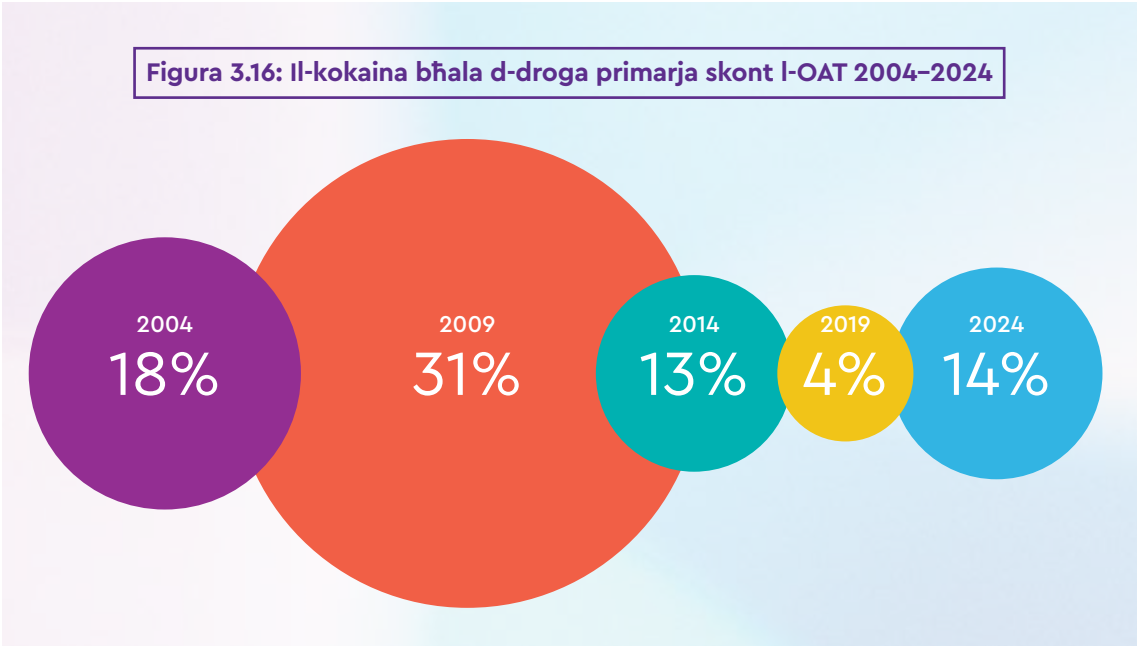

3.5.2 Frekwenza tal-Użu

Il-frekwenza li biha l-utenti tas-servizz ifittxu trattament primarjament għall-użu tal-kokaina nbidlet matul l-aħħar għoxrin sena. Maġġoranza ta' 65% irrappurtaw użu kuljum, iżda dan il-proporzjon naqas għal 40% fl-2009. Iċ-ċifra reġgħet naqset bi ftit għal 38% fl-2014 u 36% fl-2019, qabel ma żdiedet għal 44% fl-2024, u dan jissuġġerixxi żieda reċenti fl-użu ta' kuljum.

L-użu moderat, definit bħala l-użu tal-kokaina darbtejn sa tliet darbiet fil-ġimgħa, kien ta' 13% fl-2004. Dan żdied għal 19% fl-2009, naqas għal 17% fl-2014 u 13% fl-2019, u mbagħad reġa' lura għal 19% fl-2024.

Il-perċentwal ta' dawk li jużaw il-kokaina minn erba' sa sitt darbiet fil-ġimgħa kien ta' 0% fl-2004. Dan żdied għal 5% fl-2009, laħaq il-quċċata ta' 20% fl-2014, baqa' pjuttost għoli b'19% fl-2019, u mbagħad naqas għal 13% fl-2024. Dan juri li l-użu ta' frekwenza medja żdied f'nofs il-perjodu iżda minn dak iż-żmien 'l hawn naqas.

L-użu okkażjonali, definit bħala darba fil-ġimgħa jew inqas, ammonta għal 20% tal-każijiet fl-2004 u tela' għal 27% fl-2009. Dan imbagħad naqas għal 16% fl-2014, 15% fl-2019, u 12% fl-2024, li jirrifletti tnaqqis kostanti fl-utenti okkażjonali maż-żmien.

Is-sehem tal-utenti tas-servizz li ma kinux użaw il-kokaina fit-30 jum preċedenti kien ta' 2% fl-2004. Dan żdied għal 9% kemm fl-2009 kif ukoll fl-2014, kompla jiżdied għal 17% fl-2019, u naqas bi ftit għal 12% fl-2024.

Tabella 3.3: Frekwenza tal-Użu (2004–2024)

Frekwenza tal-Użu	2004	2009	2014	2019	2024
Kuljum	65%	40%	38%	36%	44%
4 sa 6 ijiem fil-ġimgħa	0%	5%	20%	19%	13%
2 sa 3 ijiem fil-ġimgħa	13%	19%	17%	13%	19%
Darba f'ġimgħa jew inqas	20%	27%	16%	15%	12%
Ma ntużatx fl-aħħar 30 jum	2%	9%	9%	17%	12%

Figura 3.17: Il-Kokaina bħala d-Droga Primarja skont il-Frekwenza tal-Użu 2024

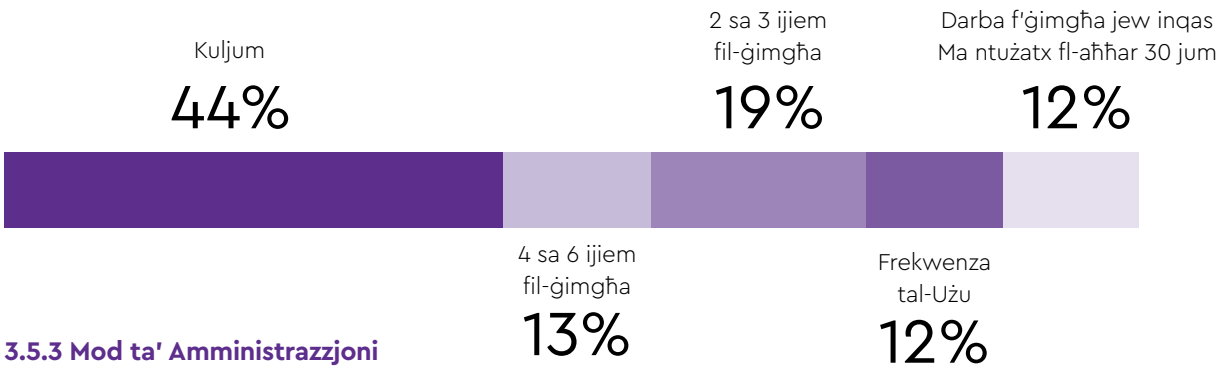

3.5.3 Mod ta' Amministrazzjoni

L-analiżi tal-mod ta' amministrazzjoni fost l-utenti tas-servizz li identifikaw il-kokaina bħala d-droga primarja tal-għażla tagħhom mill-2004 sal-2024 tiżvela diversi xejriet notevoli fil-metodi ppreferuti matul il-perjodu ta' żewġ deċennji. Fl-2004, l-isniffing jew l-isnorting kienet l-aktar mod komuni, irrapportata minn 49% tal-utenti tas-servizz. Dan il-metodu żdied b'mod sinifikanti fl-2009, b'61% tal-utenti jagħżlu li jagħmlu dan. Il-prevalenza tiegħu naqset għal 48% fl-2014 u mbagħad żdiedet għal 53% fl-2019, qabel ma naqset għal 49% fl-2024. Din il-varjazzjoni tissuġġerixxi li, minkejja xi varjazzjoni, l-isniffing jew l-isnorting jibqa' mod sinifikanti ta' amministrazzjoni tal-kokaina.

Fl-2004, 22% tal-utenti tas-servizz irrappurtaw li kienu qed ipejpu jew jikkonsmaw il-kokaina bl-inalazzjoni. Dan il-proporzjon naqas għal 16 % fl-2009 iżda sussegwentement żdied għal 26% fl-2014, 35 % fl-2019, u 44 % fl-2024. Iż-żieda kostanti mill-2009 'il quddiem tindika preferenza dejjem tikber għat-tipjip jew l-inalazzjoni bħala mod ta' amministrazzjoni fost l-utenti tal-kokaina.

L-injezzjoni tal-kokaina ammontat għal 20% tal-każijiet fl-2004, baqgħet relattivament stabbli għal 19% fl-2009 u 22% fl-2014, imbagħad naqset drastikament għal 10% fl-2019 u mbagħad għal 5% biss fl-2024. Dan it-tnaqqis sinifikanti f'dawn l-aħħar snin jissuġġerixxi tbegħid mill-injezzjoni tal-kokaina, li possibbilment jirrifletti sensibilizzazzjoni akbar dwar ir-riskji assoċjati jew ix-xejriet li qed jinbidlu fl-użu tad-droga.

L-użu ta' metodi oħra, bħall-konsum orali jew modi inqas komuni, kien minimu matul il-perjodu kollu, b'6% fl-2004, 4% kemm fl-2009 kif ukoll fl-2014, 2% fl-2019, u 1% fl-2024.

B'mod ġenerali, id-data turi preferenzi li qed jevolvu fil-mod ta' amministrazzjoni tal-kokaina fost l-utenti tas-servizz, b'żieda mill-ġdid reċenti fl-isniffing u fl-isnorting u żieda notevoli fit-tipjip jew fl-inalazzjoni. Sadanittant, l-injezzjoni saret ħafna inqas komuni, u metodi alternattivi għadhom mhux irrapportati b'mod frekwenti.

Figura 3.18: Il-kokaina bħala d-droga primarja skont il-mod ta' amministrazzjoni 2024

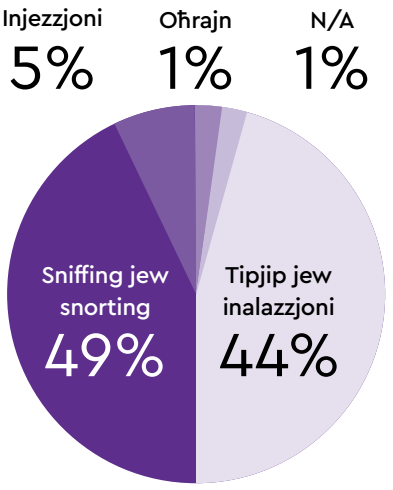

Tabella 3.4: Mod ta' amministrazzjoni (2004–2024)

Mod ta' Amministrazzjoni	2004	2009	2014	2019	2024
Tipjip jew inalazzjoni	22%	16%	26%	35%	44%
Sniffing jew snorting	49%	61%	48%	53%	49%
Injezzjoni	20%	19%	22%	10%	5%
Oħrajn	6%	4%	4%	2%	1%
N/A	3%	0%	0%	0%	1%

3.5.4 Użu ta' Sustanza Sekondarja

Analiżi tal-użu tad-droga sekondarja fost l-utenti tas-servizz li identifikaw it-trab tal-kokaina bħala d-droga primarja tagħhom bejn l-2004 u l-2024 tiżvela xejriet distinti. Il-proporzjon ta' każijiet fejn il-kokaina crack intużat bħala droga sekondarja baqa' baxx ħafna, u beda b'0% fl-2004 u laħaq biss 2% sal-2024. B'kuntrast ma' dan, l-eroina bħala droga sekondarja kienet aktar prevalenti, u laħqet il-quċċata ta' 40% fl-2004 qabel ma naqset għal 8% fl-2024, li jindika tnaqqis sinifikanti fl-użu konkorrenti tal-eroina matul iż-żewġ deċennji.

Il-kannabis bħala droga sekondarja wriet varjazzjoni, b'9 % fl-2004, li żdiedet għal 29% kemm fl-2009 kif ukoll fl-2014, qabel ma naqset għal 12% fl-2019 u 16% fl-2024. L-użu ta' sustanzi oħra bħala drogi sekondarji kien l-ogħla fl-2004 b'37% iżda ra tnaqqis qawwi għal 4% sal-2024, li jissuġġerixxi firxa li qed tiċkien ta' sustanzi sekondarji. B'mod partikolari, il-perċentwal ta' każijiet mingħajr drogi oħra involuti żdied b'mod sostanzjali, minn 14% fl-2004 għal 70% fl-2024, li jenfasizza xejra lejn l-użu tat-trab tal-kokaina mingħajr l-involviment ta' sustanzi oħra.

Figura 3.19: It-trab tal-kokaina bħala d-droga primarja skont id-droga sekondarja 2004–2024

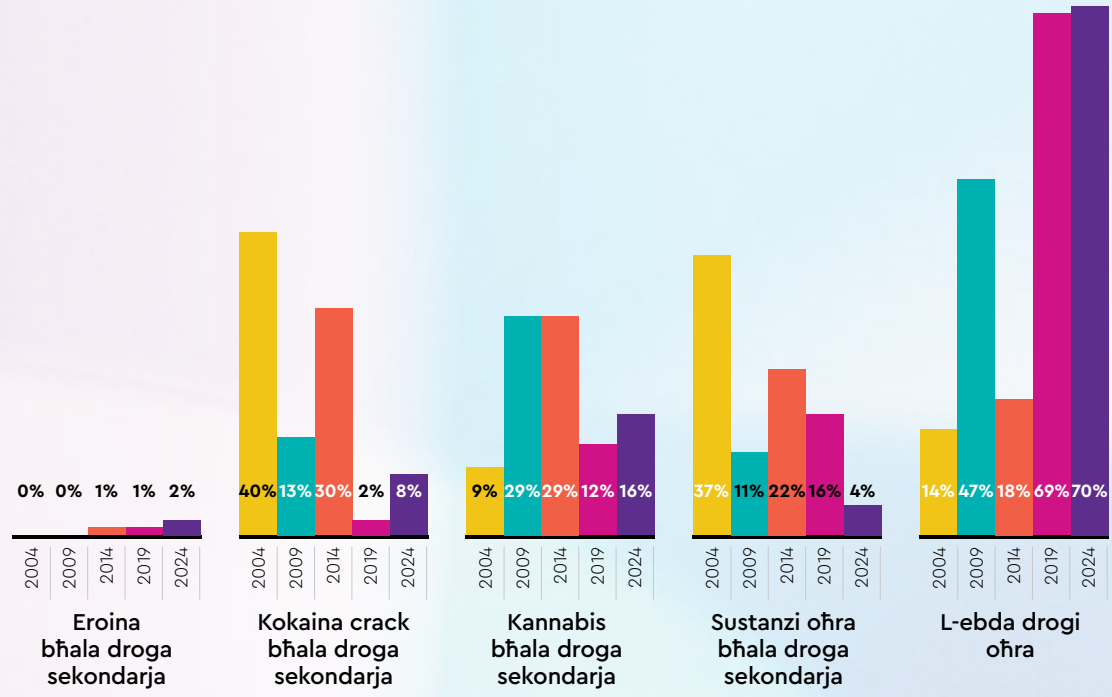

Id-data ta' qabel l-2009 hija negliġibbli għall-utenti tas-servizz bil-kokaina crack bħala d-droga primarja tagħhom. Mill-2009 'il quddiem, l-użu tat-trab tal-kokaina bħala droga sekondarja żdied minn 1% għal 11% fl-2024. L-eroina bħala droga sekondarja baqgħet prominenti, u bdiet bi 32% fl-2009, u laħqet il-quċċata ta' 40% fl-2014, u mbagħad naqset għal 29% fl-2024. Il-kannabis bħala droga sekondarja ġiet irrapportata minn 32% tal-każijiet fl-2009, u naqset għal 13% fl-2024.

Sustanzi oħra bħala drogi sekondarji ġew irrapportati minn 29% tal-każijiet fl-2009 iżda naqsu għal 2% sal-2024, simili għax-xejra li dehret fost l-utenti primarji tat-trab tal-kokaina. Il-proporzjon ta' każijiet mingħajr drogi oħra involuti żdied minn 6% fl-2009 għal 45% fl-2024, li jindika għadd dejjem jikber ta' utenti tas-servizz li rrapportaw l-użu tal-kokaina crack mingħajr sustanzi sekondarji.

B'mod ġenerali, iż-żewġ gruppi juru tnaqqis fl-użu tal-eroina u sustanzi oħra bħala drogi sekondarji, u żieda sinifikanti f'każijiet fejn ma tiġi rrapportata l-ebda droga oħra, b'mod partikolari f'dawn l-aħħar snin. Dan jista' jirrifletti x-xejriet li qed jinbidlu tal-użu tad-droga u possibbilment bidla lejn użu ta' sustanza waħda.

Figura 3.20: Il-kokaina crack bħala d-droga primarja skont id-droga sekondarja 2004–2024

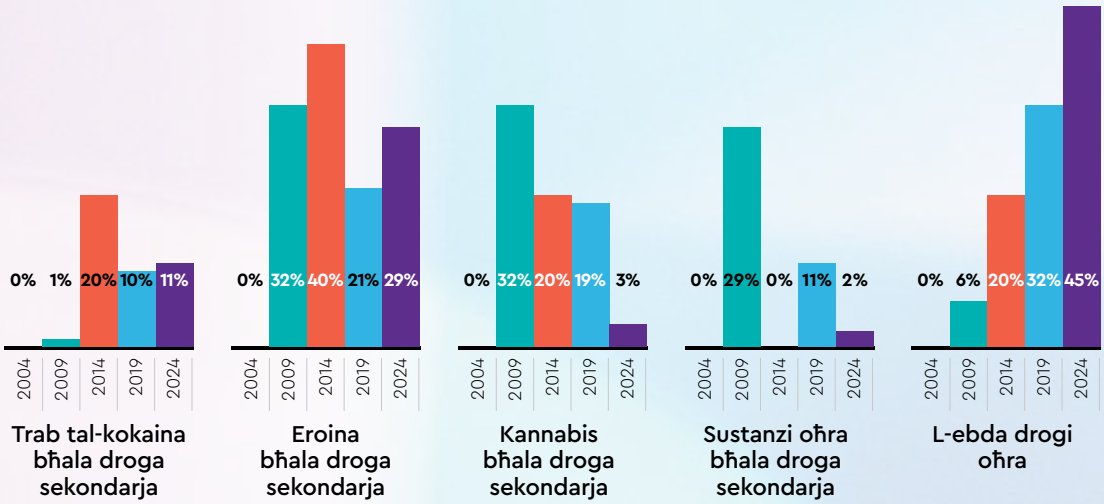

3.5.5 Użu Problematiku tal-Kokaina

Fl-2024, huwa stmat li f'Malta kien hemm 1,883 individwu kklassifikati bħala utenti tal-kokaina b'riskju għoli. Minn dan il-koorti, 548 ġew identifikati bħala li jirċievu trattament speċifikament għall-użu ta' kuljum tal-kokaina, li jirrappreżenta 29% tal-popolazzjoni stmata tal-utenti ta' kuljum. Min-naħa l-oħra, 1,335 individwu ma kinux involuti fi trattament, li jikkorrispondi għal rata ta' prevalenza ta' 4.78 għal kull 1,000 abitant li għandhom bejn 15 u 64 sena.

3.6 SISTEMA TA' TRATTAMENT GĦALL-KANNABIS 2004–2024

Il-kannabis uriet żieda aktar modesta iżda notevoli bħala droga primarja fost dawk li jidħlu fis-servizzi tal-kura. Fost l-utenti kollha tas-servizz, il-kannabis kienet tammonta għal 6% tal-ammissjonijiet fl-2004, naqset ftit għal 5% fl-2009, qabel ma żdiedet għal 9% fl-2014, 13% fl-2019 u 15% fl-2024. Filwaqt li s-sehem globali tagħha għadu aktar baxx meta mqabbel mal-eroina jew mal-kokaina, iż-żieda gradwali tenfasizza l-preżenza dejjem tikber tal-kannabis fix-xenarju tat-trattament.

Figura 3.21: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont l-individwi kollha ttrattati 2004–2024

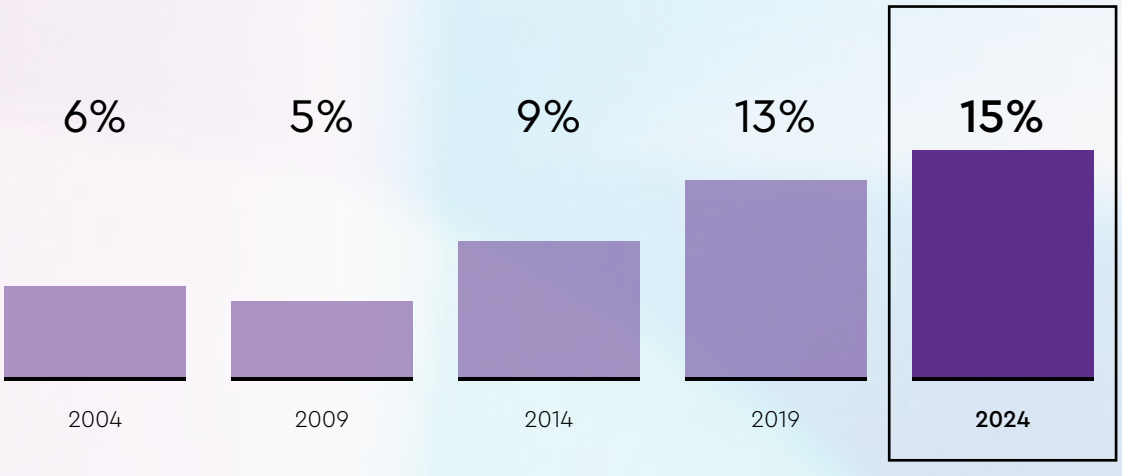

Fost il-klijenti ttrattati qabel, ix-xejra kienet aktar stabbli, għalkemm b'xi varjazzjonijiet. Il-kannabis kienet tirrappreżenta 11% tal-każijiet fl-2004, naqset għal 5% fl-2009, u mbagħad varjat bejn 6% u 12% fis-snin sussegwenti, u laħqet l-ogħla livell ta' 12% fl-2024. Din ix-xejra tissuġġerixxi li l-kannabis qed ikollha rwol sostnut iżda sekondarju fost l-utenti tas-servizz li jerġgħu lura għat-trattament.

Figura 3.22: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati preċedentement 2004–2024

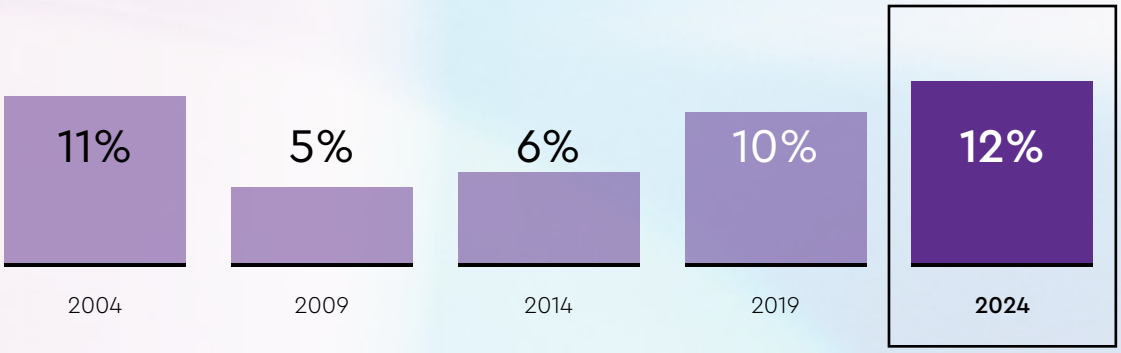

B'kuntrast ma' dan, l-aktar bidla dinamika hija osservata fost dawk li daħlu għall-ewwel darba fit-trattament. Il-kannabis kienet tirrappreżenta biss 1% tal-ammissjonijiet fl-2004 iżda żdiedet drastikament għal 9% fl-2009 u żdiedet għal 30% fl-2014. Għalkemm din iċ-ċifra naqset bi ftit fis-snin ta' wara, għal 26% fl-2019 u 23% fl-2024, xorta tirrappreżenta sehem sinifikanti ta' każijiet ġodda. Din it-trajettorja tenfasizza r-rilevanza partikolari tal-kannabis fit-tfassil tal-profil tal-utenti tal-ewwel servizz, u tissuġġerixxi l-importanza tagħha bħala punt ta' dħul fis-sistema ta' trattament.

Figura 3.23: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont l-għadd tal-utenti tas-servizz li ġew ittrattati għall-ewwel darba 2004–2024

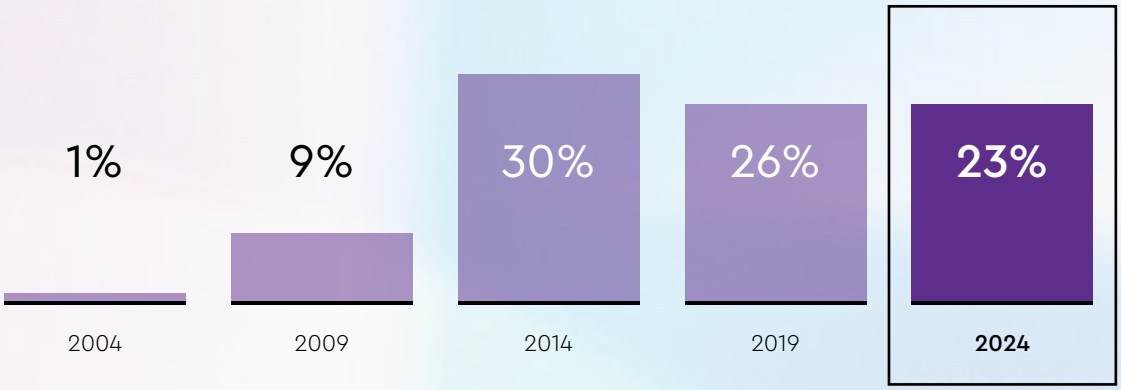

Meħuda flimkien, dawn ix-xejriet juru li filwaqt li l-kannabis ma laħqitx l-istess prominenza bħall-kokaina biex tixpruna d-domanda għat-trattament, saret fattur dejjem aktar importanti, b'mod partikolari għal dawk li jidħlu fit-trattament għall-ewwel darba.

3.6.1 Xejriet Demografiċi u Soċjoekonomiċi 2004–2024

Rieżami tal-ammissjonijiet għat-trattament tal-kannabis mill-2004 sal-2024 turi bidliet kostanti fil-profil demografiku u soċjoekonomiku ta' dawk li qed ifittxu l-għajnuna. Id-distribuzzjoni tal-sess fost l-ammissjonijiet uriet xi varjazzjonijiet matul is-snin. Fl-2004, l-irġiel kienu jikkostitwixxu l-maġġoranza ta' 85%, u n-nisa kienu jirrappreżentaw 15%. Din il-predominanza tal-irġiel saret saħansitra aktar evidenti fl-2009, u żdiedet għal 91% għall-irġiel u naqset għal 9% għan-nisa. Fl-2014, il-proporzjon qaleb ftit għal 86% irġiel u 14% nisa, filwaqt li fl-2019, l-irġiel kienu jirrappreżentaw 89% u n-nisa 17% tal-ammissjonijiet. Sal-2024, id-differenza bejn il-ġeneri naqset, bl-irġiel jammontaw għal 81% u n-nisa jiżdiedu għal 19% ta' dawk ammessi.

Il-profil tal-età tal-utenti tas-servizz iċċaqlaq ukoll. L-età medjana għall-utenti tas-servizz matul is-sena ta' rapportar fl-2004 kienet ta' 24 sena fl-2004, li żdiedet għal 26 sena fl-2009 u 25 sena fl-2014. Din ix-xejra 'l fuq kompliet, bl-età medjana tilħaq 29 sena fl-2019 u 32 sena sal-2024, li tindika koorti li qed tikber fl-età ta' dawk li qed ifittxu trattament għall-użu tal-kannabis. B'rabta mill-qrib ma' dan, l-età medjana tal-ewwel użu tal-kannabis turi bidu konsistentement bikri. Filwaqt li ma hemm l-ebda data disponibbli għall-2004, l-utenti tas-servizzi rrapportaw età medjana ta' 15-il sena fl-2009, 14-il sena fl-2014, u 16-il sena kemm fl-2019 kif ukoll fl-2024.

L-intervall medju bejn l-użu inizjali tal-kannabis u l-involviment mas-servizzi ta' trattament varja wkoll. Filwaqt li d-data għall-2004 mhijiex disponibbli, fl-2009 u fl-2014, id-durata medja kienet ta' 7 snin. Din żdiedet għal 8 snin fl-2019, u mbagħad ittawlet għal 10 snin fl-2024, li jissuġġerixxi xejra lejn tiftix ta' għajnuna aktar tard fost l-utenti tas-servizz.

Ix-xejriet ta' riferiment inbidlu matul is-snin. Fl-2004, 77% tal-ammissjonijiet ġew permezz ta' riferimenti volontarji jew minn familja u ħbieb. Dan il-proporzjon baqa' relattivament stabbli, 78% fl-2009, 74% fl-2014, u 77% fl-2019. Madankollu, sal-2024, iċ-ċifra kienet naqset għal 53%, li jindika bidla reċenti lejn għadd akbar ta' riferimenti li joriġinaw minn sorsi jew aġenziji oħra.

L-indikaturi soċjoekonomiċi juru titjib fl-istabbiltà tal-akkomodazzjoni. Il-proporzjon ta' utenti tas-servizz b'akkomodazzjoni stabbli żdied minn 44% fl-2004 (filwaqt li ġie nnotat għadd sostanzjali ta' persuni mhux magħrufa għal dan il-varjabbli) għal 90% fl-2009, u baqa' għoli fis-snin sussegwenti, 90% fl-2014 u fl-2019, u 85% fl-2024. Matul il-perjodu, il-maġġoranza tal-utenti tas-servizz kienu residenti fiż-Żona tal-Port tat-Tramuntana. Ir-rati ta' impjieg esperjenzaw xi varjazzjoni, li żdiedet minn 49% fl-2004 għal 51% fl-2009, u naqset għal 45% fl-2014, u reġgħet żdiedet għal 50% fl-2019, qabel ma naqset għal 39% fl-2024.

Figura 3.24: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont l-indikaturi ewlenin tal-użu

	2004	2009	2014	2019	2024
Sess Rġiel	85%	91%	86%	89%	81%
Età Medjana	24	26	25	29	32
Età Użu l-Ewwel Darba mhux magħruf	N/A	15	14	16	16
Diskrepanza fit-Trattament	N/A	7 snin	7 snin	8 snin	10 snin
Riferimenti b'Mod Volontarju / Inkoraġġiment mill-Familja / Ħbieb	77%	78%	74%	77%	53%
Akkomodazzjoni Stabbli	44%	90%	90%	90%	85%
Impjegat	49%	51%	45%	50%	39%

Il-livell edukattiv milħuq fost dawk li daħlu għall-kura għall-użu tal-kannabis baqa' relattivament stabbli. Il-maġġoranza tal-utenti tas-servizz kull sena kellhom mill-inqas edukazzjoni ta' livell sekondarju, b'dan il-grupp jifforma b'mod konsistenti l-akbar proporzjon. L-għadd ta' utenti tas-servizz bi kwalifiki ta' livell ogħla varja iżda ġeneralment baqa' taħt dawk b'edukazzjoni ta' livell sekondarju, li jindika profil edukattiv stabbli fost dawk li daħlu fil-kura tal-kannabis maż-żmien.

Figura 3.25: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont il-livell ta' edukazzjoni kompluta 2004–2024

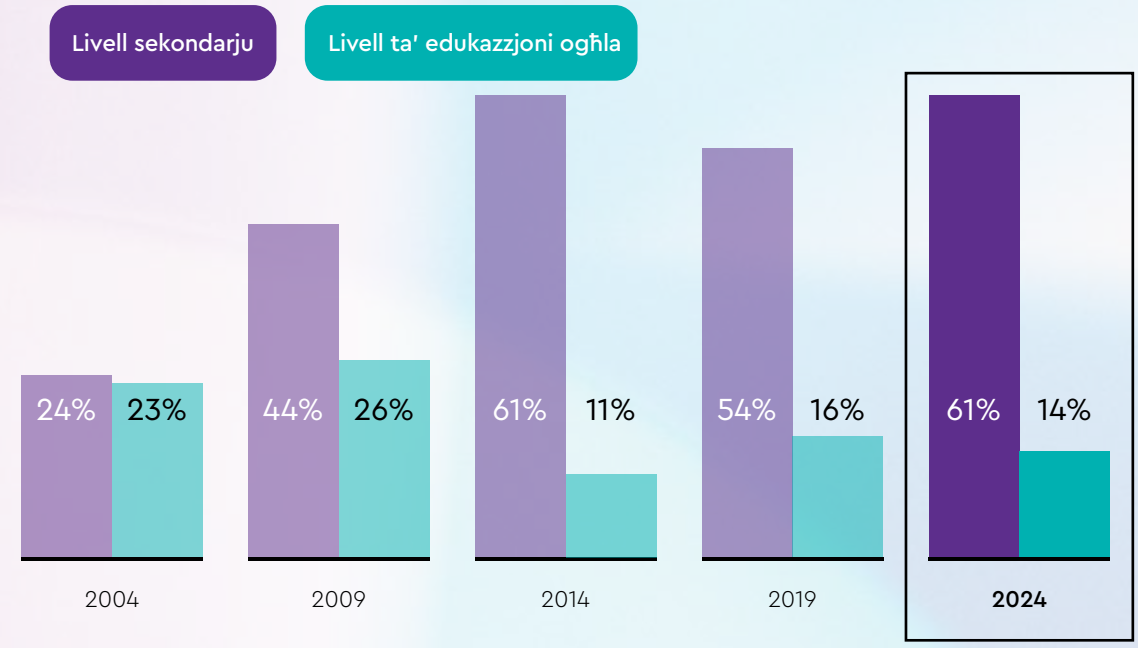

Ir-rati tat-Trattament tal-Agonist Kontra l-Opjojdi (OAT) fost l-utenti tas-servizz primarju tal-kannabis urew xi varjazzjoni. Filwaqt li d-droga prinċipali rrappurtata minn dawn l-utenti tas-servizz hija l-kannabis, xi whud jirċievu OAT minħabba l-użu konkorrenti ta-' sustanzi oħra. Fl-2004, 13% kienu fuq l-OAT, li telgħu għal 25% fl-2009, qabel ma naqsu għal 11% fl-2014 u 5% fl-2019. Sal-2024, iċ-ċifra kienet żdiedet bi ftit għal 9%.

Figura 3.26: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont l-OAT 2004–2024

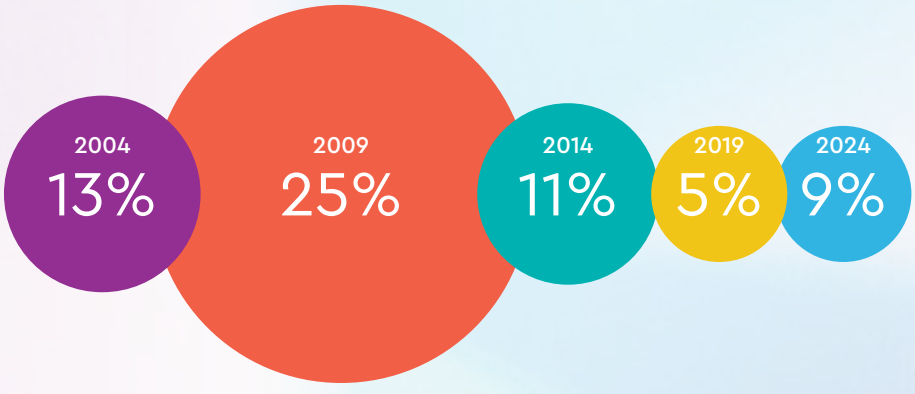

3.6.2 Frekwenza tal-Użu

Il-frekwenza tal-użu tal-kannabis fost l-utenti tas-servizz uriet ċaqliq notevoli bejn l-2004 u l-2024. Fl-2024, l-użu ta' kuljum ġie rrapportat minn 65% tal-utenti tas-servizz li identifikaw il-kannabis bħala d-droga primarja tagħhom, żieda sinifikanti minn 53% fl-2019. Din iċ-ċifra tirrappreżenta ritorn għall-proporzjonijiet li dehru fl-2004, meta l-użu ta' kuljum kien ta' 74%, għalkemm kien hemm tnaqqis sinifikanti għal 45% fl-2009 u żieda sussegwenti għal 58% fl-2014. Il-proporzjon ta' utenti li jikkunsmaw il-kannabis minn darbtejn sa tliet darbiet fil-ġimgħa baqa' relattivament stabbli matul iż-żewġ deċennji, b'7% kemm fl-2004 kif ukoll fl-2024, u varjazzjonijiet żgħar fis-snin ta' wara.

Dawk li jirrapportaw użu minn erba' sa sitt darbiet fil-ġimgħa ammontaw għal 10% fl-2024, meta mqabbla ma' 11% fl-2019 u l-ogħla livell ta' 15% fl-2014. Dan il-grupp kien konsiderevolment iżgħar fl-2004, bi 2% biss, iżda żdied għal 13% fl-2009. Il-konsum darba fil-ġimgħa jew inqas ġie rrapportat minn 4% fl-2024, li huwa tnaqqis minn 13% fl-2019 u 8% fl-2014. Madankollu, dan il-proporzjon kien konsiderevolment ogħla fl-2009 bi 30%, meta mqabbel ma' 7% fl-2004. Il-perċentwal ta' utenti tas-servizz li ma kinux użaw il-kannabis f'dawn l-aħħar 30 jum fl-2024 kien ta' 14 %, li huwa kemxejn aktar baxx mis-16% rreġistrati fl-2019, iżda ogħla mid-9% li dehru kemm fl-2004 kif ukoll fl-2009, u 11% fl-2014. B'mod ġenerali, id-data tindika xejra kontinwa lejn użu aktar frekwenti tal-kannabis fost dawk li jidħlu għat-trattament, b'mod partikolari fl-aktar sena reċenti osservata.

Tabella 3.5: Frekwenza tal-użu (2004–2024)

Frekwenza tal-Użu	2004	2009	2014	2019	2024
Frekwenza tal-Użu	**74%**	**45%**	**58%**	**53%**	**65%**
4 sa 6 ijiem fil-ġimgħa	**2%**	**13%**	**15%**	**11%**	**10%**
2 sa 3 ijiem fil-ġimgħa	**7%**	**3%**	**8%**	**7%**	**7%**
Darba f'ġimgħa jew inqas	**7%**	**30%**	**8%**	**13%**	**4%**
Ma ntużatx fl-aħħar 30 jum	**9%**	**9%**	**11%**	**16%**	**14%**

Figura 3.27: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont il-frekwenza tal-użu 2024

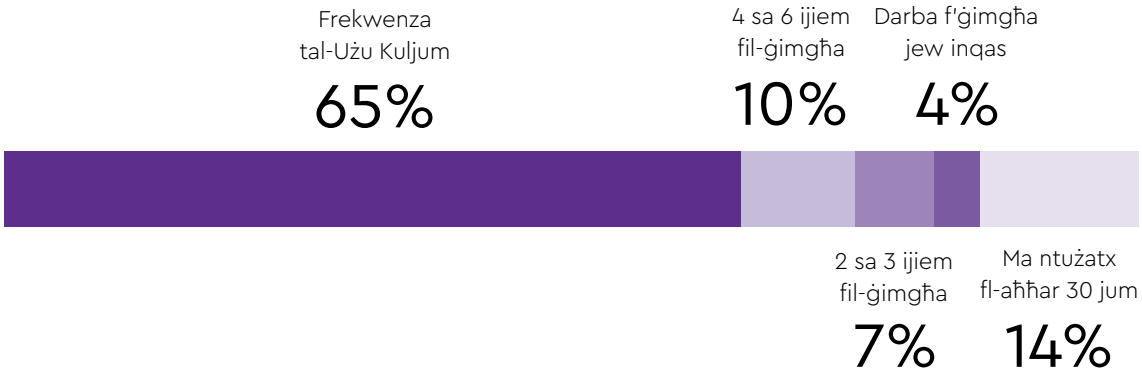

3.6.3 Użu ta' Sustanza Sekondarja

Analiżi tal-użu ta' sustanzi sekondarji fost l-utenti tas-servizz li jippreżentaw mal-kannabis bħala d-droga primarja tagħhom mill-2004 sal-2024 tidentifika diversi xejriet ċari. L-użu tat-trab tal-kokaina bħala sustanza sekondarja varja matul il-perjodu, u beda bi 12% fl-2004, u naqas għal 8% fl-2009 u 5% fl-2014, qabel ma żdied għal 10% fl-2019 u 16% fl-2024. Dan jindika żieda reċenti fl-użu kkombinat tal-kannabis u tat-trab tal-kokaina.

Il-kokaina crack ma ġietx irrapportata bħala droga sekondarja fl-2004 iżda fl-2009, ġiet irreġistrata għal 23%. Sussegwentement naqset għal 17% fl-2014, 18% fl-2019, u 6% fl-2024.

L-eroina bħala sustanza sekondarja ġiet irrapportata minn 16% tal-utenti tas-servizz fl-2004, żdiedet għal 19% fl-2009, imbagħad naqset għal 7% kemm fl-2014 kif ukoll fl-2019, b'żieda żgħira għal 8% fl-2024. Dan jirrifletti tnaqqis ġenerali fl-użu konkorrenti tal-eroina u tal-kannabis fost l-utenti tas-servizz.

L-użu ta' sustanzi oħra bħala drogi sekondarji kien l-aktar komuni fl-2004 b'49%, iżda dan il-proporzjon naqas b'mod kostanti għal 39% fl-2009 u fl-2014, 18% fl-2019 u 5% fl-2024. Din ix-xejra tirrifletti tnaqqis fl-użu ta' diversi sustanzi li jinvolvi l-kannabis u sustanzi oħra.

Każijiet fejn ma ntużat l-ebda droga oħra flimkien mal-kannabis varjaw, bi 23% fl-2004, li naqsu għal 11% fl-2009, imbagħad żdiedu għal 32% fl-2014, 47% fl-2019 u laħqu l-65% fl-2024. Din iż-żieda tissuġġerixxi li aktar utenti tas-servizz qed jidħlu għat-trattament bil-kannabis bħala l-unika sustanza tagħhom, li jindika bidla lejn użu ta' sustanza waħda matul l-aħħar għoxrin sena. B'mod partikolari, din ix-xejra hija evidenti wkoll fost l-utenti tas-servizz li d-droga primarja tagħhom hija l-eroina jew il-kokaina, b'xejra simili lejn preżentazzjonijiet ta' sustanza waħda osservata matul l-istess perjodu.

Figura 3.28: Il-kannabis bħala d-droga primarja skont id-droga sekondarja 2004–2024

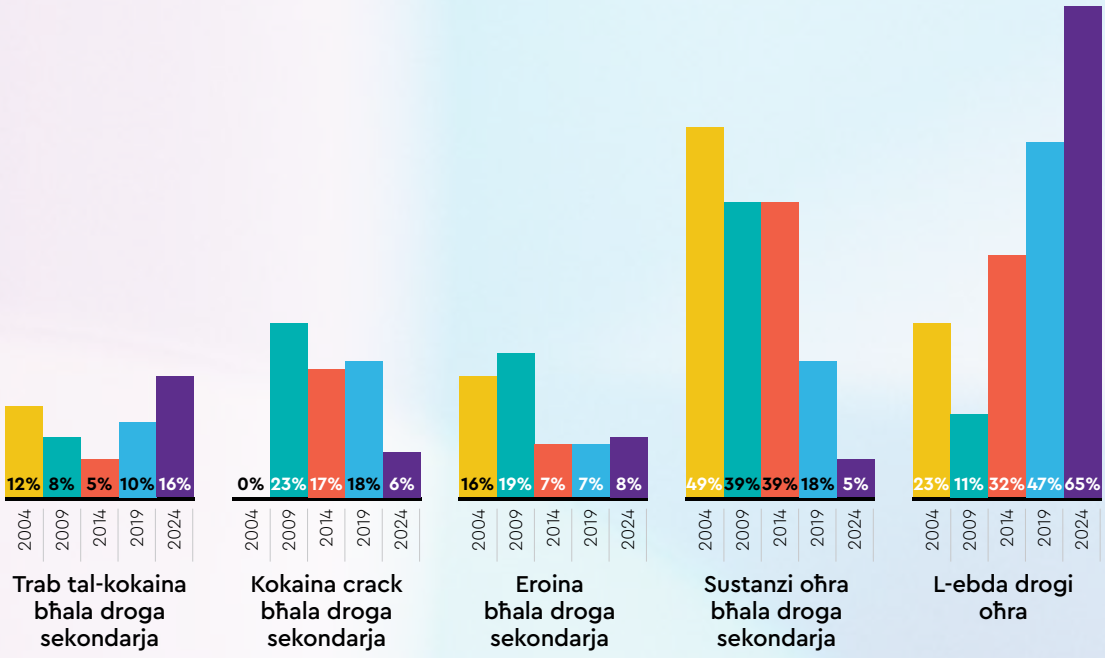

KAPITOLU 4
Użu Problematiku tad-Droga

1. Mard Infettiv

Ir-rati ta' ttestjar tal-HIV, tal-HBV u tal-HCV fost l-utenti tas-servizz f'Malta baqgħu baxxi fl-2024, bi ftit każijiet pożittivi ġodda, u l-maġġoranza tal-utenti tas-servizz ma kellhomx test irreġistrat wara l-2023.

2. Imwiet Ikkawżati mid-Droga

Fl-2024, l-għadd ta' mwiet ikkawżati mid-droga f'Malta naqas għal 13, bil-vittmi kollha jkunu rġiel u l-maġġoranza tal-fatalitajiet iseħħu fost gruppi ta' età akbar, b'mod partikolari dawk ta' bejn l-40 u l-44 sena.

3. Fatalitajiet Ikkawżati mill-Kokaina

Il-kokaina kienet is-sustanza ewlenija involuta fl-imwiet relatati mad-droga fl-2024.

4. Detezzjoni tal-Opjojdi

Id-detezzjonijiet tal-opjojdi fl-imwiet relatati mad-droga naqsu, minn 33.3% fl-2022 għal 16.7% fl-2024.

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

4.1 MARD INFETTIV RELATAT MAD-DROGA

F'Malta, il-monitoraġġ tal-mard infettiv relatat mad-droga huwa kkoordinat permezz tat-Taqsima Nazzjonali ta' Sorveljanza tal-Mard Infettiv fi ħdan il-Ministeru responsabbli għas-Saħħa. Din l-unità tiġbor sistematikament notifiki ta' każijiet ikkonfermati rrapportati mid-Dipartimenti tal-Viroloġija tal-isptar kif ukoll faċilitajiet korrettivi. L-istimi tal-prevalenza ta' infezzjonijiet ewlenin, jiġifieri l-virus tal-immunodefiċjenza umana (HIV), il-virus tal-epatite B (HBV), u l-virus tal-epatite C (HCV), huma infurmati wkoll minn ittestjar dijanjostiku mwettaq fost individwi li jinjettaw id-droga u jfittxu assistenza fis-servizzi ta' trattament outpatient immexxija minn Aġenzija Sedqa. Bħala l-aġenzija eżekuttiva tal-gvern fil-qasam tad-drogi, hija tipprovdi firxa komprensiva ta' interventi, inklużi l-prevenzjoni, it-trattament u r-riabilitazzjoni, u għalhekk tikkostitwixxi sors importanti ta' data klinika u epidemjoloġika. Dawn is-servizzi jippermettu l-integrazzjoni tat-trattament mas-sorveljanza tal-mard, filwaqt li jiżguraw li x-xejriet fil-mard infettiv relatat mad-droga jkunu jistgħu jiġu vvalutati b'mod sistematiku.

Id-data ppreżentata hawn taħt tirreferi għat-testijiet dijanjostiċi mwettqa fl-aħħar 12-il xahar ta' kull sena ta' rapportar. L-ittestjar għall-HIV żdied minn 70 individwu (4%) fl-2022 għal 81 (4%) fl-2023, qabel ma naqas għal 34 (2%) fl-2024. Fl-2022 ma nstab l-ebda każ ta' HIV marbut mal-użu tad-droga injettata; żewġ każijiet ġew irreġistrati fl-2023, u fl-2024 ma ġie rrapportat l-ebda każ ġdid.

L-ittestjar għall-HBV baqa' stabbli bejn l-2022 u l-2023, bi 78 individwu ttestjati f'dawn is-sentejn (4% u 3% rispettivament), qabel ma naqas għal 48 individwu (2%) fl-2024. Fl-2022 jew fl-2023 ma ġie identifikat l-ebda każ pożittiv ta' HBV, filwaqt li fl-2024 ġie kkonfermat każ wieħed.

Għall-HCV, it-testijiet żdiedu minn 76 (4%) fl-2022 għal 80 (3%) fl-2023, imbagħad naqsu għal 62 (3%) fl-2024. L-għadd ta' każijiet pożittivi ta' HCV varja wkoll, bi 13-il individwu li ttestjaw pożittiv fl-2022, li naqsu għal disa' każijiet fl-2023, qabel ma reġgħu żdiedu għal 13-il każ fl-2024.

4.1.1 Konsegwenzi tas-Saħħa fost l-Utenti tal-Eroina

Fl-2024, il-biċċa l-kbira tal-utenti tas-servizz tal-eroina ma kellhomx test uffiċjali rreġistrat tal-HIV wara l-2023, bi 92% jaqgħu f'din il-kategorija. Ħamsa fil-mija (5%) oħra tal-utenti tas-servizz kienu ġew ittestjati għall-HIV, għalkemm mhux fit-12-il xahar preċedenti, filwaqt li 3% kienu ġew ittestjati fl-aħħar 12-il xahar. Minn dawk li ġew ittestjati matul it-12-il xahar preċedenti, kollha kellhom riżultati negattivi, u ma ġie identifikat l-ebda każ pożittiv.

Fir-rigward tal-ittestjar tal-HBV, 90% tal-utenti tas-servizz tal-eroina ma kellhom l-ebda rekord ta' test uffiċjali wara l-2023. Sitta fil-mija (6%) kienu ġew ittestjati, iżda mhux f'dawn l-aħħar 12-il xahar, u 4% ġew ittestjati fl-aħħar 12-il xahar. Fost dawk ittestjati, 9% irċevew riżultati negattivi u 1% irċevew riżultati inkonklużivi, mingħajr ma ġew irreġistrati każijiet pożittivi.

Għall-HCV, 79% tal-utenti tas-servizz tal-eroina ma kinux ġew ittestjati uffiċjalment wara l-2023. L-ittestjar fl-aħħar 12-il xahar ġie dokumentat għal 5% ta' dan il-grupp, filwaqt li 16% kienu ġew ittestjati iżda mhux fit-12-il xahar preċedenti. Ġew innutati riżultati negattivi għal 11% tal-utenti tas-servizz, filwaqt li ġew ikkonfermati riżultati pożittivi għal 2% (li minnhom 1% ġew ittestjati fl-aħħar 12-il xahar). Ġew irreġistrati riżultati inkonklużivi għal 8% ta' dawk ittestjati.

4.1.2 Konsegwenzi tas-Saħħa fost l-Utenti tal-Kokaina

Fl-2024, il-maġġoranza tal-utenti tas-servizz tal-kokaina, speċifikament 97%, ma kellhomx test uffiċjali tal-HIV irreġistrat wara l-2023. Tnejn fil-mija (2%) oħra kienu ġew ittestjati, għalkemm mhux fit-12-il xahar preċedenti, u 2% ġew ittestjati matul l-aħħar 12-il xahar. Minn dawk ittestjati, ma ġie rrapportat l-ebda riżultat pożittiv.
Fir-rigward tal-ittestjar tal-HBV, 95% tal-utenti tas-servizz tal-kokaina ma kellhom l-ebda rekord ta' test uffiċjali wara l-2023. Tlieta fil-mija (3%) kienu ġew ittestjati, iżda mhux fit-12-il xahar preċedenti, filwaqt li 2% ġew ittestjati fl-aħħar 12-il xahar. Ma ġie rreġistrat l-ebda każ pożittiv.

Għall-HCV, 90% tal-utenti tas-servizz tal-kokaina ma ġewx ittestjati uffiċjalment wara l-2023. L-ittestjar fl-aħħar 12-il xahar ġie dokumentat għal 3% ta' dan il-grupp, filwaqt li 7% kienu ġew ittestjati iżda mhux fit-12-il xahar preċedenti. Minn dawk ittestjati, 2% tal-utenti tas-servizz taw riżultati pożittivi, b'1 % ta' dawn il-każijiet identifikati permezz ta' ttestjar imwettaq fit-12-il xahar preċedenti.

4.1.3 Konsegwenzi tas-Saħħa fost l-Utenti tal-Kannabis

Fl-2024, il-biċċa l-kbira tal-utenti tas-servizz tal-kannabis, speċifikament 98%, ma kellhomx test uffiċjali tal-HIV irreġistrat wara l-2023. Tnejn fil-mija (2%) oħra tal-utenti ġew ittestjati fit-12-il xahar preċedenti. Fost dawk ittestjati, ma ġie identifikat l-ebda każ pożittiv.

Fir-rigward tal-ittestjar tal-HBV, 98% tal-utenti tal-kannabis ma kellhom l-ebda rekord ta' test uffiċjali wara l-2023. L-ittestjar fl-aħħar 12-il xahar ġie ddokumentat għal 2% tal-utenti, li kollha kemm huma taw riżultati negattivi.

Fir-rigward tal-HCV, 96% tal-utenti tas-servizz tal-kannabis ma kinux ġew ittestjati uffiċjalment wara l-2023. L-ittestjar fl-aħħar 12-il xahar ġie rreġistrat għal 4% tal-utenti, b'riżultati negattivi nnutati għal dawk kollha ttestjati.

4.2 RISPONS GĦAL MARD INFETTIV RELATAT MAD-DROGA

Il-prevenzjoni u l-kontroll ta' mard infettiv relatat mad-droga, b'mod partikolari l-HIV u l-HCV, jibqgħu ċentrali għall-istrateġiji ta' Malta għat-tnaqqis tal-ħsara u għas-saħħa pubblika. Matul l-aħħar erba' deċennji, it-tixrid tal-HIV fost il-persuni li jużaw l-eroina u drogi oħra f'Malta baqa' minimu, xejra li tirrifletti l-effettività tal-miżuri nazzjonali ta' prevenzjoni u t-tnaqqis tal-ħsara.

Din is-sitwazzjoni favorevoli hija attribwita l-aktar għall-promozzjoni sostnuta ta' prattiki ta' injezzjoni sikuri u d-disponibbiltà ta' tagħmir ta' injezzjoni sterili. Madankollu, qed ikomplu l-isforzi biex jiġu indirizzati l-ħtiġijiet tal-individwi li jgħixu b'infezzjoni jew li jinsabu f'riskju ta' infezzjoni. Ir-rakkomandazzjonijiet attwali jinkludu t-tisħiħ tal-qafas nazzjonali għat-tnaqqis tal-ħsara permezz tal-introduzzjoni kemm tal-profilassi ta' qabel l-esponiment kif ukoll tal-profilassi ta' wara l-esponiment, biex jikkomplementaw is-servizzi eżistenti għat-tnaqqis tal-ħsara.

Barra minn hekk, qed tiġi kkunsidrata l-inklużjoni tal-lenacapavir, innovazzjoni bijomedika reċenti mmirata lejn il-proteina kapsid tal-HIV, bħala parti mill-għażliet nazzjonali ta' prevenzjoni u trattament. Lenacapavir, mogħtija bħala injezzjoni kull sitt xhur, uriet effikaċja ta' 99.9% fil-prevenzjoni tal-bidu tas-sintomi tal-HIV f'individwi li jirċievu dan it-trattament rivoluzzjonarju. Dan l-antiretrovirali li jaġixxi għal żmien twil jirrappreżenta avvanz xjentifiku kbir bil-potenzjal li jnaqqas b'mod sinifikanti l-infezzjonijiet ġodda tal-HIV.

Fir-rigward tal-Epatite C, Malta implimentat strateġija nazzjonali mmirata lejn l-eliminazzjoni tal-infezzjoni tal-HCV bħala theddida għas-saħħa pubblika. Dan ġie ffaċilitat permezz ta' miżuri li jippromwovu prattiki ta' injezzjoni sikura, skrinjar komprensiv inkluż l-ittestjar seroloġiku u tal-RNA, u aċċess għal antivirali b'azzjoni diretta bħall-kombinazzjoni sofosbuvir/ledipasvir. Dawn it-trattamenti orali, tipikament amministrati fuq perjodu ta' 12-il ġimgħa, jiksbu rati ta' kura li jaqbżu l-95%, li jimmarkaw pass importanti fil-ġestjoni u l-eradikazzjoni tal-Epatite C fost il-persuni li jużaw id-drogi.

4.3 IMWIET U MORTALITÀ KKAWŻATI MID-DROGA

L-imwiet ikkawżati mid-droga jikkostitwixxu indikatur kritiku għall-monitoraġġ tal-konsegwenzi tal-użu tad-droga fuq is-saħħa pubblika u biex jiġu infurmati r-reazzjonijiet ta' politika nazzjonali u Ewropea. Skont l-EUDA, l-imwiet ikkawżati mid-droga huma definiti bħala dawk li jseħħu ftit wara l-konsum u jinkludu wkoll imwiet minħabba disturbi mentali u fl-imġiba bħala riżultat tal-użu ta' sustanzi psikoattivi. Dawn il-fatalitajiet jistgħu jseħħu wkoll f'każijiet fejn sustanzi illeċiti jittieħdu flimkien ma' alkoħol jew mediċini psikoattivi oħra.

F'Malta, il-monitoraġġ tal-mortalità relatata mad-droga (DRDs) jitwettaq permezz ta' sistema kollaborattiva li tinvolvi diversi entitajiet nazzjonali. Is-sors ewlieni ta' informazzjoni huwa r-reġistru tal-Mortalità Nazzjonali fi ħdan il-Ministeru għas-Saħħa u l-Anzjanità Attiva, li jiġbor informazzjoni bbażata fuq iċ-ċertifikati tal-mewt. Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet ta' mwiet ikkawżati mid-droga, jitwettqu awtopsja u investigazzjoni forensika. Dan jiżgura li d-data tinġabar, tiġi vverifikata u rrapportata f'konformità mal-istandards tal-EUDA, u b'hekk tikkontribwixxi għall-obbligi ta' Malta bħala parti min-network EUDA Reitox.

It-taqsima li ġejja tippreżenta analiżi tal-imwiet ikkawżati mid-droga fost ir-residenti fil-Gżejjer Maltin, b'enfasi fuq ix-xejriet fit-tul, il-karatteristiċi demografiċi, u s-sustanzi l-aktar implikati.

4.3.1 Xejriet u Mudelli fl-Imwiet Relatati mad-Droga (1997–2024)

Eżami tad-data miksuba mir-Reġistru Nazzjonali tal-Mortalità tad-Dipartiment tal-Informazzjoni u r-Riċerka dwar is-Saħħa jiżvela li, matul il-perjodu mill-1997 sal-2010, l-inċidenza ta' fatalitajiet ikkawżati mid-droga f'Malta baqgħet komparattivament stabbli, b'ċifri annwali li ġeneralment ivarjaw minn 5 sa 8 każijiet. L-eċċezzjoni għal din ix-xejra seħħet fl-2007, meta l-għadd ta' mwiet żdied għal 11. Sussegwentement, kien hemm tnaqqis evidenti fil-mortalità bejn l-2011 u l-2014, li laħaq il-qofol tiegħu fl-aktar ċifra baxxa rreġistrata ta' 2 imwiet fl-2014. Madankollu, mill-2015 'il quddiem, ġie osservat treġġigħ lura f'din ix-xejra, b'żieda fl-imwiet annwali kkawżati mid-droga u varjazzjoni bejn 5 u 11-il każ sal-2020. B'mod partikolari, is-snin ta' wara l-2020 kienu kkaratterizzati minn eskalazzjoni qawwija: ġew irreġistrati 5 imwiet fl-2021, li żdiedu drastikament għal 15 fl-2022, li laħqu l-ogħla livell ta' 19 fl-2023, u mbagħad naqsu għal 13-il mewta fl-2024.

Figura 4.1: Evoluzzjoni tal-imwiet relatati mad-droga 1997–2024

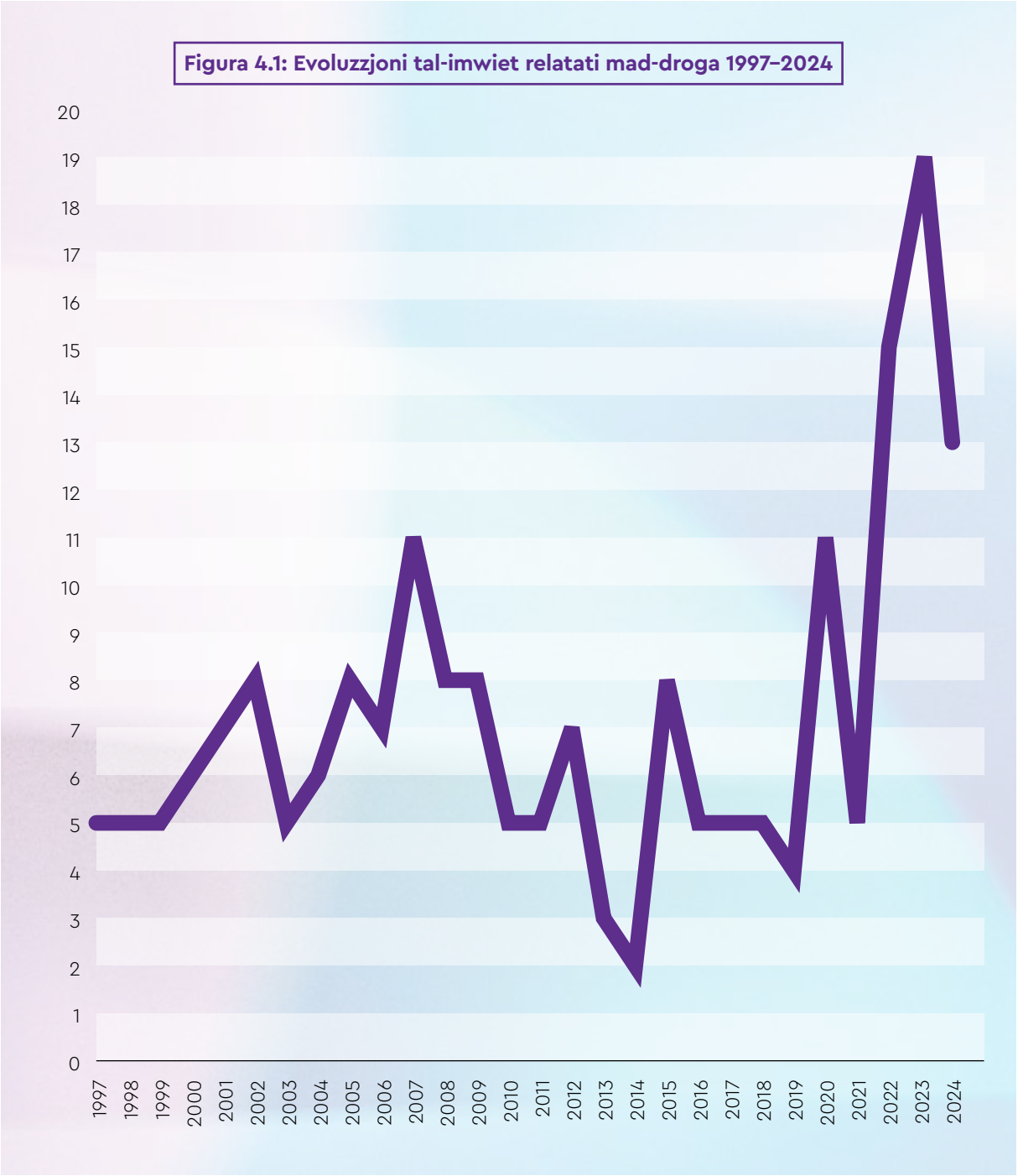

L-analiżi skont il-sess tkompli tenfasizza żbilanċ sinifikanti, bl-irġiel jinkludu b'mod konsistenti l-biċċa l-kbira tal-fatalitajiet ikkawżati mid-droga. B'mod partikolari, 17 minn 19-il mewta fl-2023 u t-13-il mewta kollha fl-2024. L-imwiet fost in-nisa għadhom komparattivament mhux frekwenti, b'żidiet żgħar biss osservati, bħall-4 każijiet irreġistrati fl-2022.

Figura 4.2: Evoluzzjoni tal-imwiet relatati mad-droga skont il-sess 2009–2024

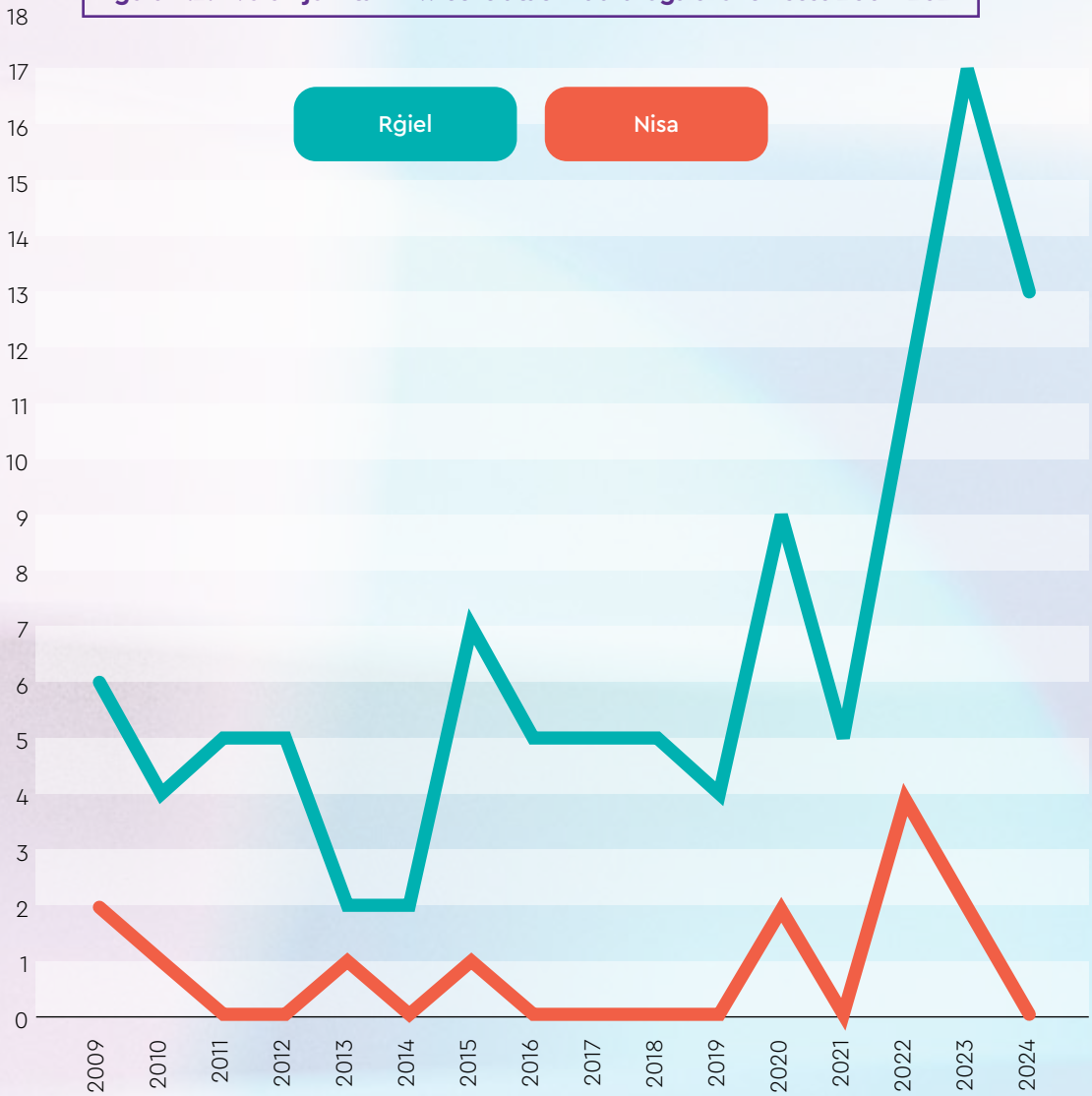

Rieżami tal-imwiet ikkawżati mid-droga mill-2009 sal-2024 juri bidla ċara fil-profil tal-età, li tirrifletti x-xejriet li qed jinbidlu fil-mortalità relatata mas-sustanza. Inizjalment, l-imwiet kienu kkonċentrati fost l-adulti żgħażagħ ta' bejn il-25 u l-34 sena, b'dan il-grupp jirrappreżenta l-qasam ewlieni ta' riskju. B'kuntrast ma' dan, individwi iżgħar taħt l-20 sena ma rreġistraw l-ebda fatalità, u l-imwiet fost dawk fil-bidu tal-għoxrin sena tagħhom kienu rari.

Mill-2015 'il quddiem, il-fatalitajiet affettwaw dejjem aktar lill-gruppi ta' età akbar. Il-grupp ta' bejn il-35 u d-39 sena sar partikolarment sinifikanti, speċjalment fl-2020 meta rreġistra l-ogħla numru ta' mwiet fi kwalunkwe grupp. Il-kategorija tal-età ta' bejn l-40 u l-44 sena, li qabel kienet inqas affettwata, kibret biex saret il-grupp ewlieni sal-2023. Bl-istess mod, l-imwiet fost dawk li għandhom bejn il-45 u d-49 sena bdew jidhru wara l-2011 u żdiedu gradwalment, b'każijiet addizzjonali li feġġew f'dawk li għandhom 50 sena u aktar mill-2021. Għalkemm in-numri fl-ixjeħ gruppi ta' età għadhom żgħar, il-preżenza tagħhom tindika espansjoni tal-mortalità relatata mad-droga fil-ħajja adulta aktar tard.

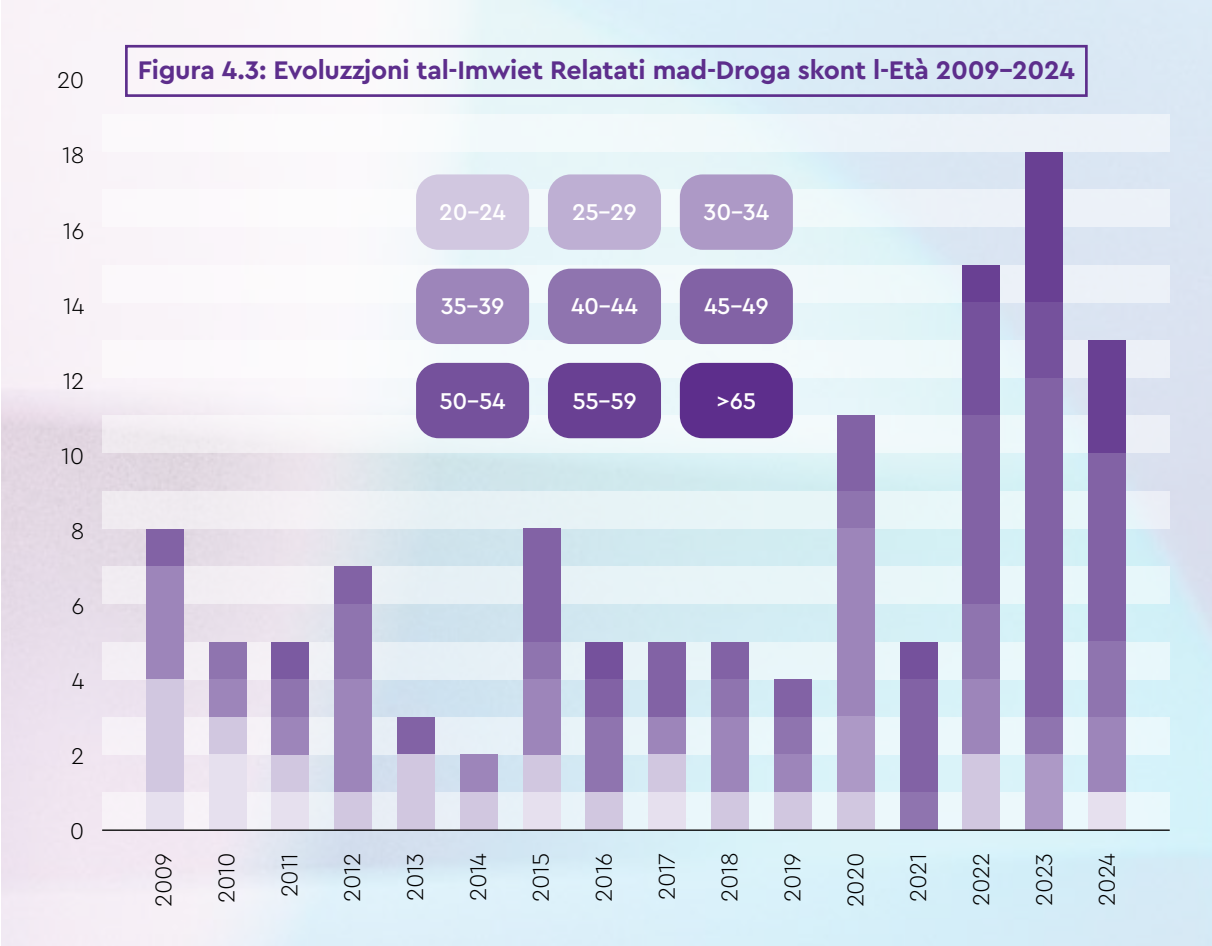

4.3.2 Imwiet Relatati mad-Droga f'Malta meta mqabbla mal-Istati Membri tal-UE

Ċifri reċenti mill-EUDA juru li r-rata ta' mortalità kkawżata mid-droga f'Malta għal dawk li għandhom bejn il-15 u l-64 sena għadha ogħla mill-medja tal-UE. Fl-2023, Malta rrapportat 48.6 mewta għal kull miljun, ogħla minn ħafna Stati Membri. Madankollu, huwa importanti li wieħed jinnota li t-tqabbil internazzjonali jrid jiġi interpretat b'kawtela, peress li d-differenzi fil-metodi tal-ġbir tad-data, id-definizzjonijiet tal-każijiet, u l-kompletezza tas-sistemi nazzjonali ta' rapportar jistgħu jikkontribwixxu għal sottovalutazzjoni f'xi pajjiżi.

Fl-2024, ir-rata ta' Malta naqset għal 32.9 mewta għal kull miljun, tnaqqis notevoli, iżda xorta poġġiet lil Malta fost dawk b'aktar imwiet relatati mad-droga fl-Ewropa. Filwaqt li xi pajjiżi, bħar-Rumanija u l-Bulgarija, jirrapportaw rati inqas minn 5 għal kull miljun, oħrajn bħall-Estonja u n-Norveġja jaqbżu l-120 għal kull miljun. Malta għadha fil-firxa tan-nofs ta' fuq.

Għalkemm kien hemm tnaqqis modest fl-imwiet relatati mad-droga f'Malta fl-2024 meta mqabbla mas-sena ta' qabel, ir-rata ta' mortalità mid-droga tal-pajjiż għadha għolja u qed tkompli taqbeż il-medja tal-UE.

Figura 4.4: Imwiet Relatati mad-Droga u r-Rata tal-Mortalità għal kull miljun persuna bejn l-etajiet ta' 15 u 64 sena fl-2023

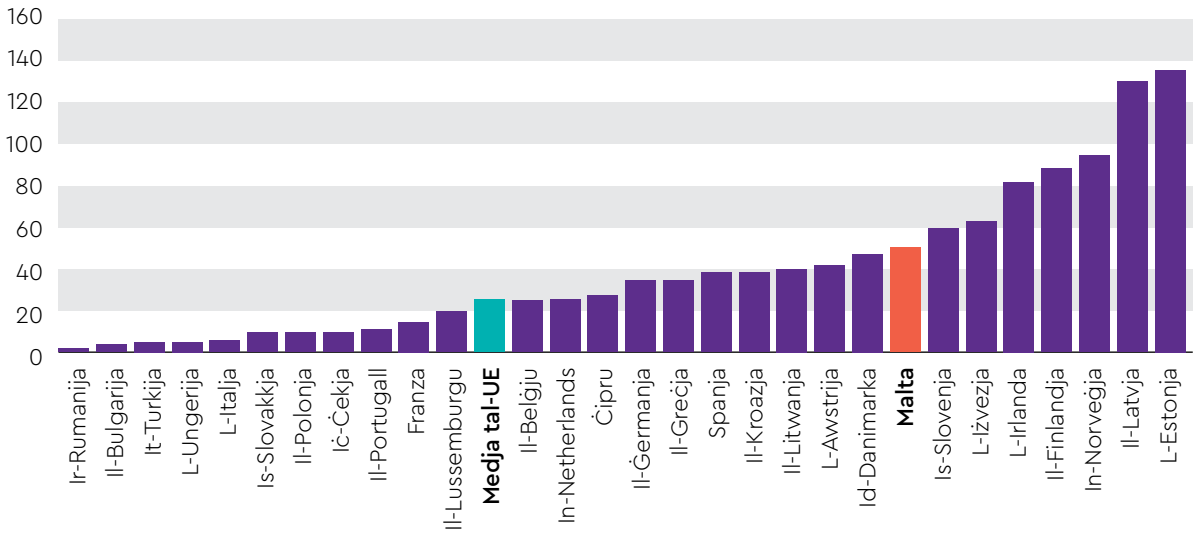

4.3.3 Nazzjonalitajiet u Residenzi tal-Imwiet relatati mad-Droga f'Malta

Eżami tan-nazzjonalitajiet fl-imwiet relatati mad-droga f'Malta mill-2018 sal-2024 jiżvela li 81% kienu jinvolvu residenti Maltin, li jikkonferma li l-biċċa l-kbira tal-każijiet huma domestiċi fl-oriġini. Iċ-ċittadini barranin kienu jirrappreżentaw minoranza b'mod ġenerali, iżda s-sehem tagħhom kiber f'dawn l-aħħar snin. Kemm fl-2020 kif ukoll fl-2021, l-imwiet relatati mad-droga kollha kienu fost iċ-ċittadini Maltin; madankollu, mill-2022 'il quddiem, l-għadd ta' mwiet fost iċ-ċittadini barranin żdied, u laħaq l-ogħla proporzjon annwali tagħhom fl-2023, meta kienu jirrappreżentaw 26% tal-każijiet.

L-analiżi tal-imwiet relatati mad-droga f'Malta mill-2018 sal-2024 turi predominanza ċara ta' fatalitajiet li seħħu f'ambjenti domestiċi, b'69% li seħħu fid-dar jew f'residenzi privati. Il-proporzjon ta' individwi li jmutu ftit wara l-wasla fl-isptar naqas, filwaqt li l-fatalitajiet li seħħu f'ambjenti alternattivi, għalkemm għadhom jirrappreżentaw minoranza, urew żieda gradwali f'dawn l-aħħar snin.

Tabella 4.1: Imwiet relatati mad-Droga fost ir-Residenti Maltin u Barranin (2018–2024)

Sena	Maltin	Mhux Maltin
2018	4	1
2019	2	2
2020	11	0
2021	5	0
2022	12	3
2023	14	5
2024	10	3

Tabella 4.2: Imwiet relatati mad-droga skont il-post tal-mewt (2018–2024)

Sena	Sptar	Dar	Oħrajn
2018	2	1	2
2019	2	2	0
2020	3	5	3
2021	1	2	2
2022	5	7	3
2023	5	8	6
2024	4	5	4

4.3.4 Sustanzi involuti fl-imwiet relatati mad-droga

Sal-lum, ir-Reġistru Nazzjonali tal-Mortalità jiddependi fuq l-informazzjoni kif ipprovduta fuq iċ-ċertifikat tal-mewt biex jikkodifika l-imwiet relatati mad-droga. Madankollu, il-maġġoranza l-kbira tal-imwiet relatati mad-droga, skont id-definizzjoni tal-EUDA, ikunu għaddew minn analiżi tossikoloġika. Ir-Reġistru Nazzjonali tal-Mortalità jikkoordina wkoll mal-patoloġisti f'każijiet diffiċli biex jikklassifika b'mod korrett l-imwiet relatati mad-droga. Mewt relatata mad-droga tista' tinvolvi droga waħda jew diversi drogi u mediċini, u alkoħol meħuda flimkien. Kien hemm bidla reċenti fix-xejra fl-imwiet relatati mad-droga, b'inqas imwiet kawża tal-opjati u tal-eroina u żieda fl-imwiet mhux kawża tal-opjati prinċipalment minħabba l-kokaina.

Il-biċċa l-kbira tal-imwiet matul dawn l-aħħar 3 snin kienu jinvolvu l-kokaina waħedha jew flimkien ma' drogi oħra u alkoħol.

Figura 4.5: Imwiet Relatati mad-Droga skont is-Sustanza 2009–2024

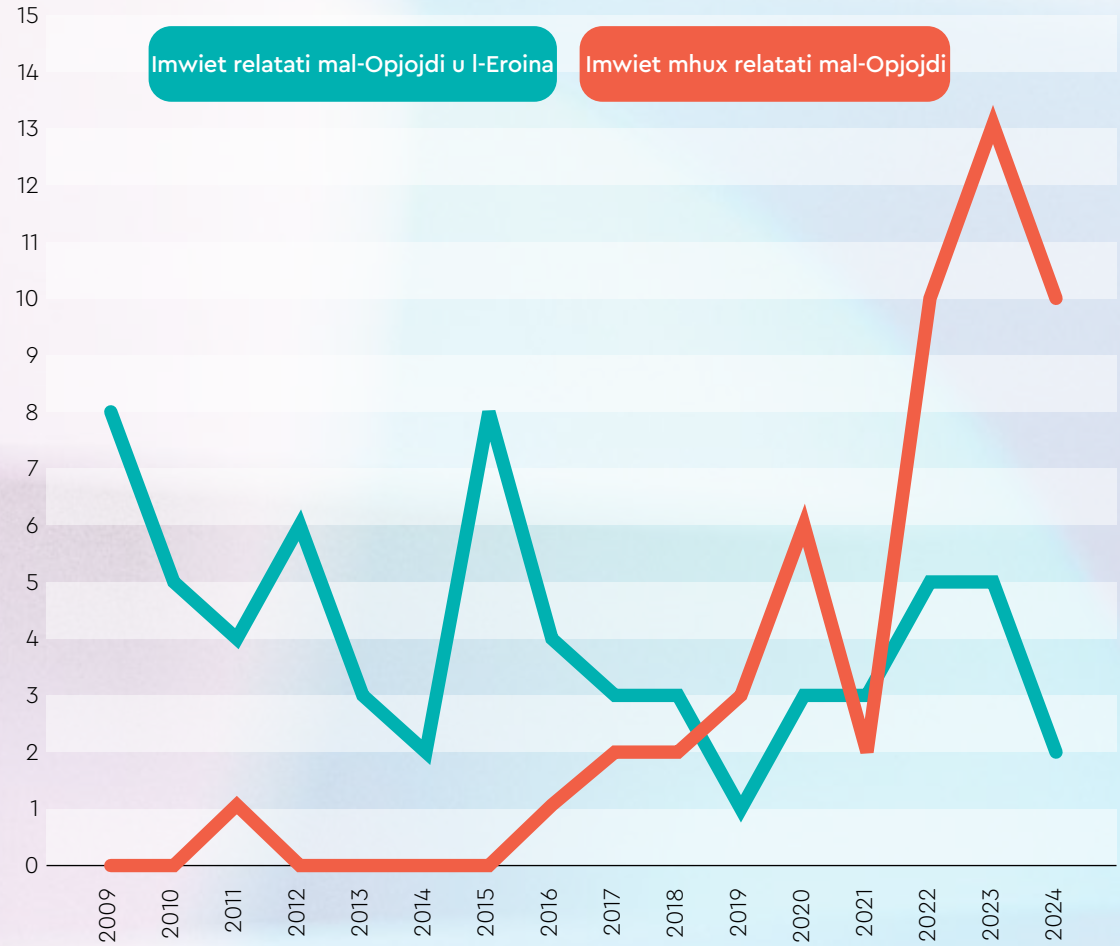

L-analiżi tas-sustanzi implikati fl-imwiet relatati mad-droga bejn l-2022 u l-2024 tiżvela xenarju tossikoloġiku li qed jinbidel. Il-proporzjon ta' detezzjonijiet tal-opjojdi naqas b'mod kostanti, minn 33.3% fl-2022 għal 16.7% biss fl-2024, li jindika impatt li qed jonqos f'dawn l-aħħar snin.

Matul dan il-perjodu, il-kokaina baqgħet is-sustanza predominanti, u laħqet il-quċċata ta' 94.4% fl-2023 qabel ma naqset għal 66.7% fl-2024, għalkemm kompliet tidher fil-maġġoranza tal-każijiet.

Stimulanti tat-tip amfetammina u kannabis it-tnejn urew tendenzi 'l fuq: l-amfetammini żdiedu minn 6.7% fl-2022 għal 16.7% fl-2024, filwaqt li l-kannabis, assenti fl-2022, instabet f'16.7% tal-każijiet sal-2024.

Il-preżenza ta' drogi oħra, bħall-antidipressanti u n-newrolettiċi, varjat, u naqset għal 11.1% fl-2023 iżda reġgħet żdiedet għal 25% fl-2024, u dan jenfasizza rwol akbar għall-mediċini preskritti jew terapewtiċi.

L-alkoħol ġie identifikat b'rata konsistenti fl-2022 u fl-2023, li jammonta għal 20% u 22% tal-każijiet, rispettivament, qabel ma naqas b'mod sinifikanti għal 8.3% fl-2024. Meħuda flimkien, dawn l-osservazzjonijiet jenfasizzaw xejra li qed tevolvi f'dawn l-aħħar snin, ikkaratterizzata minn bidla lil hinn mill-fatalitajiet relatati mal-opjojdi favur spettru usa' ta' sustanzi, bil-kokaina tibqa' ċentrali u kontribut dejjem akbar minn stimulanti, kannabis, u mediċini preskritti.

Figura 4.6: Imwiet relatati mad-droga skont id-droga involuta 2022–2024

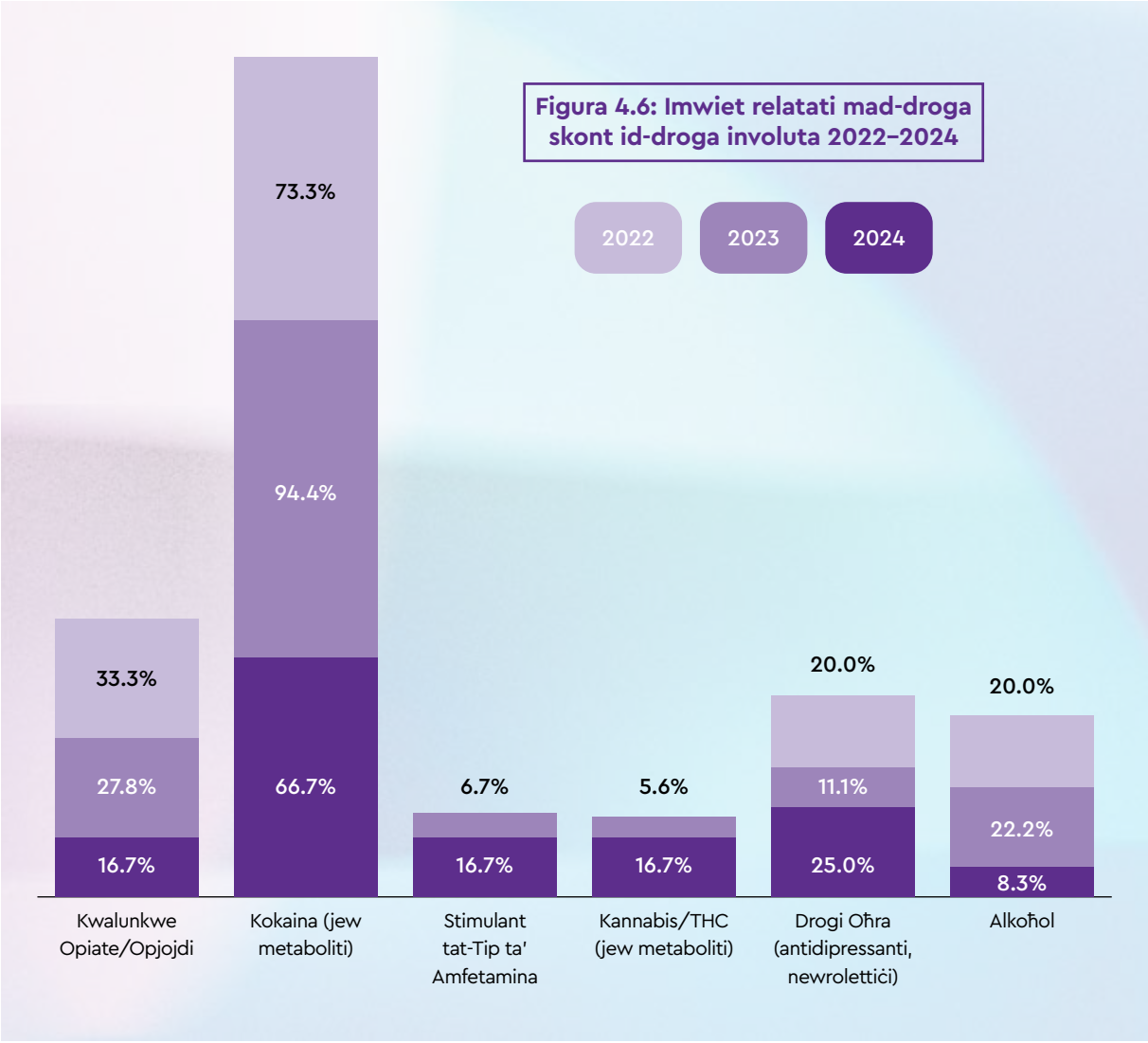

4.3.5 Rispons relatat mal-imwiet relatati mad-droga

B'rispons għaż-żieda bla preċedent fl-imwiet minħabba doża eċċessiva ta' drogi osservata fl-2023, Malta bdiet konsultazzjoni interna biex teżamina l-fatturi potenzjali li jikkontribwixxu għal din iż-żieda fil-fatalitajiet. Dan il-proċess kellu l-għan li jidentifika miżuri bbażati fuq l-evidenza biex tittaffa l-mortalità relatata mad-droga u jittejbu l-eżiti tas-saħħa pubblika.

Barra minn hekk, Malta, permezz tal-Missjoni Permanenti tagħha fi Vjenna, organizzat avveniment parallel fil-Kummissjoni dwar id-Drogi Narkotiċi (CND) tal-2025 bl-isem " Breaking the Cycle: Pragmatic Strategies to End Drug-Related Fatalities" (Tkissir taċ-Ċiklu: Strateġiji Pragmatiċi biex Jintemmu l-Fatalitajiet Relatati mad-Droga). L-avveniment indirizza kwistjonijiet ewlenin relatati mal-imwiet ikkawżati mid-droga, inkluża l-ħtieġa urġenti li jsir investiment f'interventi farmakoloġiċi ġodda li kapaċi jreġġgħu lura l-effetti tal-intossikazzjoni akuta. Saret enfasi partikolari fuq l-iżvilupp ta' trattamenti għal dożi eċċessivi ta' eroina u kokaina, bl-għan li jiġi evitat it-telf prematur ta' ħajjiet assoċjat ma' dawn is-sustanzi.

KAPITOLU 5
Prevenzjoni

1. Approċċ komprensiv għall-prevenzjoni

Malta tuża strateġiji ta' prevenzjoni universali, magħżula, immirati u ambjentali, li jiffukaw fuq it-tnaqqis tal-użu tas-sustanzi f'diversi ambjenti, inklużi l-iskejjel, il-postijiet tax-xogħol, u l-komunità.

2. Interventi Ġodda ta' Prevenzjoni

Fl-2024, varjetà ta' inizjattivi ġodda ta' prevenzjoni involvew eluf fl-iskejjel u fil-komunità, filwaqt li ppromwovew stili ta' ħajja tajbin għas-saħħa u ħielsa mis-sustanzi permezz ta' sforzi kollaborattivi.

3. Kollaborazzjoni b'Saħħitha

Sħubijiet li għaddejjin fost is-Sedqa, Caritas Malta, il-Fondazzjoni OASI, is-Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanza, il-kunsilli lokali, il-pulizija u l-organizzazzjonijiet għaż-żgħażagħ li jippermettu sforz nazzjonali magħqud.

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

5.0 PREVENZJONI TAL-UŻU TAS-SUSTANZI F'MALTA

Il-prevenzjoni tal-użu tas-sustanzi hija waħda mill-pilastri importanti fl-isforz globali biex titnaqqas id-domanda għas-sustanzi. Tali miżuri għandhom l-għan li jissalvagwardjaw is-sikurezza pubblika, jipproteġu s-saħħa pubblika f'Malta, u jippromwovu l-benesseri fis-soċjetà tagħna. Malta ilha tinvesti f'servizzi preventivi għal diversi snin. Il-Politika Nazzjonali dwar id-Droga 2022–2033 tindirizza l-ħtieġa għal aktar investiment fil-prevenzjoni permezz ta' azzjonijiet ta' politika ddedikati li għandhom l-għan li jtejbu s-servizzi disponibbli, inaqqsu l-inċidenza tal-bidu tal-użu tas-sustanzi, u jipprovdu servizzi għal dawk li diġà għandhom diffikultajiet relatati mal-użu tas-sustanzi.

L-implimentazzjoni ta' tali miżuri ma tkunx possibbli mingħajr il-kollaborazzjoni ta' diversi organizzazzjonijiet li jipprovdu servizzi ta' prevenzjoni f'Malta. L-Aġenzija Sedqa, Caritas Malta, il-Fondazzjoni OASI, u s- Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanza fid-Dipartiment tal-Edukazzjoni huma l-organizzazzjonijiet involuti f'dawn l-isforzi. Dawn is-servizzi jiffukaw fuq imġiba potenzjalment ta' dipendenza bħal-logħob tal-azzard, l-użu tal-midja soċjali, u l-użu tal-alkoħol, it-tabakk, u sustanzi oħra.

L-inizjattivi attwali jikkonċentraw fuq tliet oqsma ewlenin:

- Prevenzjoni universali, li għandha l-għan li tipprevjeni jew iddewwem il-bidu ta' mġiba potenzjalment dannuża u ta' dipendenza fil-popolazzjoni kollha.
- Prevenzjoni magħżula, immirata lejn persuni li huma f'riskju jew li diġà qed jesperimentaw b'imġiba potenzjalment ta' dipendenza
- Prevenzjoni mmirata, li għandha l-għan li tittratta persuni li diġà qed jiġġieldu l-vizzju.

Barra minn hekk, il-kunċett ta' prevenzjoni ambjentali huwa wkoll integrat sew fi ħdan is-servizzi u l-inizjattivi ta' prevenzjoni lokali. Dawn il-miżuri għandhom l-għan li jnaqqsu l-użu ta' sustanzi billi jillimitaw l-opportunitajiet għall-użu ta' sustanzi fi spazji deżinjati. Eżempji ta' dan jinkludu:

- Il-projbizzjoni tat-tabakk għat-tipjip fil-ġonna pubbliċi u fil-bandli.
- Il-projbizzjoni tat-tipjip f'karozza li ġġorr minorenni taħt l-età ta' 18-il sena.
- Il-projbizzjoni tal-bejgħ tal-alkoħol wara 9:00 PM minn ħwienet li m'għandhomx liċenzja biex joperaw bħala bar, ristorant, jew post ta' divertiment, bħal klabbs.

Permezz ta' diversi programmi u proġetti, l-istituzzjonijiet imsemmija hawn fuq ilhom jaħdmu bla heda għal snin sħaħ biex inaqqsu l-effetti soċjali u tas-saħħa negattivi ta' mġiba potenzjalment ta' dipendenza. Abbażi tal-avvjament u approċċ interdixxiplinari għat-trattament tad-dipendenzi fuq l-imġiba u l-użu tas-sustanzi, hemm sħubija tajba fost l-organizzazzjonijiet ikkonċernati.

5.1 INTERVENTI TA' PREVENZJONI

Is-servizzi ta' prevenzjoni kienu parti integrali mill-inizjattivi nazzjonali biex jitnaqqas l-użu ta' sustanzi fost il-popolazzjoni f'Malta. Din it-taqsima għandha l-għan li tipprovdi informazzjoni relatata ma' inizjattivi eżistenti li huma pprovduti mill-Aġenzija Sedqa, Caritas, il-Fondazzjoni OASI u s-Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanza fi ħdan id-Dipartiment tal-Edukazzjoni. Hawn taħt hawn ħarsa ġenerali lejn is-servizzi mogħtija mill-organizzazzjonijiet imsemmija hawn fuq.

5.2 INTERVENTI TA' PREVENZJONI MINN AĠENZIJA SEDQA

Għal diversi snin, Aġenzija Sedqa pprovdiet diversi programmi ta' prevenzjoni, li jkopru l-prevenzjoni bbażata fl-iskejjel, inizjattivi għall-ġenituri u l-kustodji, il-prevenzjoni fil-komunità, u l-prevenzjoni fuq il-post tax-xogħol. L-informazzjoni pprovduta hawn taħt tagħti ħarsa ġenerali lejn l-inizjattivi ewlenin imwettqa minn Aġenzija Sedqa:

5.2.1 Programmi Bbażati fl-Iskejjel

Il-Programm T.F.A.L. 3 (It-Tielet Sena tal-Primarja)
Dan il-programm huwa mfassal apposta għat-tfal żgħar li jattendu t-tielet sena tal-iskola tagħhom. L-għan huwa li t-tfal jiġu megħjuna jibnu r-reżiljenza u jrawmu l-kapaċità tagħhom li jagħmlu għażliet sikuri. Dawn

jikkonsistu f'sitt sessjonijiet imfassla biex jiżviluppaw taħriġ fil-ħiliet tal-ħajja li jtejjeb il-kapaċità tat-tfal li jesprimu lilhom infushom, jagħrfu l-emozzjonijiet, ilaħħqu mal-pressjoni tal-pari, u jitolbu l-għajnuna. Il-programm jintroduċi wkoll is-suġġett tad-dipendenza fuq it-tfal żgħar. Il-programm jintroduċi wkoll is-suġġett tad-dipendenza fuq it-tfal żgħar. Il-programm jitwassal fl-iskejjel kollha tal-Istat, tal-Knisja u dawk indipendenti madwar il-Gżejjer Maltin. Dan juża lill-istudenti biex is-sessjonijiet ikunu attraenti u interessanti għat-tfal f'dan il-grupp ta' età tenera. It-tfal li jattendu l-programm jibbenefikaw minn skont ta' 10% fuq kotba mixtrija minn ħanut tal-kotba partikolari f'Malta, biex jinkoraġġixxu wkoll il-qari.

Il-Programm T.F.A.L. 5 (Il-Ħames Sena tal-Primarja)
Il-programm T.F.A.L. 5 jibni fuq T.F.A.L 3 u jitwassal fil-klassijiet kollha tal-ħames sena fl-iskejjel kollha f'Malta u Għawdex. Il-programm jikkonsisti f'ħames sessjonijiet li jużaw karattri animati u kotba bl-eżerċizzji li jipprovdu informazzjoni relatata mal-vizzju, l-użu sikur tat-teknoloġija, mediċini speċifiċi, pressjoni mill-pari u l-imħabba għall-persuna nfisha. Il-programm jinċentiva lit-tfal biex jipparteċipaw billi jipprovdi wkoll vawċers għad-dħul b'xejn għall-Esplora, filwaqt li jkompli jħeġġeġ l-attivitajiet edukattivi.

Il-Programm T.O.T.B. (It-Tmien Sena tas-Sekondarja)
"Teen Barra l-Kaxxa" jikkonsisti fi tliet workshops interattivi li jippromwovu ħiliet tajbin għas-saħħa ta' kif wieħed jiflaħ għall-istress, l-użu ta' teknoloġija għaqlija, u l-fehim dwar id-dipendenza. Is-sessjonijiet jitwasslu lit-tfal li jattendu t-tmien sena tal-iskola obbligatorja. Il-programm irawwem l-awtoespressjoni u jappoġġa liż-żgħażagħ biex jinnavigaw il-perjodu tal-adolexxenza. Iż-żgħażagħ li jattendu dan il-programm huma inċentivati permezz tad-distribuzzjoni ta' vawċer ta' skont ta' EUR 15 li jista' jissarraf fuq oġġetti sportivi.

Il-Programm B.A.S.H. (Lil Hinn mill-Użu tal-Alkoħol u Sustanzi)
L-Aġenzija Sedqa tindirizza wkoll il-ħtiġijiet ta' prevenzjoni għaż-żgħażagħ li jattendu l-edukazzjoni postsekondarja u terzjarja. Il-programm B.A.S.H. huwa implimentat permezz ta' tliet wirjiet tematiċi li jiffukaw fuq ix-xorb responsabbli, l-immaniġġjar tal-istress, u t-trawwim tas-sensibilizzazzjoni dwar id-dipendenza. Il-programm għandu l-għan li jippromwovi għażliet infurmati u tajbin għas-saħħa u ħiliet b'saħħithom biex wieħed ikun jiflaħ għall-istress fost iż-żgħażagħ li jattendu l-edukazzjoni postsekondarja u terzjarja. L-avvenimenti jsiru f'postijiet ċentrali fi ħdan l-istituzzjonijiet edukattivi rispettivi madwar Malta u Għawdex. Biex titħeġġeġ il-parteċipazzjoni, iż-żgħażagħ li jattendu dawn il-wirjiet jibbenefikaw minn skontijiet fuq in-nollijiet tat-taxis, il-ħwienet tal-ikel u t-teatri taċ-ċinema.

5.2.2 Il-Programmi S.A.F.E. fuq il-Post tax-Xogħol

Minbarra li tindirizza l-ħtiġijiet tat-tfal u ż-żgħażagħ fis-sistema edukattiva, l-Aġenzija Sedqa tipprovdi wkoll servizzi ta' prevenzjoni għall-individwi fil-forza tax-xogħol f'Malta. Is-S.A.F.E. (Ħiliet għall-Impjegati Ħielsa mill-Vizzju), li ilu jopera mill-1996, jikkonsisti f'seba' suġġetti ta' sessjonijiet ta' ħidma li jimmiraw il-benesseri tal-impjegati u jtejbu s-sensibilizzazzjoni dwar l-użu tas-sustanzi. Il-programm jinkludi informazzjoni dwar kif wieħed ilaħħaq mal-istress; problemi relatati mal-bullying u l-logħob tal-azzard. Jappoġġja wkoll lil min iħaddem fit-tfassil tal-politika fir-rigward tal-użu tas-sustanzi fuq il-post tax-xogħol. Il-programm għandu l-għan li jippromwovi ambjent tax-xogħol aktar b'saħħtu, aktar sikur u aktar produttiv.

5.2.3 Prevenzjoni fost l-impjegati tal-Programm Residenzjali

L-Aġenzija Sedqa introduċiet ukoll inizjattiva ġdida ta' prevenzjoni mmirata lejn il-persunal tal-kura residenzjali. Il-programm jiffoka fuq is-sensibilizzazzjoni dwar id-dipendenza u l-intervent permezz ta' żewġ sessjonijiet ta' ħidma mfassla apposta. Il-programm għandu l-għan li jsaħħaħ il-kapaċità tal-membri tal-persunal li jappoġġjaw lill-klijenti bi sfidi relatati mad-dipendenza.

5.2.4 Inizjattivi ta' Prevenzjoni Mmirati

L-Aġenzija Sedqa taqdi wkoll il-ħtiġijiet taż-żgħażagħ li jattendu ċentri ta' tagħlim u gruppi vulnerabbli fis-soċjetà tagħna permezz ta' sessjonijiet personalizzati ta' ħiliet għall-ħajja f'ċentri ta' tagħlim primarju u sekondarju. Eżempju ta' inizjattivi bħal dawn huwa "Hurt by Others, healed by Others", li jitmexxa b'kollaborazzjoni ma' "Komunità Santa Marija". L-inizjattiva għandha l-għan li tilħaq liż-żgħażagħ f'edukazzjoni alternattiva u f'ambjenti vulnerabbli. Is-sessjoni tinkorpora testimonjanzi minn persuni b'passat ta' problemi ta' użu ta' sustanzi, immudellar tat-tafal u ż-żamma ta' ġurnali.

5.2.5 Interventi Komunitarji

L-Aġenzija Sedqa toffri wkoll sessjonijiet ta' ħidma mfassla apposta għal gruppi ta' żgħażagħ fi ħdan l-organizzazzjonijiet tal-komunità lokali (eż. scouts, gruppi taż-żgħażagħ, timijiet tal-futbol, ċentri tal-FSWS) bl-għan li dawn jintlaħqu b'inizjattivi ta' prevenzjoni fil-komunità. Dawn is-sessjonijiet ta' ħidma jiffukaw fuq suġġetti bħall-bullying, il-logħob tal-azzard, il-vizzji, u s-sikurezza diġitali. Dawn is-sessjonijiet ta' ħidma huma organizzati f'kollaborazzjoni mal-Aġenzija Żgħażagħ, il-Malta Football Association u l-Aquatic Sport Association.

Barra minn hekk, l-Aġenzija Sedqa twettaq avvenimenti informali fil-preżenza tal-pubbliku fiċ-ċentri kummerċjali, fil-festivals, fl-expos, fost l-oħrajn, bl-użu ta' għodod ta' involviment bħal-logħob diġitali u l-giveaways. Dawn l-inizjattivi għandhom l-għan li jqajmu kuxjenza u jippromwovu l-ħiliet għall-ħajja permezz ta' tagħlim informali billi jinvolvu lill-pubbliku ġenerali u lill-familji b'mod inklużiv u mingħajr theddid.

L-Aġenzija Sedqa investiet ukoll fi Programmi bbażati fuq l-Isport għal gruppi speċifiċi ta' żgħażagħ. Waħda mill-inizjattivi hija mmirata lejn iż-żgħażagħ taħt l-età ta' 15-il sena u tikkonsisti f'sessjonijiet ta' ħidma dwar l-użu ta' sustanzi bl-użu ta' logħob interattiv u kwiżis bħala mezzi. Inizjattiva oħra hija mmirata lejn iż-żgħażagħ taħt l-età ta' 17-il sena u tikkonsisti f'logħbiet tal-futbol ma' persuni li jkunu qed jirċievu trattament minn vizzju, segwita minn testimonjanzi minn dawn il-persuni li jkunu qed jirkupraw minn vizzju. L-inizjattiva għandha wkoll l-għan li teduka lill-kowċis u lill-mexxejja tal-isport sabiex ikunu jistgħu jitgħallmu jidentifikaw u jipprevjenu l-użu tas-sustanzi fl-isport.

5.2.6 Appoġġ għad-Divulgazzjoni u r-Riferiment

Din l-inizjattiva għandha l-għan li tgħammar lill-professjonisti għall-Prevenzjoni bil-ħiliet biex jidentifikaw sinjali ta' abbuż u jirreferu l-każijiet kif xieraq. Bejn l-2023 u l-2024, kien hemm 61 divulgazzjoni b'riferiment għas-servizzi ta' appoġġ.

5.2.7 Evalwazzjoni u Titjib Kontinwu

Jitwettqu evalwazzjonijiet strutturati għall-programmi kollha permezz ta' formoli, tablets, u feedback mill-istudenti biex jiġi żgurat li l-programmi jibqgħu bbażati fuq l-evidenza u jkunu reattivi. L-Aġenzija Sedqa tinvesti wkoll fir-riċerka permezz tat-twettiq ta' studji biex jiggwidaw l-inizjattivi. Eżempji ta' riċerka bħal din huma dawn li ġejjin:

- Kultura Organizzattiva u Użu tas-Sustanza (2024)
- Il-Labirint fl-Irkupru (2024)

5.3 KISBIET TA' PREVENZJONI TAL-AĠENZIJA SEDQA 2024

• *Dokumenti ta' Riċerka*
It-tim tal-Prevenzjoni ħadem fuq żewġ dokumenti ta' riċerka differenti matul is-sena. Dokument wieħed, intitolat "L-Użu tas-Sustanza fil-Kultura Organizzattiva... il-Kuntest Malti," kellu l-għan li jeżamina jekk kienx hemm relazzjoni bejn il-kultura organizzattiva u l-użu tas-sustanza fost l-impjegati fil-Gżejjer Maltin. Huwa esplora l-interrelazzjoni bejn l-industrija tax-xogħol u d-droga tal-għażla, kif ukoll ir-relazzjoni bejn ir-riskji perċepiti għas-saħħa u s-sikurezza u l-użu tas-sustanzi fost l-impjegati. Dan l-istudju ġie ppreżentat fil-Konferenza LX dwar id-Dipendenza ta' Lisbona f'Ottubru 2024. L-istudju enfasizza wkoll ir-rieda tal-maniġment li jimplimenta politiki bħal dawn.

It-tieni dokument ta' riċerka, "The Maze in Recovery: Exploring the Risks and Protective Factors of Substance Use Addiction as Experienced by Male Adult Individuals through an Interpretative Phenomenological Analysis," kien studju kwalitattiv li kellu l-għan li jipprovdi fehim tal-esperjenzi ta' diversi utenti tas-servizz fir-rigward tad-diffikultajiet tad-dipendenza. Dan inkiseb permezz ta' esplorazzjoni tar-riskji possibbli u l-fatturi protettivi relatati mal-użu tas-sustanza u d-dipendenza tagħhom.

B'riżultat ta' dan, it-Tim tal-Prevenzjoni seta' jissottometti s-sommarji ta' dawn id-dokumenti ta' riċerka għall-konferenzi internazzjonali. Fil-fatt, dawn ġew aċċettati u huma skedati li jiġu ppreżentati fil-konferenza tal-ISAM fl-2025.

• Proġett ta' Benesseri S.A.F.E.
Matul is-sajf, it-tim ta' prevenzjoni ħadem fuq proġett ġdid imsejjaħ il-proġett Well-being. Dan il-proġett sar f'postijiet tax-xogħol differenti, b'enfasi fuq tliet sessjonijiet: L-Immaniġġjar tal-Istress, il-Bullying fuq il-Post tax-Xogħol u l-Integrazzjoni tal-Ħajja tax-Xogħol. Ir-raġuni għaliex intgħażlu dawn it-tliet suġġetti kienet minħabba li l-proġett kellu l-għan li jiffoka fuq il-benesseri tal-impjegati. Matul dan il-perjodu kollu, ipparteċipaw total ta' 14-il kumpanija f'dan il-proġett, b'total ta' 772 impjegat li bbenefikaw minn dawn is-sessjonijiet.

• Il-Programm B.A.S.H.
Lil hinn mill-użu tal-alkoħol u sustanzi (B.A.S.H.) huwa programm ta' prevenzjoni mfassal għall-istituzzjonijiet postsekondarji. Dan jikkonsisti fi tliet wirjiet interattivi, li kull waħda minnhom tiffoka fuq tema distinta: Think Before You Drink!, Stay Chill, Try a Coping Skill, u Know Your Facts, For Real!

Dawn il-wirjiet jinvolvu lill-istudenti permezz ta' logħob u diskussjonijiet miftuħa, u joħolqu ambjent ta' tagħlim informali iżda li jħalli impatt. Biex ikomplu jiġu mħeġġa għażliet ta' stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa u jiġi promoss it-tnaqqis tal-ħsara, meta jkun meħtieġ, l-istudenti jiġu offruti wkoll skontijiet u freebies mis-sħab lokali.

Fl-2024, is-Servizzi ta' Prevenzjoni laħqu b'suċċess l-istituzzjonijiet tas-sitt sena sekondarja u dawk terzjarji kollha, u involvew total ta' 2,187 student matul is-sena.

• Il-kampanja "Inħossni Tajjeb Biex Insuq?"
Fl-2024, is-Servizzi ta' Prevenzjoni nedew kampanja kollaborattiva mal-Awtorità għall-Użu Responsabbli tal-Kannabis (ARUC) u Transport Malta. Il-kampanja, li tnediet matul l-istaġun tal-festi, kellha l-għan li tqajjem kuxjenza dwar il-perikli tas-sewqan taħt l-influwenza tad-droga u tax-xorb. Dan il-messaġġ twassal permezz ta' taħlita wiesgħa ta' reklami fuq il-billboards, kontenut tal-midja soċjali, u reklami televiżivi, li żguraw viżibbiltà massima u involviment mill-pubbliku.

• Reklami waqt it-Tazza tal-Euro
Fl-2024, matul it-Tazza tal-Euro tal-UEFA, wieħed mill-avvenimenti sportivi l-aktar segwiti madwar l-Ewropa, is-Servizzi ta' Prevenzjoni nedew kampanja mmirata ta' sensibilizzazzjoni. Filwaqt li ġiet rikonoxxuta l-firxa wiesgħa tal-udjenza tal-avveniment, inħoloq u xxandar reklam qabel u wara l-logħbiet tal-futbol. Il-kampanja ffukat fuq l-importanza li jinżammu konnessjonijiet sinifikanti ma' dawk ta' madwarna, filwaqt li enfasizzat kif id-dipendenza tista' bil-mod tneħħi dawn ir-relazzjonijiet vitali.

• Il-Kampanja "Buzz Naturali"
Il-Kampanja "Buzz Naturali" hija kampanja fuq il-midja soċjali li fiha ħadu sehem seba' personalitajiet Maltin differenti. Dawn il-personalitajiet Maltin tkellmu dwar l-importanza li jkollok passjonijiet u passatempi differenti fil-ħajja li jistgħu jżommuk okkupat u b'saħħtek matul il-ħin liberu, li joffru wkoll sensazzjoni ta' ewforija naturali (buzz naturali) u jgħinuk tħossok sodisfatt(a) permezz ta' dawn l-attivitajiet.

• Taħriġ minn Dr Marc Potenza
Is-Servizzi ta' Prevenzjoni organizzaw taħriġ ta' jumejn immexxi minn Dr Marc Potenza, psikjatra Amerikan magħruf li jispeċjalizza fil-psikjatrija dwar id-dipendenza. It-taħriġ, li ffoka fuq il-vizzji tal-imġiba, b'mod partikolari l-logħob tal-azzard, kien miftuħ għall-professjonisti kollha minn Aġenzija Sedqa kif ukoll għal persunal rilevanti ieħor tal-FSWS. Kien evidenti li din kienet esperjenza ta' arrikkiment u intuwittiva, li offriet għarfien siewi u strateġiji prattiċi għal dawk li jaħdmu mill-qrib fil-qasam tal-prevenzjoni u l-appoġġ għad-dipendenza.

• Impjegati Ħielsa mill-Abbuż tas-Sustanzi (S.A.F.E.)
Waħda mill-prijoritajiet ewlenin għas-Servizzi ta' Prevenzjoni fl-2024 kienet it-tiġdid tal-Programm S.A.F.E. L-objettiv wara din l-inizjattiva kien li jissaħħaħ il-pedament tal-programm billi tiġi inkorporata letteratura aġġornata u bbażata fuq l-evidenza, jittejbu l-kwalità viżiva u l-professjonaliżmu tal-preżentazzjonijiet, u jintgħażlu attivitajiet ta' involviment biex jiġi żgurat li s-sessjonijiet jibqgħu interattivi u pjaċevoli għall-parteċipanti. B'riżultat ta' dan, il-Programm S.A.F.E. imtejjeb laħaq b'suċċess total ta' 2,770 parteċipant matul is-sena.

• Ċerimonja ta' 30 Sena ta' Rikonoxximent
Fl-2024, Aġenzija Sedqa ċċelebrat bi kburija t-30 anniversarju tagħha, stadju importanti li mmarka tliet deċennji ta' servizz iddedikat fil-qasam tal-prevenzjoni, tat-trattament u tal-appoġġ. Bħala parti miċ-ċelebrazzjonijiet, it-tim tas-Servizzi ta' Prevenzjoni għażel li jonora tliet entitajiet eċċellenti minn setturi differenti għall-kollaborazzjoni u l-impenn kontinwi tagħhom għall-isforzi ta' prevenzjoni. Dawn l-entitajiet intgħażlu abbażi ta' kriterji speċifiċi li rriflettew l-involviment proattiv tagħhom mal-programmi ta' Aġenzija Sedqa.

L-Iskola Primarja tal-Mellieħa ġiet rikonoxxuta talli laqgħet bis-sħiħ il-programmi kollha ta' prevenzjoni ta' Aġenzija Sedqa fil-komunità skolastika tagħhom u talli estendiet is-sessjonijiet ta' S.A.F.E. għall-membri tal-persunal tagħhom. Il-Youth Football Association (YFA), f'isem il-Malta Football Association (MFA), ġiet rikonoxxuta għas-sħubija b'saħħitha u kontinwa tagħha, b'mod partikolari fl-iffaċilitar tas-sessjonijiet ta' prevenzjoni ma' nurseries tal-futbol U15 u U17 u l-amministraturi tagħhom. Fl-aħħar nett, Alf Mizzi ġiet rikonoxxuta għall-approċċ komprensiv tagħha, is-sessjonijiet ta' implimentazzjoni kemm għall-impjegati kif ukoll għall-maniġment, filwaqt li ġiet introdotta wkoll politika dwar l-użu ħażin tas-sustanzi fuq il-post tax-xogħol.

5.4 INIZJATTIVI TA' CARITAS MALTA

Caritas Malta, organizzazzjoni mmexxija mill-Knisja, tipprovdi wkoll diversi servizzi ta' prevenzjoni f'Malta. Caritas tipprovdi programmi fl-iskejjel, fil-komunità, lill-ġenituri, u fuq il-post tax-xogħol. Hawn taħt qed tingħata ħarsa ġenerali lejn l-inizjattivi ewlenin imwettqa minn Caritas Malta:

5.4.1 il-Programm Fokus

Dan il-programm huwa mmirat lejn studenti tal-età skolastika. L-enfasi hija fuq li t-tfal jingħataw l-ispazju biex jirriflettu permezz ta' diskussjoni. Id-diskussjonijiet huma mfassla skont gruppi ta' età speċifiċi biex jappoġġaw il-benesseri tat-tfal f'fażijiet differenti tal-iżvilupp tagħhom. Suġġetti bħall-fiduċja fihom infushom, il-kura tas-saħħa mentali personali, ir-relazzjonijiet mal-pari, u t-twettiq ta' għażliet pożittivi huma diskussi fil-Programm Fokus. Studenti akbar fl-età huma introdotti wkoll għal diskussjonijiet dwar l-użu tas-sustanzi, biex irawmu s-sensibilizzazzjoni dwar sustanzi speċifiċi u l-ħsara konsegwenti tagħhom. Huwa żgurat li l-informazzjoni tkun ibbażata fuq ir-riċerka u preċiża sabiex l-istudenti jirċievu l-informazzjoni minn sorsi affidabbli. L-informazzjoni dwar is-servizzi disponibbli li jindirizzaw l-użu tas-sustanzi tingħata wkoll lill-istudenti.

Il-Programm Fokus jipprovdi wkoll sessjonijiet imfassla apposta għall-ġenituri. Dawn is-sessjonijiet jiffukaw fuq ir-relazzjonijiet bejn it-tfal u l-ġenituri, is-saħħa mentali u t-trawwim ta' sensibilizzazzjoni dwar l-użu tas-sustanzi.

Il-Programm Fokus huwa pprovdut kemm fl-iskejjel Kattoliċi kif ukoll f'dawk Indipendenti, fuq talba mill-iskejjel speċifiċi.

5.4.2 Seminars Psikosoċjali

Caritas tipprovdi seminars psikosoċjali fuq il-post tax-xogħol. Is-sessjonijiet kollha jitwasslu mill-professjonisti tal-Caritas u jdumu madwar 90 minuta. Id-diskussjonijiet fis-seminars jikkonċernaw suġġetti partikolari, li jiffokaw prinċipalment fuq

- Fehim u kontroll tal-emozzjonijiet
- Saħħa Mentali
- Relazzjonijiet
- Trobbija tat-tfal
- Użu ta' sustanzi
- Ħiliet fuq il-post tax-xogħol
- Spiritwalità

5.4.3 Programm ta' Assistenza għall-Impjegati

Din l-inizjattiva minn Caritas Malta tiffoka fuq l-għoti ta' appoġġ psikosoċjali lill-impjegati fuq il-post tax-xogħol. Dawn is-servizzi speċjalizzati huma offruti kemm f'ambjenti ta' gruppi kif ukoll individwalment skont il-ħtiġijiet tal-impjegati. L-individwi li jgħaddu minn sitwazzjonijiet diffiċli f'ħajjithom jew li jesperjenzaw problemi relatati mal-użu ta' sustanzi jingħataw attenzjoni individwalizzata. Is-sessjonijiet għandhom l-għan li jżidu s-sensibilizzazzjoni dwar is-saħħa mentali, il-benesseri u l-użu tas-sustanzi.

5.5 KISBIET TA' PREVENZJONI TA' CARITAS MALTA GĦALL-2024

Fl-2024, twettqet ħidma ġdida ta' prevenzjoni permezz ta' Adolescent Pathways — sensiela ta' inizjattivi li jlaqqgħu flimkien is-servizzi ta' Caritas Malta ffukati fuq iż-żgħażagħ immirati lejn il-prevenzjoni, l-awtonomizzazzjoni u l-iżvilupp ħolistiku taż-żgħażagħ. Dan imur lil hinn mill-Programm Fokus diġà stabbilit, li huwa inizjattiva ta' prevenzjoni universali fl-iskejjel sekondarji. Permezz tas-sensibilizzazzjoni edukattiva u l-involviment kreattiv, l-inizjattiva Adolescent Pathways tappoġġja lill-adolexxenti biex jagħmlu għażliet tal-ħajja tajbin għas-saħħa u infurmati, li jgħinu fil-prevenzjoni tal-użu tas-sustanzi u tal-imġiba riskjuża fi stadju bikri.

Barra minn hekk, Caritas Malta tipparteċipa b'mod attiv f'kampanji nazzjonali u avvenimenti pubbliċi mmirati lejn it-trawwim ta' kultura ta' benesseri u prevenzjoni. Dawn l-inizjattivi huma mfassla biex iqajmu kuxjenza dwar il-perikli tal-użu tas-sustanzi, filwaqt li jippromwovu l-benefiċċji ta' stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa u bbilanċjat.

• *Il-Programm taż-Żgħażagħ għas-Sajf D-CREW*
Il-Programm D-CREW, immexxi mit-Taqsima għall-Benesseri u l-Iżvilupp tal-Komunità tal-Caritas għandu fil-mira studenti tas-Snin 7 u 8 permezz ta' sessjonijiet ta' kull ġimgħa li jsiru bejn Lulju u Settembru fiċ-Ċentru tal-Komunità tal-Caritas fil-Ħamrun. Dawn is-sessjonijiet jippromwovu l-iżvilupp personali, il-konnessjonijiet bejn il-pari u s-sensibilizzazzjoni tas-servizzi tal-Caritas, filwaqt li tissaħħaħ il-prevenzjoni permezz ta' involviment pożittiv u bini tal-ħiliet.

• *Sessjonijiet & Testimonjali tal-Grupp taż-Żgħażagħ*
Caritas kompliet twieġeb għat-talbiet mill-iskejjel u mill-organizzazzjonijiet taż-żgħażagħ billi pprovdiet sessjonijiet tematiċi, li spiss kienu jinkludu testimonjanzi mill-klijenti fl-irkupru involuti fil-Programm ta' Wara l-Kura f'Dar Charles Miceli. Testimonjanzi bbażati fuq esperjenzi li għexu indirizzaw kwistjonijiet bħad-dipendenza, ir-reżiljenza u t-trasformazzjoni personali, filwaqt li appoġġaw direttament il-missjoni ta' prevenzjoni ta' Caritas Malta.

• *Taħditiet Psikoedukattivi*
Caritas ospitat 11-il sessjoni għal madwar 420 student minn skejjel inklużi St Albert' s College, St Michael School u St Joseph School, fejn iddiskutiet suġġetti ewlenin bħas-saħħa mentali, l-użu responsabbli tal-midja soċjali, l-użu u d-dipendenza mis-sustanzi u l-bullying. Dawn it-taħditiet irawmu sensibilizzazzjoni bikrija u jħeġġu konverżazzjonijiet miftuħa u mingħajr stigma.

5.6 INIZJATTIVI TAL-FONDAZZJONI OASI

Il-Fondazzjoni OASI, organizzazzjoni mhux governattiva li topera f'Għawdex, tipprovdi wkoll diversi servizzi ta' prevenzjoni. Il-Fondazzjoni OASI tipprovdi programmi fl-iskejjel, fil-komunità, lill-ġenituri, kif ukoll fuq il-post tax-xogħol.

Bħala parti mill-missjoni tagħha, il-Fondazzjoni OASI tipprovdi prevenzjoni permezz ta' żjarat fl-iskejjel li għandhom l-għan li jissodisfaw il-ħtiġijiet tat-tfal li jattendu s-snin 1–5 tal-iskola primarja. Is-sessjonijiet għandhom l-għan li jqajmu kuxjenza dwar l-użu tas-sustanzi u jinkoraġġixxu alternattivi għal stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa permezz tal-promozzjoni ta' ħiliet għall-ħajja adatti għall-età. Matul is-snin, il-Fondazzjoni OASI pparteċipat ukoll fil-proġett Skola Sajf billi estendiet sessjonijiet ta' prevenzjoni tad-droga u sessjonijiet ta' ħidma dwar il-ħiliet għall-ħajja bi tfal jattendu Skola Sajf matul il-perjodu tas-sajf. Barra minn hekk, il-Fondazzjoni OASI tagħmel kull sforz biex tippromwovi l-messaġġ ta' prevenzjoni tagħha permezz ta' parteċipazzjoni regolari fil-programmi tar-radju. Tinħareġ ukoll pubblikazzjoni interna darbtejn fis-sena, li fiha jiġu koperti suġġetti ta' prevenzjoni. Il-Fondazzjoni OASI tieħu wkoll kull opportunità biex tqajjem kuxjenza fost il-pubbliku ġenerali dwar il-ħsarat assoċjati mal-użu tas-sustanzi u d-dipendenza fuqhom.

5.7 KISBIET TA' PREVENZJONI TAL-FONDAZZJONI OASI GĦALL-2024

Il-Fondazzjoni OASI, tipprovdi programmi fl-iskejjel, fil-komunità, lill-ġenituri, kif ukoll fuq il-post tax-xogħol. Hawn taħt qed tingħata ħarsa ġenerali lejn l-inizjattivi ewlenin imwettqa mill-Fondazzjoni OASI fl-2024:

• *Żjarat fl-Iskejjel (Primarji)*
Il-Fondazzjoni OASI tipprovdi sessjonijiet edukattivi interattivi lit-tfal kollha fl-iskejjel primarji f'Għawdex li jattendu s-Snin 1 sa 5. L-għan ta' dawn is-sessjonijiet huwa li titqajjem kuxjenza dwar l-użu tas-sustanzi, jiġu promossi għażliet tajbin għas-saħħa u ħiliet għall-ħajja adatti għall-età. Is-sessjonijiet isiru tliet darbiet fis-sena f'kull skola f'Għawdex.

• *Parteċipazzjoni fil-Proġett Skola Sajf*
Il-Fondazzjoni OASI tipprovdi wkoll attivitajiet u sessjonijiet iffukati fuq il-prevenzjoni li jsiru matul l-iskola tas-sajf organizzati mid-Dipartiment tal-Edukazzjoni. L-għan huwa li l-edukazzjoni dwar il-prevenzjoni tad-droga u l-ħiliet għall-ħajja tiġi estiża għall-perjodu tas-sajf f'ambjent divertenti u informali li t-tfal jistgħu jidentifikaw miegħu.

• *Outreach mal-Midja*
Il-Fondazzjoni OASI tieħu wkoll kull opportunità biex tkun preżenti fuq l-istazzjonijiet tar-radju lokali biex tiddiskuti l-prevenzjoni tad-droga, is-sensibilizzazzjoni, u s-suġġetti attwali, bl-għan li tippromwovi s-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku u tilħaq udjenzi usa' permezz tal-midja.

• *Pubblikazzjonijiet*
Il-Fondazzjoni OASI tipprovdi wkoll pubblikazzjoni interna li tkopri suġġetti relatati mal-prevenzjoni, aġġornamenti, u materjal ta' sensibilizzazzjoni. Il-pubblikazzjoni tipprovdi edukazzjoni kontinwa u viżibbiltà għall-isforzi ta' prevenzjoni u s-sensibilizzazzjoni dwar id-droga. Din tiġi ppubblikata darbtejn fis-sena.
Taħditiet fil-Komunità u Sessjonijiet ta' Sensibilizzazzjoni

Inizjattiva oħra hija t-twettiq ta' taħditiet u Sessjonijiet ta' sensibilizzazzjoni fi ħdan il-komunità. Dawn it-taħditiet u s-sessjonijiet ta' informazzjoni jiffukaw fuq id-drogi, id-dipendenza, u l-prevenzjoni u għandhom l-għan li jżidu l-għarfien pubbliku u jindirizzaw ħtiġijiet speċifiċi tal-komunità jew istituzzjonali. Dawn is-sessjonijiet jiġu pprovduti fuq talba f'diversi ambjenti (skejjel, avvenimenti komunitarji, eċċ.).

5.8 SERVIZZI TA' KONTRA L-ABBUŻ MIS-SUSTANZA

Is-Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanza fi ħdan id-Dipartiment tal-Edukazzjoni huwa prinċipalment responsabbli għall-appoġġ tat-tfal u ż-żgħażagħ li jattendu skejjel pubbliċi biex jgħin fil-prevenzjoni tal-parteċipazzjoni tagħhom f'imġiba potenzjalment ta' dipendenza. Din it-Taqsima hija responsabbli wkoll biex tintervjeni meta tiġi identifikata mġiba li tista' potenzjalment twassal għal esperimentazzjoni bl-użu tas-sustanzi u mġiba bħall-gaming, il-logħob tal-azzard, u l-midja soċjali, li jistgħu jiżviluppaw f'użu problematiku. Meta mġiba bħal din tiġi identifikata fost l-istudenti fl-età tal-iskola, it-Taqsima tirreferi l-każ lill-aġenziji tat-trattament għall-azzjoni meħtieġa. It-Taqsima tipprovdi wkoll appoġġ u gwida lill-ġenituri meta jkun meħtieġ. Id-Dipartiment tal-Edukazzjoni għandu fis-seħħ Politika li tidentifika l-passi li jeħtieġ li jittieħdu meta tiġi identifikata mġiba problematika u potenzjalment ta' dipendenza.

5.9 KISBIET TAL-ASAS GĦALL-2024

Is-Servizz ta' Kontra l-Abbuż mis-Sustanza jappoġġja lit-tfal u liż-żgħażagħ fl-età tal-iskola obbligatorja u/jew lil dawk li jaqgħu taħt id-Direttorat għas-Servizzi Edukattivi, u jiggwida lill-ġenituri/lill-kustodji fejn meħtieġ. Biex l-istudenti jiġu megħjuna jżommu 'l bogħod mid-dipendenza u/jew jirrikonoxxu l-ħtieġa li jitwaqqaf l-użu esperimentali jew regolari, jintużaw diversi għodod u metodi essenzjali mal-istudenti.

• *Xogħol fl-ASAS*
Il-ħidma tal-membri (6) fi ħdan l-ASAS tinkludi diversi responsabbiltajiet, fosthom:

- Servizz ta' konsultazzjoni mal-edukaturi, il-professjonisti u l-ġenituri.
- Appoġġ għall-interventi fuq bażi individwali. Il-ħidma tat-tim tinvolvi primarjament interventi diretti permezz ta' sessjonijiet individwali mal-istudenti kkonċernati, kif ukoll laqgħat mal-ġenituri/kustodji. Għal kull student riferut, jitfassal pjan ta' azzjoni biex jiġi żgurat li l-individwu jirċievi l-appoġġ meħtieġ. Dan isir f'kollaborazzjoni ma' professjonisti oħra kif meħtieġ.
- Sessjonijiet strutturati ta' prevenzjoni ma' gruppi ta' studenti u oħrajn skont il-ħtiġijiet tal-kulleġġi. Dan jinkludi wkoll ippjanar loġistiku u laqgħat ma' diversi partijiet ikkonċernati biex jiġu organizzati dawn is-sessjonijiet.

• Riferimenti
Matul is-sena 2024, ġew riferuti total ta' 142 każ ġdid. Saru total ta' 994 sessjoni individwali mal-istudenti, kif ukoll sessjonijiet/kuntatti mal-ġenituri/kustodji. Barra minn hekk, saru 520 laqgħa ma' diversi professjonisti. Kien hemm ukoll madwar 96 każ ittrattat fuq bażi ta' konsultazzjoni.
Sessjonijiet ta' Prevenzjoni mal-Istudenti
Saru laqgħat u seminars informattivi, kemm fuq bażi ta' klassi kif ukoll fi gruppi żgħar.

• Sessjonijiet ta' Prevenzjoni mal-Professjonisti
Isiru laqgħat perjodiċi ma' professjonisti fl-iskejjel u organizzazzjonijiet oħra rigward is-servizzi offruti mill-ASAS, l-implimentazzjoni ta' proċeduri kif deskritti fil-politika, is-sustanzi u l-effetti tagħhom, u sustanzi emerġenti ġodda li reċentement daħlu fis-suq jew saru popolari

• Taħditiet Informattivi u dwar Prevenzjoni mal-Ġenituri/Kustodji
Matul is-sena 2024 saru diversi laqgħat mal-ġenituri. L-għan ta' dawn il-laqgħat kien li jipprovdu informazzjoni dwar diversi tipi ta' sustanzi, kif ukoll il-prevenzjoni tal-użu tagħhom. F'xi wħud minn dawn il-laqgħat, uffiċjali mill-Iskwadra ta' Kontra d-Droga ġew mistiedna wkoll jipprovdu lill-ġenituri b'informazzjoni dwar id-drogi, b'mod partikolari minn perspettiva legali. Ġew organizzati wkoll laqgħat dwar dan is-suġġett għall-ġenituri minn organizzazzjonijiet oħra.

• Il-Programm ta' Prevenzjoni Teen Outside the Box mal-Istudenti tat-8 Sena fil-Kulleġġi Kollha
It-tim kien involut b'mod attiv fil-programm ta' prevenzjoni Teen Outside the Box, immexxi minn Sedqa. Saru diversi diskussjonijiet mal-partijiet ikkonċernati kollha rigward il-kontinwazzjoni tal-programm għas-sena skolastika 2024/2025. Dan il-programm ingħata lill-istudenti kollha tat-8 Sena. It-temi magħżula kienu t-Teħid tad-Deċiżjonijiet u l-Ħiliet ta' kif wieħed jiflaħ għall-Istress, l-Użu Tajjeb mit-Teknoloġija, u d-Dipendenzi. Minbarra s-sessjonijiet tal-istudenti, saru diversi laqgħat ta' evalwazzjoni tal-programm bejn il-membri tal-ASAS u s-superjuri tagħhom.

• Taħditiet mill-Pulizija tal-Iskwadra ta' Kontra d-Droga
L-ASAS ħadmu wkoll flimkien mal-pulizija tal-Iskwadra ta' Kontra d-Droga. Minn Jannar sa Diċembru 2024, saru diversi taħditiet f'kulleġġi differenti kemm f'Malta kif ukoll f'Għawdex.
Taħdita mill-Organizzazzjoni Nazzjonali ta' Kontra d-Doping ta' Malta (NADO/AIMS Malta)
NADO Malta ġiet mistiedna għal taħditiet mal-istudenti u l-edukaturi dwar diversi suġġetti relatati mal-isport, inkluż l-użu tas-sustanzi fl-isport u l-etika.

• Drama Fora — "Ara, Aħseb u Agħżel"
Matul l-2024, saru diversi prestazzjonijiet tal-fora tad-drama intitolata "Ara, Aħseb u Agħżel". Dan il-programm, immirat speċifikament għall-istudenti tad-9 Sena, ilu għaddej għal diversi snin, u l-iskejjel kollha f'Malta u f'Għawdex huma mistiedna jipparteċipaw. Il-programm huwa inizjattiva konġunta bejn it-Taqsima tad-Drama fi ħdan id-Dipartiment tal-Edukazzjoni u l-ASAS.

Fl-2024, saru diversi laqgħat ma' professjonisti li jaħdmu fi programmi ta' riabilitazzjoni u ma' residenti li għaddejjin minn trattament residenzjali fil-Komunità Terapewtika ta' San Blas, biex jinġabar ir-rispons tagħhom dwar il-programm. Wara dawn il-laqgħat, il-programm ġie modifikat biex jinvolvi aħjar lill-istudenti. Hemm diversi sfidi fit-twettiq ta' programm bħal dan, inkluż il-kisba ta' formoli ta' kunsens tal-ġenituri biex l-istudenti jinħarġu mill-iskola, u l-ħolqien ta' approċċ bilanċjat bejn il-lingwa Maltija u r-realtà dejjem tikber ta' ħafna studenti barranin li ma jifhmux il-Malti. B'riżultat ta' dan, hemm ħtieġa dejjem akbar li tali programmi jsiru aktar multilingwi biex jibqgħu effettivi.

• Programm mill-Fondazzjoni OASI għall-Istudenti tal-10 Sena f'Għawdex:
Il-Kulleġġ ta' Għawdex ikkollabora mal-Fondazzjoni OASI biex jagħti sessjonijiet li fihom l-istudenti semgħu testimonjanzi fil-ħajja reali ta' persuni li qed jirkupraw mid-dipendenza.

• Diskussjonijiet mal-Alkoħoliċi Anonimi (AA):
Matul l-2024, saru diskussjonijiet mal-AA. Rappreżentant minn AA ġie assenjat ukoll biex jappoġġja lill-ASAS fejn meħtieġ, inklużi sessjonijiet ta' testimonjanza dwar is-suġġett. Dan il-kelliem ikkontribwixxa għal sessjonijiet ma' studenti f'diversi kulleġġi.

• Servizzi Terapewtiċi għall-Adolexxenti f'Tal-Ibwar (Caritas Malta)
Matul l-2024, saru diversi laqgħat ma' professjonisti li jimmaniġġjaw il-programm terapewtiku għall-adolexxenti f'Tal-Ibwar. Ġew diskussi diversi aspetti tal-operat tal-programm u riformi ġodda. It-tim tal-ASAS

kellu wkoll diversi opportunitajiet biex iżur iċ-ċentru biex jikseb fehim aktar ċar u aġġornat tal-programmi differenti li qed jiġu offruti. Dawn il-laqgħat huma kruċjali peress li jippermettu diskussjonijiet dwar kif l-aħjar jiġu appoġġjati l-istudenti.

• *Taħriġ Professjonali li għadu għaddej*
Matul l-2024, il-prattikanti tal-ASAS attendew diversi konferenzi, korsijiet, u seminars— kemm virtwalment kif ukoll personalment — biex jibqgħu aġġornati professjonalment dwar diversi suġġetti relatati ma' xogħolhom.

• *Xogħol ieħor*
- Laqgħat ma' Youth in Focus
  Matul l-2024, komplew isiru laqgħat regolari bejn Youth in Focus u ASAS. Dawn huma diskussjonijiet importanti ħafna biex jiġi ddeterminat kif l-aħjar jiġu appoġġjati l-istudenti.
- Laqgħat tal-ESPAD
  Fl-2024, komplew isiru l-laqgħat rigward il-loġistika tal-ESPAD (Proġett Ewropew ta' Stħarriġ Skolastiku dwar l-Alkoħol u Drogi Oħrajn), f'kollaborazzjoni mar-rappreżentanti tal-FSWS. L-istudju sar f'Marzu 2024. Il-membri tal-ASAS kellhom rwol attiv f'kull stadju ta' dan l-istħarriġ Ewropew.
- Laqgħat mal-Kumitat għat-Tipjip u s-Saħħa
  Membru tal-ASAS attenda regolarment laqgħat fi ħdan il-Kumitat dwar it-Tipjip u s-Saħħa biex jikkontribwixxi għall-istrateġija nazzjonali dwar it-tabakk.
- Laqgħat mad-Direttorat għall-Promozzjoni tas-Saħħa u l-Prevenzjoni tal-Mard (HPDP)
  Saru diversi laqgħat bejn ir-rappreżentanti tal-HPDP u l-ASAS. L-għan ewlieni ta' dawn il-laqgħat kien li tiġi kondiviża l-aħħar informazzjoni dwar prodotti ġodda fis-suq li jistgħu joħolqu riskji għas-saħħa tal-istudenti. Ingħatat ukoll informazzjoni dwar il-Programm għall-Waqfien mit-Tipjip u kif l-istudenti jistgħu jaċċessaw dan l-appoġġ. Ir-rappreżentanti tal-HPDP ġew mistiedna wkoll għal taħditiet mal-istudenti, l-edukaturi, u l-ġenituri/kustodji f'diversi kulleġġi.
- Laqgħat mal-Kummissarju għall-Ġustizzja li jirrappreżenta t-Tribunal tad-Drogi
  Saru diversi laqgħat kollaborattivi bejn il-Kummissarju għall-Ġustizzja u l-ASAS.
- Laqgħat ta' Gwida Nazzjonali
  Dawn il-laqgħat regolari huma maħsuba biex iżommu lill-professjonisti aġġornati dwar diversi setturi relatati max-xogħol.
- Laqgħat oħra:
  Il-membri tal-ASAS ipparteċipaw regolarment f'laqgħat ta' konsultazzjoni ma' professjonisti oħra, anke barra mis-sistema edukattiva. Dawn huma partikolarment importanti biex jiġu diskussi l-pjanijiet ta' kura individwali għall-istudenti.
  Il-membri tal-ASAS attendew ukoll laqgħat regolari ma' professjonisti oħra mit-tim psikosoċjali fid-diversi kulleġġi.

5.10 KOLLABORAZZJONIJIET OĦRA LI GĦADDEJJIN BĦALISSA

• PAVE
L-inizjattiva PAVE tnediet minn Caritas u ssieħbet ma' Aġenzija Sedqa fi ħdan l-FSWS, il-Fondazzjoni OASI, il- Pulizija ta' Malta, u Aġenzija Żgħażagħ. L-inizjattiva għandha l-għan li tintroduċi responsabbiltà pubblika biex tassisti l-infurzar tal-liġijiet relatati mal-bejgħ tal-alkoħol, tat-tabakk u tal-kannabis lill-minorenni. Il-proġett jipproponi sistema ta' rappurtar anonimu tal-bejgħ illegali tal-alkoħol, tat-tabakk u tal-kannabis lill-minorenni. Is-sistema se tiffunzjona permezz tal-forniment ta' kodiċi QR lill-pubbliku, li se jkun illinkjat ma' sit web u formola ta' Google li tippermettilhom jelenkaw id-dettalji tal-ħwienet li jkunu qed jiksru l-liġi.

P- Protezzjoni għaż-żgħażagħ
A- Staqsi għal verifika tal-età
V- Ivverifika — konferma permezz ta' dokument legali bħal liċenzja tal-ID/tas-Sewwieq.
E Eduka — Appoġġ lill-pubbliku biex jifhem aħjar il-ħsara tas-sustanzi msemmija hawn fuq.

Minbarra l-parteċipazzjoni ta' Caritas, Aġenzija Sedqa, il-Fondazzjoni OASI, Aġenzija Żgħażagħ u l-Pulizija tal-Komunità, huwa previst ukoll li l-kollaborazzjoni mal-kunsilli lokali, l-iskejjel, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili fil-komunità (scouts, każini tal-banda, klabbs politiċi, ċentri taż-żgħażagħ, gruppi tal-knisja), iż-żgħażagħ u l-ġenituri tagħhom titrawwem għall-implimentazzjoni b'suċċess tal-inizjattiva.
Il-proġett jiffoka fuq il-promozzjoni tas-sensibilizzazzjoni, l-edukazzjoni għaż-żgħażagħ u għall-ġenituri dwar il-ħsara tal-użu tas-sustanzi, l-inkoraġġiment tar-rapportar ta' għemil ħażin, u l-infurzar.

KAPITOLU 6
Trattament

1. Individwi fit-Trattament

Bejn l-2004 u l-2024, il-popolazzjoni fi trattament żdiedet bi 38%, flimkien ma' żieda ta' 24% fil-proporzjon tal-persuni li jidħlu għat-trattament fl-2024, meta kkumparat ma' 13% fl-2014.

2. Trattament tal-Agonist kontra l-Opjojdi

Il-proporzjon tal-individwi li jirċievu l-OAT f'Malta naqas b'mod sinifikanti minn 70% fl-2004 għal 39% fl-2024, li jirrifletti ċaqliq fix-xejriet tal-użu tas-sustanzi.

3. Użu tas-Sustanzi u Demografija tat-Trattamenti

Il-predominanza tal-eroina bħala s-sustanza primarja fit-trattament naqset, filwaqt li l-użu tal-kokaina żdied, in tandem, l-età medjana tal-koorti fi trattament żdied b'mod notevoli matul il-perjodu ta' żewġ deċennji.

4. Imġiba tal-Injettar

Il-proporzjon tal-utenti tas-servizz li rrapportaw li qatt ma injettaw drogi żdied fil-perjodu, minn 0% fl-2004 għal 67% fl-2024, li jirrifletti tranżizzjoni sinifikanti lejn imġibiet ta' konsum tad-droga aktar sikuri.

NDAU
NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

6.1 IS-SISTEMA TAT-TRATTAMENT

It-trattament għad-disturbi fl-użu tas-sustanzi f'Malta huwa appoġġjat minn network ta' forniturі speċjalizzati li joperaw kemm fi ħdan strutturi governattivi kif ukoll mhux governattivi. Din is-sistema tiddependi fuq il-kollaborazzjoni bejn il-professjonisti tas-saħħa u tal-kura soċjali, il-komunitajiet terapewtiċi, u s-servizzi ta' sensibilizzazzjoni, li joffru kontinwità ta' kura li tvarja mill-prevenzjoni u t-tnaqqis tal-ħsara għad-detossifikazzjoni, ir-riabilitazzjoni inpatient, u r-riintegrazzjoni fit-tul.

Il-ħames forniturі ewlenin tal-kura kontra d-droga jinkludu Caritas, l-Aġenzija Sedqa, il-Fondazzjoni OASI, l-Unitajiet tad-Dijanjożi Doppja Irġiel u Nisa u l-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi. Fost dawn, tliet forniturі jirċievu finanzjament dirett mill-gvern, filwaqt li tnejn joperaw bħala organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs) li huma parzjalment appoġġati minn riżorsi tal-gvern. Is-servizzi mogħtija minn dawn l-entitajiet jistgħu jinġabru f'ħames kategoriji prinċipali:

(I) servizzi speċjalizzati ta' outpatient,
(II) servizzi b'limitu baxx,
(III) programmi ta' trattament tal-inpatients,
(IV) trattament ta' detossifikazzjoni, u
(V) trattament tal-agonist kontra l-opjojdi (OAT).

It-Tabella 6.1 tiġbor fil-qosor l-għadd ta' individwi involuti f'diversi ambjenti ta' trattament għas-snin 2004, 2009, 2014, 2019, u 2024, u b'hekk tipprovdi ħarsa ġenerali komparattiva li tkopri għoxrin sena.

Tabella 6.1: Individwi fit-Trattament skont l-Ambjent (2004–2024)

Popolazzjoni	Ambjent	2004	2009	2014	2019	2024
Outpatient	Aġenziji b'limitu baxx	593	877	898	1001	1017
Inpatient	Residenzjali bbażati fl-isptar	35	23	21	25	36
Inpatient	Komunitajiet terapewtiċi	55	61	68	60	58
Outpatient	Ċentri tat-trattament speċjalizzati	807	821	766	830	947
Ħabsijiet	Ħabsijiet	35	10	17	27	53

Qabel ma tiġi esplorata d-domanda għat-trattament, huwa importanti li jiġi pprovdut sommarju tal-forniturі ewlenin tas-servizzi u t-tipi ta' appoġġ li joffru. It-taqsima li ġejja tenfasizza l-aġenziji prinċipali involuti fit-trattament tal-użu tas-sustanzi madwar Malta u Għawdex u tagħti dettalji dwar is-servizzi.

Caritas Malta, permezz tal-Fondazzjoni għar-Riabilitazzjoni mill-Abbuż tad-Droga, hija waħda mill-eqdem u l-aktar forniturі ta' trattament stabbiliti fil-pajjiż. Is-servizzi tagħha jkopru l-prevenzjoni, is-sensibilizzazzjoni, it-trattament residenzjali u outpatient, kif ukoll il-kura ta' wara. Fost il-programmi ewlenin tagħha hemm il-Komunità Terapewtika ta' San Blas, li tipprovdi programm residenzjali bbażat fuq il-fażi li jintegra gruppi terapewtiċi, taħriġ vokazzjonali, u komunità li tgħix f'ambjent strutturat. Programm residenzjali simili mfassal għan-nisa huwa offrut permezz tal-Komunità Terapewtika Et Iris, li ssegwi wkoll approċċ fi stadji mfassal biex irawwem it-tkabbir personali u r-riintegrazzjoni soċjali. Barra minn hekk, Caritas topera xelter għall-irġiel fejn l-individwi jistgħu jistabbilizzaw ruħhom qabel ma jidħlu għal trattament aktar intensiv, u tipprovdi appoġġ ta' detossifikazzjoni f'ambjent issorveljat u simili għad-dar. Il-Programm ta' Avvenimenti għal Filgħaxija jiffunzjona bħala servizz outpatient, li joffri sessjonijiet terapewtiċi lill-utenti tas-servizzi li jew

ikunu qed jitilqu mill-kura residenzjali jew li jeħtieġu trattament strutturat waqt li jkunu qed jgħixu d-dar. Għaż-żgħażagħ, iċ-"Ċentru Residenzjali u ta' Tagħlim Tal-Ibwar" jipprovdi kemm servizzi residenzjali kif ukoll mhux residenzjali, edukazzjoni mħallta, appoġġ psikosoċjali, u interventi terapewtiċi f'ambjent sikur. Caritas iżżomm ukoll preżenza fis-sistema korrettiva permezz tal-Programm ta' Ħabsin, li jagħti appoġġ terapewtiku lil individwi fil-ħabs bi problemi ta' użu ta' sustanzi. Barra minn hekk, in-network tagħha ta' servizzi ta' konsulenza, appoġġ għall-familja, u gruppi ta' awtoassistenza jiżgura li kemm l-utenti tas-servizzi kif ukoll il-familji tagħhom jiġu assistiti matul il-proċess ta' rkupru.

L-Aġenzija Sedqa, l-aġenzija nazzjonali għall-użu ħażin tas-sustanzi li topera taħt il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali, tipprovdi mudell komprensiv li jikkombina l-prevenzjoni, is-servizzi outpatient u komunitarji, it-trattament mediku, u r-riabilitazzjoni residenzjali. Fil-livell ta' prevenzjoni, l-Aġenzija Sedqa hija attiva fl-iskejjel, fil-postijiet tax-xogħol, u fil-komunitajiet, u tipprovdi kampanji u programmi edukattivi strutturati mfassla biex iqajmu kuxjenza dwar ir-riskji assoċjati mal-użu tad-droga u tal-alkoħol u mġiba oħra li toħloq dipendenza. Is-servizzi outpatient u komunitarji tagħha jinkludu s-Servizz Komunitarju għad-Dipendenzi, li jipprovdi appoġġ psikosoċjali, konsulenza individwali u familjari, u interventi bikrija għall-individwi fil-komunità. Il-persunal mediku fi ħdan l-Aġenzija Sedqa għandu rwol integrali fid-detossifikazzjoni u l-kura kontinwa, filwaqt li jiżgura li l-utenti tas-servizz jirċievu superviżjoni klinika xierqa matul l-istadji bikrija tal-irtirar u t-trattament. L-Aġenzija tmexxi żewġ programmi residenzjali: DAR l-Impenn, unità ta' stabbilizzazzjoni u detossifikazzjoni medika għal żmien qasir li tħejji lill-utenti tas-servizzi għal aktar riabilitazzjoni, u Komunità Santa Marija, komunità terapewtika aktar fit-tul li tadotta approċċ olistiku bbażat fuq għajxien komunali strutturat, appoġġ bejn il-pari, u riintegrazzjoni gradwali. L-Aġenzija Sedqa tamministra wkoll il-kura tal-agonisti tal-opjojdi, billi toffri l-metadon u terapiji oħra ta' sostituzzjoni lill-utenti tas-servizz li għalihom l-approċċi bbażati fuq l-astinenza jistgħu ma jkunux milħuqa minnufih, u b'hekk tipprovdi perkors orjentat lejn it-tnaqqis tal-ħsara fis-sistema tat-trattament.

Il-Fondazzjoni OASI, ibbażata f'Għawdex, tikkomplementa s-servizzi offruti f'Malta billi tipprovdi programmi ta' trattament, prevenzjoni u sensibilizzazzjoni b'enfasi partikolari fuq l-integrazzjoni fil-komunità. Is-servizz residenzjali inpatient tagħha jipprovdi programm terapewtiku strutturat imfassal biex jgħin lill-individwi jiksbu l-astinenza f'ambjent ta' appoġġ u mingħajr drogi. Il-Programm Residenzjali tal-Fondazzjoni OASI huwa bbażat fuq il-mudell tal-komunità terapewtika, filwaqt li jenfasizza l-appoġġ reċiproku, il-bidla fl-imġiba, u r-riabilitazzjoni psikosoċjali. Flimkien mal-kura residenzjali tagħha, il-Fondazzjoni OASI toffri wkoll servizzi ta' sensibilizzazzjoni u ta' limitu baxx, li għandhom l-għan li jinvolvu individwi li jistgħu ma jkunux għadhom lesti għal riabilitazzjoni intensiva iżda li madankollu jkunu jeħtieġu tnaqqis tal-ħsara, konsulenza, jew intervent f'każ ta' kriżi. Barra minn hekk, il-Fondazzjoni OASI tmexxi kampanji ta' prevenzjoni u edukazzjoni mmirati lejn iż-żgħażagħ u l-komunità usa', filwaqt li tqajjem kuxjenza dwar l-użu ħażin tas-sustanzi u tippromwovi stili ta' ħajja aktar tajbin għas-saħħa.

Aġenziji u dipartimenti oħra, bħat-**Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tal-Irġiel u tan-Nisa** (MDDU, FDDU) u **l-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi** (CSA), jikkontribwixxu wkoll għall-firxa ta' servizzi inpatient disponibbli.

L-aġenziji tat-trattament tad-droga madwar Malta jipprovdu servizzi bbażati fil-komunità, inklużi ħidma soċjali, konsulenza, terapija fi grupp, servizzi tal-familja, u interventi psikoloġiċi. Programmi b'limitu baxx ikomplu jsaħħu l-appoġġ billi joffru servizzi ta' kura matul il-jum. B'kollox, jeżistu ħames unitajiet ta' trattament inpatient f'Malta, li tlieta minnhom joperaw bħala komunitajiet terapewtiċi (TCs), li jipprovdu ambjent komunali sikur u mingħajr droga b'approċċ olistiku u multidixxiplinari mmirat biex jappoġġa lill-utenti tas-servizzi fil-kisba ta' astinenza mill-użu tas-sustanzi. Programm partikolari jispeċjalizza wkoll fid-detossifikazzjoni ta' pazjenti fl-isptar.

Figura 6.1: Ċentri ta' Trattament f'Malta

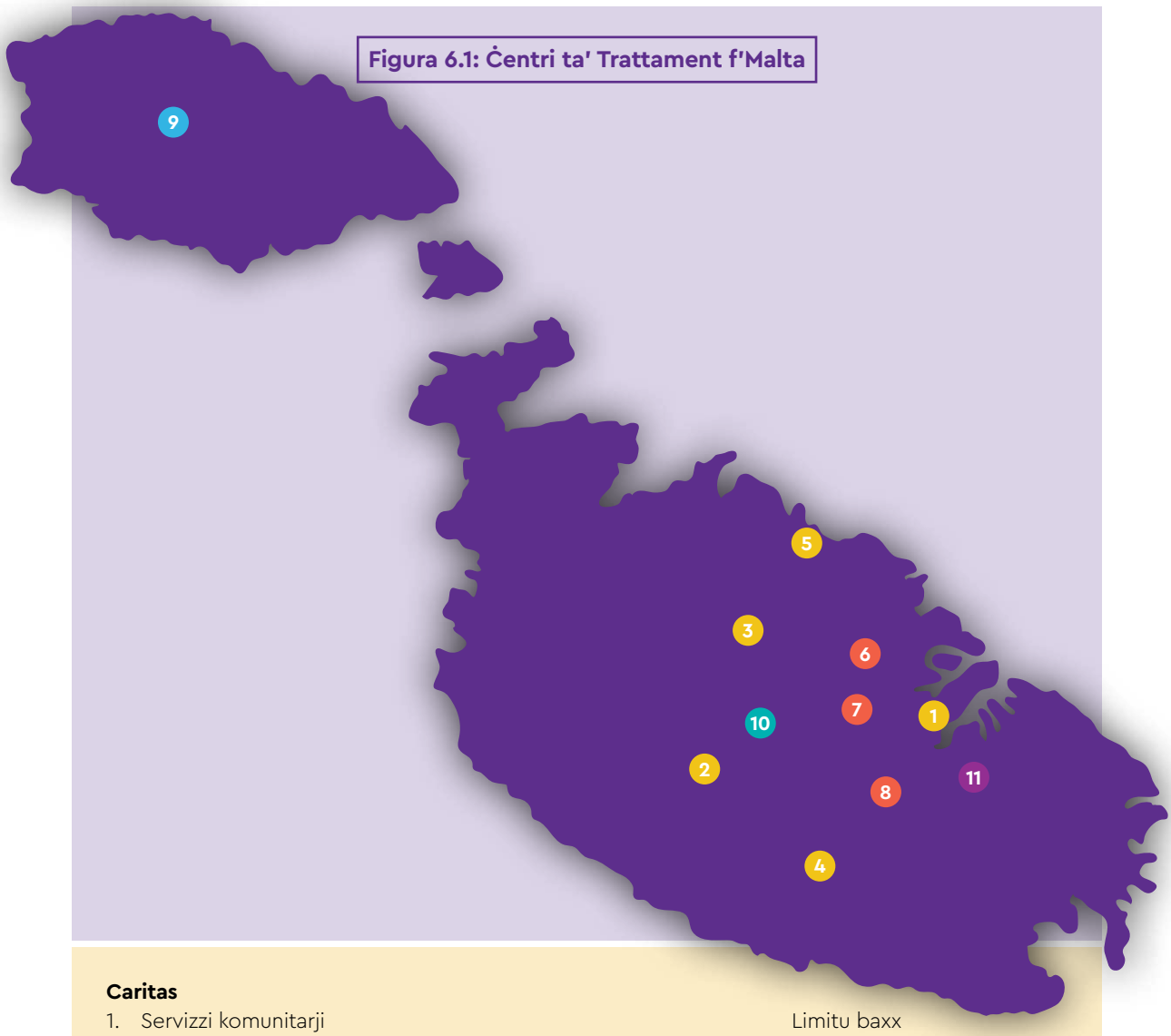

Caritas

1.	Servizzi komunitarji	Limitu baxx
2.	Komunitajiet terapewtiċi	Limitu baxx Inpatient
3.	Servizzi semiresidenzjali, ta' dħul mill-ġdid u ta' kura għal wara	Outpatient
4.	Tal-Ibwar	Inpatient Outpatient
5.	Programm għall-Ħabsin (PIP)	Ħabs

Aġenzija Sedqa

6.	Programm tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi	Outpatient
7.	Servizz Komunitarju għad-Dipendenzi	Limitu baxx
8.	Komunità Santa Marija	Inpatient

Fondazzjoni OASI

9.	Residenzjali u Outreach OASI	Limitu baxx Inpatient

Aġenziji u Dipartimenti Oħrajn

10.	Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tal-Irġiel	Inpatient
	Taqsima tad-Dijanjosi Doppja tan-Nisa	Inpatient
11.	Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi (CSA)	Inpatient

6.2 GĦOTI TA' TRATTAMENT

It-Terapija tal-Agonist kontra l-Opjojdi (OAT) f'Malta tingħata mit-Taqsima tal-Outpatients għall-Użu Ħażin tas-Sustanzi (SMOPU) fl-Aġenzija Sedqa. It-trattament ta' manutenzjoni tal-methadone ilu disponibbli mill-1987, bir-riċetti tal-methadone li jittieħdu d-dar introdotti fl-2005 u komplew jiżdiedu fl-2020 b'rispons għall-pandemija tal-COVID-19. Mill-2006, il-buprenorfina ġiet offruta wkoll bħala trattament li jittieħed id-dar, b'riċetta jew mill-SMOPU jew minn prattikanti ġenerali. Fl-2024, din il-mediċina ġiet miżjuda mal-lista ta' mediċini li huma disponibbli mingħajr ħlas għall-pazjenti. Id-diidrokodeina tingħata fuq bażi limitata, għalkemm l-użu tagħha għadu mhux frekwenti.

Analiżi tal-proporzjon ta' individwi li rċevew OAT bejn l-2004 u l-2024 tindika xejra li tvarja, iżda li b'mod ġenerali hija ta' tnaqqis. Fl-2004, 70% tal-individwi fit-trattament aċċessaw l-OAT, li żdied għal quċċata ta' 84% fl-2009. Sussegwentement, il-proporzjon naqas, u laħaq 56% fl-2014, 40% fl-2019, u 39% fl-2024. Id-data bejn l-2019 u l-2024, madankollu, tindika li x-xejra tidher li stabbilizzat għal madwar 40%.
Dawn ix-xejriet juru li, filwaqt li l-OAT storikament kienet tirrappreżenta l-maġġoranza tal-każijiet ta' trattament, is-sehem relattiv tagħha naqas f'dawn l-aħħar snin. Din il-bidla tirrifletti x-xejriet li qed jevolvu fl-approċċi tal-użu u tat-trattament tas-sustanzi madwar Malta u Għawdex.

Figura 6.2: Trattament tal-Agonist kontra l-Opjojdi (OAT) 2004–2024

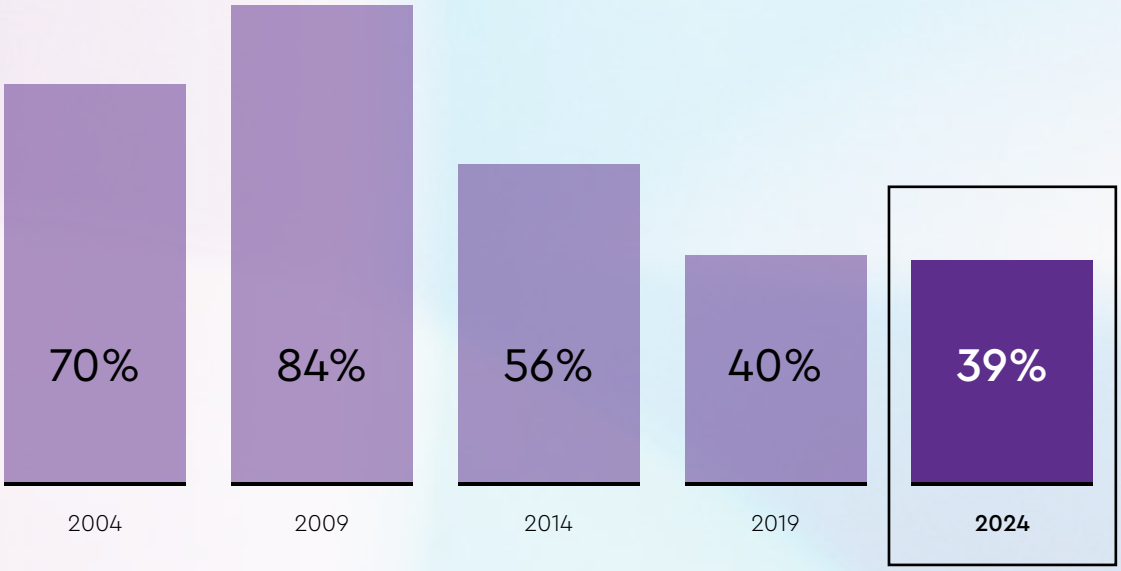

6.3 INDIVIDWI FIT-TRATTAMENT

Analiżi tal-episodji ta' kura f'Malta mill-2004 sal-2024 turi xejriet li qed jevolvu fil-profil tal-individwi li rċevew is-servizzi. B'mod ġenerali, l-għadd totali ta' individwi fit-trattament żdied bi 38% matul dawn l-20 sena, u żdied minn 1,525 fl-2004 għal 2,111 fl-2024.

L-individwi li kienu ttrattati preċedentement irrappreżentaw b'mod konsistenti l-maġġoranza tal-utenti tas-servizz matul dan il-perjodu. Fl-2004, 82% tal-individwi kellhom esperjenza ta' trattament preċedenti, li żdiedet bi ftit għal 83% fl-2009 u laħqet l-ogħla livell ta' 87% fl-2014. Sal-2019, dan il-proporzjon kien naqas għal 82% u kompla jonqos għal 76% sal-2024. Dawn il-fluttwazzjonijiet jindikaw li filwaqt li l-utenti tas-servizzi ttrattati qabel storikament iddominaw is-servizzi ta' trattament, is-sehem relattiv tagħhom naqas gradwalment f'dawn l-aħħar snin. Dan jista' jindika li l-għadd ta' parteċipanti ġodda fit-trattament huwa fil-biċċa l-kbira responsabbli għaż-żieda fl-għadd totali ta' individwi fit-trattament kull sena.

Dawk li ġew ittrattati għall-ewwel darba, b'kuntrast ma' dan, kienu jikkostitwixxu proporzjon iżgħar ta' utenti tas-servizz, għalkemm is-sehem tagħhom kiber b'mod notevoli lejn tmiem il-perjodu. Fl-2004, dawk li daħlu għall-ewwel darba ammontaw għal 18% tal-individwi kollha fit-trattament, naqsu għal 17% fl-2009 u laħqu livell baxx ta' 13% fl-2014. Il-proporzjon imbagħad żdied għal 18% fl-2019 u kompla jiżdied għal 24% sal-2024. Din ix-xejra 'l fuq tenfasizza għadd dejjem jikber ta' utenti ġodda tas-servizzi li jidħlu għat-trattament.

Tabella 6.2: Utenti tas-Servizz fit-Trattament (2004–2024)

	2004		2009		2014		2019		2024	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Individwi kollha	1525	100	1792	100	1770	100	1943	100	2111	100
Ittrattati preċedentement	1250	82	1483	83	1548	87	1596	82	1599	76
Ittrattati għall-ewwel darba	275	18	309	17	222	13	347	18	512	24

Analiżi tas-sustanzi primarji użati fost l-individwi kollha fit-trattament f'Malta mill-2004 sal-2024 turi bidla ċara fil-popolazzjoni fit-trattament. L-eroina, storikament l-aktar droga primarja komuni, naqset b'mod kostanti, filwaqt li l-kokaina saret dejjem aktar prominenti. L-użu tal-kannabis baqa' relattivament stabbli minn mindu ġie ppromulgat l-Att li jwaqqaf l-Awtorità dwar l-Użu Responsabbli tal-Kannabis (l-Att Nru LXVI tal-2021), li rregola l-pussess u l-użu tal-kannabis għall-adulti ta' 18-il sena 'il fuq. Sustanzi oħra baqgħu mhux komuni matul il-perjodu. Ċifri u analiżijiet dettaljati skont l-utenti tas-servizzi li jkunu ġew ittrattati għall-ewwel darba u dawk li jkunu ġew ittrattati qabel huma ppreżentati fil-Kapitolu 3.

Figura 6.3: L-Individwi Kollha Ttrattati skont id-Droga Primarja 2004–2024

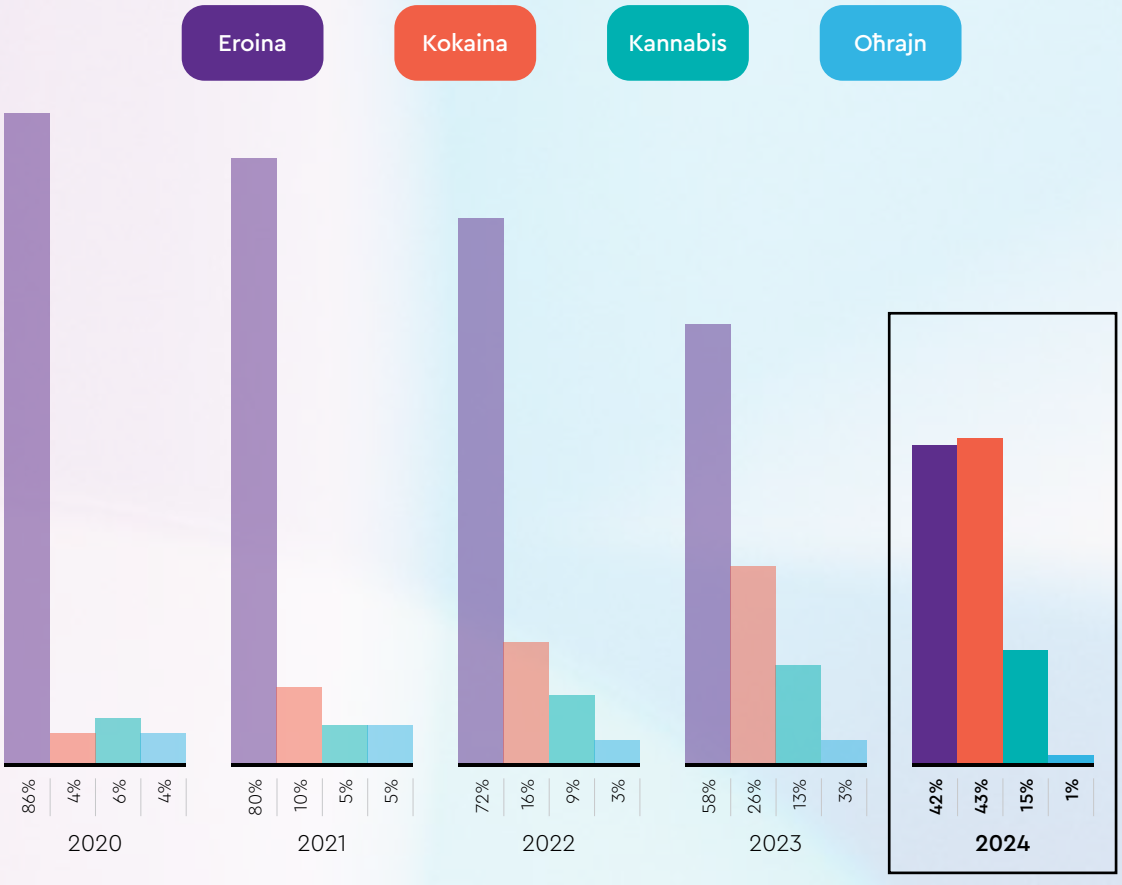

6.3.1 Droga Primarja skont il-Sess

Analiżi tad-droga primarja tal-għażla fost l-irġiel u n-nisa fil-kura mill-2004 sal-2024 tiżvela bidliet sinifikanti fix-xejriet tal-użu tas-sustanzi. Għall-irġiel, l-eroina kienet l-aktar droga primarja komuni fl-2004, u kienet tammonta għal 74% tal-każijiet, bil-kokaina u l-kannabis ferm inqas prevalenti bi 3% u 5%, rispettivament. Matul is-snin sussegwenti, il-proporzjon ta' rġiel ittrattati għall-eroina naqas b'mod kostanti, u naqas għal 68% fl-2009, 59% fl-2014, 46% fl-2019, u laħaq il-35% sal-2024. B'kuntrast ma' dan, l-użu tal-kokaina fost l-irġiel żdied b'mod notevoli, minn 3% biss fl-2004 għal 8% fl-2009, imbagħad żdied għal 13% fl-2014, 21% fl-2019, u laħaq l-ogħla livell ta' 36% fl-2024. L-użu tal-kannabis fost l-irġiel wera wkoll żieda gradwali, minn 5% fl-2004 għal 12% fl-2024.

Fost in-nisa, l-eroina baqgħet bl-istess mod id-droga predominanti matul il-perjodu, għalkemm b'perċentwal konsistentement aktar baxx mill-irġiel. Fl-2004, 12% tan-nisa fil-kura semmew l-eroina bħala d-droga primarja tagħhom, b'rappreżentazzjoni minima għall-kokaina (1%) u l-kannabis (1%). Id-dominanza tal-eroina ppersistiet, b'varjazzjonijiet żgħar biss: 13% kemm fl-2009 kif ukoll fl-2014, 12% fl-2019, u tnaqqis għal 7% fl-2024. L-użu tal-kokaina fost in-nisa, filwaqt li inizjalment kien negliġibbli (1% fl-2004), żdied b'mod kostanti matul is-snin, u laħaq it-8% sal-2024. Il-kannabis baqgħet l-inqas droga primarja komuni fost in-nisa, u żammet livelli baxxi matul il-perjodu (1% fl-2004 għal 3% fl-2024).

Dawn ix-xejriet juru tnaqqis ċar fil-predominanza tal-eroina bħala s-sustanza ewlenija kemm fost l-irġiel kif ukoll fost in-nisa, akkumpanjata minn żieda sinifikanti fl-użu tal-kokaina, b'mod partikolari fost l-irġiel. Il-kannabis, għalkemm inqas prominenti, rat żieda modesta fil-prevalenza, speċjalment fost l-irġiel. Id-data tenfasizza bidla sinifikanti fix-xejriet tal-użu tas-sustanzi matul l-aħħar żewġ deċennji, li tirrifletti l-preferenzi tad-droga li qed jinbidlu u possibbilment id-disponibbiltà li qed tevolvi u l-attitudnijiet soċjali lejn sustanzi differenti. Din l-analiżi tallinja ma' osservazzjonijiet usa' fil-popolazzjoni tat-trattament, li jindikaw tranżizzjoni kontinwa mill-eroina għall-kokaina bħala d-droga primarja ta' tħassib.

Figura 6.4: Droga Primarja skont il-Sess 2004–2024

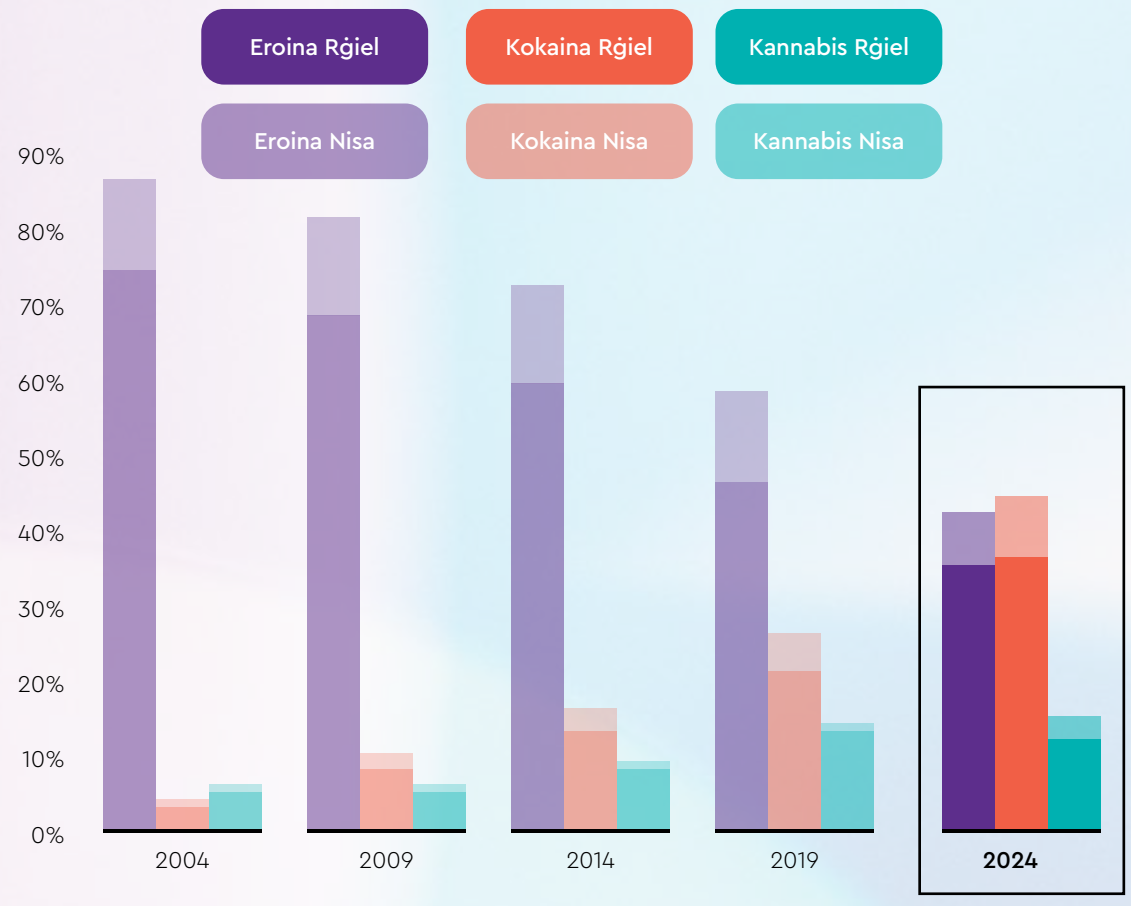

6.3.2 Età

Ħarsa ġenerali lejn il-profil tal-età tal-individwi fil-kura bejn l-2004 u l-2024 tenfasizza xejra ċara lejn popolazzjoni ta' kura akbar fl-età. Fl-2004, il-biċċa l-kbira tal-utenti tas-servizzi kienu jaqgħu fil-gruppi ta' età iżgħar, speċifikament dawk li kellhom bejn 15 u 19-il sena, bejn 20 u 24 sena, u bejn 25 u 29 sena, li kollettivament kienu jammontaw għal 64% ta' dawk li kienu qed jiġu ttrattati dak iż-żmien. Matul l-għoxrin sena ta' wara, is-sehem tal-utenti tas-servizz f'dawn il-koorti iżgħar naqas b'mod konsiderevoli. Sal-2024, dawn it-tliet gruppi ta' età flimkien kienu jirrappreżentaw biss 15% tal-popolazzjoni totali tat-trattament, li jirrappreżenta tnaqqis sinifikanti fil-preżenza ta' individwi iżgħar li kienu qed ifittxu appoġġ meta mqabbla ma' għoxrin sena qabel.

Meta l-kategoriji tal-età jiġu raggruppati f'koorti usa', jiġifieri dawk fis-snin 30, 40, u 50 u 60 tagħhom, id-data tiżvela bidla qawwija fil-profil tal-età tal-individwi fit-trattament bejn l-2004 u l-2024. Fl-2004, il-grupp tas-snin 30 kien jirrappreżenta 27% tal-popolazzjoni tat-trattament flimkien. Sal-2024, dan il-koorti rrappreżenta 32%, li jindika żieda modesta iżda kostanti maż-żmien. Madankollu, l-aktar bidla notevoli hija osservata fil-grupp ta' età ta' 40 sena, li żdied drastikament minn 7% biss fl-2004 għal 35% fl-2024.

Il-koorti tas-snin 50 u 60 flimkien esperjenzaw ukoll tkabbir sostanzjali. Fl-2004, 1% biss tal-individwi li kienu qed jirċievu l-kura kienu jaqgħu fil-firxa ta' età ta' bejn 50 u 69 sena. Sal-2024, din iċ-ċifra żdiedet għal 17%. Din iż-żieda progressiva tindika tixjiħ sinifikanti tal-popolazzjoni tat-trattament, bl-adulti akbar fl-età jiffurmaw sehem ħafna akbar ta' utenti tas-servizz minn għoxrin sena qabel.

Din il-bidla tindika li l-popolazzjoni fil-kura xjieħet b'mod sinifikanti maż-żmien, bi tnaqqis sinifikanti fl-individwi iżgħar fl-età li jidħlu fil-kura u proporzjon dejjem ikbar ta' adulti akbar fl-età li jibqgħu fis-servizzi jew jirritornaw lejhom. Xejra bħal din tista' tirrifletti bidliet demografiċi usa', lonġevità akbar fost l-utenti tad-droga, jew xejriet li qed jevolvu tal-użu tas-sustanzi u l-involviment fit-trattament.

Figura 6.5: Distribuzzjoni skont l-Età 2004–2024

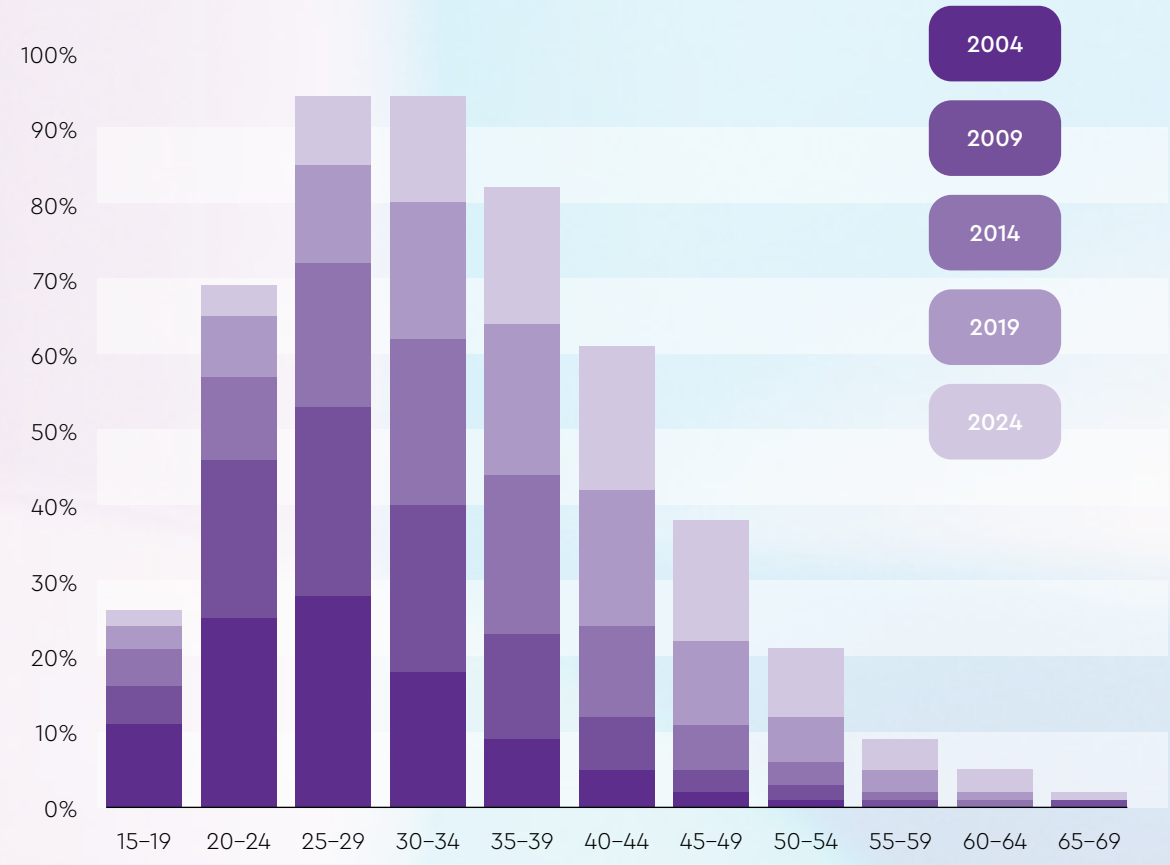

6.3.3 Familja u Arranġamenti tal-Għajxien

Rieżami tal-istatus tal-akkomodazzjoni mill-2004 sal-2024 juri li ż-żewġ sessi esperjenzaw titjib fl-istabbiltà tal-akkomodazzjoni matul dan il-perjodu. L-irġiel b'mod konsistenti jisbqu lin-nisa fost l-utenti tas-servizz; l-irġiel jammontaw għal 82–87% tal-utenti tas-servizz. Wara li analizzaw kull sess separatament, l-irġiel raw rati ta' akkomodazzjoni stabbli jiżdiedu minn 61% fl-2004 għal 73% fl-2024, b'akkomodazzjoni instabbli li baqgħet baxxa (li laħqet il-quċċata ta' 5% fl-2009, imbagħad naqset għal 2–4%). Id-detenzjoni fost l-irġiel naqset drastikament minn 10% għal 1% matul il-perjodu. In-nisa kienu jirrappreżentaw bejn 13% u 18% tal-utenti tas-servizz matul il-perjodu. Il-proporzjon ta' nisa f'akkomodazzjoni stabbli kien konsiderevolment aktar baxx minn dak tal-irġiel, u beda b'9% fl-2004 u żdied gradwalment għal 16% sal-2024. Każijiet ta' akkomodazzjoni instabbli jew ta' kundizzjoni ta' persuni mingħajr dar fost in-nisa kienu sporadiċi, u baqgħu 0–1% matul is-snin. Il-proporzjon f'detenzjoni naqas minn 3% fl-2004 għal żero minn hemm 'il quddiem, filwaqt li l-għajxien istituzzjonali baqa' negliġibbli matul il-perjodu.

Figura 6.6: Arranġamenti tal-Għajxien skont il-Sess 2004–2024

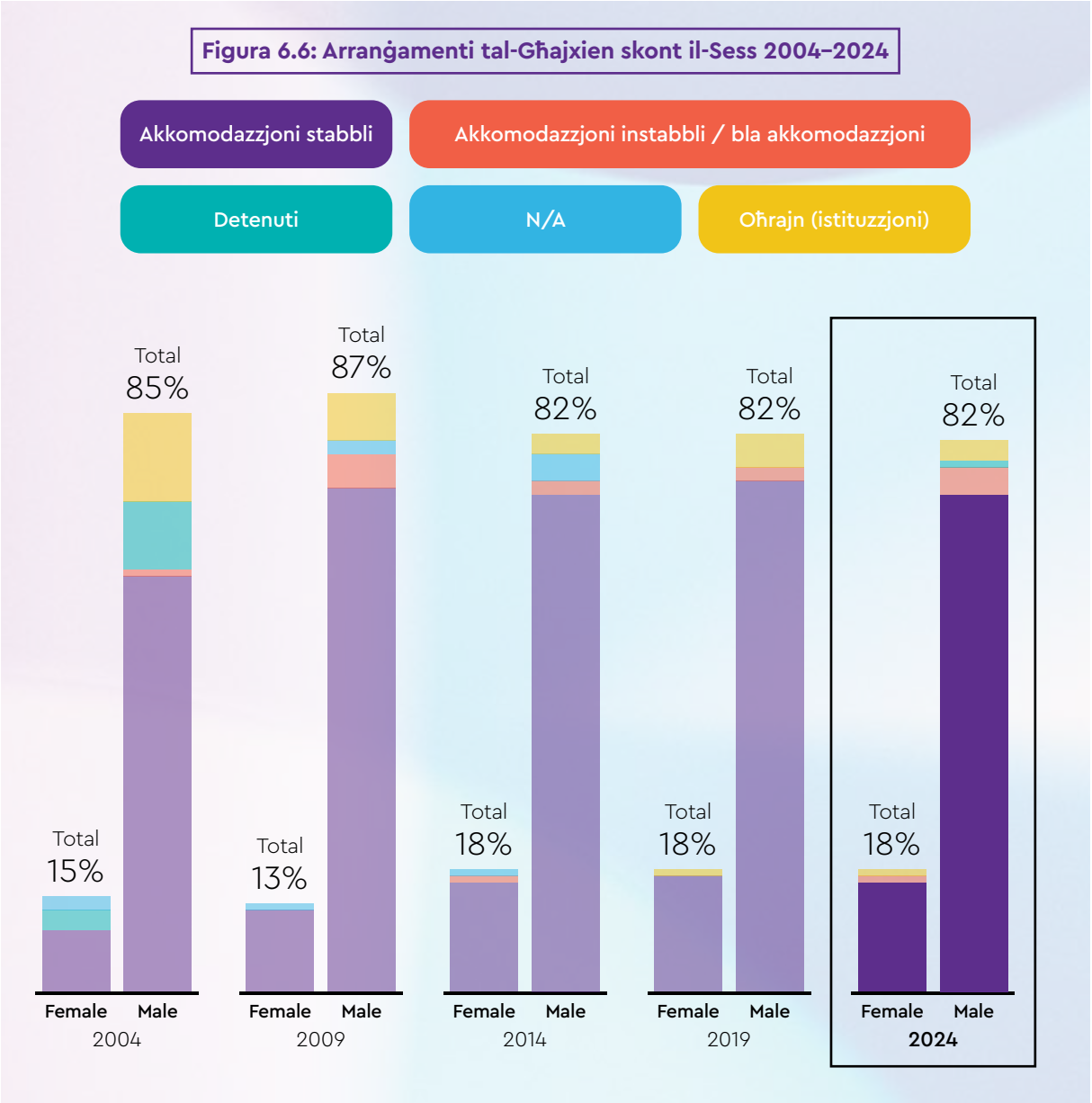

Mill-2014 'il quddiem, saret disponibbli data aktar dettaljata dwar l-istatus tal-ġenituri u l-istabbiltà tal-akkomodazzjoni fost l-utenti tas-servizz. Fl-2014, 5% tal-utenti tas-servizz għexu ma' wliedhom f'akkomodazzjoni stabbli, b'1% f'arranġamenti oħra. Sal-2019, dan żdied għal 14% f'akkomodazzjoni stabbli, 2% f'akkomodazzjoni oħra, bl-ebda akkomodazzjoni instabbli rrappurtata. Sal-2024, 11% kienu jgħixu ma' wliedhom f'akkomodazzjoni stabbli, mingħajr ebda każ ta' akkomodazzjoni instabbli jew akkomodazzjoni oħra.

Fost il-ġenituri li ma kinux jgħixu ma' wliedhom, 13% kellhom akkomodazzjoni stabbli kemm fl-2014 kif ukoll fl-2019, bi 2% u 0% rispettivament f'arranġamenti oħra jew instabbli. Fl-2024, 19% kellhom akkomodazzjoni stabbli, 2% kellhom akkomodazzjoni instabbli, u 3% kienu f'arranġamenti oħra ta' għajxien.

Il-proporzjon ta' utenti tas-servizz mingħajr tfal naqas minn 70% fl-2014 (b'1% f'akkomodazzjoni instabbli, 5% f'akkomodazzjoni oħra) għal 65% fl-2019 (1% instabbli, 3% oħra), u aktar għal 59% fl-2024 (3% instabbli, 3% oħra).

B'mod ġenerali, id-data turi xejra persistenti ta' stabbiltà mtejba tal-akkomodazzjoni għall-utenti tas-servizzi, flimkien ma' żieda gradwali fl-involviment tal-ġenituri u r-riunifikazzjoni tal-familja, għalkemm is-separazzjoni mit-tfal għadha karatteristika notevoli.

Tabella 6.3: Akkomodazzjoni u l-Istatus tal-Ġenituri (2004–2024)

	2004		2009		2014			2019			2024		
Akkomodazzjoni	Stabbli	Instabbli	Stabbli	Instabbli	Stabbli	Instabbli	Oħrajn	Stabbli	Instabbli	Oħrajn	Stabbli	Instabbli	Oħrajn
Tfal													
Għandhom it-tfal u jgħixu magħhom	–	–	–	–	5%	0%	1%	14%	0%	2%	11%	0%	0%
Għandhom it-tfal imma ma jgħixux magħhom	–	–	–	–	13%	1%	2%	13%	0%	0%	19%	2%	3%
M'għandhomx tfal	–	–	–	–	70%	1%	5%	65%	1%	3%	59%	3%	3%
N/A	71%	16%	85%	5%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Total sħiħ	71%	16%	85%	5%	88%	2%	9%	93%	2%	5%	89%	5%	6%

6.3.4 Impjieg

Analiżi tal-istatus tal-impjieg fost l-utenti tas-servizz mill-2004 sal-2024 tiżvela xi bidliet matul l-aħħar għoxrin sena. L-impjiegi regolari baqgħu relattivament stabbli, u varjaw bejn 41% u 47%, bi tnaqqis żgħir għal 43% fl-2024. Il-proporzjon ta' individwi li kienu qiegħda jew skoraġġuti naqas b'mod sinifikanti minn 48% fl-2004 għal 31% fl-2024, li jindika xejra pożittiva lejn l-involviment tal-forza tax-xogħol.

Sadanittant, il-perċentwal ta' studenti u dawk ekonomikament inattivi baqa' konsistentement baxx, u ma qabiżx l-4%. Il-kategorija "Oħrajn" rat żieda qawwija għal 7% fl-2024, filwaqt li l-proporzjon ta' każijiet bi status ta' impjieg mhux magħruf żdied b'mod sinifikanti għal 14% fl-istess sena. B'mod ġenerali, dawn iċ-ċifri jenfasizzaw titjib gradwali fl-eżiti tal-impjiegi, akkumpanjat minn tnaqqis fil-qgħad.

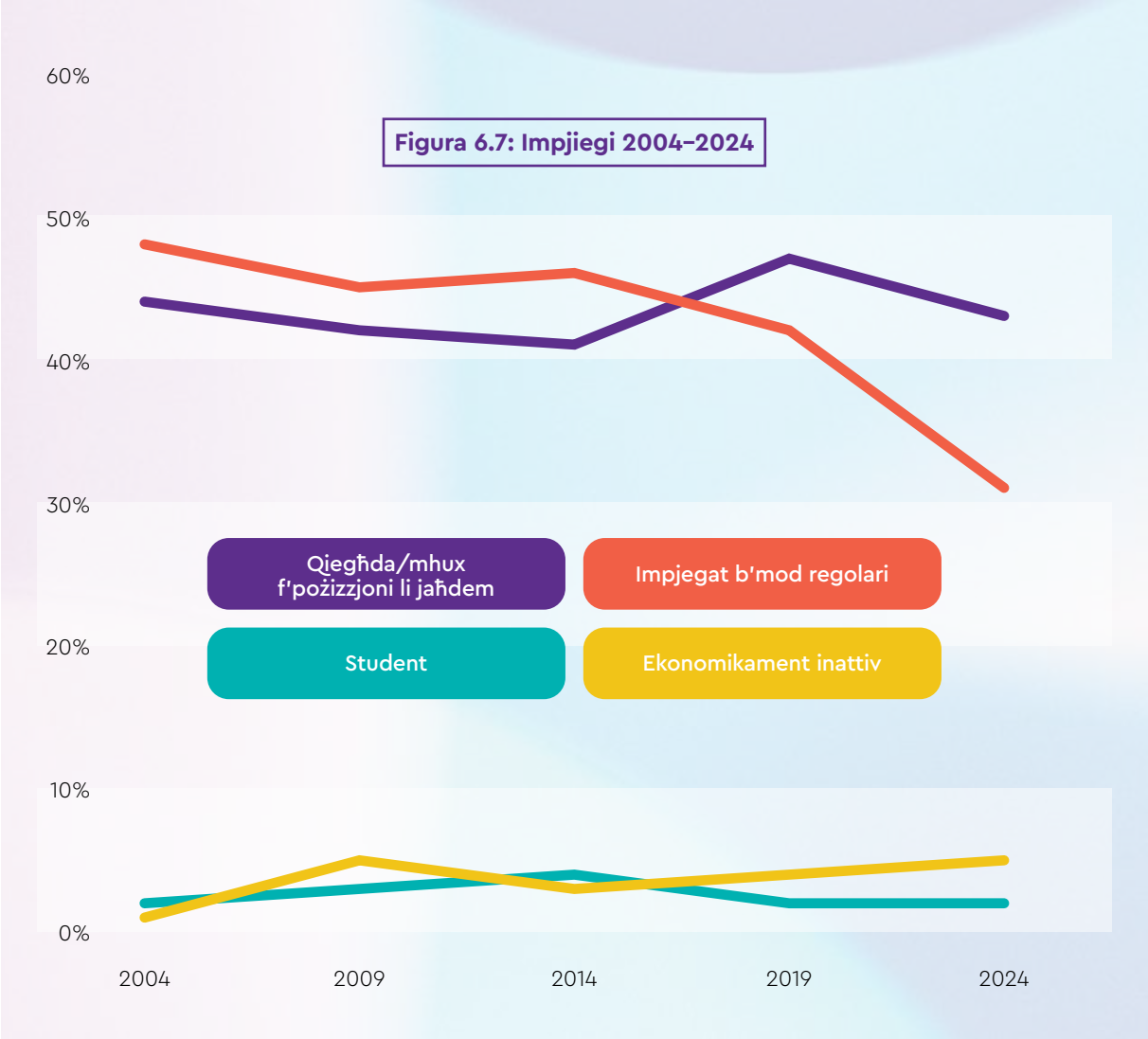

6.3.5 Livell ta' Edukazzjoni

Analiżi tal-livell ta' edukazzjoni kompluta mill-utenti tas-servizz bejn l-2004 u l-2024 tiżvela diversi xejriet. Il-proporzjon ta' individwi li l-ogħla livell ta' edukazzjoni tagħhom kien l-iskola primarja żdied minn 5% fl-2004 għal 20% fl-2024, li jirrifletti żieda gradwali matul is-snin. Min-naħa l-oħra, dawk li temmew l-iskola sekondarja varjaw, b'54% fl-2004, u laħqu l-ogħla livell ta' 70% fl-2014, u stabbilew ruħhom għal 61% fl-2024.

Il-perċentwal ta' utenti tas-servizz bi kwalifiki ta' edukazzjoni għolja naqas minn 27% fl-2004 għal 13% fl-2024, b'livell baxx notevoli ta' 9% fl-2014 qabel ma żdied ftit minn hemm 'il quddiem. Sadanittant, il-proporzjon ta' individwi li qatt ma attendew l-iskola jew li l-istatus edukattiv tagħhom ma kienx magħruf naqas b'mod ġenerali, u naqas minn 16% fl-2004 għal 7% fl-2024. Dawn iċ-ċifri jissuġġerixxu profil edukattiv li qed jinbidel fost l-utenti tas-servizzi, b'aktar kisba ta' edukazzjoni sekondarja iżda inqas kisba ta' kwalifiki ta' edukazzjoni għolja maż-żmien.

Figura 6.8: Il-Livell ta' Edukazzjoni Kompluta 2004–2024

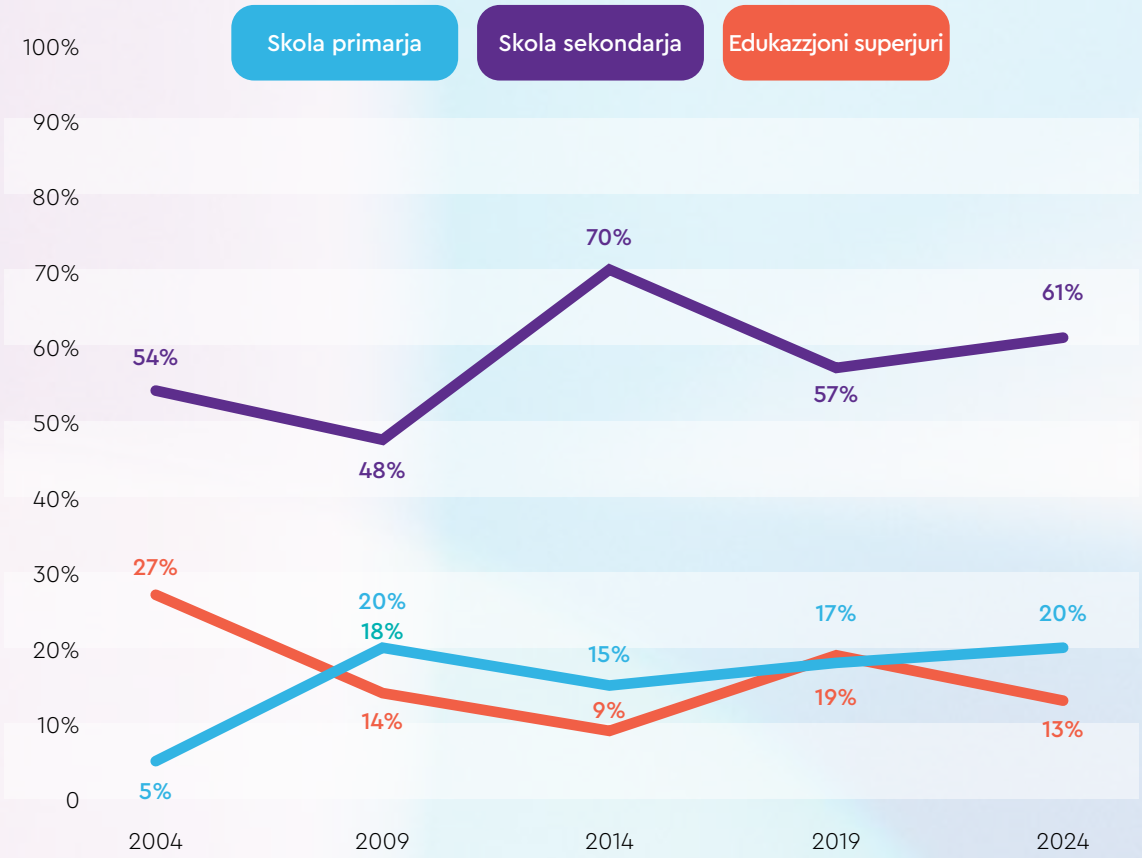

6.3.6 Imġiba tal-Injettar – Is-Sustanzi Kollha

Din it-taqsima tagħti ħarsa ġenerali lejn l-imġiba tal-injettar fost l-individwi fit-trattament bejn l-2004 u l-2024. Matul dan il-perjodu ta' għoxrin sena, kien hemm bidla fil-prattiki ta' injettar fost l-utenti tas-servizz. Il-proporzjon ta' individwi li qatt ma kienu injettaw id-drogi żdied b'mod sinifikanti minn 0% fl-2004 għal 67% fl-2024, li jirrifletti żieda sostanzjali f'dawk li astjenew mill-imġiba tal-injettar. Fl-2009, 19% tal-individwi rrapportaw li qatt ma injettaw, u żdiedu għal 46% fl-2014, imbagħad niżlu għal 38% fl-2019 qabel ma laħqu l-quċċata tagħhom fl-2024.

Min-naħa l-oħra, il-perċentwal ta' individwi li bħalissa jinjettaw id-drogi naqas b'mod sinifikanti matul dan il-perjodu. Fl-2004, 89% tal-utenti tas-servizz kienu attwalment qed jinjettaw, ċifra li naqset drastikament għal 49% fl-2009 u kompliet tonqos għal 37% fl-2014. Sal-2019, dan il-proporzjon kien naqas aktar għal 27%, u sal-2024, 16% biss tal-individwi kienu attwalment qed jinjettaw, li jimmarka tnaqqis sinifikanti f'din l-imġiba ta' riskju għoli.

Fir-rigward ta' dawk li qabel kienu injettaw iżda li attwalment ma kinux qed jinjettaw fil-ħin tal-ġbir tad-data, iċ-ċifri juru xi varjazzjoni. Fl-2004, 9% tal-individwi waqgħu f'din il-kategorija, u żdiedu għal 32% fl-2009. Il-proporzjon imbagħad naqas għal 15% fl-2014, baqa' relattivament stabbli għal 16% fl-2019, u wera żieda żgħira għal 17% fl-2024.

B'mod ġenerali, dawn ix-xejriet jindikaw żvilupp pożittiv fit-tnaqqis tal-imġiba tal-injettar fost l-individwi fit-trattament, b'żieda pożittiva f'dawk li qatt ma injettaw u tnaqqis konkorrenti fl-injetturi attwali matul l-aħħar żewġ deċennji.

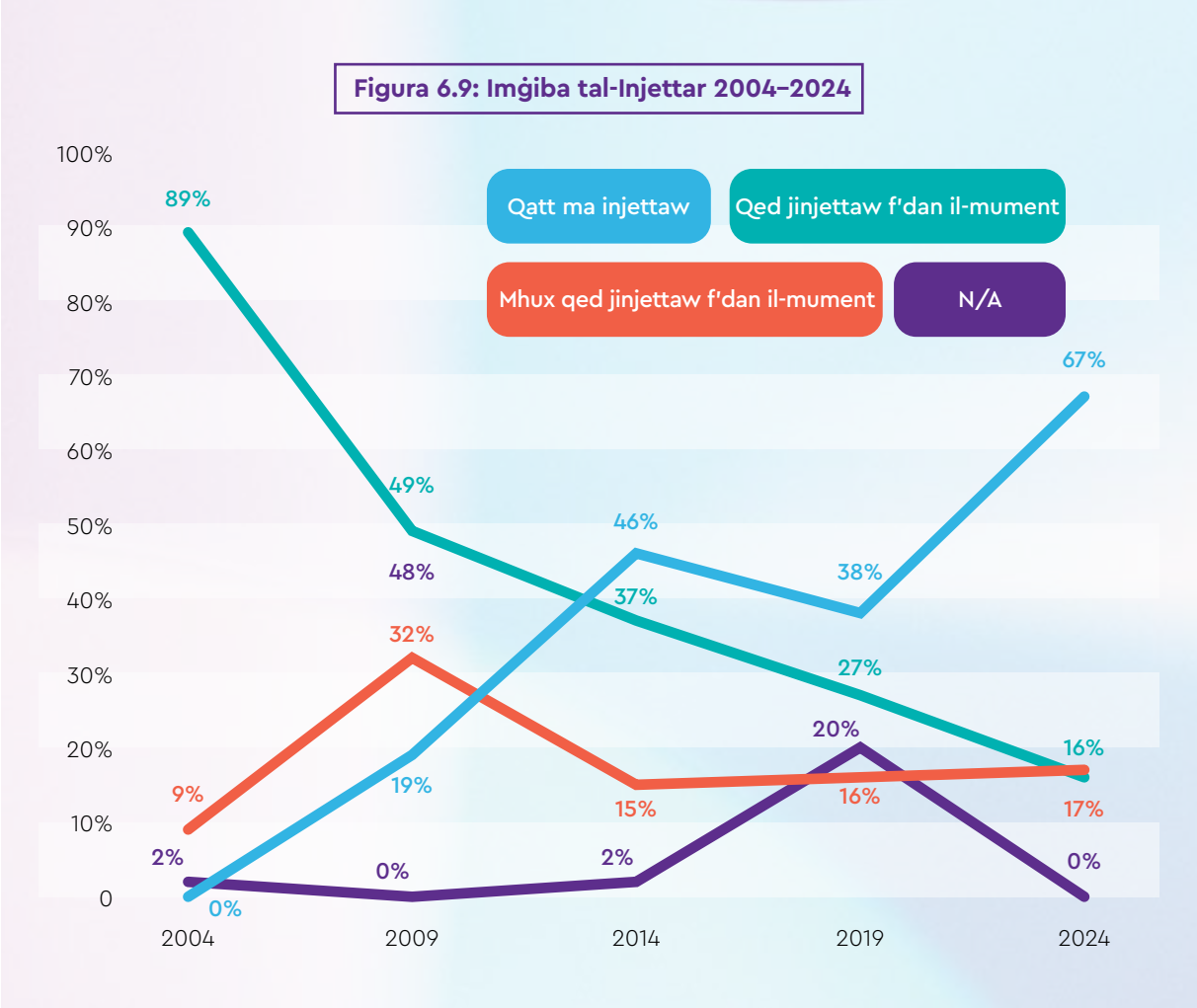

6.3.7 Nazzjonalità

Eżami tan-nazzjonalità tal-utenti tas-servizz li attendew trattament bejn l-2004 u l-2024 jiżvela proporzjon konsistentement għoli ta' ċittadini Maltin matul il-perjodu ta' sentejn. Fl-2004, iċ-ċittadini Maltin u tal-UE kienu jinkludu l-popolazzjoni kollha tat-trattament, li tammonta għal 100% tal-individwi li aċċessaw is-servizzi. Sal-2009, din iċ-ċifra kienet naqset marġinalment għal 96%, b'ċittadini mhux tal-UE li jammontaw għal 3% tal-utenti tas-servizz. Is-snin sussegwenti raw varjazzjonijiet żgħar, peress li ċ-ċittadini Maltin u tal-UE kienu jirrappreżentaw 99% tal-utenti tas-servizzi fl-2014 u 98% fl-2019, filwaqt li ċ-ċittadini mhux tal-UE kienu jirrappreżentaw 1% u 2% rispettivament matul dawk is-snin. Sal-2024, il-proporzjon ta' ċittadini Maltin u tal-UE kien naqas għal 93%, akkumpanjat minn żieda ta' ċittadini mhux tal-UE għal 7%.

6.3.8 Reġjun

Analiżi tad-distribuzzjoni reġjonali tal-individwi fit-trattament bejn l-2004 u l-2024 tiżvela xejriet konsistenti matul il-perjodu ta' żewġ deċennji. Iż-żoni tal-Port tan-Nofsinhar u tal-Port tat-Tramuntana regolarment kienu jirrappreżentaw l-ogħla proporzjonijiet ta' utenti tas-servizz. Fl-2004, 35% tal-individwi fi trattament kienu jgħixu fiż-żona tal-Port tan-Nofsinhar, żdiedu ftit għal 38% fl-2009, qabel ma stabbilizzaw għal 34% fl-2014 u 33% fl-2019, u ssetiljaw għal 32% fl-2024. Ir-reġjun tal-Port tat-Tramuntana segwa mill-qrib, u kien jinkludi 32% tal-utenti tas-servizz fl-2004, niżel għal 28% fl-2009, imbagħad irkupra għal 32% fl-2014 u 31% fl-2019, qabel ma laħaq 29% fl-2024.

Ir-reġjun tax-Xlokk irrappreżenta b'mod konsistenti proporzjon iżgħar iżda stabbli ta' utenti tas-servizz matul il-perjodu, li ammonta għal 12% kemm fl-2004 kif ukoll fl-2009, żdied għal 14% fl-2014, imbagħad irreġistra 13% fl-2019 u 14% fl-2024. Ir-reġjun tat-Tramuntana żamm ukoll preżenza kostanti ta' 10% bejn l-2004 u l-2014, qabel żieda żgħira għal 11% kemm fl-2019 kif ukoll fl-2024. Ir-reġjun tal-Punent ra tnaqqis gradwali, li jirrappreżenta 10% tal-utenti tas-servizzi fl-2004, 8% kemm fl-2009 kif ukoll fl-2019, li naqas għal 7% fl-2014, u mbagħad żdied għal 9% fl-2024.

Ir-reġjun ta' Għawdex u Kemmuna b'mod konsistenti kellu l-iżgħar sehem tal-popolazzjoni tal-utenti tas-servizz, b'1% biss mill-2004 sal-2014, żieda żgħira għal 2% fl-2019, u laħaq 3% fl-2024. Il-proporzjon ta' individwi li għalihom ir-reġjun ma kienx magħruf baqa' baxx iżda wera varjazzjoni żgħira, li kienet tinkludi 0% fl-2004, 3% fl-2009, 2% fl-2014, l-2019 u l-2024.

B'mod ġenerali, dawn iċ-ċifri jenfasizzaw konċentrazzjoni persistenti ta' utenti tas-servizzi fir-reġjuni tal-Port tan-Nofsinhar u tat-Tramuntana, b'bidliet inkrementali osservati fir-reġjuni l-oħra matul il-perjodu ta' għoxrin sena.

Tabella 6.4: Utenti tas-Servizz skont ir-Reġjun (2004–2024)

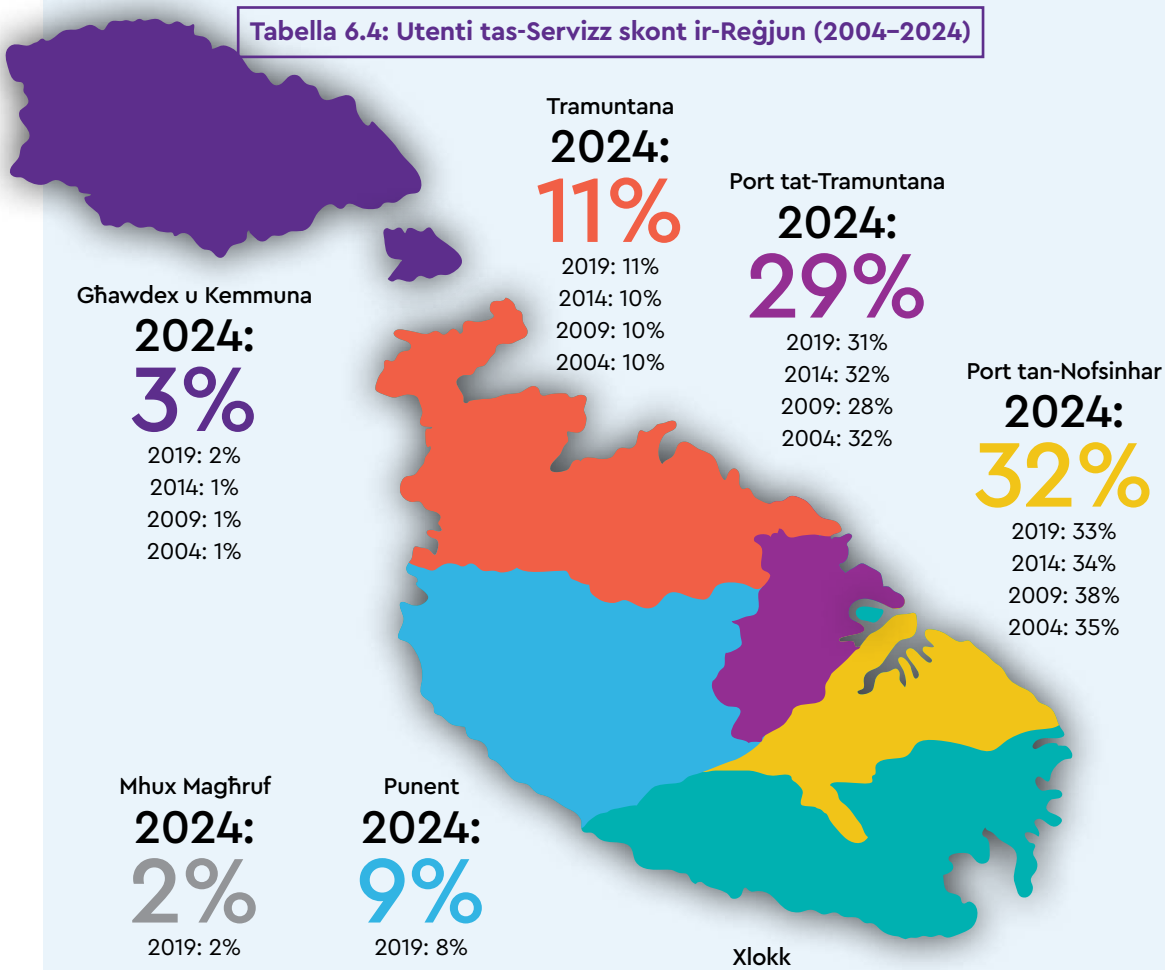

Tramuntana
2024:
11%
2019: 11%
2014: 10%
2009: 10%
2004: 10%

Port tat-Tramuntana
2024:
29%
2019: 31%
2014: 32%
2009: 28%
2004: 32%

Port tan-Nofsinhar
2024:
32%
2019: 33%
2014: 34%
2009: 38%
2004: 35%

Għawdex u Kemmuna
2024:
3%
2019: 2%
2014: 1%
2009: 1%
2004: 1%

Mhux Magħruf
2024:
2%
2019: 2%
2014: 2%
2009: 3%
2004: 0%

Punent
2024:
9%
2019: 8%
2014: 7%
2009: 8%
2004: 10%

Xlokk
2024:
14%
2019: 13%
2014: 14%
2009: 12%
2004: 12%

6.4 SERVIZZI TERAPEWTIĊI TAL-ADOLEXXENTI TAL-IBWAR — CARITAS MALTA

Caritas Tal-Ibwar Adolescents Therapeutic Services, stabbilit fl-2021, huwa programm speċjalizzat f'Malta ddedikat biex jappoġġja adolexxenti li qed jesperjenzaw diffikultajiet b'użu problematiku ta' sustanzi, benesseri emozzjonali, u kwistjonijiet ta' mġiba. Is-servizz jadotta approċċ multidimensjonali u ħolistiku, li jikkombina l-appoġġ psikosoċjali u tal-familja, is-servizzi ta' matul il-jum, u programm residenzjali biex jiġu indirizzati l-ħtiġijiet kumplessi taż-żgħażagħ. Prinċipju ewlieni ta' gwida f'Tal-Ibwar huwa r-rispett, kemm għall-individwu nnifsu kif ukoll għal oħrajn, fl-interazzjonijiet u l-interventi kollha.

L-interventi terapewtiċi f'Tal-Ibwar huma diversi u dinamiċi. Dawn jinkludu l-psikoterapija individwali u fi grupp, sessjonijiet ta' "Seba' Sfidi" li għandhom l-għan li jesploraw l-attitudnijiet lejn l-użu tas-sustanzi, u t-Terapija ta' Milieu, li tqis l-għajxien ta' kuljum u l-esperjenzi kondiviżi fi ħdan il-komunità bħala opportunitajiet għat-tkabbir u l-fejqan. L-attivitajiet fiżiċi u kreattivi għandhom ukoll rwol sinifikanti, bl-isport, l-esperjenzi fuq barra, u t-terapija tal-avventura inkorporati fil-programm biex tinbena l-fiduċja, il-ħidma f'tim, u l-awtodixxiplina. L-opportunitajiet edukattivi u ta' taħriġ vokazzjonali huma pprovduti permezz taċ-Ċentru ta' Tagħlim, fejn iż-żgħażagħ jistgħu jinvolvu ruħhom f'korsijiet akkreditati f'oqsma bħall-midja diġitali, l-agrikoltura, u l-ħiliet artiġjanali, li jgħinuhom iħejju għar-riintegrazzjoni fl-edukazzjoni jew fl-impjieg.

It-tim multidixxiplinari taċ-ċentru jinkludi ħaddiema soċjali, terapisti, u edukaturi li jikkollaboraw mill-qrib biex jagħtu appoġġ komprensiv. L-inizjattivi ta' prevenzjoni u sensibilizzazzjoni huma wkoll komponent integrali, li jqajmu kuxjenza dwar l-użu ħażin tas-sustanzi u jrawmu r-reżiljenza fost iż-żgħażagħ fil-komunità usa'. Permezz tal-firxa ta' servizzi tagħha, is-servizz psikosoċjali u tal-familja, is-servizz ta' matul il-jum, u s-servizz residenzjali, Tal-Ibwar turi l-impenn ta' Caritas Malta għall-irkupru fit-tul, l-inklużjoni soċjali, u l-benesseri ġenerali tal-adolexxenti vulnerabbli.

Rieżami tad-demografija tal-utent tas-servizz ta' Tal-Ibwar Adolescents Therapeutic Services mill-bidu tiegħu fl-2022 sal-2024 jenfasizza sensiela ta' xejriet emerġenti u bidliet inkrementali matul dan il-perjodu ta' tliet snin.

6.4.1 Sess

Bejn l-2022 u l-2024, l-għadd ta' utenti tas-servizz fis-Servizzi Terapewtiċi tal-Adolexxenti Tal-Ibwar żdied minn 34 fl-2022 għal 51 fl-2023, imbagħad naqas bi ftit għal 46 fl-2024. Matul dan il-perjodu, l-irġiel irrappreżentaw b'mod konsistenti l-maġġoranza tal-utenti tas-servizz, bl-għadd attwali tagħhom ikun ta' 28 fl-2022, li żdied għal 37 fl-2023, u mbagħad naqas għal 30 fl-2024. B'kuntrast ma' dan, l-utenti nisa tas-servizzi wrew żieda kostanti, speċjalment fost il-gruppi ta' età iżgħar. B'mod partikolari, l-2024 immarkat l-ewwel istanza rreġistrata ta' utent tas-servizz li identifika bħala Gender X, li enfasizzat ir-rispons ta' Tal-Ibwar għad-diversità li qed tevolvi tal-popolazzjoni adolexxenti li taqdi.

Tabella 6.5: Utenti tas-Servizz skont l-Età u l-Sess f'Tal-Ibwar (2022–2024)

Age	2022		2023		2024		
	Raġel	Mara	Raġel	Female	Raġel	Mara	Sess X
15-il sena	1	0	3	4	2	2	0
16-il sena	2	1	7	2	2	1	0
17-il sena	5	0	5	1	7	3	0
18-il sena	4	2	10	0	6	1	0
19-il sena	4	0	8	3	5	3	1
20 sena	8	2	0	0	3	3	0
21 sena	3	1	3	2	2	1	0
22 sena	0	0	1	2	2	1	0
23 sena	1	0	0	0	1	0	0

6.4.2 Nazzjonalità

Fir-rigward tan-nazzjonalità, iċ-ċittadini Maltin konsistentement kienu jiffurmaw il-maġġoranza tal-utenti tas-servizz f'Tal-Ibwar, u kienu jammontaw għal 88% fl-2022, 86% fl-2023, u żdiedu b'mod partikolari għal 91% fl-2024. Din ix-xejra 'l fuq fir-rappreżentanza Maltija kienet riflessa minn tnaqqis korrispondenti kemm fin-nazzjonalitajiet mhux tal-UE kif ukoll f'dawk tal-UE matul il-perjodu ta' tliet snin kif muri fit-tabella 6.6.

Tabella 6.6: Utenti tas-Servizz skont in-Nazzjonalità f'Tal-Ibwar (2022–2024)

Nazzjonalità	2022 (%)	2023 (%)	2024 (%)
Maltin	88%	86%	91%
Mhux UE	9%	10%	7%
UE	3%	4%	2%

6.4.3 Xejriet fl-Użu tad-Droga

Kien hemm bidliet ċari fix-xejriet tal-użu tad-droga fost l-utenti tas-servizzi f'Tal-Ibwar mill-2022 sal-2024. Sal-2024, ma kien hemm l-ebda rapport ta' użu ta' droga injettata, bil-proporzjon ta' individwi li qatt ma kienu injettaw jiżdied minn 97% fl-2022, għal 98% fl-2023, u jilħaq 100% fl-2024. Il-kannabis kienet is-sustanza ewlenija użata, bil-prevalenza tagħha tiżdied minn 56% fl-2022, għal 75% fl-2023, u 89% fl-2024. B'paragun ma' dan, l-użu tal-kannabinojdi sintetiċi naqas minn 24% fl-2022 u 14% fl-2023 għal 4% fl-2024. L-użu tal-kokaina naqas ukoll, minn 18% fl-2022 għal 10% fl-2023, u 4% fl-2024. L-użu tal-eroina kien diġà baxx bi 3% fl-2022 u naqas għal 2% fl-2023, u fl-2024 l-ebda utent tas-servizz ma rrapporta li uża l-eroina.

Tabella 6.7: Id-Droga Primarja u l-Imġiba tal-Injettar f'Tal-Ibwar (2022–2024)

Sena	Droga Primarja				Qatt ma injettaw (%)
	Kannabis (%)	Sintetiċi Kannabis (%)	Kokaina (%)	Eroina (%)	
2022	56	24	18	3	97
2023	75	14	10	2	98
2024	89	4	4	0	100

Fir-rigward tal-frekwenza tal-użu tad-droga, l-użu ta' kuljum wera tnaqqis gradwali matul il-perjodu ta' tliet snin, li naqas minn 47% fl-2022 għal 45% fl-2023, u kompla jonqos għal 43% fl-2024. Min-naħa l-oħra, il-proporzjon ta' individwi li jużaw id-drogi darba fil-ġimgħa jew inqas żdied minn 12% fl-2022 għal 16% fl-2023, qabel ma wera tnaqqis żgħir għal 13% fl-2024.

Id-data turi li proporzjon dejjem akbar ta' utenti tas-servizz fittxew għajnuna f'inqas minn sena mill-bidu tal-użu tad-droga, b'din iċ-ċifra tiżdied minn 12% fl-2022 għal 16% fl-2023, qabel ma niżlet ftit għal 15% fl-2024. Barra minn hekk, dawk li kienu qed ifittxu trattament wara sena ta' użu raw ukoll żieda notevoli, li kibret minn 12% fl-2022 għal 27% fl-2023, u mbagħad baqgħet stabbli għal 26% fl-2024. Sadanittant, il-proporzjon ta' individwi li kienu qed ifittxu l-għajnuna wara sentejn ta' użu baqa' pjuttost stabbli, b'29% kemm fl-2022 kif ukoll fl-2023, u 28% fl-2024.

Minn dawk li kellhom tliet snin ta' użu tad-droga qabel ma fittxew l-għajnuna, il-proporzjon naqas b'mod kostanti minn 24% fl-2022, għal 12% fl-2023, u 11% fl-2024. Għall-individwi li kienu qed ifittxu l-għajnuna wara erba' snin ta' użu, iċ-ċifri żdiedu minn 12% fl-2022, għal 14% fl-2023, u laħqu 15% fl-2024. It-tiftix għal trattament wara ħames snin ta' użu naqas minn 5% fl-2022 għal 0% fl-2023, qabel ma esperjenza żieda żgħira għal 4% fl-2024. Bl-istess mod, il-proporzjon ta' dawk b'sitt snin ta' użu tad-droga qabel ma fittxew trattament naqas minn 6% fl-2022, għal 2% fl-2023, u kien 0% fl-2024.

Tabella 6.8: Snin li għamlu użaw qabel ma fittxew trattament f'Tal-Ibwar (2022–2024)

Snin użaw id-droga	2022 (%)	2023 (%)	2024 (%)
L-ebda ammont ta' snin	12%	16%	15%
Sena	12%	27%	26%
Sentejn	29%	29%	28%
3 snin	24%	12%	11%
4 snin	12%	14%	15%
5 snin	5%	0%	4%
6 snin	6%	2%	0%

6.4.4 Riferimenti

Meta jiġu eżaminati s-sorsi ta' riferiment għat-trattament matul il-perjodu bejn l-2022 sal-2024, jidhru diversi bidliet sinifikanti. Ir-riferimenti mit-Taqsima Kontra l-Abbuż tas-Sustanzi, li kienet żdiedet minn 9% fl-2022 għal 14% fl-2023, reġgħu lura għal 9% fl-2024. Ir-riferimenti mill-Qorti, il-Probation, il-Pulizija, jew is-Servizzi Soċjali tat-Tfal urew tnaqqis sinifikanti, u naqsu drastikament minn 41% fl-2022 għal 33% fl-2023 u komplew jonqsu għal 9% fl-2024. B'mod partikolari, ir-riferimenti mis-CSA ħarġu fl-2024, li jammontaw għal 7% tar-riferimenti. Ir-riferimenti mill-familja wrew żieda sostanzjali, li żdiedet minn 18% fl-2022 għal 22% fl-2023, u laħqet 35% fl-2024, li jindika rwol dejjem akbar tal-involviment tal-familja fl-involviment fit-trattament. Il-kategorija "Oħrajn" żdiedet bi ftit għal 4% fl-2024, minn 3% fl-2022 għal 1% fl-2023. Ir-riferimenti minn Aġenziji Oħra għat-Trattament tad-Droga dehru għall-ewwel darba fl-2024 għal 2%. Ir-riferimenti minn Servizzi Oħra tas-Saħħa, Mediċi jew Soċjali naqsu minn 23% fl-2022 u 22% fl-2023 għal 17% fl-2024. Ir-riferimenti minn psikjatri naqsu minn 6% fl-2022 għal 2% kemm fl-2023 kif ukoll fl-2024. Ir-riferimenti mill-individwi nfushom, li kienu 0% fl-2022, żdiedu għal 6% fl-2023 u żdiedu aktar għal 15% fl-2024, u dan jenfasizza xejra dejjem tikber ta' individwi li jfittxu assistenza b'mod indipendenti.

Tabella 6.9: Utenti tas-servizz skont is-sors ta' riferiment f'Tal-Ibwar (2022–2024)

Riferuti minn	2022 (%)	2023 (%)	2024 (%)
L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi	9%	14%	9%
CCF	0%	0%	7%
Qorti/Probazzjoni/Pulizija/CSA	41%	33%	9%
Familja	18%	22%	35%
Oħrajn	3%	1%	4%
Aġenziji tat-Trattament tad-Droga oħra	0%	0%	2%
Servizzi oħra tas-Saħħa jew Mediċi jew Soċjali	23%	22%	17%
Psikjatra	6%	2%	2%
Persuni nfushom	0%	6%	15%

6.5 TAQSIMA TAD-DIJANJOSI DOPPJA

6.5.1 Ammissjonijiet u Distribuzzjoni tal-Sess

It-Taqsima tad-Dijanjosi Doppja f'Malta, li sservi lill-individwi li jippreżentaw disturbi tas-saħħa mentali u tal-użu tas-sustanzi li jseħħu flimkien, topera żewġ faċilitajiet iddedikati fl-Isptar Monte Karmeli, waħda għall-irġiel u waħda għan-nisa. Fl-2024, it-total ikkombinat ta' ammissjonijiet fiż-żewġ taqsimiet kompla b'xejra 'l isfel osservata f'dawn l-aħħar snin, b'114-il ammissjoni irreġistrata, meta mqabbla ma' 127 fl-2023 u 140 fl-2022. Id-DDU maskili ammontat għal 66 ammissjoni fl-2024, li jirrifletti tnaqqis ulterjuri minn 70 fl-2023 u 81 fl-2022, tnaqqis ta' madwar 6% sena wara sena. Bl-istess mod, id-DDU femminili rreġistrat tnaqqis, bi dħul ta' 48 pazjent fl-2024, tnaqqis minn 57 fl-2023 u 59 fl-2022, li jirrappreżenta tnaqqis ta' madwar 16% meta mqabbel mas-sena ta' qabel.

6.5.2 Profil tal-Età tal-Pazjenti tad-DDU

L-ammissjonijiet kemm għad-DDUs irġiel kif ukoll għal dawk nisa kienu jkopru firxa ta' età minn 18 sa 62 sena. L-analiżi tal-età medjana fost il-pazjenti rġiel turi xejra stabbli, li baqgħet 39 sena fl-2022 u fl-2023, qabel ma naqset bi ftit għal 38 sena fl-2024. Għall-pazjenti nisa, l-età medjana kienet ta' 36 sena fl-2022, li żdiedet għal 37 sena fl-2023 u aktar għal 40 sena fl-2024.

Meta tiġi eżaminata d-distribuzzjoni tal-età għall-pazjenti rġiel, il-proporzjon fil-grupp ta' età ta' 18–19-il sena baqa' l-istess bi 2% kemm fl-2022 kif ukoll fl-2024, bi tnaqqis żgħir għal 1% fl-2023. Il-kategorija 20–24 rat żieda gradwali minn 3% fl-2022 għal 4% fl-2024. Il-grupp ta' età ta' bejn il-25 u d-29 sena żdied minn 6% fl-2022 għal 9% fl-2023, iżda mbagħad naqas għal 4% fl-2024, li jindika inqas adulti żgħażagħ fl-aktar sena reċenti. Is-sehem tal-irġiel ta' bejn it-30 u l-34 sena naqas minn 10% fl-2022 għal 7% fl-2023, qabel ma reġa' żdied għal 11% fl-2024. Il-grupp 35–39 wera trajettorja konsistenti 'l fuq, li żdiedet minn 10% fl-2022 għal 13% fl-2023, u laħqet l-14% fl-2024, li tenfasizza prevalenza dejjem tikber f'dan is-segment tal-età. Il-grupp ta' età ta' bejn l-40 u l-44 sena naqas gradwalment minn 13% fl-2022 għal 10% fl-2024. Il-proporzjon ta' bejn il-45 u d-49 sena naqas għal 4% fl-2023, imbagħad żdied għal 8% fl-2024. Il-grupp 50–54 varja bejn 5% u 3%, u reġa' lura għal 5% fl-2024. Il-grupp ta' bejn il-55 u d-59 sena ra tnaqqis żgħir minn 5% fl-2022 u l-2023 għal 4% fl-2024, filwaqt li l-grupp tal-akbar età, ta' bejn is-60 u l-65 sena, naqas minn 1% fl-2022 u l-2023 għal 0% fl-2024.

Għall-pazjenti nisa, il-grupp ta' età ta' bejn it-18 u d-19-il sena naqas minn 2% kemm fl-2022 kif ukoll fl-2023 għal 0% fl-2024. Il-kategorija 20–24 żdiedet minn 3% fl-2022 għal 4% kemm fl-2023 kif ukoll fl-2024. Il-grupp 25–29 żdied modestament minn 4% fl-2022 għal 5% fl-2023, u baqa' 4% fl-2024. Il-kategorija 30–34 żdiedet minn 7% fl-2022 għal 8% fl-2023, qabel ma naqset għal 5% fl-2024. Il-grupp 35–39 naqas minn 8% fl-2022 għal 6% fis-sentejn sussegwenti. Il-proporzjon ta' bejn l-40 u l-44 sena tela' minn 9% fl-2022 għal 12% fl-2023, imbagħad naqas għal 10% fl-2024. Il-grupp ta' età ta' bejn il-45 u d-49 sena żdied minn 3% fl-2022 għal 5% fl-2023 iżda naqas għal 4% fl-2024. Il-kategoriji 50–54 u 55–59 baqgħu konsistenti fil-livell ta' 1% fl-2022 u fl-2023, bil-grupp 55–59 jiżdied għal 3% fl-2024. Il-grupp ta' età ta' bejn is-60 u l-65 sena, li kien 0% fl-2023, żdied għal 1% fl-2024.

B'mod ġenerali, id-data tal-2024 tindika ċaqliq kontinwu lejn il-grupp ta' età ta' bejn il-35 u d-39 sena fost il-pazjenti rġiel b'DDU, filwaqt li l-pazjenti nisa juru xejriet ta' età aktar varjati, b'żidiet żgħar fost l-adulti iżgħar u żieda marġinali mill-ġdid fil-kategorija tal-akbar età. Dawn is-sejbiet jenfasizzaw ix-xejriet li qed jevolvu fid-demografija tal-età ta' dawk li jaċċessaw servizzi ta' dijanjosi doppja.

Figura 6.10: Pazjenti tad-DDU skont l-età u l-sess 2022–2024

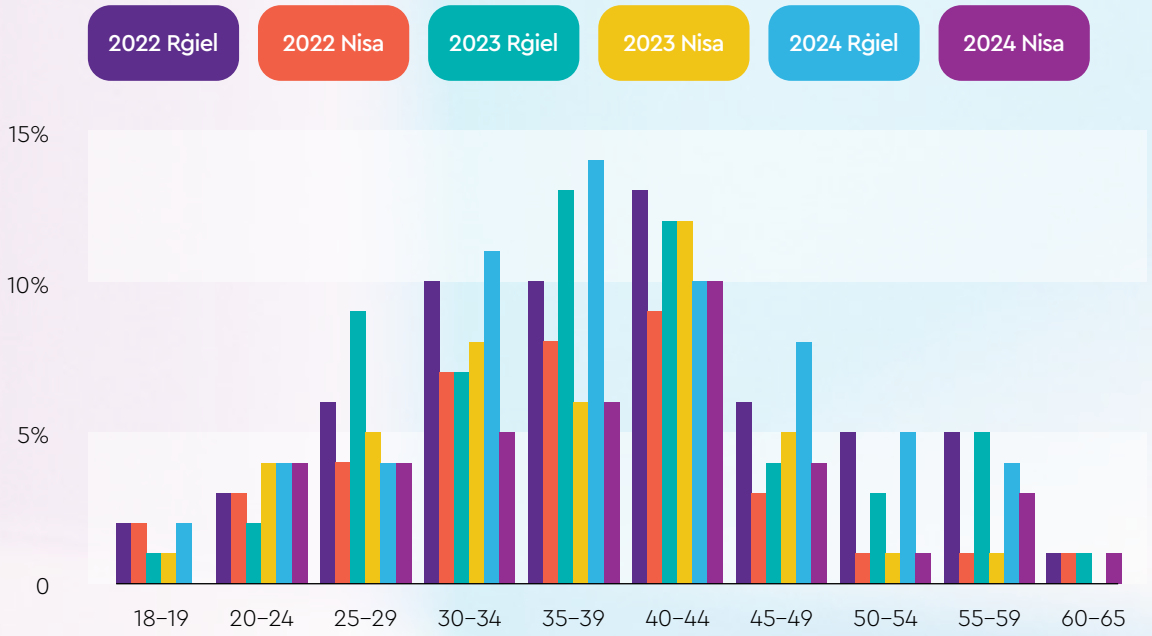

Età	2022		2023		2024	
	Rġiel	Nisa	Rġiel	Nisa	Rġiel	Nisa
18–19	2%	2%	1%	1%	2%	0%
20–24	3%	3%	2%	4%	4%	4%
25–29	6%	4%	9%	5%	4%	4%
30–34	10%	7%	7%	8%	11%	5%
35–39	10%	8%	13%	6%	14%	6%
40–44	13%	9%	12%	12%	10%	10%
45–49	6%	3%	4%	5%	8%	4%
50–54	5%	1%	3%	1%	5%	1%
55–59	5%	1%	5%	1%	4%	3%
60–65	1%	1%	1%	0%	0%	1%

6.5.3 Xejriet fl-Użu tas-Sustanza Primarja

Ix-xejriet fl-użu tas-sustanza primarja fost il-pazjenti tad-DDU komplew juru differenzi sinifikanti skont il-sess bejn l-2022 u l-2024. Il-kokaina ppersistiet bħala d-droga primarja rrapportata l-aktar ta' spiss, għalkemm ix-xejriet varjaw bejn l-irġiel u n-nisa. Fost il-pazjenti rġiel, l-użu tal-kokaina ammonta għal 47% fl-2022, naqas drastikament għal 27% fl-2023, qabel ma żdied għal 44% fl-2024. Għall-pazjenti nisa, l-użu tal-kokaina żdied b'mod stabbli matul il-perjodu, minn 24% fl-2022 għal 26% fl-2023 u 32% fl-2024.

L-użu tal-eroina segwa mudell differenti. Il-proporzjon ta' pazjenti rġiel li jidentifikaw l-eroina bħala d-droga primarja tagħhom żdied sostanzjalment minn 8% fl-2022 għal 25% fl-2023, imbagħad naqas għal 11% fl-2024. Fost il-pazjenti nisa, l-użu tal-eroina baqa' stabbli għal 13% kemm fl-2022 kif ukoll fl-2023, qabel ma naqas b'mod sinifikanti għal 4% fl-2024.

L-użu tal-kannabis baqa' konsistentement baxx għaż-żewġ ġeneri. L-irġiel irrappurtaw il-kannabis bħala d-droga primarja tagħhom fi 2% tal-każijiet fl-2022, li telgħet għal 3% fl-2023 u reġgħet lura għal 2% fl-2024. Fost il-pazjenti nisa, il-kannabis kienet kważi assenti, irreġistrata għal 0% fl-2022 u 1% kemm fl-2023 kif ukoll fl-2024.

Fil-qosor, id-data għall-2022–2024 tkompli tiżvela differenzi distinti bbażati fuq il-sess fl-użu tas-sustanzi fost il-pazjenti b'DDU, bil-kokaina tibqa' d-droga predominanti ta' tħassib, għalkemm b'xejriet li jvarjaw matul is-snin.

Figura 6.11: Pazjenti tad-DDU skont id-droga primarja u l-sess 2022–2024

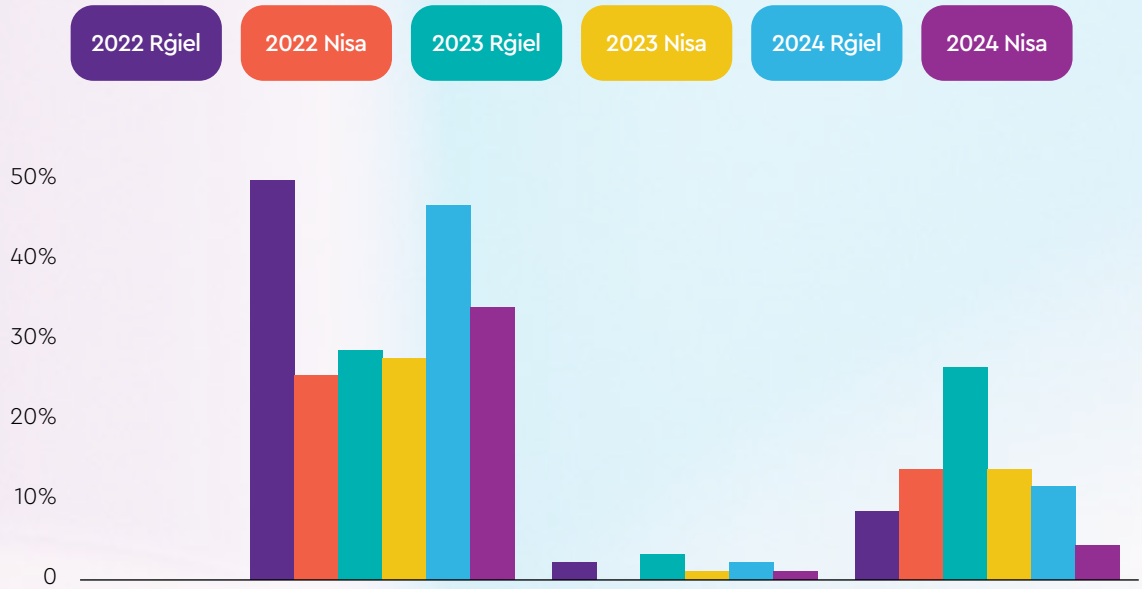

Droga	2022		2023		2024	
	Rġiel	Nisa	Rġiel	Nisa	Rġiel	Nisa
Kokaina	47%	24%	27%	26%	44%	32%
Kannabis	2%	0%	3%	1%	2%	1%
Eroina	8%	13%	25%	13%	11%	4%

6.6 L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi

L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi (CSA) f'Malta tokkupa pożizzjoni ċentrali fis-sistemi nazzjonali tal-ġustizzja kriminali u tas-saħħa pubblika, filwaqt li tiżgura ambjent sikur u uman għall-persuni fil-ħabs (PiP), filwaqt li tippromwovi r-riabilitazzjoni, ir-riintegrazzjoni u l-protezzjoni tas-soċjetà. Bħala parti mill-istrateġija usa' ta' Malta biex tindirizza l-użu ħażin tas-sustanza u l-isfidi soċjetali assoċjati tagħha, is-CSA testendi lil hinn mill-mandat ta' kustodja tradizzjonali tagħha biex tiffunzjona bħala istituzzjoni komprensiva ddedikata għall-kura ħolistika, it-trattament, u r-riintegrazzjoni ta' individwi fil-qafas korrettiv. Dan il-mandat huwa ta' importanza partikolari minħabba l-kwistjonijiet multidimensjonali u spiss interrelatati esperjenzati mill-popolazzjoni tal-ħabsijiet, inklużi disturbi tas-saħħa mentali, vulnerabbiltajiet soċjoekonomiċi, u rati għoljin ta' użu u dipendenza mis-sustanzi.

Bħalissa, is-CSA timmaniġġja popolazzjoni ta' kustodja ta' madwar 750 individwu. Ir-responsabbiltajiet tagħha jinkludu mhux biss id-detenzjoni sigura u umana tat-trasgressuri iżda wkoll il-provvista ta' ambjent li jiffaċilita t-tkabbir personali, l-irkupru, u l-integrazzjoni mill-ġdid b'suċċess fis-soċjetà. L-għadd ta' persunal jirrifletti l-firxa ta' din il-missjoni, b'39 professjonist assenjati lit-Taqsima tal-Kura u r-Riintegrazzjoni (CREU), 19-il professjonist tal-kura tas-saħħa fil-Klinika Medika, 417-il persunal fi klassijiet korrettivi, u 25 persunal amministrattiv u maniġerjali li jappoġġjaw l-operazzjonijiet tal-aġenzija.

6.6.1 Demografiji

Id-data mill-2024, ibbażata fuq madwar 528 każ dokumentat li jinvolvu l-persuni fil-ħabs (PiP) bi kwistjonijiet magħrufa dwar l-użu tas-sustanzi, li jirrappreżentaw madwar 70% tal-popolazzjoni totali tal-PiP, tindika li dan is-sottogrupp huwa fil-biċċa l-kbira maskili, bl-irġiel jikkostitwixxu 92% (n=484) u n-nisa 8% (n=44). Il-maġġoranza ta' dawn il-PiP huma ċittadini Maltin (61%, n=322), filwaqt li ċ-ċittadini mhux tal-UE jammontaw għal 27% (n=140) u ċ-ċittadini tal-UE jinkludu t-12% li jifdal (n=66).

6.6.2 Distribuzzjoni tal-Età

L-akbar grupp għandu bejn 30 u 34 sena, li jinkludi 19% (n= 98), segwit minn dawk li għandhom bejn 35 u 39 sena (17%, n= 88) u bejn 25 u 29 sena (16%, n= 86). Il-PiP li għandhom bejn 15 u 24 sena jammontaw għal 17% (n= 88), b'żieda gradwali fost il-koorti akbar fl-età li tindika xejra żgħira ta' età aktar anzjana.

Figura 6.12: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont in-nazzjonalità (2023–2024)

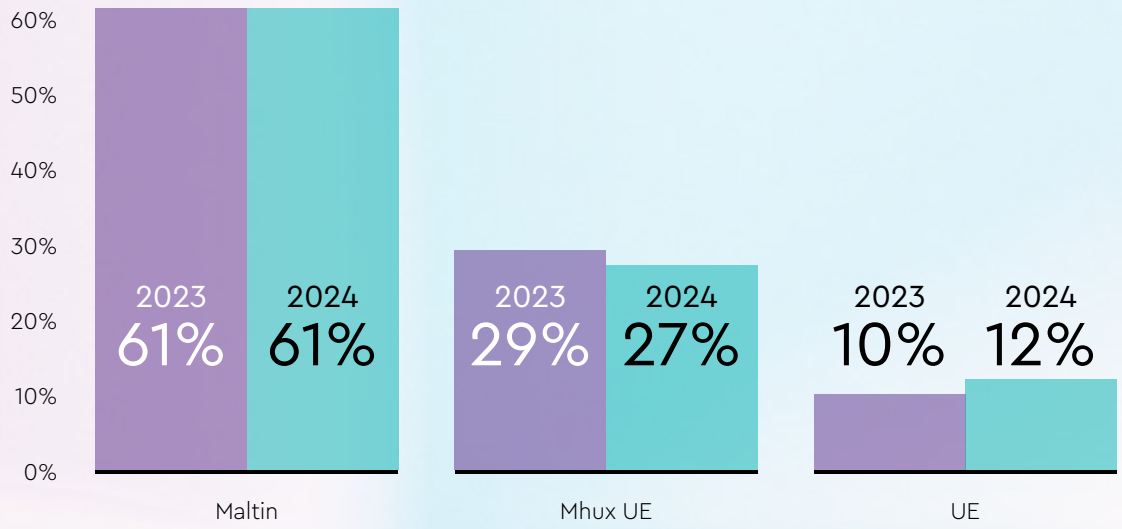

Figura 6.13: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-età (2023–2024)

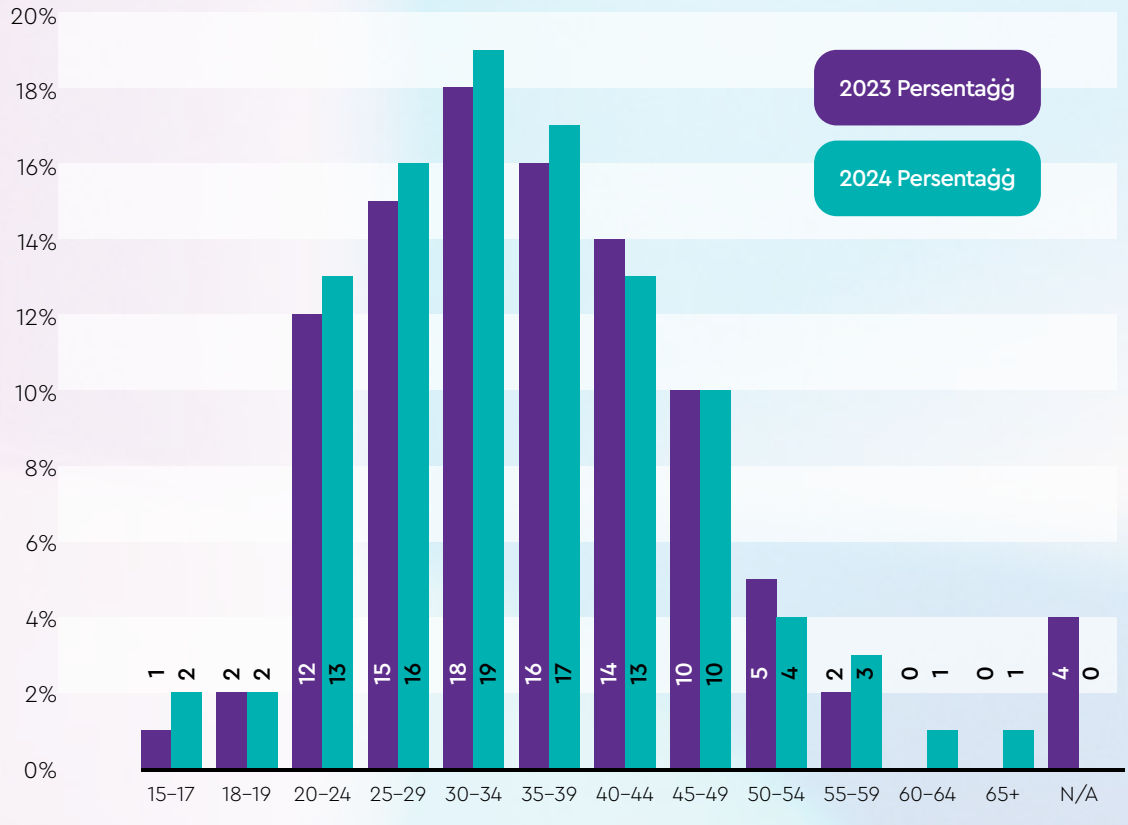

6.6.3 Distribuzzjoni Reġjonali

L-individwi li ġejjin mir-reġjuni tal-Port tan-Nofsinhar u tat-Tramuntana komplew jammontaw għal kważi nofs il-każijiet dokumentati kollha, minkejja li esperjenzaw tnaqqis żgħir fl-2024. Ir-reġjun tat-Tramuntana rreġistra tnaqqis modest minn 14% għal 12%, filwaqt li r-reġjun tal-Punent baqa' stabbli. B'kuntrast ma' dan, ir-reġjun tax-Xlokk irreġistra żieda minn 10% għal 14%. B'mod partikolari, il-proporzjon ta' individwi elenkati taħt il-kategorija "Ebda Indirizz Fiss" żdied b'mod sinifikanti, minn 17% għal 22%.

Figura 6.14: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont ir-reġjun (2023–2024)

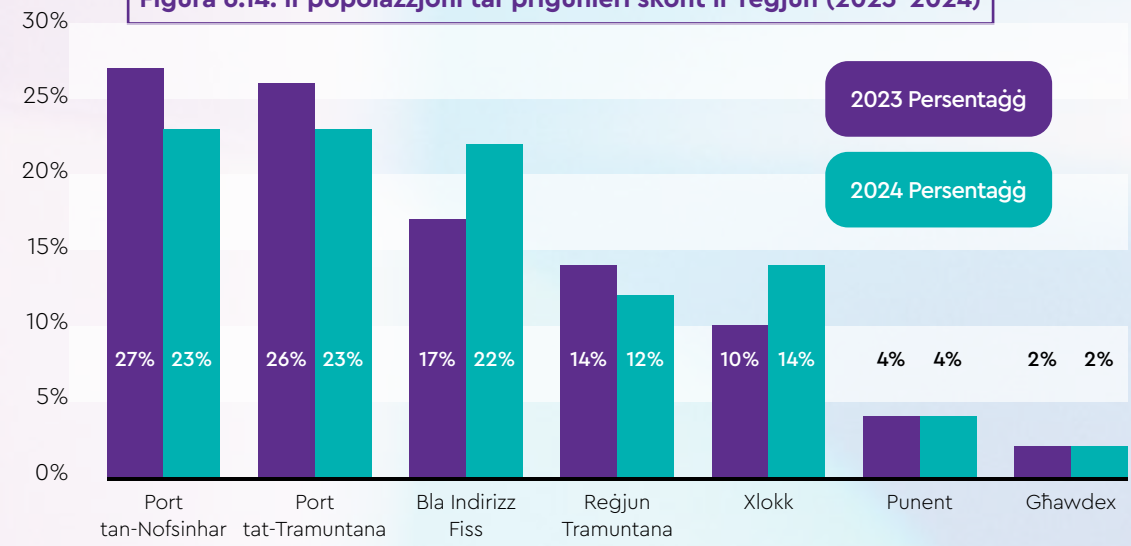

6.6.4 Dinamika tal-Familja

Fost il-persuni fil-ħabs irġiel bi storja tal-użu tad-droga fl-2024, l-akbar sottogrupp (31%, n=163) kien jinkludi dawk bit-tfal iżda li ma jgħixux magħhom, tnaqqis żgħir minn 32% fl-2023. Il-persuni fil-ħabs nisa f'din il-kategorija kienu jammontaw għal 4% (n= 21), li turi wkoll tnaqqis marġinali. Il-proporzjon ta' PiP mingħajr tfal żdied modestament mill-2023 sal-2024, u żdied għal 33% (n=172) fost l-irġiel u għal 2% (n= 9) fost in-nisa. Dawk li jgħixu ma' wliedhom baqgħu minoranza żgħira, stabbli b'5% għall-irġiel u żdiedu ftit għal 1% għan-nisa.

Tabella 6.10: Popolazzjoni tal-priġunieri skont id-dinamika tal-familja (2023–2024)

Dinamiċi tal-Familja	2023				2024			
	Irġiel priġuniera fil-ħabs	Numru (N)	Nisa priġuniera fil-ħabs	Numru (N)	Irġiel priġuniera fil-ħabs	Numru (N)	Nisa priġuniera fil-ħabs	Numru (N)
Għandhom it-tfal imma ma jgħixux magħhom	32%	155	5%	25	31%	163	4%	21
M'għandhomx tfal	31%	152	1%	7	33%	172	2%	9
Għandhom it-tfal u jgħixu magħhom	5%	26	1%	3	5%	25	1%	5
Informazzjoni Mhux Disponibbli	23%	109	2%	7	23%	122	2%	9

6.6.5 Status tal-Impjieg Qabel il-Priġunerija

Fost il-PiP bi storja ta' użu tad-droga, il-qgħad naqas b'mod notevoli minn 48% (n=231) fl-2023 għal 37% (n=196) fl-2024. Fl-istess ħin, dawk li jirrapportaw impjieg regolari żdiedu minn 34% (n=163) għal 42% (n=221). L-involviment fix-xogħol okkażjonali żdied bi ftit minn 4% għal 5%, filwaqt li l-istatus ta' student baqa' stabbli fil-livell ta' 1%. Il-proporzjon ta' individwi ekonomikament inattivi żdied minn 1% għal 3%.

Figura 6.15: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-impjieg (2023–2024)

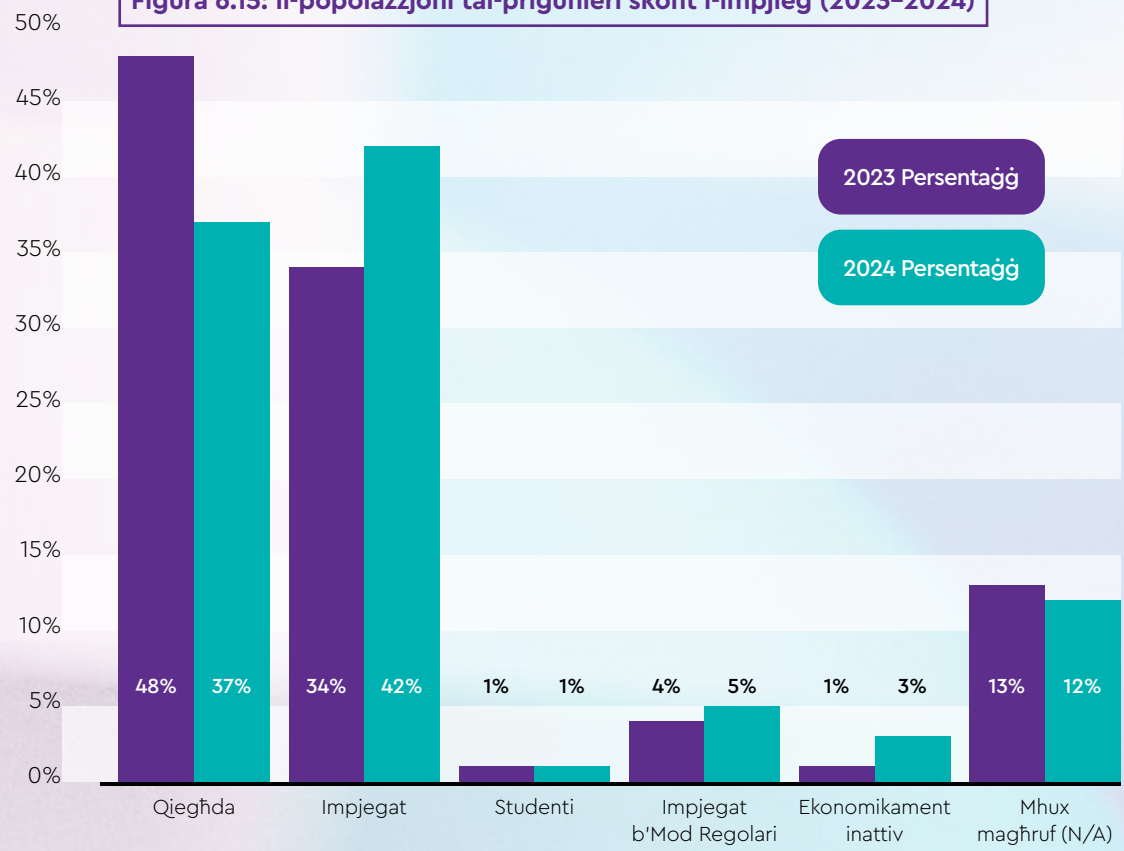

6.6.6 Xejriet dwar l-Użu tas-Sustanzi

Fl-2024, il-kannabis kienet id-droga primarja predominanti, irrapportata minn 51% (n=269) b'mod ġenerali, bl-ogħla prevalenza fost l-individwi li għandhom bejn l-20 u d-39 sena. Il-kokaina kienet tammonta għal 44% (n=236), imqassma b'mod aktar ugwali bejn l-etajiet ta' 20 u 49 sena, u laħqet il-quċċata fil-grupp ta' età ta' bejn it-30 ud-39 sena. Sustanzi inqas komuni kienu jinkludu l-morfina (3%, n=15) u drogi sintetiċi (1%, n=7), li primarjament instabu fost dawk li għandhom bejn il-25 u d-29 sena.

6.6.7 L-Aġenzija għas-Servizzi Korrettivi (CSA) – Servizzi u Infrastruttura

Is-CSA topera firxa komprensiva ta' faċilitajiet imfassla biex jissodisfaw il-ħtiġijiet diversi tal-popolazzjoni fil-ħabs. Fost l-aktar prominenti hemm iċ-Ċentru tat-Tagħlim, riżorsa ċentrali għall-edukazzjoni vokazzjonali u l-iżvilupp tal-ħiliet li tirrifletti l-impenn tas-CSA li ttejjeb l-impjegabbiltà wara r-rilaxx. Id-diviżjoni femminili tinkludi akkomodazzjonijiet speċjalizzati, b'mod partikolari kamra tal-omm u tat-trabi li tappoġġja lill-ommijiet detenuti u tiffaċilita l-kontinwità tal-familja. Is-servizzi edukattivi jingħataw permezz ta' żona tal-edukazzjoni dedikata mgħammra bi klassijiet, li joffru programmi akkademiċi u vokazzjonali flessibbli. Faċilitajiet ewlenin oħra jinkludu l-forn, il-kċina, il-kamra tal-ħjata, u l-Females' Heritage of Malta Room, li jippromwovu l-identità, il-kreattività, u l-involviment kulturali.

Figura 6.16: Il-popolazzjoni tal-priġunieri skont l-użu tas-sustanzi qabel ma daħlu l-ħabs 2023–2024

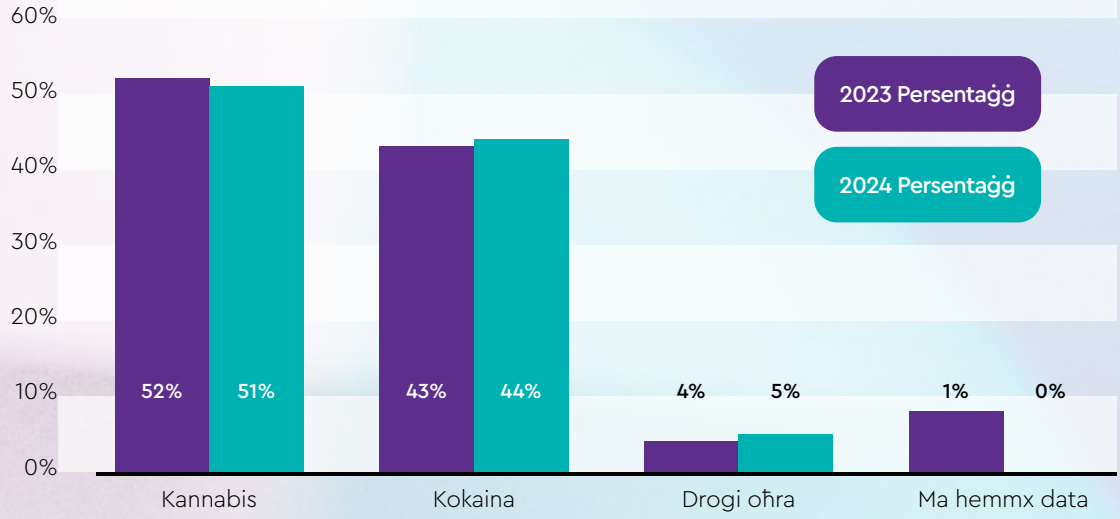

Biex tappoġġja l-benesseri spiritwali u l-prattiki reliġjużi, il-faċilità tinkludi kemm spazji għal knisja kif ukoll għal moskea, filwaqt li tiżgura aċċess ekwu għal gruppi ta' twemmin differenti. Kamra tal-konsulenza rinnovata reċentement tipprovdi ambjent kunfidenzjali għas-servizzi terapewtiċi, filwaqt li ċ-ċentru tal-ammissjonijiet jissorvelja l-proċess ta' teħid u l-valutazzjonijiet inizjali biex jinforma kull pjan ta' kura tal-PiP.

6.6.8 Infermerija Medika (MI)

Is-servizzi tal-kura tas-saħħa jingħataw permezz ta' Klinika Medika liċenzjata bis-sħiħ, li għandha rwol ċentrali fl-identifikazzjoni, fit-trattament u fil-ġestjoni kemm tal-kundizzjonijiet tas-saħħa fiżika kif ukoll dawk mentali. Fl-2024, is-CSA wettqet 10,914 konsultazzjoni medika u 1,662 konsultazzjoni dentali. Il-kliniċi psikjatriċi indirizzaw 1,106 każ, filwaqt li l-kliniċi tal-podjatrija ttrattaw 910 każijiet. Saru interventi kirurġiċi minuri għal aktar minn 130 persuna fil-ħabs, u l-kliniċi tat-tilqim taw aktar minn 2,200 vaċċin. Il-kliniċi tal-kura tal-ġrieħi ta' kuljum immaniġġjaw aktar minn 680 każ, u aktar minn 4,160 tablet bħall-metadon u l-insulina tħejjew kuljum għal aktar minn 450 PiP. Il-kliniċi tal-mard infettiv ipprovdew rieżamijiet ta' kull xahar għall-Epatite B, C, u l-HIV, b'125 PiP ikkurati għall-Epatite C matul l-aħħar erba' snin. L-infermerija wettqet ukoll 1,983 test tad-demm fl-2024 u żammet kopertura medika għall-emerġenzi għal waqt l-iljieli, fi tmiem il-ġimgħa u fil-festi pubbliċi. Il-persunal tas-CSA pparteċipa b'mod attiv fl-awditi tat-trattament u kkontribwixxa għall-politika u l-pubblikazzjonijiet tas-saħħa fil-livell tal-UE.

6.6.9 Persunal u Rwoli Korrettivi

Ir-rwol ta' uffiċjal korrettiv jinkludi firxa wiesgħa ta' responsabbiltajiet li jestendu lil hinn mis-superviżjoni ta' kustodja tradizzjonali u d-dmirijiet amministrattivi. L-uffiċjali korrettivi huma integrali għall-funzjonament ta' kuljum tal-faċilità u għandhom rwol kruċjali fl-appoġġ tal-objettivi riabilitattivi tas-CSA.

Aspett ewlieni tar-rwol tagħhom jinvolvi l-iskorta sikura tal-PiP għal diversi appuntamenti esterni. Dawn jinkludu dehriet fil-qorti f'Malta u f'Għawdex, konsultazzjonijiet mediċi fi sptarijiet nazzjonali bħal Mater Dei, u PiP li jattendu okkażjonijiet tal-familja meta jkunu fuq liv mill-ħabs. Eżempji ta' dan il-liv tal-ħabs jinkludu l-jiem ta' għeluq is-snin tal-qraba; żjarat tal-familja f'ambjent adattat għat-tfal; funerali; tiġijiet; u avvenimenti importanti oħra tal-għeżież tal-PiP.

6.6.10 Programmi Strutturati għall-Priġuniera

Element ewlieni tal-mudell riabilitattiv tas-CSA huwa l-forniment ta' opportunitajiet strutturati ta' impjieg u rikreazzjoni. Il-persuni fil-ħabs jiġu offruti kollokamenti f'diversi taqsimiet operazzjonali bħal ħwienet interni, il-workshop mekkaniku, il-kamra tal-ikel, u s-suq tal-ħabs. Ħafna jassumu wkoll rwoli f'xogħol tas-sengħa, inkluż xogħol ta' mastrudaxxa, xogħol tal-bini, u xogħol fl-elettriku, kif ukoll pożizzjonijiet fil-forn, fil-kċina, fil-librerija, fil-kamra tal-ħjata, u bħala orderlies tad-diviżjoni. Dawn ir-rwoli huma mfassla biex irawmu l-ħiliet vokazzjonali, ir-responsabbiltà, u rutina strutturata li tappoġġja r-riintegrazzjoni.

L-opportunitajiet rikreattivi huma wkoll integrali għall-benesseri tal-PiP. L-individwi kollha f'kustodja għandhom aċċess għall-faċilitajiet tal-ġinnasju u huma mħeġġa jipparteċipaw fi sport organizzat, b'mod partikolari l-futbol. Dawn il-programmi huma ssorveljati minn uffiċjali korrettivi, li l-involviment tagħhom jipprovdi struttura u gwida filwaqt li jsaħħaħ l-imġiba prosoċjali.

6.6.11 It-Taqsima tal-Kura u r-Riintegrazzjoni (CREU)

Is-CREU hija ċentrali għall-impenn tas-CSA li tindirizza l-ħtiġijiet psikosoċjali, edukattivi u riabilitattivi tal-PiP. Is-CREU tadotta approċċ ħolistiku u multidixxiplinari għar-riabilitazzjoni, filwaqt li tiżgura li kull PiP jirċievi appoġġ individwalizzat matul il-vjaġġ ta' kustodja tiegħu.

It-tim jinkludi firxa wiesgħa ta' professjonisti, inkluż il-Kap tas-CREU, l-Uffiċjal Kap tal-Edukazzjoni u t-Taħriġ, il-psikologi, l-ispeċjalista tal-vizzji, il-ħaddiema soċjali, it-terapisti tal-familja, terapista okkupazzjonali, il-koordinaturi tal-isport u l-edukaturi. Mal-ammissjoni, kull PiP jgħaddi minn evalwazzjoni medika segwita minn valutazzjonijiet psikosoċjali mwettqa minn psikologi u ħaddiema soċjali. Dawn il-valutazzjonijiet jiffurmaw il-bażi ta' pjan ta' kura personalizzat li jiggwida l-proċess ta' riabilitazzjoni tal-PiP.

Is-CREU tipprovdi interventi psikoloġiċi, sessjonijiet ta' gruppi psikoedukattivi, terapija individwali, u terapija tal-familja. Jiġu offruti wkoll appoġġ għat-trobbija tat-tfal u riferimenti lil aġenziji komunitarji bħall-Aġenzija Appoġġ. L-aċċess għal opportunitajiet edukattivi huwa appoġġat permezz ta' kollaborazzjoni ma' organizzazzjonijiet nazzjonali bħall-MCAST, JobsPlus u d-Direttorat responsabbli għat-Tagħlim Tul il-Ħajja. Il-professjonisti tas-CREU spiss jintalbu jipprovdu xhieda esperta dwar il-progress, il-potenzjal ta' riintegrazzjoni, jew il-konformità terapewtika tal-PiP.

Is-CREU tħejji wkoll lill-persuni fil-ħabs għal taqsima ta' riintegrazzjoni bbażata fil-ħabsijiet għall-PiP li jkunu qed joqorbu lejn tmiem is-sentenza tagħhom. Hija tospita l-Programm Stepping Out, inizjattiva strutturata u multidixxiplinari li tinkludi sessjonijiet ta' kuljum dwar il-ħiliet għall-ħajja, l-użu ħażin tas-sustanzi, il-prevenzjoni tal-logħob tal-azzard, u l-edukazzjoni fiżika. Xi PiP f'din it-Taqsima jiġu involuti f'impjieg estern, edukazzjoni esterna f'istituzzjonijiet bħall-MCAST jew l-Università ta' Malta jew ilestu xogħol komunitarju allinjat mal-pjanijiet ta' kura tagħhom. Permezz ta' dawn l-inizjattivi, is-CREU tiżgura l-kontinwità tal-kura li testendi lil hinn mill-ħitan tal-ħabs, trawwem l-irkupru fit-tul u tnaqqas ir-riskju ta' reċidività. Il-parteċipazzjoni tal-PiP f'tali programm hija soġġetta għall-approvazzjoni tal-liv mill-ħabs.

Funzjoni ewlenija oħra tas-CREU hija t-tħejjija tal-persuni fil-ħabs għat-trasferiment lejn servizzi ta' riabilitazzjoni bbażati fil-komunità, permezz ta' konċessjoni tal-liv mill-ħabs. Dawn jinkludu l-programmi tal-Caritas, jiġifieri, il-Programm Prison Inmates, il-programm għan-nisa u l-programm taż-żgħażagħ Tal-Ibwar; il-Kummissjoni Santa Marija tal-Aġenzija Sedqa; Il-programm ta' riintegrazzjoni RISe għall-irġiel u issa wkoll għan-nisa; u Dar Bla Ħitan, programm ta' riintegrazzjoni soċjali minn Mid-Dlam Dawl.

Fil-ħidma tagħha ta' kuljum, is-CREU tindirizza profili psikoloġiċi kumplessi permezz ta' interventi strutturati, appoġġ terapewtiku, u ppjanar tar-riintegrazzjoni. Bl-inkorporazzjoni tas-servizzi tas-saħħa mentali fil-qafas korrettiv, is-CSA ssaħħaħ il-kapaċità tagħha li tnaqqas ir-reċidività u tippromwovi bidla fl-imġiba fit-tul.

6.7 NARKOTIĊI ANONIMI

Narkotiċi Anonimi (NA) huma fellowship globali, ibbażat fil-komunità u mingħajr skop ta' qligħ li jipprovdi perkors għall-irkupru għal kull min qed jiġġieled xi vizzju. Bħala l-eqdem u l-akbar organizzazzjoni ta' dan it-tip fid-dinja, l-NA torganizza aktar minn 76,000 laqgħa fil-ġimgħa f'aktar minn 143 pajjiż, inkluża Malta. Il-laqgħat isiru f'65 lingwa differenti. Fil-qalba tagħha, l-NA hija dwar il-membri li jgħinu lil xulxin billi joffru appoġġ, tama u gwida prattika biex wieħed jgħix ħajja ħielsa mid-drogi u dipendenzi oħra.

Is-sħubija hija miftuħa għal kull min għandu x-xewqa li jieqaf juża d-drogi. Ma hija kkonċernata b'ebda sustanza speċifika, kemm jekk legali kif ukoll illegali, u toffri appoġġ lil kwalunkwe persuna bi problema ta' dipendenza, inkluż l-alkoħol. L-approċċ jiffoka fuq il-kwistjoni ewlenija, li hija l-problema tad-dipendenza aktar milli kwalunkwe droga speċifika. L-anonimità hija fundamentali għall-approċċ tal-NA. Dan jippermetti lill-membri jaqsmu l-esperjenzi b'mod onest u miftuħ, mingħajr biża' ta' riperkussjonijiet legali jew soċjali. Dan jgħin biex tinħoloq atmosfera ta' ugwaljanza u komunità, fejn kulħadd ikun pari, irrispettivament mill-isfond jew mill-passat tagħhom.

Il-laqgħat jiffurmaw is-sinsla tan-network ta' appoġġ tal-NA. Dawn isiru regolarment, normalment f'postijiet pubbliċi fl-istess ħin u post kull ġimgħa, u jipprovdu spazju affidabbli u sikur għall-irkupru personali. Il-laqgħat huma strutturati informalment u jappoġġjaw lilhom infushom kompletament permezz ta' kontribuzzjonijiet volontarji mill-membri. Qatt ma jiġu aċċettati donazzjonijiet minn dawk li mhumiex membri. Il-valur terapewtiku veru tal-NA jinsab fl-appoġġ reċiproku. Ħafna membri jaħdmu ma' sponsors li huma membri b'aktar esperjenza li joffru gwida u appoġġ personali lil dawk li jkunu ġodda fil-vjaġġ ta' rkupru. Il-bażi tal-programm huwa l-approċċ ta' "Tnax-il Pass", sett ta' prinċipji gwida li jgħinu lill-membri jiffaċċjaw l-isfidi ta' kuljum mingħajr ma jirrikorru għall-użu tad-droga. Għalkemm il-prinċipji spiritwali huma parti mill-programm, l-NA mhijiex organizzazzjoni reliġjuża u ma ssegwix sistema ta' twemmin partikolari. Kull membru jagħżel kif jinterpreta u japplika dawn il-prinċipji bil-mod tiegħu u jirkupra bir-ritmu tiegħu, mingħajr biża' ta' ġudizzju jew stigma.

Lil hinn mill-irkupru individwali, l-NA għandha rwol attiv fil-komunitajiet. Din tqajjem kuxjenza permezz tal-parteċipazzjoni f'fieri tas-saħħa, konferenzi, laqgħat tal-komunità, avviżi tas-servizz pubbliku, u topera linji telefoniċi għall-għajnuna u listi tal-laqgħat. L-NA tipprovdi letteratura u servizzi lil sptarijiet u istituzzjonijiet iżda ma timpjegax konsulenti professjonali jew tmexxi kliniċi jew ċentri residenzjali, u tibqa' kompletament immexxija mill-pari.

Il-Laqgħa tad-Delegati Ewropej (EDM) tal-NA tappoġġja l-missjoni tal-fellowship madwar l-Ewropa u lil hinn minnha. L-NA għamlet preżentazzjonijiet lill-Parlament Ewropew, ipparteċipat f'avvenimenti internazzjonali ewlenin bħall-Kungress dwar id-Dipendenzi ta' Liżbona fl-2017, l-2019 u l-2022, u ospitat workshops u laqgħat ta' strateġija f'Ruma u fil-Kajr. Il-viżjoni tal-EDM hija li l-NA xi darba jkollha rikonoxximent u rispett universali bħala programm kredibbli u effettiv ta' rkupru. Biex jintlaħaq dan l-għan, qed isiru sforzi biex ikun hemm involviment mal-Parlament tal-UE, in-Nazzjonijiet Uniti, l-iskejjel, l-NGOs, u organizzazzjonijiet oħra.

F'Malta, l-NA dehret għall-ewwel darba fl-1994, u reġgħet feġġet f'Għawdex fl-1999, u aktar tard kisbet bażi permanenti f'Malta fl-2002. Illum, l-NA Malta torganizza erba' laqgħat ta' kull ġimgħa f'Għawdex, (Victoria u Munxar) u għaxar laqgħat ta' kull ġimgħa f'Malta, li jinkludu erba' laqgħat online permezz ta' Zoom, erbgħa f'San Ġiljan, u żewġ laqgħat fil-Ħamrun. F'Malta u f'Għawdex, il-fellowship lokali bħalissa għandu medja ta' bejn 85 u 100 membru attiv. Il-linja telefonika għall-għajnuna tal-NA tirċievi minn telefonata waħda sa tnejn kuljum minn persuni li jkunu qed ifittxu għajnuna jew informazzjoni.

Mill-2007, Malta ospitat tmien konvenzjonijiet reġjonali, bid-disa' Konvenzjoni Nazzjonali li saret f'Novembru 2024, li attirat 383 membru minn madwar id-dinja. Diġà għaddej l-ippjanar għall-konvenzjoni li jmiss. L-NA organizzat ukoll sessjoni ta' informazzjoni dwar l-organizzazzjoni fi Frar tal-2025. Is-sessjoni kienet immirata lejn professjonisti li jaħdmu fis-servizzi tad-dipendenza, bil-ħsieb li tiġi promossa l-ħidma mwettqa minn aktar minn 100 membru attivi fl-NA ta' Malta. Barra minn hekk, il-Kumitat tal-Isptarijiet u l-Istituzzjonijiet tal-NA Malta jżur sptarijiet tas-saħħa mentali u ċentri ta' trattament biex jikkondividi l-messaġġ ta' rkupru ma' dawk li għadhom ma jistgħux jattendu laqgħat regolari. Il-Kumitat għall-Informazzjoni u r-Relazzjonijiet Pubbliċi jaħdem b'mod attiv biex jiżgura li informazzjoni preċiża dwar l-NA tasal għand il-pubbliku ġenerali. Is-sħubija lokali qed qed tkompli tikber b'mod kostanti. Linja telefonika għall-għajnuna 24/7 tfisser li l-għajnuna tkun dejjem disponibbli għal dawk li jfittxuha.

GOVERNMENT OF MALTA
MINISTRY FOR SOCIAL POLICY
AND CHILDREN'S RIGHTS

NATIONAL DRUGS & ADDICTIONS UNIT

EMCDDACERTIFIED
Reitox national focal point